

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 24 november 2010

§ 5 Förslag till budget 2011 för Stockholms stad och inriktning för 2012 och 2013 samt ägardirektiv 2011–2013 för koncernen Stockholms Stadshus AB samt ärenden som avslutas eller besvaras i samband med kommunfullmäktiges beslut om budget 2011 för Stockholms stad (bilaga till budgetutlåtandet)

Inledning

Anförande nr 1

Borgarrådet **N o r d i n** (M): Fru ordförande! Stockholmare! I valet fick Stockholmsalliansen förnyat förtroende av stockholmarna. Det är ett förtroende som vi tar emot på fullaste allvar, men också med en god portion ödmjukhet. Vi ser det som ett tydligt uppdrag att fortsätta utveckla Stockholm i frihetlig riktning, en frihet som skapas när alla kan växa. En stad där individuella lösningar tillåts, där gemensamma lösningar ofta är nödvändiga men inte är ett allenarådande påbud från makten. Vi vill fortsätta att bjuda in enskilda och företag att bidra till Stockholms utveckling och välfärdens förbättring.

Fru ordförande! I nästa anförande kommer jag att tala mer om den centrala frågan, jobben. Vi vill skapa en stad där tryggheten ökar, oavsett om det nu är den trygghet man känner som förälder när man ser sitt barn traska i väg till en skola som levererar, eller den trygghet som tonåringen borde få känna på tunnelbanan på väg hem, eller den trygghet vi alla borde få känna inför ålderdomen.

Budgetfullmäktige i Stockholms stadshus! Vi kommer att höra många bedyra sin kärlek till Stockholm, dess möjligheter och skönhet. Det är bra, och det är en styrka att vi de här dagarna tävlar om att visa kärlek till Stockholm.

Lösningarna är olika, och vi ska inte väja för att tala om de politiska skillnader som finns – om jobben, om valfriheten, om tryggheten, om ekonomin och skatter. Men som Stockholms finansborgarråd håller jag gärna dörren öppen för breda lösningar, inte minst i frågor som över mandatperioder är avgörande för Stockholms utveckling.

Jag har uppmärksamt lyssnat till Miljöpartiet och till Per Bolunds uttalande om att samarbete i konkreta frågor inte är uteslutet. Att säga så är att vilja ta ansvar, och det välkomnar jag.

Jag har lika uppmärksamt lyssnat till tystnaden från Socialdemokraterna och Carin Jämtin när det gäller samarbete för Stockholm. Men det kommer kanske något besked i dag.

Hela budgeten präglas av ett växande Stockholm. Vi får nog gå tillbaka till 1906-talets rekordår för att hitta något att jämföra med. Och vi bejakar tillväxten hos

människor. Kunskap, initiativ, ansvar, företagande och omsorg – allt det som stockholmarna bidrar med och gör oss så attraktiva. Under mandatperioden får vi kanske fira Stockholm 900 000:de invånare. I så fall utlovar jag en fest.

Bostadsbyggandet står i fokus – minst 15 000, helst fler. Får inte människor en vettig bostad, ja, då blir det inget av med någon annan tillväxt. Då kan vi glömma alla de lärare, ingenjörer, vårdbiträden och forskare vi behöver rekrytera i framtiden.

Många nya ryggsäckar för barn kommer att lämna affärernas hyllor 2011 och framöver. Vi måste möta alla dessa förväntansfulla barn med förskolor och skolor i världsklass. För att klara utbyggnaden finns särskilda uppdrag i denna budget. Oppositionen inbjuds att delta i det arbetet.

Stockholm ska vara en växande kunskapsstad, och i en sådan måste det finnas student- och forskarbostäder – också det ett tydligt uppdrag i budgeten. Norra Stationsområdet och Norra Djurgårdsstaden är två framtidsprojekt av nationell dignitet. Ambitionerna för forskning och morgondagens miljö i dessa områden kommer att skapa värden för hela nationen. Här tar Stockholm ett ansvar långt utöver vad man kanske förväntar sig av en kommun, men det är absolut vad ska man förvänta sig av en stad i världsklass.

Utformningen av Slussen är en av de viktiga frågor där vi före sommaren fattade beslut om ekonomin och trafiklösningar. Under 2011 måste vi fatta de resterande besluten om funktion och gestaltning. Här blir det upp bevis när det gäller förmåga till ansvar. Oppositionen inbjuds till samtal i vår om Slussen.

Spårväg City fortsätter som ett viktigt pilotprojekt för moderna transporter och ambitionen att knyta samman Stockholms olika delar. Slipsnissar och skolbarn kommer att trängas på de moderna spårvagnarna. Låt inte felsökeri rasera den visionen. Alliansen fortsätter ansvarsfullt arbete tillsammans med SL och landstinget för morgondagens transporter.

Fru ordförande! Man minns ofta bäst det man hört senast. När jag hör om dementa inlåsta på personaltomma avdelningar fylls jag av vrede. Inga förklaringar hjälper. Jag säger ingen, ingen skulle själv vilja bli behandlad så. Stockholm har genom initiativ av Ewa Samuelsson kartlagt vilka behov vi har för att skapa en bättre och värdigare demensvård. 400 nya tjänster krävs. De ska levereras. Budgeten pekar ut ett mål att klara detta på tre år, inte för att pengar skapas utan för att det tar tid att skapa dessa nya tjänster och rekrytera personal.

Vi ska bygga en demensvård i världsklass, inte för att ha något att skryta med utan för att värdigheten kräver det. Parboendegarantin är lika viktig för värdigheten. I dag ser vi värdet i att barn som är på BB får bo ihop de dagar de vistas där, men plötsligt i äldreården ska man tvångsmässigt skiljas. Jag säger igen: Ingen skulle acceptera det för egen del. Då ska vi inte utsätta våra äldre för detta. I budgeten ges klara direktiv i denna fråga.

Fru ordförande! En stad i världsklass sviker inte den som behöver oss. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 2

Borgarrådet J ä m t i n (S): Fru ordförande, fullmäktige, åhörare här och på andra ställen och alla stockholmare! Precis som har sagts tidigare och kommer att sägas många gånger i dag är Stockholm fantastiskt. Stockholm är och kommer att fortsätta att vara en stad med alla sorters människor och alla sorters utmaningar. Det är därför som jag tror att vi alla gillar storstaden. Vi gillar storstaden, för här har alla eller borde i alla fall ha möjligheter att vara sig själva, samtidigt som det är så att vi är mer beroende av varandra i storstaden än på alla andra ställen.

Snöstormen i dag skulle ha kunnat hindra många av oss från att komma hit. Tack och lov blev det inte så, men det visar hur beroende vi är av de gemensamma lösningarna.

Stockholms utveckling och Stockholms framtid är beroende av summan av alla stockholmarnas visioner och drömmar. Visioner för en bättre vardag i dag, i morgon men också visioner om en grönare och hållbarare framtid för alla barnen.

Stockholmare! Stockholm är väldigt olika, det är så olika att jag ibland undrar här om vi bor i samma stad. I mitt Stockholm, det som i alla fall just nu är mest mitt, förvärvsarbetar 75 procent av befolkningen, på Södermalm 81 procent. Arbetslösheten är dubbelt så hög i Farsta som på Södermalm. 16 procent av barnen i Farsta växer upp i ekonomiskt utsatta fattiga hushåll, 7 procent av barnen på Södermalm.

En helt annan siffra som visar på skillnader är möjligheter i livets absoluta början. Drygt 41 procent av barnen i Farsta har låg födelsevikt, på Södermalm är det drygt 30 procent. Det beror säkert på flera olika saker, men delvis beror det på att betydligt fler mammor i Farsta än på Södermalm röker under graviditeten. I Farsta deltog ungefär 75 procent av befolkningen i det senaste valet, på Södermalm drygt 81 procent.

Jag kan fortsätta så här länge och jämföra andra delar av staden där skillnaderna faktiskt är betydligt större beträffande alla de här faktorerna. Min poäng är så klart att skillnaderna är stora. Politiken är till för att ge möjligheter till alla stockholmare, just alla stockholmare, att komma ut på arbetsmarknaden, att delta i livet och leva sina drömmar.

Under förra mandatperioden hände mycket positivt i Stockholm, men skillnaderna mellan Stockholm och Stockholm ökade, och detta delvis faktiskt på grund av politiskt fattade beslut.

Det socialdemokratiska budgetalternativet har tre uttalade prioriteringar, alla handlar om att just se att stockholmarna är olika. Vi måste öka sysselsättningen och få fler jobb. Det gör vi delvis genom att förbättra matchningen mellan företagens behov av rättutbildad arbetskraft och den enskildas möjlighet att få de här jobben. Vi vill satsa

på företagande i ytterstaden genom att faktiskt flytta ut företagslotsar ute i ytterstaden och genom att satsa på vuxenutbildning. Stockholm ska också bli Sveriges bästa kommunala arbetsgivare.

Mellan augusti 2009 och augusti 2010 har långtidsarbetslösheten ökat i Stockholm. Det är skamligt, och det måste brytas.

På välfärdens område kommer vi att satsa både på förskola och på skola. På förskolan skulle det räcka till mer än 300 flera anställda, och på skolans område skulle vi börja uppfylla det vallöfte som vi gick till val på, men som vi tyvärr inte får uppfylla, om 80 000 fler lärare i Stockholms skolor, för lärare är en förutsättning för kunskaper i skolan.

De äldre i Stockholm har rätt till verklig valfrihet och god kvalitet i omsorgen den dag man behöver omsorgen.

Vi föreslår offensiva satsningar på miljöområdet om att bland annat samla in 70 procent av det organiska avfallet, och att biogas ska produceras. Men vi vill också att Stockholm ska utvecklas till miljöbilens huvudstad genom att bland annat samordna parkeringsbolag och allmännyttan.

I Stockholm kommer vi att nöja oss med att de flesta når godkänd i kärnämnen eller att de flesta äldre får bra omsorg i äldreomsorgen. Vi kommer aldrig att nöja oss förrän alla får en bra skola och en bra omsorg. För vår socialdemokratiska vision är att alla stockholmare, inte bara de flesta, ska kunna leva länge och friskare liv. Det är för Stockholms skull men också för Sveriges, för Sverige tjänar på att Stockholm är bäst.

Med det, fru ordförande, yrkar jag bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 3

Borgarrådet B o l u n d (MP): Fru ordförande, ledamöter av kommunfullmäktige, alla kära stockholmare här och på andra håll! Det går en stark grön våg över Sverige och Europa. I valet 2010 var de gröna frågorna viktiga för väljarna. Vi i Miljöpartiet de Gröna gick starkt framåt både här i Stockholms stad, i regionen och i hela Sverige. Miljöpartiet är nu mer och styr i nästan en tredjedel av Sveriges kommuner. Det här är en del av en större våg som går internationellt och som skördar gröna framgångar i många länder. I europeiska storstäder som Helsingfors och Berlin är de gröna uppe i siffror runt 30 procent. Här i Stockholm är vi på god väg.

De är uppenbart att fler och fler ser den gröna omställningen till ett hållbart samhälle, inte som ett hot utan som en nödvändighet och som en positiv möjlighet.

Ett annat tecken på de gröna framgångarna i politiken är att här i Stockholm präglades valrörelsen mycket av gröna frågor som cykeltrafik, träd, biogas, energieffektivisering och så vidare. Det är vi självklart mycket glada för. Till och med Moderaterna har vaknat upp ur sin Törnrosasömn och gav sig in i miljödebatten –

välkomna! Plötsligt öppnade Kristina Alvendal upp för minskad parkeringsnorm. Sten Nordin kallade bra mat för valets bubblare, och Ulla Hamilton köpte en tandemcykel och skrev pressmeddelanden om de gröna tak och miljözoner. Det är väldigt bra.

Väljarnas besked i valet var tydligt. En satsning på den gröna politiken är nödvändig. Men nu så här ett par veckor efter valet visade det sig att det mest visionära som finns i den budget som majoriteten har lagt fram är ett bullerplank. Inget ont om bullerplank, det är bra, men det kanske inte riktigt var den ambitionsnivå som väljarna hade förväntat sig och som man hade i åtanke när man lade sin röst. Skillnaden mellan ord i valrörelsen och handling nu efter valet blir pinsamt uppenbar.

Fru ordförande! Vi i Miljöpartiet står för en verklig grön omställning. Den gröna omställningen handlar framför allt om tre viktiga frågor: bostäder, trafik och företagande.

När det gäller bostäder är det glädjande att vi alla här inne tycks vara ense om att vi behöver bygga minst 15 000 nya bostäder under mandatperioden. Då kanske vi kan komma fram till att vi inte behöver gräla om siffror utan kan fördjupa oss i och fokusera på hur och var de här bostäderna ska byggas.

Som tredje största parti i Stockholm kommer vi att driva en konstruktiv bostadspolitik. Vi kommer tydligt att presentera våra krav på byggandet i Stockholm. Vi kommer också att tydligt kritisera de projekt som gör att man går in i viktiga grönområden, som byggs utan bra kollektivtrafik eller som inte är tillräckligt energieffektiva.

Vi vill satsa på lokal energiproduktion i Stockholm. Vår vision är att Stockholm ska bli en plusstad, en stad som producerar mer energi än vad den konsumerar. För det krävs en ny, grön bostadspolitik.

Som ett led i att skapa ett klimatsmart Stockholm måste vi göra det enklare för den majoritet av stockholmarna som väljer att ta sig runt i staden till fots, per cykel eller med kollektivtrafik. Alltför länge har bilen varit den dominerande utgångspunkten i Stockholms stadsplanering. Den samlade forskningen gör det tydligt att så kan det inte längre fortsätta. Miljöpartiet vågar stå för den politiken. Vår politik är inte fler motorvägar runt Stockholm. Det är rejäla satsningar på spårtrafik och båttrafik samt cykel- och gångtrafik.

Cykelplanen är ett belysande exempel på cykelpolitiken. Majoriteten skriver i sin budget att man vill jämföra sig med Köpenhamn, Amsterdam och andra cykelstäder i cykelvänlighet. Det är en ambitionsnivå som vi verkligen välkomnar. Men vi ser att satsningen är på 10 miljoner kronor – 10 miljoner! Ska vi konkurrera med Köpenhamn och Amsterdam med en cykelsatsning på 10 miljoner kronor? Det är inte i närheten av vad som krävs för att skapa det sammanhängande och säkra cykelvägnät som Stockholm behöver.

Miljöpartiet vill satsa 100 miljoner kronor under nästa år redan. Med en sådan satsning kan vi börja närma oss de andra städerna.

Ett ökat företagande är också en förutsättning för en grön omställning och för att skapa nya arbetstillfällen i Stockholm. Vi välkomnar att majoriteten säger sig vilja prioritera småföretag och företagande i ytterstaden. Insikten om att småföretagen anställer fler än storföretag och att det också är där som mycket av utveckling av tjänsteföretagen sker är en förutsättning för framtiden. Det finns fantastiska möjligheter i Stockholm för företagande inom kreativa näringar, för socialt företag och för det entreprenörskap som nya stockholmare tar med sig hit. Men det behövs en mer aktiv grön småföretagarpolitik.

Stockholm måste bli bättre på att vara den kraft som de nya stockholmarna från andra delar av Sverige och från andra delar av världen utgör. Genom att snabbare hjälpa dem in till en god svenska och in på arbetsmarknaden och till företagande kommer vi att möjliggöra för dem att utgöra en kraft och bidra högst positivt till utvecklingen i Stockholm framöver. Men för det krävs det en satsning på ytterstaden, ett stopp på bostadssegregering och krafttag mot diskriminering i Stockholm.

Fru ordförande! En grön omställning kommer inte genom vackra ord i valrörelsen, utan det förutsätter politisk vilja, nytänkande och kraftfullt agerande.

Att inte föra en aktiv miljöpolitik är att säga nej till många nya arbetstillfällen. Det är uppenbart att en sådan politik inte kommer att föras förrän Miljöpartiet är med och utformar Stockholmspolitiken i majoritet. Då kommer vi att få en kraftfull grön omställning. Men var lugna, med den gröna våg som går över Stockholm och Sverige kommer vi inte att behöva vänta mer än högst fyra år innan så sker.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 4

Borgarrådet E d h o l m (FP): Ordförande, fullmäktige! En majoritet av stockholmarna valde att lägga sin röst på Alliansen också i det här valet. Det är ett historiskt valresultat men också uppförande. Vi vet att stockholmarna uppskattar valfrihet, hög kvalitet i de offentliga verksamheterna men också rimligt låg skatt. Stockholmarna har inte valt en skattechock med höjd kommunalskatt, återinförd fastighetsskatt och avskaffat RUT-avdrag. Men vi vet att stockholmarna ställer höga krav på förskola, skola, äldreomsorg och att de tycker att omsorgen om dem som har det svårt är viktigt. Stockholmarna är inte heller främlingsfientliga utan bejaktar det annorlunda och det nya. Stockholmarna röstade inte in Sverigedemokraterna i den här församlingen.

Stockholm står inför ett skifte. Staden håller på att utvecklas från en stad i Europas utkant till en riktig storstad. Vi märker det på att människor från Sverige och övriga världen söker sig hit men också på att bostadspriserna fortsätter att stiga mot nya rekordnivåer. Utvecklingen är uppförande för oss politiker. Det sämsta vi skulle kunna göra nu är att slå oss till ro och tro att en alliansseger är självklar också i nästa

val och sedan somna om. Jag kan glädja oppositionen med att jag inte alls tror att en alliansseger är självklar i nästa val. Tvärtom, ni har vissa chanser att vinna då, åtminstone om vi inte sköter våra kort väl och möter de utmaningar som vi ser.

Vilka är då utmaningarna? Ja, jag ser åtminstone tre stora utmaningar som alla hänger ihop med att staden och regionen växer. För det första måste vi bygga bostäder, där måste alla ta sitt ansvar, också Miljöpartiet. Annars kommer vi att få en utveckling där unga människor inte kan flytta hemifrån, där människor som vill arbeta, plugga, forska får avstå från det och där vi inte kan ta emot några flyktingar. Att vi bygger bostäder i någorlunda rask takt är avgörande för att staden ska fortsätta att utvecklas.

Samtidigt måste vi ta till vara stadens skönhet. Det pågår just nu en märklig debatt om att Stockholm inte bygger några märkesbyggnader av rang. Men spelar det någon roll så länge som vi lever i en av världens vackraste städer? Självklart ska allt som byggs här hålla hög klass, men man ska inte tro att en eller annan märkesbyggnad gör den stora skillnaden mellan vackert och fult. Nej, det är den samlade byggnationen, närheten till vatten, höjdskillnaderna och stadens synliga årsringar som är stadens skönhet.

Den andra stora utmaningen är den service som vi är skyldiga att ge medborgarna. Våra invånare gillar valfrihet men ställer också väldigt höga krav på förskola, skola, äldreomsorg. Jag är övertygad om att en ökad valfrihet leder till mer krävande medborgare, och det är bra. Om man betalar så mycket skatt som en vanlig stockholmare gör har man rätt att ställa krav.

De kommande åren minskar antalet riktigt gamla i Stockholm, i stället ökar antalet förskolebarn och barn i de tidiga skolåren kraftigt. Verkligheten överträffar hela tiden prognoserna. Att bygga ut barnomsorg och skola på de ställen där det behövs samtidigt som vi ökar kvaliteten kommer att innebära en utmaning.

Den tredje stora utmaningen är naturligtvis infrastrukturen. Situationen kommer att bli ohållbar om vi inte lyckas att bygga ut kommunikationerna. Därför är de särskilt oroväckande att Socialdemokraterna är så fast i sitt motstånd mot spårvagnar. Moderna trafiklösningar kräver spårutbyggnad. Den nya spårvägen i city är en succé, med betydligt fler resenärer än väntat.

Jag hoppas att Socialdemokraterna nu ändrar uppfattning och stöder tankarna på en vidare utbyggnad av spårvägen mot Kungsholmen och mot Ropsten. Bussar är faktiskt ett dåligt alternativ när det gäller att försörja de nya bostadsområdena.

Min fråga till Socialdemokraterna är därför: Kan ni inte ändra uppfattning om spårvagnar i Stockholm?

Politiker säger ofta att valrörelsen börjar dagen efter valet. Det är naturligtvis en klyscha, och de flesta medborgare tror inte riktigt att det är på det sättet. Jag menar dock att när det gäller Stockholm är det sant. Utmaningarna och stora, och vi måste gemensamt möta dem.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 5

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Ordförande, fullmäktige! Sten sade alldeles nyss att vi inte ska väja för olikheter när vi pratar politik i den här salen. Jag kommer därför att hålla ett helt annorlunda tal än vad Sten Nordin har gjort, av kända orsaker.

Under de år, mina vänner, som jag har suttit i den här salen har jag blivit inbjuden att resa. Jag har blivit inbjuden, för det finns många människor i vår stad som vill göra sina röster hörda. Och jag har inte åkt till Kina, som ju varit en favoritort för många under den gångna mandatperioden. Jag har rest med tunnelbana i Stockholm, jag har träffat människor, och jag har blivit påverkad.

När jag lämnar Rinkeby på morgonen försvinner jag ned i tunnelbanan och lämnar ett torg där affärer stänger och dit ingen längre reser för att arbeta. Jag kliver av tunnelbanan vid Norr Mälarstrand vid de ombildade bostadsrätterna, där många med Alliansens hjälp har gjort miljonklipp.

Jag har blivit bjuden till föreningen Musketörerna i Rågsved som kämpar med människor som mot alla odds har tagit sig ur missbruk. De oroar sig för höga hyror, omvandlingar, att det sköra sociala nätverket ska bli ännu skörare, att deras förening, som är en livboj för många inte längre ska få kommunalt stöd.

Ordförande, fullmäktige! Jag brukar också besöka Romskt kulturcentrum i Gubbängen. Där pratar man om ökad rasism, om varför romsk kulturfestival inte får kommunalt stöd och varför romska barn diskrimineras i skolan. Bit för bit har många försökt bygga en jämlik stad. Det har man gjort för att öka tryggheten och friheten. När tryggheten försvinner, ordförande, fullmäktige, då försvinner också friheten för många stockholmare. Vad finns kvar? Jo, Alliansens valfrihet, för Högern säger att politiken, vi folkvalda, inte ska lägga oss i. Det är din uppgift och din skyldighet att som kund välja och välja rätt. Det spelar ingen roll om du är sjuk, om du är 90 år och har valt fel äldreboende, fel vårdbolag – skyll dig själv! Har du ingen anhörig – synd om dig, moster Selma. Du får fixa det själv. Här är det marknaden som gäller, och det ska vara så i vår stad.

Visst vill jag välja. Jag tycker att vi stockholmare ska ha valfrihet, men inom rimliga gränser. Jag vill inte att min rätt att göra ett bostadsklipp ska leda till att andra inte har tak över huvudet. Jag vill inte se folk som sover på gatorna i Stockholms stad. Jag vill därför stoppa omvandlingarna av allmännyttan. Rågsvedsborna ska inte behöva oro sig för att de ska förlora sina lägenheter, att de inte ska ha råd att bo. Därför säger vi: Bygg, bygg mer, bygg billigt, bygg för ungdomar, bygg för människor med vanliga inkomster!

Ordförande, fullmäktige! Jag vill inte kunna välja en bra skola för mina barn, om konsekvenserna blir att andra barn får nöja sig med sämre. Alla barn är lika viktiga. Därför går hälften av den dryga miljard vi har över i skatteintäkter till Stockholms

barn. Fler vuxna i skolan, mindre barngrupper i förskolan och på fritidshemmen, en kulturskola för alla barn, inte för en liten elit. Vi betalar skatt för Stockholms barn, och det är så det ska vara.

Jag vill inte heller kunna välja ett tjugigt seniorboende som kostar 12 000 i månaden i något gated community, eller vad man kallar det, om jag vet att andra gamla inte ens får en promenad i veckan. Därför satsar vi 140 miljoner mer än Alliansen på äldreomsorgen. Valfärd och äldreomsorg ska ha hög kvalitet och den ska vara för alla. Den ska betalas av var och en efter förmåga och ges till var och en efter behov.

Våra skattepengar, ordförande, fullmäktige, ska stanna här i Stockholm. Privatiseringen av äldreomsorgen har skickat miljoner och åter miljoner av våra pengar rakt ned i privata fickor och till privata företag, skumma företag som inte ens betalar skatt i Sverige. Det tycker jag att du ska sätta stopp för, Sten Nordin, och det ska du göra nu!

Ordförande, fullmäktige! Jag har rest runt i Stockholm, fast till skillnad från en del som kanske åker med Shell eller kärnkraftslobbyn har jag blivit påverkad. Röster från Musketörerna i Rågsved, från romska kvinnor i Gubbängen, från konkursdrabbade förortsföretagare – de ska höras. Det är röster, ordförande, fullmäktige, som har försvunnit i storstadstjungeln, en storstadstjungel som alltmer blir för de starka.

Våra satsningar från Vänsterpartiet på nödvändiga välfärdsreformer kallas orealistiska av Alliansen. Den bilden vill jag inte acceptera. Jag avskyr de orättvisor och de klyftor i Stockholm som Alliansens skattesänkningar har lett till.

Jag vill inte bo i en stad där det finns några som oroar sig för om de över huvud taget kan få ut sin livsnödvändiga medicin, medan andra åker direkt in på Sofiahemmet med hjälp av sina privata försäkringar. Jag vill inte ha en sådan stad, det är inte en stad i världsklass, Sten Nordin.

Därför yrkar jag bifall till Vänsterpartiets budgetförslag till 2011. Den budgeten visar att det går att bekämpa klassklyftor, segregation och kvinnoförtryck om viljan finns. Jag hoppas att ni också har den viljan, Sten Nordin.

Anförande nr 6

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande, fullmäktige! Jag vill att ni alla tänker på frihet ett slag, som kontrast till föregående talare. Fri och frihet är ett litet ord som vi använder då och då, kanske av slentrian, som att det är ett fritt land, man ska ha frihet att välja. Skattefritt är ett ord som vi gärna använder när vi är ute och handlar stora och små flaskor.

Fri eller frihet kan också vara ett stort ord, som när Aung San Suu Kyi frigavs häromdagen efter att ha blivit dömd för drygt 20 år sedan, eller möjligheten att få säga och skriva vad man vill utan att bli förföljd för den sakens skull.

Frihet kan också vara någonting stort i vardagen, att kunna bestämma över sig själv, att ha friheten att kunna välja ett arbete, att ha en slant på banken så att man har friheten att sticka ut på en veckas semester någonstans, att ha information och kunskaper som gör att jag kan använda friheten när det gäller ens barns skola och förskola. Det kan också vara friheten att starta ett företag utan alltför mycket krångel och pålagor.

I förslaget till budget för Stockholms stad 2011 står bland annat följande. Stockholmarna ska frihet och möjlighet att förverkliga sina drömmar om ett bra liv. Det personliga ansvaret kan aldrig ersättas av politiska beslut. Därför ska politiken riva hinder och skapa förutsättningar i stället för att bestämma hur vi ska leva våra liv.

För mig och Centerpartiet är det inte bara tomma ord; det är stora ord med en viktig innebörd. När finansieringen av välfärden i kommunen inte kan tas som självklart måste man välja sina. Man kan köra på i samma gamla hjulspår, blicka bakåt och argumentera mot förändring. Om man tillhör det gänget måste man vara beredd att höja skatten, inte bara med 60 öre. Då måste man bland annat enligt en framtidsrapport från Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, i april i år vara beredd att höja skatten med 13 kronor per hundralapp under de kommande 25 åren. Fundera på vad som händer med drivkraften i ett samhälle om man höjer skatten med 13 kronor!

Centerpartiet väljer i stället att förändra. Vi vet att produktivitetsökningen genereras i det privata näringslivet, tack vare ett målmedvetet arbete från främst borgerliga politiker men också en annan socialdemokratisk politiker och miljöpartist. Konkurrensförutsättningarna för de privata utövarna har lett till att skattepengar sparats och att kvaliteten har ökat sedan 1990-talet.

Det är den vägen vi måste fullfölja. Det är så vi räddar välfärden i framtiden.

Samtidigt har vi chansen att få en svensk privat välfärdssektor som exporterar sitt kunnande och sina tjänster. Då får vi dessutom nya och fler jobb.

Men så länge vi har en debatt där man på fullaste allvar föreslår att vi ska lagstifta att privata utövare inte ska göra vinst eller där vinsten begränsas är man långt ifrån målet.

Majoriteten i Stockholms stad står för förändring men under kontrollerade former. Jag är övertygad om att det är en hel rätt väg in i framtiden. Jag är heller inte rädd för den framtid där så gott som allt utförs privat och där vi politiker har blivit mycket bättre på att se till att medborgarna får maximalt med service, bäst kvalitet eftersom vi kan fokusera på det mer än vad vi gör i dag.

Ordförande, fullmäktige! Vi i Centerpartiet är inte bara frihetliga. Vi gick till val på en tydlig miljöagenda, och nu har vi ansvaret för miljöpolitiken i Stockholms stad. Vi satt i fullmäktige i fyra år och skrev egna budgetreservationen. Det var roligt i och för sig. Vi föreslog satsningar på miljöbilar. I föreliggande budgetförslag finns satsningar på nästa generation miljöbilar. Vi skrev att vi vill bygga den nya täta miljövänliga staden. I föreliggande budgetförslag finns samma formulering.

Vi skrev om parker, biogas, klimatarbete och behov av att arbeta övergripande med stadsmiljöfrågorna. I dag tar vi ställning till konkreta förslag om cykelsatsningar, park- och träsatsningar, avfallskvarnar, nya klimatprojekt och inrättande av ett stadsmiljöråd.

Vi har suttit i situationer där man kan ta majoritetens förslag till satsningar, lägga på en nolla på slutet och sedan slå sig för bröstet över hur duktig man är. Vi har sällan använt oss av den möjligheten eftersom vi även i opposition tyckte att det var viktigt att ta ekonomiskt ansvar. Men jag kan konstatera att det är mycket mer stimulerande att arbeta med satsningar på riktigt i stället för låtsaspengar i en reservation.

Tillsammans formar vi i majoriteten en framtidsinriktad miljöpolitik som bygger på ett positivt synsätt, inte på förbud och försämrad livskvalitet. I stället för att förändra *vad* vi som stockholmarna ska förändra ska vi förändra *hur* vi gör det. Jag kallar det för miljöpolitik 2.0. Jag ser fram emot att debattera den politiken med oppositionen i kväll, kanske redan om en liten stund.

Ordförande, fullmäktige! Med detta yrkar jag bifall till majoritetens förslag till budget för 2011.

Anförande nr 7

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Stockholm, Stockholm, stad i världen, Stockholm i mitt hjärta – det är många som vill sjunga lov till vår huvudstad. Jag stämmer gärna in i den kören. Oftast har det handlat om stadens skönhet, men nu gäller det att det går bra för Stockholm. Många är de som vill bo och arbeta här, vilket är positivt. Men det ställer krav på politiskt ledarskap när det gäller infrastruktur, bostäder och arbetstillfällen och inte minst stadens ekonomi.

Stockholmarna har sagt sitt vid valet i september och givit Alliansen ett nytt förtroende både i land och i rike. Vi kristdemokrater tycker förstås att vi har fått betala dyrt för vårt enda mandat – 18 705 röster fördelade över hela staden, medan övriga partier fått mandat med betydligt färre röster inom valkretsarna. Nu har vi i Alliansen kommit överens om att valkretsindelningen ska ses över inför nästa val.

Valfrihet i vardagen och mer pengar i plånboken attraherar stockholmarna. Det gäller småbarnsföräldrar och det gäller äldre, det gäller förskolor och äldreboenden. Stockholmarna är i stort sett nöjda med stadens verksamheter, men det betyder inte att det inte kan bli bättre. Den förändringen ska ske genom att vi gång på gång frågar medborgarna vad de tycker. Det är de som är våra uppdragsgivare. Det är de som har givit oss förtroende.

Allt är inte politik och ska inte heller vara det. Politiken har sina gränser. Svensk politik har under årtionden präglats av politiker som har vetat bäst och som velat fösa in människor i samma fälla. Men enskilda personer och familjer vill ha större möjlighet att fatta egna beslut, och det har de talat om med besked. Omhändertagandesamhället som präglat Sverige har tyvärr lett till nånannanismen

har vuxit i kraft. Det ska finnas någon annan att skylla på eller någon annan som borde ha gjort något. Ansvar ska helst utkrävas av någon annan.

Det personliga ansvarets betydelse behöver återupprättas i mycket större utsträckning, inte som en belastning utan för att vi då får ett trivsammare samhälle. En viktig del i stadens utveckling är därför det civila samhället där människor möts i föreningsliv, i idrottsklubbar, i kyrkor, på föräldramöten, nattvandringar och som volontärer i olika frivilligorganisationer. Många beslut som påverkar människors vardag fattas just i dessa sammanhang där vi möts av egen fri vilja. Det är av stor vikt att staden stöder sådana goda utvecklande gemenskaper. I en storstad som Stockholm är detta extra viktigt då människor inte alltid har ett socialt nätverk på samma sätt som i en mindre stad.

Höga skatter har inte visat sig vara lika med bra välfärd. Det understryker och visar historien. Skatteuttaget ska därför hela tiden utvärderas och inställningen vara att arbeta för lägre skatter. Det personliga ansvaret kan öka när man inte riskerar att leva i en beroendeställning för att alltför lite blir kvar av den egna lönen.

När vänstersidan höjer skatten och sedan ”ger tillbaka” genom till exempel maxtaxor av olika slag då styr de människors vardag. Med S-skattehöjning skulle Stockholms stad ha fått drygt 340 miljoner mer, kan jag läsa i deras budgetreservation. Fått och fått, kan man tänka. Tagit drygt 340 miljoner från stockholmarna, så kan man också uttrycka det. Det går en skillnad mellan majoritetens syn på stockholmarnas möjlighet att leva på sin lön och ta ansvar för sin egen vardag.

Med det yrkar jag bifall till majoritetens förslag till beslut.

Anförande nr 8

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! När mina tonåringar åker tunnelbana brukar de ha musik i öronen så de inte hör vad som sägs. Det verkar Ann-Margarethe Livh också ha haft. Lika väl som vi från parkett iakttar att Socialdemokraterna har en smärtsam eftervalsanalys, lika enkel verkar den ha varit i Vänsterpartiet. Äh, vi går och dricker kaffe i stället.

Jag är dock glad för att det talas om jobben från talarstolen, även om vi har olika politik för hur de här jobben ska bli till. Jobb är grunden för individens och samhällets möjligheter att växa. Självklart måste den politiken stå i fokus.

Stockholm står relativt starkt i den globala finanskrisen. Vi ser nu flera positiva tecken på att återhämtning är på väg. Men fortfarande är arbetslösheten, inte minst bland unga och invandrare, alldeles för hög. Alla positiva rapporter om Stockholm gläder oss, men det påverkar inte takten i vårt arbete – tvärtom.

Stimulans för Stockholm, som vi byggde i enighet i den här salen, med 20 miljarder i nya eller tidigare lagda investeringar ger en hel del. Jobbtorgen har hjälpt inte mindre än 10 000 stockholmare jobb. Det är ett par exempel på att staden har tagit ett offensivt ansvar. I den här budgeten går vi vidare. Vi samlar krafterna i ny arbets-

marknadsnämnd med jobb, utbildning, företagande. Vi har extra satsningar för ungdomsjobb och för sommarjobb.

Stockholm Business Region har tydliga uppdrag att arbeta för jobb. Vi samarbetar med 49 andra kommuner i Stockholm Business Alliance för att dra investeringar till vår region.

Det finns en fråga, fru ordförande, som jag måste få kommentera här, och det är det som är kvar av det rödgröna samarbetet. Det skingrades samtidigt som höstlöven, men vi ser en sak kvar här, och det är en den ideologiska skattehöjningen på 1 800 kronor för varje stockholmare med vanligt jobb. Extra förvånande tycker jag att det är att en del av den här skattehöjningen tydligen ska tillföras kommunkoncernen. Tala om en omvänd Robin Hood-politik!

Anförande nr 9

Borgarrådet B o l u n d (MP): På riksplanet var det ganska tydligt att det som verkligen förde Moderaterna till makten igen var att det fanns en uppfattning om ett starkt ekonomiskt ansvarstagande, att man inte tänkte leva på insparade pengar eller slösa bort skattepengar.

När jag kom tillbaka till Stockholmspolitiken blev jag förvånad över att vi inte ser samma ansvarstagande här på lokalplanet som man åtminstone visar upp i rikspolitiken. Det finns mycket som oroar i hur man sköter ekonomin och affärsmässigheten från Stockholms stad, från majoritetens sida. Det handlar självklart om avknoppningar där man har sålt ut stadens verksamheter väldigt billigt, så billigt att när Miljöpartiet tog upp det till domstolsprövning visade det sig att inte bara var dumt utan rent olagligt. Man använde ett väldigt kraftigt uttag av koncernen för att slippa göra skattehöjningar, vilket självklart utarmar Stockholms ekonomi på längre sikt. Man kompenserar inte verksamheterna på löner och prisökningar, vilket gör att man tvingas göra besparingar.

Min fråga till Sten Nordin blir: När kommer ni att lära er av det ekonomiska ansvarstagandet från riksplanet och börjar föra en mer ansvarsfull ekonomisk politik här i Stockholm?

Anförande nr 10

Borgarrådet N o r d i n (M): Då säger jag till dig, Per Bolund, att finansborgarrådet snart kommer att presentera ett överskott för 2010 på över 2 miljarder. Vi tänker fortsätta använda stockholmarnas gemensamma tillgångar i Stockholm Stadshus AB på precis samma sätt som vi gjort, att till exempel överblicka konjunktursvackor. Vi har rekordstora förmögenheter i Stockholms Stadshus AB. Att höja skatten för att lägga in pengar där tycker jag är en konstig politik. Vi har använt möjligheterna till utdelning för att överbrygga och för att lägga – där har vi varit ense – 20 miljarder i ett investeringsprogram.

Stockholm har en unikt stark ekonomi. Vi har en omslutning på 120 miljarder och lån på 2½ miljard. Det visar väl om något att vi har en välskött och stark ekonomi i Stockholm. Det skapar trygghet i välfärden.

Anförande nr 11

Borgarrådet J ä m t i n (S): Herr ordförande! Jag ska börja med att säga att du bjuder in till samarbete den här mandatperioden. Det tackar jag för, det är bra. Vi behöver samarbeta om bostadsbyggande och annat. Jag hoppas bara att det är den typ av samarbete du började med förra mandatperioden då du tillträdde med att säga att du ville samarbeta om infrastruktur och en vecka senare bröt Cederschiöldöverenskommelsen på eget bevåg inför medier. Jag ser fram emot att samarbeta, och jag ser fram emot att jobba för ett starkare Stockholm i framtiden.

Var 14:e stockholmare är fortfarande arbetslös. Långtidsarbetslösheten ökade kraftigt mellan augusti 09 och augusti 10, det vill säga när konjunkturen vände. Det beror på brist på satsningar på arbetsmarknadsutbildning och annat.

Men jag måste säga att jag delar den förvåning som Per Bolund gav uttryck för alldeles nyss. Ni ökade koncernuttaget hela förra mandatperioden. Det var inte lågkonjunktur hela förra mandatperioden.

Anförande nr 12

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Jag tänker fortsätta att ömma mer för stockholmarnas ekonomi än för precis den exakta storleken på koncernuttaget. Däremot tänker jag stå för ett ansvarsfullt koncernuttag nu och i framtiden. Vi kan jämföra de olika mandatperioderna då Socialdemokraterna styrte och då Moderaterna har haft ansvar för ekonomin och se att vi både använde koncernen offensivt. Jag är lite förvånad om ni tänkte göra det i framtiden. Det är därför vi har de stora tillgångarna, stockholmarnas gemensamma tillgångar.

Det viktiga är inte om man tar ut 50 eller 100 miljoner mer eller mindre i koncernen, det viktiga är vilken politik man driver för tillväxt. Det är det som med Alliansens politik stärker Stockholm. Det är det som har givit 700 – 800 miljoner mer i skatteintäkter 2010 än vad någon av oss vågade räkna med hösten 2009.

Anförande nr 13

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Jag tror, Sten, att det är du som har tagit på dig den tjocka vintermössan. Det är väldigt tjocka öronskydd för att du ska undgå att höra vad många stockholmare säger som du inte vill höra på. Vi har gjort vår eftervalsanalys, och den är smärtsam. De fattiga människorna i förortererna har inte ens röstat i det här valet på grund av uppgivenhet. Och det är en läxa för Vänstern. Men det är också någonting som du måste lyssna på.

Stockholm har en stark ekonomi. Självklart har Stockholm en stark ekonomi, för ni har sålt ut allt ni har hunnit under de här fyra åren. Vi har mycket pengar i

Stockholms stads kassa, men hur använder ni de pengarna? Använder ni dem för stockholmarna? När jag säger stockholmarna menar jag alla stockholmare. Använder ni pengarna för deras bästa? Vi föreslår att man tar investeringspengar för att använda till exempel för personalinvestering. Investera inte bara i motorvägar, utan investera i Stockholms stads anställda. Vi föreslår en miljömiljard till exempel. Använd det till att till exempel rena sjöar, för att förbättra cykelbanor och göra det bättre för alla stockholmare.

Tänker ni inte använda stadens investeringspengar för alla stockholmare, Sten? Tänker ni bara se till att få denna miljövänliga förbifart byggd, eller?

Anförande nr 14

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag hade öronlappar i ABC en gång, och det har min familj fortfarande inte förlåtit mig, så det har jag inte. Men, Ann-Margarethe Livh, vi investerar verkligen. Vi har ett investeringsprogram på 40 miljarder. Ta till exempel Norra Stationsområdet, där vi investerar mycket, där vi tar ett underskott i byggande därför att vi bygger för framtiden, för framtidens jobb. I Norra Djurgårdsstaden investerar vi i framtidens miljöstadsdel.

Jag skulle kunna fortsätta den här uppräknningen. Vi ser till att investera för att bygga ut både kollektivtrafik och vägtrafik. Förbifarten ska byggas. Det är ett av valresultatets glädjande besked, och det är viktigt för att Stockholm ska fungera, för att hela den här regionen ska hänga samman och för att jobben ska komma till stånd.

Anförande nr 15

Borgarrådet J ä m t i n (S): Fru ordförande! Som sagt samarbetar vi gärna i både bostadsbyggande och infrastruktur. Vi gillar spårvagnar, Lotta Edholm, på rätt ställen, till exempel till Ropsten. Vi gillar också konvertering av busslinje 4 till spårvagn. Men vi tycker inte att spårvagnar har ett egenvärde. Rätt infrastruktur på rätt ställe; pengar ska användas på rätt sätt till exempel.

Jag hoppas att ni vill vara med och driva på för spår framför förbifarten. Rätt infrastruktur ska faktiskt vara på rätt ställe.

En annan sak som jag blev glad för är att Sten blev arg. Han var arg på att äldre blir inlåsta inom demensvården. Ilska är en bra drivkraft för förändring, och jag delar den ilskan. Här är det andra saker som jag hoppas att du kan bli arg på: växande barngrupper i förskolan, sjunkande resultat i skolan, det är verkligheten, ett nästintill exploderande drogmissbruk bland tonåringar – om detta ser vi inget i er budget – och framför allt en stor ilska mot den ökande långtidsarbetslösheten.

Jag hoppas att din ilska, Sten, kommer att räcka till att lösa även de här problemen, att de äldre i demensvården ska få en värdig omsorg. Det verkar vi vara överens om.

Jag lyssnade intensivt på de tidigare alliansinläggen. Jag lyssnade intensivt på beskrivningen av problemen, och jag lyssnade också intensivt efter *hur* de här

problemen ska bemötas. Jag hörde faktiskt ingenting. På område efter område sade ni er vilja satsa, men det finns inga pengar. I er budget satsas inte ens nog till att täcka kostnadsökningarna på de flesta områdena, möjligen täcks kostnadsökningarna inom delar av skolans område. I verkligheten blir det intet av ilskan, om inte mer pengar tas från koncernen eller trollas med knäna på något sätt.

Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 16

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Visst är det skönt att vi nu kan bygga förbifarten! Vi ska gärna föra ett resonemang om det självklara att vi ska ha kollektivtrafik på förbifarten. Det har vi från vår sida sagt hela tiden. Det verkar lite yrvaket av Socialdemokraterna att tala om det nu. Men det är helt okej, bättre att vara yrvaken än inte vaken alls.

När det gäller revor i välfärden, som finns även i Stockholm även om vi har en väldigt bra välfärd i Stockholm, och det visar sig också när vi frågar stockholmarna, ska vi jobba jättehårt. Jag välkomnar om Socialdemokraterna kan vara med i det arbetet för att lösa de problem som finns. Ta då inte hela tiden sådana problem till intäkt för att slå mot valfriheten. Det som smärtar mig är att ni ofta skjuter in på mångfalden och valfriheten. Jag vet att du blir arg när jag säger detta. Men vi kan titta på era attityder på citat från fullmäktigedebatter. Ni verkar inte gilla mångfalden när det kommer till kritan. Använd inte den viktiga mångfalden att slå mot valfriheten när vi har problem att lösa.

Anförande nr 17

Borgarrådet J ä m t i n (S): Jag håller med Sten Nordin om att förbifarten behöver byggas, men för oss duger inte 7 procents kollektivtrafiktäckning på förbifarten. Det är det ni planerar för i dag. Det räcker inte för vår del.

Angående välfärden och revor: Om hälften och till och med lite mer än så av de äldre på olika boenden i Stockholm säger sig inte få komma ut som de vill tycker jag inte att det är en reva, utan det är ett stort hål, knappt igensytt. Det är inte en reva, utan det behöver täckas med fler anställda, med utbyggnad och på annat sätt med en bättre omsorg om de äldre.

Riktig valfrihet i äldreomsorgen, skolan och så vidare handlar helt enkelt om fler lärare, fler inom äldreomsorgen och fler förskollärare. I min värld, i den socialdemokratiska världen med verklig valfrihet får de här yrkesgrupperna lön, det vill säga att det kostar pengar, och de vågar inte du sätta till.

Anförande nr 18

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Ordförande, fullmäktige! Hej, Carin! Jag noterade att du åtminstone nämnde miljön i ditt huvudanförande, vilket gick ut på att den stora kritiken av den borgerliga politiken var bristen på miljöåtgärder bland annat när det

gäller elbilar och energieffektivisering, som vi satsar extra mycket på i den här budgeten. Vi höjer miljöbudgeten med 10 procent.

Ni vill inrätta alla naturreservat enligt översiktsplanen 1999. Ni hade fyra år på er mellan 2002 och 2006. Vad hände då? Enligt en nyligen presenterad undersökning från SCB minskade grönytorna i Stockholms stad, inte bara det, de minskade anmärkningsvärt mycket, mer än i andra städer. Varför skulle vi tro på era goda intentioner nu?

Du lyfter fram luftkvaliteten som en av era främsta frågor. Var står ni egentligen i den frågan? I valet ville ni inte ha förbud mot dubbdäck. Nu vill ni ha det, oklart i vilken utsträckning. Som vanligt kommer flera besked från ert parti. Vad är det som gäller?

Anförande nr 19

Borgarrådet J ä m t i n (S): Ni gick till val på att vara Alliansens gröna röst. Ni kanske kommer att vara en grön röst, men frågan är om ni blir en grön aktion. Ni har under förra mandatperioden bidragit till att miljö- och hälsoskyddsnämndens budget halverades. Ni har under förra mandatperioden bidragit till att Stockholm Vattens gasbolag såldes ut och att allt utvecklingsarbete försvann. Ni bidrar till att det i dag bara finns 10 miljoner till satsningar på cykelbanor. Jag kan fortsätta länge. En grön röst kommer ni säkert att vara, men grön handling kommer det att vara långt till.

Jag är därför rätt besviken på den gröna inriktning som du pratar om i er budget. Jag är också besviken på att ni inte ens riktigt orkar leva upp till den gröna rösten i regeringen och dess krav på inrättande av naturreservat i vår kommun. Anledningen till att Alliansen i Stockholm bytte fot om grönområden kan jag bara tolka som att Andreas Carlgren faktiskt tvingar Stockholm att inrätta naturreservat och grönområden också i vår kommun. Jag ser fram emot att det kanske händer något på detta område, och jag ser fram emot att vi bygger och bevarar grönområden också i Stockholm.

Anförande nr 20

Borgarrådet E d h o l m (FP): Ordförande, fullmäktige! Ja, vi gillar spårvagnar, säger Carin Jämtin. Tänk att det är ingen som har märkt det! Tänk att vi har missuppfattat det så kraftigt! Så sent som i morse såg jag oppositionslandstingsrådet, socialdemokrat, spy sin galla över spårvagnssatsningen mot Ropsten och Kungsholmen. Jag tror att om det ska bli något av det där med att ni säger att ni gillar spårvagnar så måste nog Carin Jämtin prata med sina socialdemokratiska kolleger i landstinget, för det finns ingenting som tyder på att Socialdemokraterna gillar spårvagnar.

Anförande nr 21

Borgarrådet J ä m t i n (S): Det finns mycket som tyder på att vi gillar kollektivtrafik. Utan Socialdemokraterna hade vi inte ens haft tunnelbana i den här staden. Vi

gillar spårvagnar på rätt ställen. Vi gillar spårtrafik på rätt ställen. Återigen: Jag hoppas att vi kan samarbeta om spår på andra ställen. Jag har hört dina partikamrater prata om tunnelbana ut till Nacka. Det tycker jag skulle vara en spännande satsning.

Jag vet också att en del av dina partikamrater tycker att man ska satsa på den kollektivtrafik som passar bäst. Trafikmätningar visar att det på Kungsholmen är mer rationellt med den tunnelbana som redan finns – två linjer – och de bussar som redan finns. Spårvagn ska vi bygga där det passar bäst.

Anförande nr 22

E w a S a m u e l s s o n (KD): Carin! Du efterfrågar varför vi inte står här och pratar om problemen. Det gör ni så bra; vi behöver inte lyfta fram dem. Vi går i stället ut och frågar stockholmarna vad de tycker om verksamheterna. Sedan förbättrar vi steg för steg allteftersom det finns synpunkter.

Jag skulle vilja fråga om valfriheten. Varför är ni emot valfrihet? I budgeten står det tydligt och klart att ni inte vill ha lagen om valfrihet. Den ska inte vi använda här i Stockholm. Hur ska vi då kunna vidareutveckla valfriheten?

Anförande nr 23

Borgarrådet J ä m t i n (S): Det är lite tråkigt att höra Ewa Samuelsson. Eftersom du inte vill prata om problemen måste jag tolka det som att du är nöjd med att bara hälften av de äldre på äldreboendena får komma ut varje dag. Vi tycker att man måste prata om problemen, men också om det som är bra för att kunna förbättra och lära sig av det som är bra och av det som är dåligt. Vi kommer att fortsätta påpeka både det som är bra och det som är dåligt.

Det är klart att vi måste fråga stockholmarna, men det räcker inte med att fråga. Det måste också finnas kompetens och resurser för att möta de svar som kommer när vi frågar stockholmarna. Det räcker inte med att veta att det är för liten bemanning på äldreboendena om man inte sedan åtgärdar det och ser till att det blir fler som jobbar där. Där har ni misslyckats.

Jag kan säga det en gång till: Valfrihet i vår del handlar om riktig valfrihet. Det handlar inte om att välja bort dåligt utan om att välja till bra.

Anförande nr 24

Borgarrådet B o l u n d (MP): Fru ordförande! För ett par veckor sedan var jag på premiären på Stadsteatern av jubileumsföreställningen *Aniara*. Pjäsen beskriver ett rymdskepp som har kommit ur kurs och nu okontrollerat rör sig allt längre bort i rymden. I stället för att försöka vända skeppet ägnar sig besättningen åt att festa och glömma morgondagen.

När Harry Martinsson skrev *Aniara* var det vilsna rymdskeppet en bild av jorden. Bilden är tyvärr lika sann för Stockholm under den borgerliga majoritetens styre.

Man är fortfarande på väg åt fel håll. Det gäller både miljömässigt, den sociala situationen och ekonomin.

Jag har redan varit inne på miljön. Det handlar om 30 miljarder i satsning på Förbifart Stockholm, som inte ens löser trafikproblemen. Dessa pengar borde användas till kollektivtrafiksatsningar. Vi vill bygga effektivare hus i Stockholm och minska energislöseriet. Vi satsar i vår budget på sju naturreservat, och inte bara på två som majoriteten gör, så att även kommande generationer av stockholmare kan ha grönmark att vara på.

När det gäller ekonomin handlar det om, som jag var inne på i replikskiftet med Sten Nordin, att ta ansvar för budgeten och inte skjuta över kostnader för de reformer som vi vill genomföra på kommande generationer av stockholmare.

Men även socialt finns det mycket som behöver göras i Stockholm. Från Miljöpartiets sida skjuter vi till mycket pengar till förskola och skola för att kunna göra kvalitetssatsningar. Det handlar om mindre barngrupper i förskolan och fler lärare per elev i skolan. Speciellt när det gäller elevhälsa är vi oroad över majoritetens inriktning. Ni skjuter inte till några extra medel för elevhälsa trots att det fortfarande går 1 000 elever per skolsköterska i vissa stadsdelar. Det kan man inte kalla för en fungerande elevhälsa. Miljöpartiet skjuter till 30 miljoner kronor till elevhälsan. Dessutom har vi en satsning på barn i behov av särskilt stöd och 4 miljoner extra till elevinflytande i skolan.

I en stad där dementa låses in utan övervakning och utan att man har personal på plats kan man inte prata om att det råder en socialt hållbar situation. Miljöpartiet tar ansvar. Vi satsar drygt 114 miljoner mer än majoriteten på äldreomsorgen. Det handlar om kvalitetsökningar, men det handlar också om att kunna satsa på bra mat och att ge människor möjlighet att leva tillsammans även i ålderdomen och det handlar om frisk luft.

Med Miljöpartiets budgetförslag vänder vi rymdskeppet Stockholm och börjar röra oss i en hållbar riktning.

Anförande nr 25

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Per Bolund! Det är jättebra att du går på Stadsteatern och ser *Aniara*. Annars verkar ju *Annie get your gun* vara mer av din favorit. Det är väl där man sjunger *Allting som ni gör kan jag göra bättre!*

Nog måste du mer uppmärksamma allt vad Stockholm gör på miljöområdet än att säga att vi ägnar oss åt att festa! Jag tycker inte att det är något fel med fest, men jag har som sagt tidigare nämnt exempel på detta där vi ligger in front line. Vi har hela världens blickar på oss. Du verkar till exempel ha missat att Stockholm är Europas första miljöhuvudstad. Det blir man inte bara så där hur som helst. Man blir det på grund av vad som har gjorts tidigare, och där har alla bidragit – också Miljöpartiet. Men man blir det också på grund av sina framtida planer, och det tycker jag du glömmer bort.

Jag skulle vilja ställa en fråga till dig. Är du beredd att vara med och utveckla välfärden i Stockholm? Då handlar det dels om resurser, dels om att utveckla kvalitet. Det handlar om att inte hela tiden ifrågasätta och misstänkliggöra mångfalden och att vi bjuder in andra aktörer att vara med och utveckla välfärden. Vi ska i stället se det som en del av kvalitetsutvecklingen. Är Miljöpartiet berett att vara med i detta arbete?

Anförande nr 26

Borgarrådet B o l u n d (MP): Fru ordförande! På den sista frågan är svaret självfallet ja. Jag vet inte riktigt varför Sten Nordin vänder sig till just Miljöpartiet; vi har ju alltid kämpat för att det ska finnas olika alternativ både i skolan och när det gäller omsorgstjänster. Däremot är vi självfallet emot den typ av oansvariga avknoppningar som inte bara har varit ekonomiskt oansvariga utan dessutom direkt olagliga, vilket också har visat sig i regeringsrätten. Det är klart att vi är för att man ska ha en mångfald inom välfärdssektorn.

När det gäller miljösidan räcker det inte att bara leva på gamla meriter. Stockholm blev miljöhuvudstad i Europa mycket på grund av det arbete som Miljöpartiet har drivit tidigare. Det handlar bland annat om en motion som jag skrev i fullmäktige förra gången jag var här om att vi ska minska våra koldioxidutsläpp radikalt. Det handlar också om de trängselavgifter som Stockholm införde på grund av Miljöpartiets politik. Det räcker inte att leva på gamla meriter. Vi vill att Stockholm ska kunna bli miljöhuvudstad även i framtiden. Där räcker inte majoritetens politik till.

Anförande nr 27

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Du pratar om att ni vill inrätta sju naturreservat, Per Bolund, medan vi ”bara” vill inrätta två på riktigt. Ni var också med och styrde mellan 2002 och 2006 när grönytorna minskade ganska radikalt i Stockholm även jämfört med andra städer enligt SCB:s färskas undersökning. Det vore kul att höra lite grann om hur du resonerar om det och trovärdigheten i det du föreslår.

Ni vill också minska CO₂-utsläppen till 2 ton per stockholmare 2015. Det tycker jag är ett intressant mål, även om det var orealistiskt när ni kom på det och snarast snudd på oseriöst i dag. Trots att stockholmarna släpper ut minst CO₂ i hela Sverige skulle vi då gå från dagens 3,2 till 2 ton på fyra år. Jag tror att detta är själva essensen i skillnaden mellan er och oss. Essensen i er politik är att ni vill fatta besluten åt stockholmarna. För hur ska vi göra? Vem ska ni tvinga att sälja bilen? Hur många grader måste stockholmarna sänka sin inomhustemperatur med i vinter? Du pratar ofta om företagande, Per Bolund. Vilka företag ska få lämna Stockholm för att vi ska klara detta mål?

Anförande nr 28

Borgarrådet B o l u n d (MP): Tack för frågorna, Per Ankersjö! Jag tror tyvärr inte att din skrämselfpropaganda fungerar här i Stockholmsdebatten. Tvärtom ser vi hur stockholmarna har gett Miljöpartiet stort förtroende. Vi har gått framåt kraftigt här i kommunfullmäktige just beroende på att människor har sett att våra förslag och våra åtgärder fungerar. De ger effekt till skillnad från många åtgärder som kommer från majoritetssidan. Trängselavgifterna, som Miljöpartiet var med och genomförde, har visat sig fungera fantastiskt bra. Detta har varit den största reformen när det gäller att minska biltrafiken till mer hållbara nivåer och röra oss i en hållbar riktning.

Att försöka komma med skrämselfpropaganda om att Miljöpartiet skulle driva företag ur Stockholm och tvinga stockholmarna att sänka temperaturen är rent nonsens. Det tror jag att stockholmarna också förstår. Tvärtom är det genom att ha höga ambitioner och våga driva miljöagendan framåt som vi skulle kunna nå målen. Tyvärr har vi inte stöd från majoritetens sida för höga och ambitiösa klimatmål. Men självfallet skulle det vara möjligt. Det handlar till exempel om att öka takten i utfasningen av kolet i Värtaverket, vilket skulle kunna ske inom mandatperioden om man hade haft en aktiv miljöpolitik från majoritetens sida. Men tyvärr saknas den.

Anförande nr 29

Borgarrådet E d h o l m (FP): Per Bolund inledde med att säga att han inte skulle prata så mycket om pengar. Jag tror att det hade varit bäst för alla om han hade stannat vid det löftet, för sedan handlade det mesta om pengar.

Jag tycker att det är jättekonstigt att Miljöpartiet vill höja skatten för helt vanliga skattebetalare i Stockholm för att lägga detta på den jättehög med pengar som vi redan har i den här staden, nämligen vår egen förmögenhet som finns i Stockholm Stadshus AB. Där gör dessa pengar ingen gladare, kan jag säga. Däremot tror jag att stockholmarna blir ledsnare om de får höjd skatt. Förra gången hävdade Miljöpartiet att man gick med på en skattehöjning bara för att tillfredsställa Socialdemokraterna och Vänsterpartiet och att den egentligen inte behövdes. Jag skulle vilja säga att den behövs ännu mindre den här gången.

Jag skulle vilja fråga Per Bolund: Hur kommer det att märkas att ni nu plötsligt är för bostadsbyggande? Under förra mandatperioden röstade ni nej till ungefär varannan bostad. Kommer vi att få se nu att ni röstar för kanske 75 procent eller något sådant? Redan det skulle vara jättebra. Men det vore kul att höra hur ni tänker er detta.

Anförande nr 30

Borgarrådet B o l u n d (MP): Jag vet inte om jag har utlovat att jag inte skulle prata om pengar. Det tänker jag fortsätta göra härifrån talarstolen under hela mandatperioden. Det som kännetecknar en ansvarsfull ekonomisk politik är att man inte lever på kapitalet utan på de intäkter som man hela tiden får. Det är där majoritetens ekonomiska ansvarstagande brister. Man utarmar kontinuerligt stockholmarnas under många decennier intjänade resurser.

Vi gick till val på en budget som innebär en skattehöjning, och vi fick ett kraftigt stöd från väljarkåren för att föra denna politik. Därför tycker vi också att det är ansvarsfullt att lägga fram denna budget nu. Sedan kommer vi att se över vilka behov som finns av skattehöjningar under mandatperioden. Vi kommer säkerligen inte att ligga kvar på samma skattesats framöver.

Jag vill också ge en kommentar till bostadspolitiken. Om man gör fingerade undersökningar och tolkar alla synpunkter som Miljöpartiet har på bostadsprojekt där vi vill göra förändringar – kanske bygga fler lägenheter eller flytta husen en aning – som ett nej är det klart att man kan få fram vilka siffror man vill. Men om man för en seriös diskussion och vågar ta diskussionen om hur och var bostadsbyggandet ska ske kommer vi att komma mycket längre här i Stadshuset. Jag hoppas att majoriteten är beredd att föra en sådan seriös diskussion om bostadsbyggandet.

Anförande nr 31

E w a S a m u e l s s o n (KD): Fru ordförande! Det var roligt att du talade lite grann om äldreomsorgen, Per. Den har vi inte hört så mycket talas om under den gångna mandatperioden.

När ni var i majoritet förra gången minskade budgeten till äldreomsorgen. De nystartade hemtjänstföretagen fick visserligen en liten höjning av pengarna – 5 procent mot de 14 procent som vi har höjt den med under den gångna mandatperioden. Men det verkar som att det i opposition alltid är lätt att tala om mer pengar, som du nu står och gör. Men hur ska människor kunna lita på det när det i det verkliga livet sedan visar sig att ni inte gör det ni säger i opposition när ni kommer i majoritet?

Anförande nr 32

Borgarrådet B o l u n d (MP): Fru ordförande! Den frågan skulle man lika gärna kunna bolla tillbaka till Ewa Samuelsson. Som jag minns det var ni väldigt mycket ute och pratade i valrörelsen om äldreomsorg och äldrepolitik. Men i verkligheten, när man nu ser er budget, ger ni inte ens kompensation för löne- och prisökningar vilket gör att det i praktiken blir en nedskärning av äldrebudgeten som vi kommer att se framöver. I och med att priserna ökar med ett par procent per år och man inte lägger till så mycket pengar från majoritetens sida kommer man att få ganska okontrollerade nedskärningar som mycket väl kan drabba de äldre. Det kan ske i olika former, till exempel kvalitetsförsämringar. Det kanske blir ännu svårare att få personal trots att vi borde slippa ha dementa instängda på avdelningar.

Vi tycker att det är ansvarsfullt att helt och hållet ge löne- och priskompensation till verksamheterna. Sedan kan man mycket väl tycka att det finns skäl att göra besparingar, men då ska man också vara tydlig från politiskt håll med var dessa besparingar ska ske och inte skjuta över ansvaret på verksamhetscheferna och dem som är ute i verksamheterna. Det är en oansvarig ekonomisk politik.

Anförande nr 33

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Stockholm är en av de platser i världen som har kommit bäst ut ur den ekonomiska krisen. Det räcker tyvärr med att rikta blicken mot kommuner i utkanten av vårt län för att upptäcka en annan verklighet. Det här är ingen slump. I Stockholm finns det en större andel välutbildade. Här finns många potentiella kunder, och inte minst huvudkontor. Storstadens täthet gör att det också blir en närhet till kunderna, och det är viktigt för kunskapsintensiva företag. I Stockholm finns också närheten till universitet och högre utbildning.

I Stockholm arbetar över 50 procent av alla i den kunskapsintensiva sektorn och ytterligare drygt 30 procent inom övriga delar av tjänstesektorn. Forskning, utbildning och innovationer är vad Stockholm lever gott av, och så ska det förhoppningsvis också fortsätta att vara. Men att Stockholm har gått relativt skadeslöst ut ur finanskrisen beror också på den del av tjänstesektorn som inte har ett så högt teoretiskt kunskapsinnehåll, men väl en mer praktisk kunskap. Att stockholmarna anlitar professionella snickare, målare och städare leder inte bara till att resultatet blir bättre än om vi hade gjort det själva, utan också till att människor får jobb och betalar skatt. Det är ingen slump att Socialdemokraterna och De rödgrönas infernaliska kamp mot RUT-avdraget inte fick fäste i Stockholm. Stockholmarna gillar tanken på att få hjälp av proffs som man får göra avdrag för och att man slipper anlita svart arbetskraft.

I Stockholmsregionen beräknas över 40 procent av den framtida tillväxten komma. Här förväntas befolkningstillväxt, utbyggd infrastruktur och god löneutveckling. Bedömare räknar med att en större del av framtidens kunskapsintensiva tjänsteföretag och övriga tjänsteföretag kommer att återfinnas i storstadsregionerna. Men det kräver en politik som bejakar kunskap, tillväxt och tjänsteföretag – inte tvärtom.

Anförande nr 34

Borgarrådet J ä m t i n (S): Fru ordförande, fullmäktige! Lotta Edholm, jag vill fråga om ett område som du faktiskt inte har berört alls. Du är skolborgarråd. Vi bejakar kunskap på detta område. Vi bejakar kunskap på en massa olika sätt. Skolorna i Stockholm – grundskolor, gymnasieskolor och andra skolor – måste få möjligheter så att alla barn och ungdomar lär sig det de ska.

Därför blev jag lite, men väldigt lite, glad över att se att den socioekonomiska schablonen ökade med 2 procent inför nästa år. 2 procents ökning är dock en ökning. Jämfört med att schablonen på fyra år har minskat med över 20 procent är detta en början till en ökning. Men jag undrar, skolborgarrådet Edholm, hur kunskapsresultatet i ytterstadsskolorna ska kunna börja öka igen när man först skär ned med 20 procent och sedan ökar med 2 procent. Det är en konstig matte i mina öron, och det gör att lärartätheten i ytterstadens skolor kommer att fortsätta att minska.

Anförande nr 35

Borgarrådet E d h o l m (FP): Det är viktigt att vi har en stark socioekonomisk fördelning. Det har Carin Jämtin helt rätt i. Jag tänkte berätta lite om hur den ser ut. I dag får den skola som får minst socioekonomisk fördelning av Stockholms stads skolor ungefär 1 500 kronor per elev och år. Den skola som får mest får ungefär 52 000 kronor per elev och år. Det är en enorm skillnad. Det innebär att på en del skolor är den socioekonomiska schablonen i praktiken större än det man får i skolpeng.

Jag tror att det är viktigt att det är på detta sätt. Men man ska aldrig lura sig att tro att mer pengar automatiskt leder till ökade kunskapsresultat, för det finns inga som helst belägg för det. Ska vi förbättra kunskapsresultaten i ytterstaden måste vi göra särskilda satsningar där. Vi måste ha höga förväntningar på både rektorer och lärare men också på eleverna.

Anförande nr 36

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Lotta! Det står många vackra ord i er budget om barns utveckling, om förskolan och om skolan – det ska jag erkänna. Men jag skulle vilja ställa en fråga till dig: Hur rymmer det med att ni ställer er bakom vårdnadsbidraget? Vårdnadsbidraget har gjort att flera barn på Järvafältet inte går i den pedagogiska och utvecklande förskola som du skriver så vackert om i din budget. Vårdnadsbidraget har också skapat ett bidragsberoende bland medelklassen, som kan använda detta bidrag för att anställa en barnflicka och skaffa sig en extrainkomst bredvid sin lön, vilket jag tycker är ett fullständigt oanständigt sätt att använda skattepengar på.

Om nu medelklassen blir bidragsberoende är det ett problem, men det stora problemet är alla barn som på grund av vårdnadsbidraget inte kommer i åtnjutande av förskolan. Som av en slump, Lotta, bor nästan alla dessa barn i Tensta, Rinkeby och Husby. Några bor i Rågsved. Det är alltså våra fattigaste miljonprogramsområden. Vad tänker du göra åt detta, Lotta Edholm?

Anförande nr 37

Borgarrådet E d h o l m (FP): Bidragsberoende bland medelklassen, säger Ann-Margarethe Livh. Vi kommer väl alla att bli bidragsberoende om Vänsterpartiets alla skatteökningar på alla områden går igenom, för då kommer vi inte att ha många kronor som vi får bestämma över själva.

Jag erkänner gärna: Jag tillhör inte vårdnadsbidragets största tillskyndare. Men jag tycker också att den argumentation som förs mot vårdnadsbidraget faktiskt saknar alla proportioner. Det är en ytterst liten del som använder sig av vårdnadsbidraget, det är ett ganska litet belopp och det finns stora möjligheter att välja en utmärkt förskola också i de områden som Ann-Margarethe Livh verkar vurma för mest. Jag tror att det viktigaste vi kan göra är att erbjuda en god förskola, och det gör vi också i Stockholm.

Anförande nr 38

Borgarrådet B o l u n d (MP): Fru ordförande! Också jag välkomnar att det ändå sker ett visst tillskott av resurser till skolan i budgeten, även om det enligt våra beräkningar inte räcker för att helt kompensera för de löne- och prisökningar som kommer att ske. Men man kanske kan säga att det i alla fall inte kommer att bli en försämring av kvaliteten i skolan med denna budget. Från Miljöpartiets sida tycker vi inte att det är nog. Vi tycker att det måste till en kvalitetsförbättring, så vi skjuter till extra pengar utöver vad majoriteten gör för att kunna minska barngrupperna i förskolan och ge fler lärare per elev i skolan, till exempel.

Min fråga handlar egentligen om det som jag var inne på tidigare, nämligen elevhälsan. Det kom en ny lagstiftning ganska nyligen från regeringens håll, där Folkpartiet håller i taktspinnen när det gäller skolfrågor. Där ställer man högre krav på elevhälsa än man har gjort tidigare. Det måste vara högre kvalitet. Samtidigt går det här i Stockholm fortfarande 1 000 elever på en skolsköterska i vissa stadsdelar, vilket gör att man inte kommer att kunna uppfylla de lagkrav som nu ställs. Ändå skjuts det inte till några extra medel i budgeten för elevhälsa. Hur ska ni klara av att ens upprätthålla lagkraven när det gäller att hålla en god elevhälsa i Stockholm?

Anförande nr 39

Borgarrådet E d h o l m (FP): Stockholms stad har en bra elevhälsa. Det finns mängder av rapporter både från Skolinspektionen, det tidigare Skolverket, och Socialstyrelsen som har ett visst ansvar för tillsynen i frågorna. Det är ju ett delat ansvar.

Jag tror inte att Per Bolund behöver bekymra sig över detta. Vi lägger på mer pengar på skolorna. Skolorna bestämmer själva hur de ska använda pengarna. Självfallet måste det vara skillnader mellan olika skolor. Skolor i mer utsatta områden behöver sannolikt en högre andel till exempel skolsköterskor än vad skolor i andra områden måste ha. Vi måste ha vissa skillnader, för Stockholm är en segregerad stad. Skolans roll i detta är naturligtvis att ge elever samma chanser oavsett vilka hem de kommer ifrån. Därför måste det också finnas vissa skillnader.

Anförande nr 40

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Ordförande och fullmäktige! Jag kanske ska understryka en sak för Sten eftersom jag fick en känsla när du gick upp och höll ditt anförande mot dig av att du har någon underliggande ton om att jag inte älskar Stockholm. Men det gör jag! Jag älskar verkligen den här staden.

Men det är min roll och min uppgift som oppositionsledare här för Vänstern att ta upp det som gör att den här staden, som jag älskar, faktiskt blir sämre och sämre för många människor, som jag också älskar. Därför tar jag upp det som jag tror att ni i majoriteten och du, Sten, tycker är lite jobbigt.

Det jag tänker ta upp nu är två klara besked som vi från Vänstern vill ge till stockholmarna. Det första är att vi under de här fyra åren tänker lägga all vår kraft på att

stoppa den förskingring av stockholmarnas gemensamma egendom som ni har ägnat er åt under fyra år. Jag ska säga ett ord: Kulturkrabatan i Årsta. Det handlar om åtta till tio miljoner i privata fickor. Hur ökade det valfriheten för föräldrarna i Årsta? Det skulle jag vilja att du svarar på i din replik, Sten. Hur ökade det valfriheten – dessa miljoner som gick direkt i de privata fickorna? Och varför ska de skattepengar som vi står här och bråkar om gå ned i dessa privata fickor? Varför ska de inte gå till barnen? Det tycker jag är en viktig fråga.

Det finns en annan fråga och en annan förskingring. Jag behöver bara säga ordet Boulton. Jag kan säga Boulton, Boulton och Boulton! Då vet vi alla vad det handlar om. Det handlar om förortsföretagare i konkurs. Jag tror att det pågår ungefär 700 tvister i domstolar med detta skandalomsusade företag. Det var Ewa här som sade att vi måste ta ansvar, tror jag. Nu väntar jag. Du kan väl svara på detta också i din replik, Sten. Hur tänker ni ta ansvar för alla dessa konkurser, alla dessa tvister och alla dessa människor som har farit illa på grund av er idiotiska affär? Det väntar jag på i repliken från dig, Sten. Det ska bli väldigt, väldigt spännande.

Talartiden går, men jag vill bara ge ännu ett klart besked till stockholmarna: Jag tänker aldrig bo i en ekonomisk frizon. Jag tänker aldrig bo i ett område där företag får skattelättnader för att jag och mina grannar ska jobba i just deras företag under några år och stängas in i en frizon utan att kunna ta oss därifrån fast vi kanske vill jobba någon annanstans. Detta är ett fullständigt vansinnigt förslag. Jag skulle gärna vilja att ni förklarar hur i herrans namn ni tänker genomföra det.

Anförande nr 41

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Jo då, nog tror jag att du älskar Stockholm, Ann-Margarethe Livh! Det ifrågasätter jag inte. Men all kärlek blir tyvärr inte konstruktiv, och jag tycker inte att detta är det. Jag uppskattar att Ann-Margarethe Livh många gånger i fullmäktigedebatten tar upp till exempel ytterstaden och dess problem. Däremot har vi verkligen olika syn på hur detta ska lösas.

Jag tycker nog inte att Vänsterpartiet när ni har suttit i majoritet – för det har ni ju gjort ett antal gånger – har levererat särskilt mycket. Det har däremot vi gjort, till exempel Järvalyftet. Före valet kom det mätningar, som inte vi gjorde, som visade att tryggheten hade ökat i bostadsområden genom Svenska Bostäders konkreta insatser. Det är sådant vi jobbar med i Järvalyftet och det är sådant vi jobbar med i Vision Söderort. Vi har flera stora projekt, och där ska vi också använda de resurser som vi får genom att sälja sådant som inte behöver vara kommunal egendom. Då får vi resurser till exempel till att renovera hela miljonprogrammet också som ett stort miljöprojekt, Ann-Margarethe Livh.

Om vi hade haft din inställning till exempelvis bostadsrättsomvandling skulle vi inte ha haft pengar till hela det lyft som vi faktiskt gör i allmännyttan.

Anförande nr 42

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Men snälla Sten! Först och främst vet du lika väl som jag och alla i den här salen att våra bostadsföretag har en god ekonomi. Det som händer nu i Rinkeby, till exempel, där man gör stambyten inom Svenska Bostäder, behöver du inte sälja en enda lägenhet för att genomföra. Det ska man genomföra med det kapital som bostadsbolagen har – punkt slut.

Notera, alla, att Sten inte sade ett ord om Boulton! Han sade inte ett enda ord om det fast jag ägnade nästan hela mitt anförande åt att fråga hur ni tänker ta ansvar för denna sanslöst idiotiska affär. Du svarar inte, Sten. Det är inte konstruktivt.

Anförande nr 43

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Det var nog ganska många av oss som ändå uppfattade det så att Ann-Margarethe Livh egentligen var på väg ifrån Stockholm – på väg att bosätta sig någon annanstans. Det verkade inte vara så trevligt och varmt här att hon skulle trivas någon längre tid till.

Då kan man undra: I vilka kommuner är det så väldigt mycket bättre? Är det bättre i Malmö och Göteborg – de enda kommuner vi faktiskt någorlunda kan jämföra oss med? Där är ju Vänsterpartiet med och styr. Där ger man betydligt mycket mindre pengar till skolan. Man har sämre resultat i skolan. Man har mycket högre socialbidrag och mycket högre arbetslöshet.

Det skulle vara intressant att veta var någonstans i detta långa land Ann-Margarethe Livh egentligen skulle vilja bosätta sig.

Anförande nr 44

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Lotta! Jag vet inte om du blir lugnad eller oroad över att jag säger att jag älskar den här staden. Jag har inte en tanke på att flytta härifrån. Däremot anser jag att det är min uppgift både som boende i den här staden, som Rinkebybo och som medlem i den här församlingen att kämpa för staden. När jag ser att ni gör sådana idiotiska affärer som till exempel Boulton, som har dränerat Rinkeby centrum, förstört hela gallerian och gjort en massa människor arbetslösa så tacka sjutton för att jag står i den här talarstolen och bråkar om det!

Det är klart att jag älskar den här staden. Det är därför jag vill förändra, och det är därför jag protesterar mot att ni till exempel i er budget vill göra min stadsdel till en frizon. Det är klart att jag inte flyttar från Stockholm. Jag kommer att stå i den här talarstolen och bekämpa det här in till det sista öret och in till det sista bidrag ni tänker ge till de företag som ska få billig arbetskraft bland mina grannar. Det tänker jag stå här och protestera emot på vartenda fullmäktigemöte framigenom. Jag kommer inte att flytta; var säker på det!

Anförande nr 45

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande, fullmäktige! Jag noterar att Ann-Margarethe Livh gärna pratar om rättvisa. Det tycker jag att du ska ha heder av. Ni introducerar också ett ord och ett begrepp i er budget som ni säger kommer från USA och Storbritannien, nämligen miljö rättvisa. Jag googlade på det i går. Sökträffarna jag fick hamnade på vänsterbloggar, Hugo Chávez och socialistpartiet i New York där Jonas Sjöstedt tydligen är en av medlemmarna.

Jag ska säga att det också finns seriösa organisationer som arbetar med begreppet, men Vänstern lägger beslag på det nu och gör det till en del av sin vulgära retorik. Nu menar man att vi i Stockholms stad struntar i miljöproblemen där de sämre bemedlade bor och att vi till exempel exploaterar grönområdena där. I Stockholm råder lite grann det omvända förhållandet mot i USA när det gäller segregation mellan ytter- och innerstad. I USA har man det ofta lite sämre ställt när man bor downtown. Ni föreslår en bilfri innerstad i Stockholm, men att de som bor i innerstaden ska få fortsätta att köra bil där till skillnad mot dem som bor i ytterstaden. Är det er version av miljö rättvisa?

Anförande nr 46

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Om vi nu ska ha en lektion i miljö rättvisa, Per – men det hinner vi nog inte på den här korta stunden – innebär detta ord att de negativa effekterna av till exempel bilismen inte ska drabba människor som bor i fattiga områden, vilket faktiskt är fallet. Jag tar bara ett sorgligt exempel, nämligen Förbifarten som du tyvärr vill ha – så miljö kämpe som du är. Det var inga som helst problem att lägga den i tunnel under Bromma, Älvsjö och hela Svartsjölandet. Det gick jättebra. Men på Järvafältet kommer Förbifarten upp – just på Järvafältet och i Tensta och Rinkeby där du vägrar att lägga E18 i tunnel bara för att det kostar lite extra. Detta är vad jag menar med miljö rättvisa.

Om vi ska ha miljö rättvisa ska alla stockholmare oavsett var de bor i staden ha rätt till en bra miljö. Det är det som vi menar med miljö rättvisa, Per.

Anförande nr 47

E w a S a m u e l s s o n (KD): Fru ordförande! Du tar stora ord i din mun, Ann-Margarethe Livh. Du talar om förskingring av stadens tillgångar när detta i stället frigör resurser som kommer stockholmarna till godo, inte minst genom de stora upprustningar vi gör av bostadsområdena.

Att äga är fult, och att äga sina bostäder är särskilt fult. Så verkar det vara från Vänsterpartiets sida. Varför?

Anförande nr 48

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Men i herrans namn – jag har aldrig sagt att det är fult att äga! Jag har sagt att det är fult att sälja ut det vi äger tillsammans. Det är en helt annan sak. Om jag vill köpa en bostadsrätt kan jag köpa Svenska

Dagbladet i morgon. Där finns sida upp och sida ned med annonser. Jag kan välja billigare och dyrare eller lyxigt allteftersom min ekonomi tillåter det. Det är inga problem.

Men om man väljer att omvandla ett hyreshus, till exempel i Rågsved där jag var för ett tag sedan, och de många som bor där kanske inte har råd att bo kvar eftersom de inte får lån för att köpa sin lägenhet menar jag att det är riktigt, riktigt fult. Då ser man till att de fattiga i den här staden inte har någonstans att bo. *Det är fult, Ewa!*

Anförande nr 49

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande och fullmäktige! När jag satt och läste oppositionens budgetar häromdagen kom jag på att de påminner lite grann om några av våra vanligaste tv-program.

Vänsterpartiets påminner mig om *Antikrundan*. Partiets idéer är nämligen som hämtade just ur detta tv-program – någonting som har gått i arv från generation till generation och som ingen riktigt kan förklara hur det kom i ens ägo. Liksom antikviteterna har Vänsterpartiets förslag en förmåga att behäftas med astronomiska summor. Det är rättvisemiljarder, jämlikhetsmiljarder, framtidsmiljarder, återköpta centrumanläggningar och energibolag med mera. Stockholmarna undrar precis som deltagarna i *Antikrundan* bara en sak: Vad kostar det egentligen?

Miljöpartiet påminner mig något om *Idol*. Det finns många yngre fans, men i det rödgröna samarbetet hänger de nog lite löst. Ju mer de sjunger ut om sin politik, desto större risk löper de att bli bortröstade.

När det gäller Socialdemokraterna är det lätt att vara lite elak och så här efter valet säga *Biggest loser*. Men jag gör inte det; jag är inte så elak. Det får i stället bli tv-programmet *Byggfällan*, som kanske passar bättre med tanke på att Socialdemokraterna numera anammar Miljöpartiets bostadspolitik.

Skämt åsido – jag har läst era budgetar speciellt med siktet inställt på miljöfrågorna, förstås. Jag hoppas att vi överlag kan ha en bred samsyn i miljöpolitiken i Stockholms stad även om vi strider om enstaka metoder och lösningar. En konsekvent miljölinje med stort politiskt stöd har fört Stockholm dit vi är i dag i miljöpolitiken, då vi har miljöhuvudstadsår. Vi hoppas att vi kan fortsätta på den linjen.

I vår budget finns angelägna miljöåtgärder; det ska jag också säga. Vi höjer budgeten för miljö- och hälsoskyddsmyndigheten med 10 procent. Det är någonting som kanske inte riktigt framkommer i kommentarerna från oppositionen. Vi gör det bland annat för att satsa på den nya generationens miljöbilar, på klimatarbete och på att energieffektivisera genom att finansiera Energicentrum. Därutöver satsar vi på stadsmiljön, på parker och på cykling. Det görs omfattande satsningar på miljön i budgeten. Stockholm har därmed alla förutsättningar att fortsätta vara miljöhuvudstad inte bara 2010 utan i många år framöver.

Anförande nr 50

Borgarrådet B o l u n d (MP): Fru ordförande! Jag vet inte om man ska bli smickrad eller om man ska bli irriterad, men jag väljer att bli smickrad. Om man nu ska jämföra olika budgetalternativ med tv-program är det program man först av allt slås av när man läser majoritetens budget *Ung och bortskämd*. Man klarar inte av att ta ansvar. Man klarar inte av att organisera hushållet. Man lever på andras bekostnad. I tv-programmets fall är det föräldrarna, men här är det snarare kommande generationer stockholmare som man lever på. Även miljömässigt är det uppenbart att man inte klarar av att ta ansvar och att lämna över en stad som är lika bra eller bättre miljömässigt än den vi fick ta över när vi kom till staden.

Det är detta som jag är mest bekymrad över. Man går ut och säger att man ska vara Alliansens gröna röst i valrörelsen, och sedan klarar man inte av att leverera mer än så här. Vi pratar om två naturreservat, vilket ju är ett positivt steg i rätt riktning men också gör att det fortfarande finns många grönmarksområden i Stockholm som inte är skyddade. Man gör en tiomiljoner kronors satsning på cykling, men jämför sig med Köpenhamn och Amsterdam. När kommer Alliansens gröna röst att verkligen göra skäl för epitetet?

Anförande nr 51

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag har inga problem med att stå för den här budgeten. Det är en riktig miljöbudget. Vi höjer budgeten för miljö- och hälsoskyddsnämnden med 10 procent för det här året jämfört med tidigare. Vi kommer att inrätta två naturreservat. Vi satsar på cykling, som du sade. Det finns också fler satsningar när det gäller att kommunicera med cyklisterna, när det gäller snöröjning och sopning av cykelbanor och så vidare.

Vi ger en finansiering till Energicentrum, som jag vet att ni har drivit i den här salen i flera år. Vi kommer att fortsätta med klimatarbetet. Det finns massor med satsningar, och det tror jag att du också vet om. Jag läste i er budget så sent som i går och checkade av nästan varenda liten punkt på avsnittet om miljö- och hälsoskyddsnämnden. Jag tror att vi kommer att återkomma till det i kväll, så jag tror att du har skäl att vara lite nöjdare än du verkar vara.

Anförande nr 52

Borgarrådet J ä m t i n (S): Fru ordförande! Vi tänker lite lika ibland – jag tänkte också säga *Ung och bortskämd*! Roger Mogert är lite elakare. Han sade så här: Centerpartiet är som ZTV. Det var kul ett tag på 80-talet, och sedan försvann det.

Tv-program eller inte – jag har en helt annan fråga vad gäller både det ekologiska och det sociala ansvaret i den här staden. Förändring under kontrollerade former, sade du under ditt förra inlägg för ganska länge sedan nu. Trots det har Alliansen under förra mandatperioden brutit mot lagen flera gånger, och det har hänt en hel del andra saker. Vi har från oppositionens sida krävt att man för in sociala krav och villkor men också ekologiska villkor i upphandlingsreglerna.

Jag undrar om du är beredd att verka för att ändra majoritetens inställning till detta och sätta in sociala och ekologiska villkor i upphandlingsavtalen. Det skulle vara en välkommen inriktning mot mer förändring under kontrollerade former.

Anförande nr 53

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): När man tittar på en utveckling som har hållit på i 20 års tid när det handlar om att konkurrensutsätta kommunal verksamhet är det lätt att hitta några enskilda saker som inte har gått riktigt som det var tänkt. Det ska absolut erkännas att det finns sådana exempel. Genom att erkänna det kan man också se till att göra saker och ting bättre framöver.

Men i grund och botten handlar det om skattehöjningen på 13 kronor. Om man nu tillhör ett parti som inte vill ha den här typen av verksamhet – och ni i Socialdemokraterna i Stockholms stad är ganska extrema även i ert parti när det handlar om att ta emot vinster i friskolor och sådana saker – tror jag att ni får svårt att hitta finansiering av den framtida välfärden.

När det gäller de andra punkterna du talade om – införandet av ekologiska villkor i upphandling – tycker jag att det är någonting man kan försöka titta på i framtiden. Jag kan inte lova någonting här, men jag vet att mitt parti tycker att det är viktigt. Det kan vi absolut göra. Jag är inte den som står här och bara försvarar någonting in i bomben, utan man måste tänka flera år framöver. Detta är någonting som vårt parti driver långsiktigt – absolut.

Anförande nr 54

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Per! Om vi nu ska hålla oss till tv-programmen ser jag mer Centerpartiet som *Bonde söker fru*. Ni har varit väldigt rotade i myllan på landsbygden, men nu är ni lite virriga, om ni ursäktar. Ni går till höger, lite mer mot mitten och till höger igen och söker någonting nytt. Det kanske inte är fel. Här i Stockholm har ni ju gett Stureplanscentern ett ansikte. Det kanske till och med gäller dig själv, Per, som har vurmat för Milton Friedman i den här talarstolen i en debatt med mig för några år sedan.

Ni har gått in i Alliansen med syftet att vara dess miljöalibi – så skulle jag vilja kalla det. Jag har inte sett en enda trovärdig framtidslösning. Vi i Vänstern har en reell plan. Den är tydligt beskriven i vår budget. Det handlar om hur vi ska minska bilismen. Men jag har inte sett att Centerpartiet, detta borgerliga miljöparti, har en enda idé om hur vi ska minska bilismen som ju är en av de allra viktigaste orsakerna till den svåra klimatkris som vi har. Hur ska du minska bilismen i Stockholm, Per? Tala om det för mig!

Anförande nr 55

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag har inga problem med att förknippas med bönder och sådana saker. Det är någonting jag är stolt över. Jag tycker att det är jättebra. När jag pratar med mina kompisar på Södermalm hör jag att de också tycker

det. Det finns Bondens butik och allt möjligt vid Nytorget som säljer avfallskvarnar och surdegslimpor. Jag går gärna och handlar där. Så fick jag göra lite reklam också!

Hur ska vi bli av med bilarna? Till skillnad från er på den där sidan vill jag inte styra folks behov in i minsta detalj som ni vill göra när ni vill införa en bilfri innerstad där tydligen innerstadsborna ska få köra omkring i bilar, men inte ytterstadsborna. Det står i er budget på s. 26.

Det jag kallar för Miljöpolitik 2.0 är att vi utifrån folks behov ska göra det lätt och enkelt att vara miljövän i den här staden. Det är vad det handlar om. Bland annat därför har vi en stor satsning på elbilar – att få fler elbilar i staden och att få fler människor att skaffa elbil framöver. Det är ett konkret exempel.

Anförande nr 56

E w a S a m u e l s s o n (KD): Fru ordförande! Oppositionens uppgift är förstås att peka på det som de inte tycker uppfylls. Men när det leder till en syn på människor som offer och att de är helt i händerna på politikerna för att deras liv och drömmar ska kunna uppfyllas måste jag säga stopp och belägg. Jag tror och vet att de allra flesta människor har en inneboende kraft som de ska få möjlighet att utveckla. De ska inte göras maktlösa och beroende av politiken.

Den budget som majoriteten nu presenterar är framtidsinriktad. Skatteunderlaget beräknas kunna höjas med 3 procent vilket ger möjlighet till de satsningar som vi föreslår i budgeten. När fler människor kommer i arbete ökar skatteintäkterna. Det är bland annat så stadens resurser ska öka – inte genom höjda skatter.

Jag vill redan nu i inledningen nämna två områden som vi kommer att tala mer om under morgondagen. Det handlar om äldreomsorgen, där vi under den förra mandatperioden har gjort en unik satsning med över 500 miljoner i förstärkning. Vi går nu vidare med specifika satsningar inom demensvården där vi har sett att behov av en högre personaltäthet finns. Nu avsätter vi särskilda medel just för detta.

Jag är också glad över det uppdrag som jag har fått att särskilt lyfta fram frågor om personer med funktionsnedsättning och tillgänglighet. I budgeten finns satsningar inte minst på kompetensutveckling av personalen, som är en förutsättning för kvalitetshöjningar. Ett nytt handikappolitiskt program är på väg fram, och vi kommer även att ta fram en anhörigpolicy så snart som möjligt. Detta är några av de satsningar som jag är beredd att driva på. Jag ska se till att de blir framtagna så snart som möjligt.

Återigen: Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 57

Borgarrådet J ä m t i n (S): Fru ordförande! Jag har en kort fråga till Ewa Samuelsson. Du sade så här i det förra inlägget: Vi i Alliansen ska se över valkretsindelningen.

Jag tycker att det är en oerhört konstig demokratisyn. Valkretsindelningar är någonting som vi tittar på över blockgränser. Jag antar, när jag tänker snällt, att det där var en inbjudan till ett samarbete och ett samtal om valkretsindelningen, och inte något som Alliansen ska bestämma om. Annars har du och jag helt olika demokratisyn.

Anförande nr 58

E w a S a m u e l s s o n (KD): Det jag kan tala om är att vi i Alliansen är överens om att det behövs en utredning. Denna utredning är naturligtvis så bred som det bara går. Vi hoppas att vi ska komma till en överenskommelse som alla är med om. Men vi är överens om att den ska göras, och då inbjuds alla att delta i arbetet.

Anförande nr 59

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Fru ordförande! Jag har bara två korta frågor. Man börjar bli lite trött nu efter den här debatten, så det blir kort och koncist.

Du kommer att ta ansvar för tillgänglighetsfrågorna, Ewa. Jag skulle vilja veta varför ni har minskat satsningen på tillgänglighet från 100 till 50 miljoner. Jag skulle också vilja veta när du tänker se till att de 800 lägenheter som fattas för funktionshindrade kommer fram.

Anförande nr 60

E w a S a m u e l s s o n (KD): Under de senaste tio åren har 1,2 miljarder avsatts till tillgänglighet. Det har hänt mycket. Stockholm har gått framåt. Men det finns fortfarande en hel del att göra.

Det som är tydligt i den nya budgeten är att ansvaret för tillgänglighet inte enbart ska ligga på trafiknämnden utan i alla stadens verksamheter. Det är tydligt angivet att detta också ska skrivas in i de budgetar som de olika förvaltningarna och nämnderna nu ska ta för 2011.

En del i detta arbete är kontakten med stadsdelsnämnder när det gäller att hitta både tillgänglighet i de vanliga bostäderna och i de många gruppboenden som vi behöver för personer med funktionsnedsättning. Det är ett prioriterat arbete, och jag lovar att sätta i gång med det så fort som möjligt.

R I FINANSROTELN

Koncernen Stockholms Stadshus AB, AB Stokab, S:t Erik Försäkrings AB, S:t Erik Livförsäkring AB, S:t Erik Markutveckling AB, Stockholm Stads Utrednings- och Statistikkontor AB, AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad, Mässfastigheter i Stockholm AB, Stadsdelsnämnderna: Övergripande, Bilaga 11 och 17 till budgeten Punkt 21, 28, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 4)

Anförande nr 61

Borgarrådet **N o r d i n** (M): Fru ordförande! När det gäller koncernen som övergripande verksamhet – många av de viktiga tunga aktörerna som bostadsbolagen och så vidare kommer ju att debatteras under andra rubriker – finns det anledning att säga hur viktig själva koncernen är som ett redskap. Det är så vi ska se den – som ett praktiskt redskap för olika mål som vi vill uppnå. Den finansiella styrka som vi har inom Stockholms Stadshus AB är otroligt betydelsefull. Den är egentligen inte mest betydelsefull för det som vi har grälat lite om här tidigare, nämligen koncernutdelningen, utan naturligtvis för de investeringar som vi med en välskött ekonomi inom koncernen Stockholms Stadshus AB kan genomföra.

Vi hade utan detta inte kunnat ta fram programmet Stimulans för Stockholm på kort tid och genomföra nya eller tidigare lagda investeringar på 20 miljarder mitt i den brinnande finanskrisen. Vi gjorde det dessutom enligt här i kommun fullmäktige. Detta hade varit omöjligt utan den starka och välskötta ekonomin i Stockholms Stadshus AB.

Det innebär också att vi hela tiden måste vara noggranna med att ställa krav på alla bolag. Vi måste ställa krav på att de nogsamt ska sköta sin ekonomi, sitt uppdrag och sina budgetar. Om man gör det finns det också en styrka. Vi finansierar till exempel Stadsteatern inom Stockholms Stadshus AB. Det glöms ibland bort att vi gör en viktig del av kulturpolitiken på så sätt. Det kan vi alltså göra med Stadsteatern som ett bolag inom Stockholms Stadshus AB. Andra delar är mer väl kända, till exempel den stora satsning som vi gör med upprustningen av miljonprogrammet.

I den aktiva ägarpolitiken ingår förstås också att våga avyttra sådant som vi inte längre anser att kommunen måste äga. Om man inte gör det stelnar det hela i sina former, och då får vi till sist inte resurser att vara offensiva med och göra nya investeringar med. På så sätt skapar vi också nya värden. Ibland tror jag att det glöms bort i diskussionen att investeringarna skapar värden, till exempel i form av bättre boendemiljö. De skapar dessutom ökade ekonomiska värden för Stadshus AB, och därmed för alla stockholmare.

Fru ordförande! I denna debatt är lite olika saker sammanförda. Där finns också det som övergripande handlar om stadsdelsnämnderna. Innehållet i stadsdelsnämndernas verksamhet kommer också att diskuteras under andra rubriker. Jag vill ändå bara passa på tillfället att säga att jag tycker att vi nu har nått fram till en organisation

inom stadsdelsnämnderna som fungerar väldigt väl. Precis vilka ansvarsområden de ska ha och så vidare är inte hugget i sten. Det anpassas i staden vartefter krav och verksamheter också förändras. Det kan komma nya krav i framtiden på ännu mer av enhetlighet i vissa frågor över hela staden. Då måste vi våga ompröva när det gäller ansvaret.

Jag vill ändå ha sagt i denna budgetdebatt att jag tycker att stadsdelsnämndsorganisationen både vad gäller förvaltningsorganisationen och nämnderna fungerar väl. Det utläses bland annat i den nöjdhet som stockholmarna visar över många av de verksamheter som stadsdelarna har ansvar för och i den otroligt välskötta och goda budgethållning som man numera har i alla stadsdelar. Detta är förstås en styrka för verksamheterna. Det är en trygghet för äldreomsorg, barnomsorg och andra verksamheter. Det är en trygghet för den som behöver ekonomiskt bistånd att stadsdelens budget är välskött och att den håller ihop.

Där har Stockholm inte alltid stått. Vi har haft lägen då det var mer regel än undantag att hela stadsdelsnämndssektorn gick med kraftfulla underskott. Det krävdes besparingspaket och akuta uttryckningar. Det vinner ingen på. Däremot vinner alla på den stabila situation som vi nu har uppnått. Detta finns det anledning för fullmäktige att verkligen uttrycka stor belåtenhet över.

Med dessa ord, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 62

Borgarrådet J ä m t i n (S): Tack, fru ordförande! Åhörare, fullmäktige! Stockholm har ett gott ekonomiskt läge. När vi jämför oss med andra kommuner i Sverige får vi många bevis på att vi har en stor och stark koncern. Vi har stora tillgångar, och vi är ett välskött fögderi. Vi står starka inför framtiden, men vi skulle kunna ha stått oss ännu starkare.

Under en lång tid har intäkter från utförsäljningen av köpcentra, mark och annan egendom används för att finansiera vad som faktiskt är underskott i driftsbudgeten. I år väljer finansborgarrådet att ta ut 750 miljoner kronor från bolagen, detta trots att koncernen faktiskt prognostiserar ett underskott för 2010, exklusive reavinsterna på 400 miljoner kronor. Det är alltså inte en långsiktigt hållbar förvaltning av resurserna.

När vi styrde senast, mellan 2002 och 2006, började vi tillsammans minska koncernuttaget. Vänstern, Miljöpartiet och vi socialdemokrater inledde en minskning av koncernuttaget eftersom det även mellan 1998 och 2002 under det borgerliga styret hade varit alldeles för stort.

Jag har vid flera tillfällen – faktiskt ända sedan jag kom in i den här debattsalen – efterlyst en diskussion över blockgränsen om vad som är ett hållbart koncernuttag. Ingen har tagit upp den pucken på den borgerliga sidan. Nu kanske det är dags för det så att vi vet inför framtiden.

Koncernens ekonomi behöver vi diskutera, men vi behöver också diskutera den övergripande ekonomihanteringen. Ni sålde, eller skänkte bort kan man väl snarare säga, verksamheter under den förra mandatperioden, trots att det faktiskt också var olagligt. Innan privatiseringen, eller avknoppningen, av Vantörs och Johannes hemtjänster gick överskottet tillbaka in till hemtjänsten, för även i offentlig regi var det här verksamheter som gick med stort överskott. Men då gick som sagt pengarna tillbaka in i verksamheten.

Jag saknar dels en diskussion om koncernuttaget, dels en politisk diskussion om vad som är ett systematiskt effektiviseringsarbete. Effektivitet för mig förutsätter kvalitet i verksamheten. Kvalitet i verksamheten är uppnådda mål. Det är faktiskt ineffektivt att betala mer för att nå målen än vad som krävs, men det är också ineffektivt att inte se till att verksamheter har så mycket resurser att man kan nå målen. Effektivitet måste vi alltså diskutera.

Stadsdelsnämnderna måste utvecklas. Jag är också glad och stolt över att de jobbar väl med budgetar och verksamheterna. Däremot är jag väldigt bekymrad och bedrövad över att den demokratiska inriktningen och det demokratiska inflytandet på lokal nivå minskade under den förra mandatperioden.

Till sist vill jag ta tillfället i akt och tacka alla dem som är kvaliteten i våra verksamheter – medarbetarna. Det är de som är kvaliteten, inga andra. Det är ert engagemang, er professionalitet och kunskap som är staden. Tack från mig och alla stockholmare!

Bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 63

S t e f a n N i l s s o n (MP): Ordförande, fullmäktige! Lokaldemokrati är viktigt, inte bara för oss i Miljöpartiet utan för väldigt många medborgare. I en levande lokal demokrati är stadsdelsnämnderna en nödvändig del. Sedan Moderaterna tog över makten 2006 har det skett en stegvis nedmontering av stadsdelsnämndernas mandat. Mer och mer makt centreras till stadshuset. Det är problematiskt på många sätt, inte minst för att det ökar avståndet mellan politiker och medborgare, mellan politiken och den lokala verkligheten.

Stadsdelsnämnderna har under de här åren avlövats grundskolor, gatuskötsel, verksamheter för arbetssökande, viktiga remissfunktioner med mera. Stockholms politiker i stadsdelsnämnderna ges inte ens några riktiga möjligheter att tycka till om bostadsplaneringen. I stället placeras husen ut på måfå, utifrån var det är mest attraktivt för byggföretagen att exploatera. Men stadens begränsade yta kräver en lokalt förankrad genomtänkt planering som garanterar plats för bostäder, cykelvägar, kollektivtrafik, butiker, parker och skolgårdar.

Vi i Miljöpartiet driver på för att den här utvecklingen ska vända. Vi vill att stadsdelsnämnderna ska ta över fler verksamheter som naturligt platsar lokalt. Det

lägger grunden för en bättre dialog mellan politiker och medborgare. Den lokala förankringen underlättar information, ansvarsutkrävande och bättre beslut.

Vi vill också att stadsdelsnämnderna ska väljas direkt av dem som bor i stadsdelen. I Oslo har man det så, och det fungerar utmärkt. Det finns en stor politisk enighet om att detta har blivit ett lyft för den lokala demokratin. Lokala politiker som valts av medborgarna i stadsdelen känner ofta ett större ansvar för de lokala frågorna. Beslut och verksamhet ska genomföras så nära medborgarna som möjligt.

Samtidigt vill vi inrätta en funktion för lika rättigheter, placerad direkt under kommunstyrelsen som får ett helhetsansvar för frågorna om jämställdhet, jämlikhet och likabehandling. Den ska granska stadens verksamheter utifrån alla diskrimineringsgrunder och främja lika rättigheter i staden, bland annat genom utbildning av politiker och tjänstemän i diskrimineringsfrågor.

Kommunens verksamheter kan också vända sig dit för att få stöd i att hantera situationer som berör diskriminering och trakasserier. Precis som alla andra arbetsgivare kan vi styra över våra egna verksamheter. Stockholms stad som arbetsgivare ska naturligtvis vara bäst på att ge alla samma möjligheter vid anställning, befordran och lönesättning och på att värna dem som utsätts för kränkande behandling.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets förslag till budget.

Anförande nr 64

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige! Det här är en debatt som handlar om lite olika saker. Det kan kännas lite spretigt ibland.

Men det går bra för Sverige. Det går bra för Stockholm. Vi lever i en växande storstad. Många vill flytta hit, och många barn föds här. Det är naturligtvis inte sådant som bara händer av sig självt, för även om vi i hög grad är beroende av omvärlden så kan en positiv utveckling gå fel på grund av en oansvarig politik. Det har vi sett exempel på.

Oppositionens diskussion om koncernuttagen till en rik kommun som Stockholm som har 2 miljarder prognostiserat överskott kan synas lite märklig. Det är ju samma opposition som avsatte miljarder till olika former av fonder, bland annat kompetensfonden. Då var det inte något problem alls. Men kompetensutveckling och fortbildning om något ska väl in i den ordinarie verksamheten.

Stadens nutid och framtid formas av alla som bor i Stockholm. Vi blir fler och fler, och precis alla behövs i den växande staden. Stockholms barn och ungdomar är Stockholms framtid, och här ser det faktiskt väldigt bra ut. Det föds många barn. Fram till 2013 räknar vi med att ha en ökning med 5 000 nya förskolebarn i Stockholm. Det är en stor men jätterolig utmaning att se till att alla får en förskoleplats inom garantitiden samtidigt som kvaliteten utvecklas, och då är svaret förstärkt utbyggnad och utbildning. En bra förskola lägger grunden för det livslånga lärandet.

En kunskapsinriktad skola spinner vidare på den grunden. Vi ska ha en skola som ger extra stöd till den som behöver och extra utmaningar till den som behöver det. Det måste finnas respekt för att alla är olika och att vi i olika skeden i livet kan behöva stöd och hjälp.

I framtidens Stockholm behövs alla, och det måste vi planera för. Då gäller det att alla barn och ungdomar i Stockholm får veta att de behövs och att de känner att det är så. Sommarjobb ger en tidig kontakt med arbetslivet. Det är en viktig fråga både för staden och näringslivet, och vi fortsätter på den inslagna vägen. Det här är delar som stadsdelarna har väldigt mycket ansvar för att jobba med.

För vissa barn och ungdomar är livet inte alltid lätt. Problem hemma eller i skolan kan skapa stora svårigheter, och vi måste tidigt fånga upp dem som är på fel väg. Det gynnar nämligen alla. Snabba insatser när ungdomar är på glid och snabb kontakt när ungdomar påträffas berusade ute på stan är exempel på det. Dessa ungdomar ska, tillsammans med sina föräldrar, kallas till socialtjänsten inom 48 timmar. Målet är förstås att den första gången också ska bli den sista och att föräldrar och ungdomar som behöver stöd och hjälp ska erbjudas detta.

Samarbete mellan skola, socialtjänst, fritidsverksamhet och polis pågår för fullt ute i stadsdelarna, för det är så man knyter ihop ett finmaskigt skyddsnet. Unga stockholmare är Stockholms största tillgång. Den slösar inte vi bort.

Bifall till majoritetens förslag!

Anförande nr 65

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Alla vi 08:or, inflyttade och infödda, har vårt eget Stockholm. Men våra villkor är väldigt olika. Ert Stockholm där alla kan växa är en stad där det som har vuxit mest under er tid är arbetslöshet, segregation, bostadsbrist och kommersialism. Däremot har demokratin och den gemensamma välfärden satts på svältkur, och nu måste ni börja ta ansvar för det Stockholm som ni har skapat. Ni kan inte längre skylla brister i välfärden på den tidigare majoriteten. Ni har ju tillsammans med er regering ansvaret för att ha försämrat välfärden här.

Sten Nordin sade att våra tillgångar i koncernen är våra redskap. Då är frågan: Hur använder vi dessa redskap? Ni har ju sålt en stor del av egendomen till underpriser med en del katastrofala resultat. Ordet Boulton är numera ett skällsord i folkmun i klass med Fortum. Vi försökte då det här gjordes och vi försöker nu att med rationella argument få er att besinna er, men nej, den stora förskingringen ska uppenbarligen fortsätta – utförsäljningar, konkurrensutsättningar och illa granskade tillstånd till privata aktörer.

Då undrar vi var kontrollsystemen för allt detta finns. Var är resurserna för inspektörer? Hur ska man kunna följa upp de här avtalen när ni skär ned och centraliserar administrationen?

Administrationen och IT-upphandlingen är ett kapitel för sig. Ni gör i budgeten för alla nämnder och bolag avdrag för sådant som i själva verket bara innebär fördyringar och försämringar. Det är ett trolleritrick, men det tricket kommer att avslöjas när staden skickar räkningen.

Ni säger att våra bostadsbolag är ett komplement till privata aktörer. Vi ser dem i stället som centrala verktyg för stadens bostadsförsörjning. Vi behöver många nya hyresrätter, och vi behöver hyresnivåer som gör att folk har råd att bo.

Därför, ordförande och fullmäktige, yrkar vi på en frysning av hyrorna för 2011. Redovisningen i koncernen visar att det finns gott om pengar i bolagen, och det ska stockholmarna ha glädje av. Vi anser att koncernen ska ge direktiv till bostadsbolagen att inte höja hyrorna till 2011, och vi kommer att ställa detta under proposition i kväll.

Förutom en bra bostad till överkomligt pris är stockholmarna för sin vardag väldigt beroende av verksamheten i stadsdelarna, och där väntar nu igen brutala nedskärningar och sämre möjligheter att påverka. Vi vill i stället ge alla stadsdelar utvecklingspengar. Vi vill anställda fler. Vi vill förbättra och utveckla verksamheterna, och vi satsar drygt en halv miljard kronor mer än ni i stadsdelarna. Vi tror på människors förmåga. Vi vet att de vill fatta beslut själva. Men vi tror inte att var och en kan sitta vid sitt köksbord och bygga ut förskolor och planera vattenförsörjning. Alla i den här staden har inte heller ett eget köksbord. För att de ska kunna få det måste vi tillsammans ta ansvar för den gemensamma välfärden och våra gemensamma tillgångar.

Vi vill inte vara kunder i er experimentverkstad – vi vill vara medborgare, och vi vill ha rätt till inflytande i vår stad!

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 66

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Ordförande, fullmäktigevänner, väljare! Den här punkten handlar om styrning och ekonomi. Valet 2010 var i Stockholm ett frihetsval vad gäller styrning och ekonomi. Väljarna trodde mer på egenmakten än på övermakten. Väljarna gav Alliansen ett kvitto på att ökad vardagsmakt ger frihet. Tack!

Frihet för våra gamla att välja, frihet för de hemlösa att få tak över huvudet då vintervinden viner. Väljarna visade att Centerpartiets i Stockholms vilja att sänka skatten signalerar en tro på stockholmarens egen förmåga att fatta beslut och göra val i sin vardag. För oftast vet ju du själv bättre än någon politiker vad du behöver köpa eller beställa för tjänst för att du ska få ihop vardagspusslet.

Om valutgången hade varit en annan hade vi stått här i dag med krympande vardagsfrihet. En av stadens lärare eller sjuksköterskor hade i slutet av 2011 haft 1 800 kronor mindre i plånboken. 1 800 kronor räcker till en tågresa tur och retur till Åre,

en skrivare att investera i det nya företaget, ett säsongskort på Friskis och Svettis eller en halv avfallskvarn.

Om valutgången hade varit en annan hade vi också stått här i dag med en ökad byråkrati med klimatrådgivare, kvalitetskansli, en lokal diskrimineringsombudsman eller diskrimineringsstrateg samt diverse andra ombud och ett kunskapscentrum mot organiserad brottslighet som ska arbeta mot gängkriminalitet, ekonomisk brottslighet och otillåten påverkan på kommunens tjänstemän.

Men nu möter Stockholm en kommande högkonjunktur med en stark tro på att människor vill bidra till en bättre stad genom att starta och driva företag, försörja sig själva och göra val. Optimismen finns hos småföretagen, hos Stockholms handelskammare, ja, till och med hos Arbetsförmedlingen.

Skattefrågan är en vardagsfråga. Skattefrågan är en frihetsfråga. Centerpartiets vision är att ge individer mer frihet i vardagen.

Jag yrkar bifall till Allians för Stockholms budget.

Anförande nr 67

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande! Stockholms stad står stark efter en av de svåraste finanskriser som världen sett på årtionden. Stadens starka ställning är naturligtvis en kombination av välskötta statsfinansieringar och inte minst en god ordning i stadens ekonomi som visar överskott på 2 miljarder.

Vi har kunnat sänka skatten med 60 öre, samtidigt som välfärdens kvalitet har förbättrats. Stockholm har krisen till trots genom Stimulans för Stockholm kunnat sätta igång större satsningar på utökad nyproduktion av bostäder, upprustning av stora bostadsområden och vård- och omsorgsboenden. Vi har kunnat lova delfinansieringar till stora infrastrukturpaket. Förbifart Stockholm kan genom vår stabila majoritet genomföras. Den innebär ett viktigt steg för en förbättrad trafiksituation och för fortsatt tillväxt. Det skapar trygghet, i motsats till den osäkerhet som den rödgröna oppositionen gick till val på.

Det går bra för Stockholm. Staden lockar tusentals människor från hela landet att flytta hit, och babyboomen bara fortsätter, vilket visar på en framtidstro hos stockholmarna. Antalet lediga jobb ökar, och allra bäst går tjänstesektorn. Stockholmarna har talat om att de föredrar RUT-hjälp hemma i stället för en butler som samlar tvättkassar i tunnelbanan. Det ger förutsättningar för ännu fler nya jobb och företag i tjänstesektorn. Enligt handelskammaren är stämningläget bland företagarna betydligt starkare än normalt.

Stora och viktiga beslut har fattats under året. Slussen, Norra Stationsområdet, Vision Söderstaden 2030 och Grön IT-strategi är bara några exempel.

Stadens utdelning på 750 miljoner ifrågasätts av oppositionen. Den är naturligtvis inte ett självändamål, men ni verkar inte ha läst budgeten där det tydligt står att utdelningen kan justeras i T2, inte uppåt utan nedåt.

Stadsdelsnämnderna ansvarar för en stor del av stadens verksamheter, och en del stor del av personalstyrkan finns där. Det kan gott sägas att mycket av stadens ansikte utåt visas i dessa verksamheter och har därför stor betydelse och kan inte nog uppskattas. Stockholm är en av landets största arbetsgivare, och det ställer krav på att staden ska vara en förebild med verksamheter som månar som sina medarbetare. Vi har också i ett antal medarbetarenkäter fått positiva omdömen i jämförelse med andra stora arbetsgivare.

Jag vill dock medverka till att staden mer aktivt arbetar för att skapa fler heltidsanställningar som ger förutsättningar för större kontinuitet på arbetsplatsen och för den enskilde en större möjlighet att leva på sin lön. Ledar- och chefsutveckling som staden satsar på är en förutsättning för en fortsatt god utveckling av våra arbetsplatser där vi nu också har gått vidare inom äldreomsorgen med chefsutveckling.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 68

Borgarrådet R u d i n (S): Ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Jag tänkte tala om Boulton, en historia som jag inte tror tar slut i dag utan som kommer att rulla vidare. Den började efter valet 2006 när de borgerliga tog över och började driva en borgerlig utförsäljningspolitik i den här staden. Vi från oppositionen fick då åse hur majoriteten på punkt efter punkt sålde ut viktiga gemensamma intressen för staden.

Så kom frågan om att sälja ut de offentliga rummen, våra centrum som fanns i Centrumkompaniet AB. När diskussionen gick igång var vi från oppositionen eniga i vår kritik av denna affär. Vi var oroliga för vad det skulle få för konsekvenser för medborgarna i de här områdena, och vi var också oroliga för på vilket sätt affären genomfördes.

Vi ställde flera frågor till den då sittande majoriteten om hur överenskommelsen såg ut. Avtalet var hemligt och redovisades inte på något annat sätt än genom muntliga föredragningar här i salen. De föredragningarna gav vid handen att det fanns inskrivet i avtalet med Boulton överenskommelser som skulle utveckla dessa köpcentra runt om i våra offentliga rum i staden.

Det har nu visat sig att så inte var fallet. Även i den debatten ifrågasatte vi detta. Kristina Alvensköld, dåvarande tjänstgörande borgarråd, hänvisade då till muntliga avtal som man ansåg skulle ha funnits med Boulton. I dag när skandalen rullar över oss, och vi ser att Boulton har åsidosatt alla åtaganden som man i debatten här påstod att man hade gått in i, känns man inte vid detta. Man säger att det naturligtvis inte fanns något sådant, för det går inte att träffa sådana affärsmässiga avtal. Men

trots det hänvisades till sådana överenskommelser, både i TT-meddelanden och här i salen.

Den 9 maj sade Kristina Alvendal till TT: Det finns tydliga åtaganden i avtalet om att Boulton ska utveckla dessa köpcentra.

Detta var en lögn.

Den 11 juni sade Kristina Alvendal här i salen att det är viktigt vad man säger och vad man hävdar i sådana här sammanhang och att inte allt man avtalar finns skriftligt.

I debatten den 20 juni när diskussionen gick i höga vågor här hänvisade hon också till avtal som skulle ha funnits utanför de skriftliga avtalen.

Nu när detta drabbar enskilda företagare som drivs bort från sina näringsverksamheter, eftersom hyrorna kraftigt höjs och Boulton driver en mycket, mycket hårdhänt attityd därute, skadas inte bara företagen utan även medborgarna, eftersom dessa centrummiljöer förfaller.

När vi ställer frågor och när debatten går i massmedierna tar inte den nu sittande eller den gamla majoriteten ansvar för detta. Jag tycker att det är mycket allvarligt. Jag tycker också att det är farligt att man har ljugit för kommunfullmäktige, och jag hävdar att det är tjänstefel från dåvarande borgarrådet Kristina Alvendals sida att både ljuga inför den här församlingen och att i de sammanhang som sedan förekom när affären genomfördes inte säkerställa att man tog tillräckliga referenser för att garantera att Boulton var en bra köpare.

Hela affären är en skandal från början till slut, och jag tror inte att sista bladet är skrivet i den här historien.

Anförande nr 69

A n n M a r i E n g e l (V): Beträffande Boulton är det bara att instämma. Vi har också tagit fram en rapport, i augusti redan, om hur det har blivit för handlarna. Den finns att läsa på vår hemsida.

Helen från Centerpartiet säger att kommunal verksamhet handlar om att köpa en tjänst, och din partikamrat sade tidigare att en målsättning är att allt ska vara privat och så ska man köpa det.

Det är inte vår syn på verksamheten i en kommun. Jag förstår det inte. Det är obegripligt för mig hur ett parti som säger sig ha en miljöprofil inte ser att de stora utmaningarna för framtiden inom klimat och miljö inte kan lösas av var och en hemma vid köksbordet eller genom att man köper en tjänst.

Det finns också många exempel på att vi inte kan lita till marknaden. Frågan är: Vill verkligen stockholmarna att barnen och de äldre ska vara beroende av

riskkapitalbolag och läget på börsen? Tycker ni verkligen att skattepengarna ska gå till att täcka upp förluster i börsbolagen? Vi får ju fler och fler rapporter om sådant. Även de borgerliga tidningarna granskar detta och ser vilka enorma vinster som finns att hämta inom välfärdssektorerna. Tycker ni verkligen att det är rimligt och bra att skattepengarna används till det i stället för till verksamheten?

Jag skulle också vilja fråga er om det här med administration och IT: Jag vet ju att det är många av stadens bolag som efter att ha lagt budget får en räkning på tredubbla kostnader mot tidigare för administration. Vi vet att de flesta räknar med stora merkostnader för IT:n och sämre tillgång till IT – Stockholm som ska vara någon sorts centrum för IT-utvecklingen, men både skolorna och många av våra bolag har fått halvera sin tillgång till datorer därför att de inte har råd att köpa enligt det här nya avtalet.

Jag tror att det är värt en mycket grundlig granskning hur det här har gått till, hur det ser ut, vad resultatet har blivit och framför allt vad kostnaden har blivit. Vi har försökt få fram den sammanlagda kostnaden för de enskilda nämnderna och bolagen från SLK. Vi har inte fått det, men vi kommer att fortsätta granska det här, för vi tror att det tillhör en av de här upphandlingsskandalerna när vi ser hur det har slagit för stadens verksamheter.

Jag skulle gärna vilja att ni förklarade hur ni i budgeten kan räkna med att detta ska bli en minskad kostnad när vi hittills har sett och vi vet att det även nästa år kommer att bli ökade kostnader för alla nämnder och bolag med det här gemensamma, förutom att servicen har blivit mycket sämre. Det är faktiskt mycket sämre för människor ute i stadsdelarna att inte kunna gå in och få hjälp i en växel av en telefonist som satt i receptionen förut. Nu ska man i stället ringa en tonvalstelefon och vänta på olika nivåer tills man kommer fram till en människa som inte vet vad man pratar om. Ni har försämrat tillgången till kommunens service för medborgarna, och ni har försämrat budgeten för nämnderna och bolagen. Jag skulle gärna vilja att ni förklarade vad ni tycker är så bra med det.

Anförande nr 70

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Det är ju så att Alliansen tror på människor, och människor utgör marknaden. Vänsterpartiet däremot jobbar efter tesen att själv är bäste dräng mest hela tiden. Vi tycker inte att man ska bestämma exakt vilka grödor som ska säljas på marknaden. Vi tycker att om det är någon som till exempel plöjer eller harvar mer effektivt så kan man ta in den tjänsten. Däremot måste det givetvis när det handlar om miljöstyrning och välfärden finnas en uppföljning och kontroll hela tiden.

Men vi tror på människor, och människor är kloka!

Anförande nr 71

A n n M a r i E n g e l (V): Det där var inte helt begripligt. Människor utgör marknaden, sade du, och så sade du att vi tycker att själv är bäste dräng. Jag trodde

att det var ni som tyckte att alla som skulle sitta hemma själva och bestämma kommunens verksamhet.

Jag vet inte om vi har sett några direkta bevis på att de här privata företagen harvar eller sår bättre än vad de kommunala gör. Däremot tar de ut en större vinst som de skickar till Jerseyöarna, och det är det jag vill ifrågasätta. Är det riktigt smart att man använder skattepengarna så? Föräldrarna på förskolan Kulturkrabaten blev uppmanade att själva ta med sig leksaker och frukt till barnen, för ekonomin var så dålig. Sedan tog ägaren ut 10 miljoner och flyttade.

Är det ett bättre sätt att så och skörda, tycker du?

Anförande nr 72

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): När man lyssnar på Vänsterpartiet och dig, Ann Mari Engel, menar ni att vi tycker att allt ska gå att köpa. Skillnaden mellan oss och er är att ni inte tycker att *någonting* ska gå att köpa. Tidigare kunde vi höra här i debatten att valfrihet var väl okej inom rimliga gränser och villkor. Det kan vara intressant att höra vad det är för någonting. Vad är rimliga villkor?

Det som är intressant med er politik är att när människor inte ska få bestämma själva och det inte finns några pengssystem så är det bara de som är riktigt rika som kan köpa sin egen verksamhet. För vår del tycker vi att alla i staden ska ha möjlighet att välja, men det kanske handlar om en skillnad i människosyn. Vi tycker att alla är lika viktiga och att alla ska ha möjlighet att råda över sitt eget liv.

Anförande nr 73

A n n M a r i E n g e l (V): Problemet tror jag är att ni blandar ihop kommunal verksamhet med någon sorts varuhus. Om det vore så att det fanns ett överutbud på förskoleplatser och demensboenden som folk kunde gå runt och shoppa kunde vi börja tala om att man har valfrihet att köpa, men det ser inte ut så i staden. Det finns ju ett underskott på det mesta i den kommunala verksamheten.

Frågan är inte om man ska köpa eller inte. Människor betalar ju för de tjänster som kommunen ger, antingen det är förskola eller äldreboende eller badhus. Frågan är av vem man köper och vart ens pengar går.

Jag föredrar att köpa en tjänst där jag vet att pengarna går till kommunen som använder ett eventuellt överskott till att förbättra verksamheten framför att köpa en tjänst av ett privat företag som får skattepengar av kommunen och sedan tar ut en vinst och försvinner med den. Det är den enkla ekvationen för mig.

Anförande nr 74

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Ordförande, fullmäktige! Jag vill tacka Tomas Rudin för att han fortsätter ta upp Boultsbeefrågan. Jag tror att vi ska göra så här från oppositionen att vid varje nytt block kommer vi att tjata om Boultsbee – ända

tills Sten Nordin kommer upp och talar om hur de tänker ta ansvar för den affären. Vi väntar med spänning på det under dessa två dagar, Sten.

Jag hade egentligen tänkt prata om personalpolitik. Mellan 2006 och 2010 minskade antalet anställda i staden med 8 000 personer. Det tycker vi av flera olika anledningar är en väldigt dålig personalpolitik men främst för att vi behöver personal i förskolan, skolan och äldreomsorgen. Det fattas lärare, förskollärare, barnskötare, vårdpersonal, kuratorer, fritidsledare och en massa andra yrkesmänniskor om vi ska vara en bra stad för gamla, för barnen och för oss alla.

Det är ekonomiskt oansvarigt att säga upp personal, tycker vi. Nu mer än någonsin ska vi se till att vi har ett välfärdssystem som funkar i Stockholm, och det kräver personal. Vi ska också ta vårt ansvar som arbetsgivare och se till att folk inte förlorar sina jobb. Alliansen ser ju personalen som en börda som helst ska konkurrensutsättas eller försvinna på grund av övertalighet.

Vi tycker att personalen är en tillgång och en resurs. Vårt välfärdssystem fungerar inte utan välutbildad personal som trivs på sitt jobb. Därför vill vi investera i personalen, och jag skulle gärna vilja ha ett svar från majoriteten varför man, när vi har en så bra ekonomi som vi har i staden nu, inte vill investera i personalen. Vi avsätter en personalmiljard. Punkt slut. Den ska användas till personalens kompetensutveckling med vikarier så att all personal har möjlighet att delta.

Vi vill också använda den här personalmiljarden för att kunna fortsätta försöka korta arbetstiden inom de områden som inte täcks av kortare arbetstid inom vår budget. Alliansen vill ju att de som har råd att lösa sina livspussel genom bidrag för städning hemma ska kunna göra det. Men vi menar att kortare arbetstid till exempel inom äldreomsorgen och förskolan hjälper alla att lösa sina livspussel, inte bara dem som har råd med en subventionerad hemhjälp.

Alliansen säger att de satsar på chefsutbildning, och det tycker jag är bra, men vi menar att det inte räcker. Om vi har en personalmiljard som vi föreslår kommer alla anställda i Stockholms stad att kunna få den här kompetensutvecklingen som är så viktig.

Det finns en fråga som jag speciellt skulle vilja ställa till majoriteten. Det handlar om att tidigare har personal som inte vill gå med till en konkurrensutsatt verksamhet kunnat välja. De har kunnat avvakta i sex månader. Det har ni tagit bort, och det tycker jag är en väldigt dålig personalpolitik. Jag skulle gärna vilja ha svar på varför ni har gjort på det sättet.

Anförande nr 75

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Det är intressant. Ju fler personal desto bättre – inte utifrån verksamhetens behov och att man hela tiden utvärderar och gör uppföljningar och ser vilken personalstyrka som behövs.

När personalen i Stockholms stad nu blir friskare är det klart att vi behöver färre vikarier både på lång och kort tid, och då blir personalstyrkan lägre totalt sett.

Kompetensutveckling ska alltid ske nära verksamheten. Det är där behoven ska tydliggöras och satsningarna göras. När det gäller vikariefrågan vid utbildning ligger det pengar för det. Både när det gäller stöd och service till funktionsnedsatta och äldre är det tydligt och klart att de pengarna också ska täcka vikariekostnaden.

Välfärdsutredningen som Per Borg ledde med hjälp av Arena och Timbro visar att det vi behöver tänka på i alla våra verksamheter i kommuner och landsting är att öka effektiviteten och produktiviteten – inte att se till att arbetstiden minskar. Det gör dessutom att vi kanske inte behöver lika många. Effektivitet och produktivitet är det vi måste satsa på och hela tiden, nära verksamheterna, följa upp och se till att personalstyrkan stämmer med behovet i den egna verksamheten.

Anförande nr 76

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Ewa, då menar du alltså på fullt allvar att vi har tillräckligt med personal i hemtjänsten? De som arbetar där ska bara bli mer effektiva.

Jag blir verkligen bestört över detta. Jag har själv varit ute och jobbat med hemtjänsten bland annat i Västerort. De sprang som skällade råttor för att hinna med det de skulle inom de stipulerade minuter de hade för varje brukare.

Menar du att vi inte behöver mer personal inom den yrkeskåren? Ingen av de här kvinnorna, för vi pratar om kvinnor i lågavlönade jobb, skulle ha en chans att få någon kompetensutveckling eftersom det inte fanns ett öre till vikarier om de över huvud taget skulle komma in på någon kurs.

Jag skulle vilja höra dig säga det här, Ewa. Ska vi inte ha mer personal i hemtjänsten?

Anförande nr 77

B i r g i t t a H o l m (M): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Kommer ni ihåg förra årets budgetdebatt? Då stod finansborgarrådet här och sade att stockholmarna inte var några försökskaniner i en tomteverkstad. Folkpartiet frågade hur Stockholm skulle kunna bli mer attraktivt genom chockhöjda skatter och avskaffande av valfrihet. Fria, ansvarskännande människor är grunden för ett demokratiskt samhälle, hävdade Kristdemokraterna, och Centern frågade sig om nostalgi verkligen är dagens medicin för framtiden.

Socialdemokraterna sade att de hade en annan färdriktning för Stockholm, och Vänstern drömde sig kvar i Per Anders Fogelströms *Mina drömmars stad*, allt medan Miljöpartiet sade: Hej alla stockholmare!

Hur blev det då? Jo, stockholmarna ratade butlers, höjd skatt och ofrihet och valde i stället Förbifarten, möjligheter, förutsättningar, framtid, kvalitet och bostadsbyggande. I de tre ytterstadskretsarna ville stockholmarna fortsätta med Moderaternas och Alliansens politik i stället för oppositionens förbud och krångel.

Vi var så populära att till och med finansborgarrådet Sten Nordin blev så populär i ytterstaden att han tog sig hit till fullmäktigesalen som personvald i krets 4, bara det en bedrift.

Oppositionen skriver fortfarande i sin budgettext i årets budget om skattehöjning och återkommunalisering. Socialdemokraterna tror på politikens betydelse för allas möjligheter att bestämma över sina liv. Miljöpartiet vill ha direktval till stadsdelsnämnderna som ett slags garant för mer demokrati, och Vänstern anser att Stockholm saknar demokratiskt styre.

Jag förstår att ni alla tre är sura över det valresultat ni gjorde, i viss mån med undantag för Miljöpartiet. Men när caffè latte-drickande småbarnsföräldrar börjar inse konsekvenserna av Miljöpartiets politik kan det bli spännande här i Stockholm!

Stockholm, Stockholm, stad i världen – du behöver inte lyssna på de klagotoner som ljuder i kulisserna av sura och griniga oppositionspolitiker! Vi som älskar Stockholm och stockholmarnas frihet kommer att se till att du, älskade stad, utvecklas med kvalitet och att du får forma dig efter dina möjligheter och förutsättningar och att fler börjar älska dig och vill dela denna stad med oss andra som valt att flytta hit.

Bifall till kommunstyrelsens budget!

Anförande nr 78

Borgarrådet R u d i n (S): Det första jag skulle vilja påpeka är att Moderaterna faktiskt förlorade i fyra valkretsar av sex. Det är en innerstadsallians som styr Stockholm. Bland annat förlorade du din valkrets där du är verksam, Birgitta.

De valframgångar som Moderaterna ändå skördade gjordes med hjälp av lögner. Ett flertal lögner presenterades i valrörelsen som gick ganska långt utöver det vanliga. I en stor kampanj drog man på med den ena lögnen efter den andra om vad som skulle vara Socialdemokraternas eller oppositionens olika frågor.

Nu är problemet det att jag i den här debatten har tagit upp en annan lögn som får mycket allvarigare konsekvenser för stockholmarna, nämligen Kristina Alvendals uttalande om att det i avtalet med Boulton skulle ha funnits säkerhet för att förorterna skulle ha blivit garanterade en utveckling av sina köpcentra.

Min fråga till dig, Birgitta, är: Anser du att det var en rimlig hållning att ljuga inför fullmäktige om att det fanns avtal med Boulton om att utveckla dessa köpcentra?

Anförande nr 79

B i r g i t t a H o l m (M): Är det någon som känner Tomas Rudin i den här salen är det jag, för vi har kämpat mot varandra på varsin sida under många år när det fanns Söderleds stadsdelsnämnd och Farsta stadsdelsnämnd.

Jag kan säga att det var många sena kvällar när det kom mycket grodor flygande ur munnen, så jag är inte ett dugg förvånad över att du står här i dag med dina påståenden.

Anförande nr 80

A n n M a r i E n g e l (V): Birgitta, det kanske vore klädsamt att något stämma ned tonen. Jag kan försäkra dig att de stockholmare som står bakom våra 49 mandat här i salen, vilket är nästan hälften, inte kommer att bli besvikna, för vi kommer inte att ändra på vår politik.

Ni, däremot, har tyvärr inte ändrat er politik, men ni har ändrat på er retorik. Det var valrörelsen ett väldigt bra exempel på. Ni lånar en hel del retorik från folkhemmet, och ni lånar en del från oss som alltid har försvarat en solidarisk finansiering. Det är roligt, tycker vi, att ni har lärt er prata uppskattande om en gemensam finansiering, om välfärd och offentligt ansvar. Det var inte länge sedan ditt högerparti var emot varenda social reform i det här landet. Ännu på 70-talet var ni emot förskolor, och ni var emot det mesta som ni nu bejakar.

Det är väldigt bra, men här i staden finns det faktiskt inte någon stor substans i allt ert tal om den välfärd ni ska satsa på. Det kommer stockholmarna att bli varse, och det kommer vi, om inte annat, att göra dem väldigt uppmärksamma på. Det kan jag försäkra dig.

Anförande nr 81

B i r g i t t a H o l m (M): På 70-talet hade väl Vänstern sin storhetstid. Men nu är det 2010, och Alliansen har gjort ett historiskt val på riksplanet, i kommunerna, landstingen. Stockholmarna gillar oss. Så enkelt är det!

Anförande nr 82

M a t s B e r g l u n d (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag vill prata om IT och stadens IT-policy. Allra sist i budgetförslaget, längst ned på sista sidan i bilaga 18, förslår majoriteten i praktiken avslag på en motion som jag har skrivit. Det är en motion om en friare IT-struktur i staden, och den besvaras med hänvisning till stadens IT-program som antogs i fullmäktige 2008.

Jag tycker att det här ironiskt, inte bara för att jag skrev motionen just för att stadens IT-program med GS-IT, Volvo och allt det här är både dyrt och dåligt, men också för att jag tycker att det är ett märkligt sätt att behandla en seriöst skriven motion att bara avskrivna den i samband med budgeten utan att behandla den med sedvanlig debatt.

Det hade kunnat bli en spännande debatt, för jag vet att det finns liberaler också på den borgerliga sidan i den här salen. Jag vill därför att motionen behandlas för sig själv och ställs under egen proposition i beslutsomgången i kväll eller i morgon, och jag yrkar bifall till motionens att-satser.

Det här IT-programmet är stelbent och ofritt och låser in användarna i slutna system. Min motion syftar inte till att ersätta IT-programmet utan till att komplettera det. Det är framför allt det som *inte* står i programmet som är problemet. I min motion föreslår jag en policy kring för det första ett plattformsoberoende. Vi ska erbjudas stöd för såväl som Windows- som Mac- och Linuxbaserade operativsystem. Det gäller också den information som vi sprider till medborgarna.

För det andra: öppen programvara och öppna filformat. Vi ska bort från beroendet av den inlåsta programvaran.

För det tredje: Stockholms stad bör utveckla en plattform för att tillgängliggöra våra egna rådata men som också ska kunna användas av andra aktörer.

Majoriteten föreslår alltså i praktiken avslag på allt detta, och jag skulle därför vilja ha svar, till exempel från ansvarigt borgarråd. Min huvudfråga är: Varför har ni den här antiliberala inställningen i frågan? Vi hörde i morse att ni pratade om mångfald och valfrihet, men det gäller tydligen inte IT. Varför detta ensidiga stöd åt Microsoft och Windows? Varför kan inte staden anta en policy som garanterar också Mac- och Linuxanvändare att kunna ta del av den information som Stockholms stad producerar och sänder ut till medborgarna? Varför kan staden inte ha en policy som åtminstone i möjligaste mån främjar öppna standarder? Varför avfärdar ni min idé om att Stockholm ska ta fram en plattform för publicering av rådata inom offentlig sektor?

En sådan plattform skulle främja näringsliv och småföretag i Stockholm, inte minst den växande sektor som tar fram applikationer till mobila system, till exempel Iphone-appar.

Anförande nr 83

Borgarrådet M o g e r t (S): Ordförande, fullmäktige! Det var under de många långa inledningsvändorna här svårt att inte slås av hur nöjda och mätta och kanske till och med lättade ni var på den borgerliga sidan. Det var en trött och ganska oambitiös ton som anslogs, tycker jag – en ton som enbart delvis vägdes upp av att finansborgarrådet var på oerhört gott humör och föreföll ha tittat igenom hela den svenska skatten av pilsnerfilmer från 40- och 50-talet som uppladdning för budgetdebatten.

Jag tvingas dock notera att ännu är ingen film gjord om centrumutförsäljningarna.

Jag tog mig friheten att fundera lite över vad ni egentligen har gjort, vad ni har att vara nöjda över. Ta personalpolitiken till exempel. Jag minns när vi stod här för fyra år sedan. Ni hade precis vunnit valet. Ni hade precis kommit till rätta inne på rotlarna, och vi stod och pratade personalpolitik. Jag frågade: Hur blir det med våra

inledda satsningar, med satsningarna på heltidsjobb och på sammanhållen arbetstid? Det handlade om heltidsjobb för tusentals kvinnor som i den här staden jobbar ofrivillig deltid som vi är arbetsgivare åt och som vi har ansvar för.

Svaret blev att jo, den satsningen skulle så klart fortgå. Den skulle till och med bli bättre, fick jag höra.

Efter fyra års borgerligt styre står vi nu här igen. Vad har hänt på området? Blev det ens en tumme? Jag är tveksam. Jag träffade vår största fackliga organisation här i staden och fick deras yrkanden och reservationer till budgeten. Jag noterar att de såg ganska bekanta ut. Det var ungefär samma som de senaste åren. Ja, sa de, det är tyvärr så. Det är samma yrkanden, för de är ju helt ointresserade. Det händer ingenting på personalområdet. Eller som borgarrådet Ankersjö formulerar det: Vi har en förändring under kontrollerade former.

Väldigt kontrollerade former, tvingas man notera på det här området.

Ordförande, fullmäktige! Det behövs en annan politik på personalområdet. En politik som är aktiv och som faktiskt ser till att skapa bra förutsättningar för personer som är de viktigaste i välfärden – de personer som gör jobbet. Våra anställda.

Bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 84

Stellan Hamrin (V): Kära vänner! Det fanns en tid när också borgerliga politiker tog ett långsiktigt ansvar för stadens och samhällets utveckling. Också borgerliga politiker var med om att säkra markområden långt utanför stadens gränser. Man visste att staden måste utvecklas, och man tog ansvar för det.

Till och med borgerliga politiker visste att privata intressen i samhällsviktiga funktioner kunde driva upp priserna och gynna ett fåtal på flertalets bekostnad. Man stödde skapandet av en kommunal renhållning, kommunal vattenförsörjning och kommunal trafik. Man förstod att samhällets bästa inte var detsamma som kapitalets bästa, trots att flertalet av de själva var framgångsrika företagare.

Min farfar och hans bror var med om att skapa Folkpartiet, vilket jag vet att jag har nämnt tidigare. Jag tycker att det är lite småkul. Jag kan i deras efterlämnade papper se hur de tänkte. Det fanns mycket i deras politik som jag inte gillar, men de förstod faktiskt behovet av ett starkt inflytande för samhället. Det skedde under starkt tryck från arbetarrörelsen, men man kan se att de själva förstod det. Sedan var de självklart frälsta. Ibland har jag undrat om det är det som gör skillnaden. Dagens borgerliga politiker är också frälsta, många av dem, men inte av Jesus utan av dogmen om ekonomisk liberalism.

Så här i efterhand kan man tycka att det första vore klart bättre än det sista. Man säljer ut det som vi alla under många år byggt upp och dessutom förvaltats så väl att det i dag kan säljas med ganska stora vinster.

Kommunala bolag är effektiva också med en företagsekonomisk syn. Vi har i dag växande problem både hemma och borta. I den situationen minskar borgarna vårt gemensamma ägande och inflytande i snabb takt. Våra markinnehav som behövs för friluftsliv och som grund för nödvändig ny politik är borta. Vår egen energiförsörjning med vattenkraft och fjärrvärme omvandlas från samhällskontrollerad verksamhet till ett privat monopol. Våra egna hyresbostäder som har gett möjlighet för folk utan pengar att flytta till innerstaden är borta. Våra gemensamma torg har privatiserats, vilket har minskat demokratin och möjligheterna till att skapa nära, offentlig service.

I våra bolag har mycket skurits bort. IT och kommunikation säljs ut med stora problem till följd för våra egna förvaltningar och för alla andra. Stockholm Vatten har delats upp, och vår gemensamma miljö har definierats som en perifer verksamhet som sålts ut.

Allt det här kan göras väldigt klart.

Vi i Vänsterpartiet kommer att fortsätta arbeta för ett annat samhälle, ett samhälle där våra gemensamma intressen står i första rummet. Stöd därför Vänsterpartiets förslag till budget och politik som ett första steg på vägen mot ett nytt samhälle som möter morgondagens utmaningar, inte minst på klimatområdet!

Anförande nr 85

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Det är klart att jag var tvungen att begära replik, eftersom Stellan Hamrin talade om mitt parti som förstås ligger mig väldigt varmt om hjärtat.

När du talar om din släkting som var med och grundade vårt parti och som också såg att det fanns saker som vi behövde äga och driva tillsammans tror jag att det är viktigt att tänka på att de nog inte i sin vildaste fantasi kunde förstå hur mycket som faktiskt ägdes av oss gemensamt efter ett socialistiskt styre i Sverige, hur mycket som var stat och hur mycket som varit kommun.

Det var en helt annan syn på det individuella ägandet på den tiden, och det är någonting man måste komma ihåg. Därför man kan bli lite förvånad när man hör din uppräknings. Man kan ju se att ni egentligen inte vill att individen ska äga någonting, och jag tycker att det måste slut på den här imagen om att innan man kunde köpa sin lägenhet i innerstaden, vilket för övrigt är stoppat nu, så kunde vem som helst bo där. Så var det inte. Lägenheterna köptes svart!

Anförande nr 86

S t e l l a n H a m r i n (V): När man som ni gör hävdar så mycket frihet som möjligt därför att det gynnar alla intresserade, då är det precis som Ann Mari sade alldeles nyss: Det där gäller ju på en marknad där det finns ett överskott. Det gäller ifall du väljer något som många vill ha, där andra också kan göra samma val. Men så

är det ju inte. Adolf Fredrik finns bara på ett ställe, och de har bara ett begränsat antal platser. Den som kommer först får platsen; de andra blir utan.

Det är det som är problemet med kommunal service och kommunal verksamhet, för den finansieras av oss gemensamt och det finns därför begränsade resurser.

Det är därför vi menar att när det gäller kommunal verksamhet och mycket av statlig verksamhet så måste man fördela det på ett rättvist sätt. Det gör man inte genom att låta alla människor välja och låta en del komma först och andra sist. Då måste man skapa en fördelningsresurs där alla kan utnyttja det på ungefär samma villkor.

Anförande nr 87

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Ordförande, ledamöter! Jag tänkte att vi skulle ägna en liten stund åt alla dem som arbetar i våra förvaltningar och som är anställda i Stockholms stad.

Vi är en av landets allra största arbetsgivare. Då är det också viktigt att vi är en riktigt bra arbetsgivare. Vi ska erbjuda spännande och utmanande arbeten och arbetsuppgifter. Vi ska arbeta aktivt för att stärka medarbetarnas hälsa och för en bättre jämställdhet.

I takt med att det finns fler arbetsgivare på de områden som vi traditionellt har i vår stad måste vi vara med och delta i den sunda konkurrensen om att bli en riktigt, riktigt bra arbetsgivare. Det kan vi göra genom att erbjuda fortbildning och karriärmöjligheter, och vi ska framför allt se till att vi får en kontinuitet bland stadens medarbetare. Kontinuitet bland personalen har nämligen en avgörande betydelse för vilken kvalitet vi erbjuder i våra verksamheter.

Det är viktigt att vi vet hur våra medarbetare mår och hur de trivs i staden. Ett bra sätt att mäta det är att titta på hur sjukfrånvaron ser ut. Under den förra mandatperiodens fyra år minskade sjukfrånvaron bland stadens anställda från 8 procent till 6 procent. Vi nådde som alla vet inte riktigt målet som är någonstans runt 5 procent, men en minskning från 8 procent till 6 procent är ändå en riktigt bra minskning som definitivt visar att vi är på väg åt rätt håll.

Detta händer därför att vi faktiskt bedrev ett aktivt hälso- och arbetsmiljöarbete. Det ska vi fortsätta med, för det leder till minskad sjukfrånvaro. Vi ska ge tidiga insatser till de medarbetare som blir sjuka, och vi ska ha en bra rehabiliteringsprocess.

Vi ska också fortsätta med det chefsprogram som vi har haft i Stockholms stad. En förutsättning för en bra verksamhet är att man har bra chefer, och då är det viktigt att vi hjälper cheferna och stärker dem i deras ledarroller och att vi kvalitetssäkrar rekryteringen av våra chefer. Vi ska också arbeta med målet att andelen ledare och chefer med utländsk bakgrund i staden ska öka.

Vi ska fortsätta genomföra medarbetarundersökningar som ger återkoppling till alla chefer hur deras chefskap fungerar, och det ska vi göra därför att personalen är en viktig del av vår stads verksamhet, och vi ska vara en riktigt bra arbetsgivare för dem

Anförande nr 88

Borgarrådet Mogert (S): Ordförande! Det är glädjande att Marie Ljungberg-Schött säger att personalen är viktig, men jag undrar varför ni då inte lyssnar på vad personalen vill, via deras fackliga organisationer? Varför säger ni inte att heltid ska vara en rättighet för de tusentals kvinnor som ofrivilligt tvingas jobba deltid? Varför jobbar ni inte för att avskaffa de delade turerna och se till att folk får en sammanhållen arbetstid? Varför ser ni inte till att ge medel till friskvård på arbetstid?

Det är tre konkreta, enkla frågor.

Anförande nr 89

Marie Ljungberg Schött (M): Vi arbetar med just det här, och vi mäter också hur det ser ut. Vi kan glädjande nog se att andelen kvinnor som i dag har heltidsanställningar har ökat i Stockholms stad.

Vi arbetar just med de frågor som borgarrådet Mogert tar upp.

Anförande nr 90

Ann-Margarethe Livh (V): Då har du och jag helt olika siffror. År 2006 var andelen heltidsanställda totalt 81 procent, och år 2009 var den 81,7 procent. Jag tycker inte att det är så vansinnigt mycket att skryta över. Det vittnar inte om att ni har tittat så vansinnigt mycket på arbetsvillkoren. Det här handlar faktiskt i väldigt stor utsträckning om kvinnor inom hemtjänsten och inom vården. När vi säger kortare arbetstid menar vi naturligtvis att man ska sänka normen. Vi menar inte att man inte ska få betalt. Om man går ned till 75 eller 80 procent ska man ha en heltidslön. Det är poängen.

Jag skulle väldigt gärna vilja höra en kommentar från dig när det gäller sjukfrånvaron. Den ser väldigt olika ut. Det här målet har ni över huvud taget inte nått, och det ser också väldigt olika ut i stadens olika förvaltningar. I stadsdelsförvaltningarna är till exempel sjukfrånvaron i september 2010 7,1 procent. Den ligger alltså över målet. Jag skulle vilja ha en kommentar till det.

Anförande nr 91

Marie Ljungberg Schött (M): Det är ju ni som har lovat kortare arbetstid, och inte vi. De siffror jag pratar om är en sammantagen siffra för sjukfrånvaron i Stockholms stad. Det är klart att det spelar roll hur det ser ut på varje enskild arbetsplats. Det viktiga är att man följer kurvorna och ser att det faktiskt går åt rätt håll. Det gör det på de allra flesta ställen enskilt, och det gör det definitivt i staden som helhet. Vi ska fortsätta att mäta det. Det är viktigt.

Anförande nr 92

P e r O l s s o n (MP): Det talas om kontinuitet här. Nästa år går de som är födda 1946, vår största årskull någonsin, i pension. Det generationsskifte som pågår blir alltmer påtagligt också i staden. Stockholms stad har över 42 000 anställda, hälften av dem i stadens stadsdelsförvaltningar. Medelåldern för chefer inom staden är 55 år. De allra flesta kommer att gå i pension inom 5–10 år. Tyvärr är inte kommunal förvaltning den mest attraktiva arbetsgivaren för till exempel nyutexaminerade akademiker. Det är ett problem för oss. Vi talar om kontinuitet här, men en stad i världsklass måste också ha medarbetare i världsklass. Staden måste kunna rekrytera de allra bästa för att leda stadens förvaltning och verksamheten framåt.

I majoritetens budget saknas strategier för detta. Jag undrar: Hur ska ni hantera det generationsskifte som pågår? Ska ni ducka, eller hur har ni tänkt?

Anförande nr 93

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Det går inte att ducka för att vi lever i ett samhälle där det finns många 40-talister som kommer att gå i pension. Det gäller inte bara Stockholms stads medarbetare, utan det gäller i alla våra verksamheter. Och alla våra verksamheter är viktiga. Här gäller det för oss som arbetsgivare i Stockholm att vara bra, att vara tidigt framme och att framför allt kunna erbjuda bra fortbildningar och möjligheter att se en framtid som anställd i Stockholms stad. Det måste vi jobba hårt med, för då kan vi också rekrytera bland de nya som kommer ut. Vi måste också påverka så att det utbildas fler och att utbudet av människor som väntar på att anställas och som har rätt utbildning stämmer överens med de behov som kommer att finnas.

Anförande nr 94

A n d e r s W a l l n e r (MP): Herr ordförande, fullmäktige och övriga stockholmare som lyssnar! Det är roligt att stå här för första gången. Jag tycker också att det vore jättekul att testa detta med repliker och kontrarepliker. Vi får se vad som händer. Jag ska prata om ansvar för skattepengar.

Det är många av oss som engagerar sig politiskt som tar steget in i en intresseorganisation eller ett parti för att vi vill förändra världen, med betoning på just "världen". Det är miljontals barn runt om i världen som svälter, som saknar sjukvård och rent vatten. Familjer splittras på grund av konflikter, naturkatastrofer eller fattigdom.

Många av de allra fattigaste länderna är beroende av en enda eller ett fåtal råvaror för sin försörjning vid sidan av biståndsmedel. Att stärka lantbrukare, bönder, kooperativ eller plantager är ett effektivt sätt att bekämpa fattigdom och stärka enskilda fattiga människor. Utifrån de premisserna har rättvis-handel-rörelsen enträget arbetat för att handelsavtalen mellan länder i nord och länder i syd ska vara långsiktiga, ge rättvis och skälig ersättning och garantera fackliga och mänskliga rättigheter för producenterna. Man har också konsekvent gynnat ekologisk odling och entreprenörskap.

Nu känner kanske de som lyssnar att jag har hamnat långt från ämnet finansroteln, som är temat för debatten. I sådant fall är det en liten del av problemet. Jag vill ta chansen att i mitt första inlägg i den här församlingen lyfta en fråga där jag tror att Stockholm kan göra en väldigt stor skillnad. Men det är ett område som lyser med sin frånvaro i majoritetens förslag till budget.

Det här är en annan sorts ansvar för våra skattepengar. Stockholm är en stor upphandlare. Våra offentliga verksamheter köper stora kvantiteter av de varor som produceras i syd. Det kan handla om kaffe och kläder till våra äldreboenden, bananer och juice till storköken eller fotbollar till sommarlovsaktiviteter. Tänk om vi som politiker kunde garantera stockholmarna att alla de här varorna har producerats med respekt för mänskliga rättigheter och garanterat skäligt betalt till producenterna.

Det enklaste sättet att åstadkomma detta är Fair Trade City-konceptet. Det är en diplomering för kommuner som engagerar sig för etisk konsumtion. Den går ut på att kommunen initierar ett samarbete med näringslivet och civilsamhället och förbinder sig att öka den etiska konsumtionen i staden. Det finns i dag över 600 sådana här städer runt om i världen från Chicago till Köpenhamn. I Sverige har 39 städer hittills diplomerat sig, däribland Malmö, Lund, Norrköping, Linköping och Jönköping. I Göteborg har man inlett arbetet för att bli diplomerade nästa år. Bakom de här besluten står både rödgröna, blå och andra politiska majoriteter. Mitt parti, Miljöpartiet, och även Kristdemokraterna har traditionellt varit ganska drivande i den här frågan, men även Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Folkpartiet är flitiga initiativtagare runt om i landet.

Men Stockholm är inte en av de här städerna, och majoritetens budget innehåller inga politiska initiativ för att ändra på det till skillnad mot vår, Socialdemokraternas och Vänsterns budget. Som ny ledamot skulle jag vilja fråga ett ansvarigt borgarråd eller annan intresserad person från den sidan om det finns någon anledning till att Stockholm ska vara sämre än till exempel Malmö och Göteborg. Varför vill inte Stockholm vara en Fair Trade City och ta ansvar för hur våra skattepengar används?

Anförande nr 95

Borgarrådet N o r d i n (M): Välkommen till fullmäktige, Anders! Det är inte alla som får första replikskiftet med mig, men jag tycker att du är värd det. De här frågorna är väldigt viktiga. Vi hade en hel debatt om Fair Trade City på grund av att det fanns en motion om detta. Fair Trade City är ett system som inte är helt utan att vara ifrågasatt. Det är därför som vi inte tycker att det är självklart att använda det systemet. Däremot är vi helt öppna för – och det klargjorde vi också i den debatten – att fortsätta diskussionen.

Man ska komma ihåg att staden redan gör detta. Även om vi inte har valt Fair Trade City-systemet är vi redan i gång att som upphandlare driva på utvecklingen i den riktning vi vill. Vi är bland annat väldigt framstående när det gäller att handla upp ekologiskt. Vi är faktiskt en av de kommuner som ligger i fronten när det gäller att handla upp ekologiskt. Det finns flera områden där vi arbetar så. Det finns absolut en

öppenhet från majoritetens sida att fortsätta diskussionen om hur vi använder upphandlingsinstrumentet offensivt.

Anförande nr 96

A n d e r s W a l l n e r (MP): Jag ser fram emot den kontakten i det fortsatta arbetet. Det finns kritik mot Fair Trade City-konceptet, men det är trots allt det enda storskaliga konceptet där man har en oberoende granskning, vilket är ganska viktigt i sammanhanget. Man kan gå in på Fair Trade Sveriges hemsida där man tillhandahåller information. Där finns en centerpartistisk politiker från Lund, en kristdemokratisk från Linköping och en folkpartistisk från Alingsås som alla ställer upp på att det här är ett bra sätt att arbeta. Jag tror att det finns möjlighet att komma framåt i de här frågorna. Det jag saknar är initiativ från majoriteten i budgeten.

Redan nu gör ni en bra koppling till att man ska ändra reglerna för hur småföretagare ska kunna delta i upphandlingen på ett bättre sätt. Varför inte där också ta ett initiativ och visa att ni vill inleda det här samarbetet och komma till skott nästa år?

Anförande nr 97

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag skulle vilja prata lite grann om ett av de områden som är en viktig anledning till varför Stockholm är Europas första miljöhuvudstad. Det gäller det faktum att vi har ett väldigt väl utbyggt fjärrvärmesystem och den bränslemix som finns i Stockholm. Vi har ett system som täcker ungefär 80 procent av fastigheterna i staden, och 87 procent av bränslet är i dag förnybart.

Jag tycker att oppositionens politik på det här området är lite märklig och i vissa delar helt orealistisk. Vänsterpartiet tycker till exempel att man ska omedelbart ska upphöra med palmolja. Det kan man enkelt besvara med att det inte används någon palmolja. Det är inte så konstigt.

Dessutom tycker oppositionen att man ska ha en utfasningsplan för det fossila bränslet och att den ska utarbetas under 2011 samt att planerna på bioKVV ska startas under mandatperioden. För det första har Fortum redan presenterat en utfasningsplan.

För det andra skulle vilja citera borgarrådet Bolund som tidigare sade att man inte ska leva på kapitalet utan att man måste anpassa sig till sina intäkter. Det är precis det som ligger inom ramen för den politik som Fortum Värme bedriver i dag. Hur kan man tro att man ska kunna genomföra processer för detaljplanering, miljötillstånd och byggande på mindre än fyra år, vilket faktiskt är vad ni föreslår. Det är den samlade oppositionens politik. Det handlar om en anläggning som ska byggas mitt i staden samtidigt som ett Norra länk-bygge pågår inpå knuten. Sedan tycker man också att man ska avveckla KVV6:an på en gång. Det här är investeringar som Fortum har planer på. Det handlar om ungefär 15 miljarder kronor fram till 2020. Detta görs, precis som Per Bolund mycket riktigt konstaterade

tidigare, utifrån företagsekonomiska betingelser. Det måste man verkligen beakta i det här sammanhanget.

Samtidig säger oppositionen att vi ska göra en snabbavveckling av KVV6:an och bygga biogasverket mycket snabbare. Dessutom kritiserar ni Fortum Värme för att de har alldeles för höga fjärrvärmepriser. Den här politiken går över huvud taget inte ihop. Man måste bedriva en rimlig politik även på det här området. Det har gjorts en granskning av Fortum Värmes priser. Den 15 november kom Konkurrensverket ut med ett pressmeddelande där man konstaterar att Fortum Värme har en prispolitik som är mycket bättre än många andra kommuner runt om i landet. Det verkar inte som om oppositionen över huvud taget har märkt detta.

Fru ordförande! Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut i de här frågorna.

Anförande nr 98

Stellan Hamrin (V): Fru ordförande! Fortum Värme och hela vår energiförsörjning är ett ganska bra exempel på effekten av Alliansens och majoritetens politik. Vi hade en gång i tiden en egen produktion av energi. Vi hade ett eget system för att distribuera den. Allt detta såldes ut, och dessutom till väldigt låga priser. Jag har för mig att Fortum tjänade in dessa pengar på ett ganska litet antal år. Den här politiken leder framför allt till att energipriserna i Stockholm kommer att bli allt högre i takt med att priserna totalt sett stiger.

Producerar man sin energi själv slipper man alla de här prisökningarna. Man kan ligga kvar på den nivå som gällde när man gjorde investeringen. Utförsäljningen har många effekter, inte minst på priserna. Dessutom har vi ett monopol på ledningen. Skulle vi vilja använda den här fjärrvärmerna på ett sätt som vi anser gynnar samhället bättre än av Fortum gör, och det är ju ganska sannolikt att sådana situationer uppstår, kan vi inte göra det därför att ledningarna ägs av Fortum.

Det blir över huvud taget väldigt svårt att styra verksamheten. Vi står inför en klimatkatastrof. Vi måste göra väldigt mycket och är beroende av att ett privat bolag hjälper till och gör det vi tycker att de bör göra. Det hade varit mycket enklare om vi hade kunnat göra allt själva.

Anförande nr 99

Borgarrådet Hamilton (M): Jag kan konstatera att sedan 1986 har Fortum Värme mer än fördubblat sin energiproduktion, och samtidigt uppgår koldioxidutsläppen bara till en tredjedel jämfört med 1986. Nog kan man påstå att Fortum Värme har bidragit väldigt mycket till den miljösituation som vi har i Stockholm i dag. Vi har väldigt låga CO₂-utsläpp per invånare, vilket Stellan mycket väl känner till, jämfört med många andra städer runt om i världen.

Fortum har också, precis som jag nämnde i mitt anförande, en avvecklingsplan när det gäller kolanvändningen i bränslmixen. I dag är andelen förnybart bränsle inom

den bränslemix som Fortum Värme har 87 procent. Det är en väldigt bra situation, men den kan bli bättre. Det är därför som de har den här utfasningsplanen.

Anförande nr 100

Borgarrådet **B o l u n d** (MP): Det är lätt att diskutera vad som är en realistisk tidsplan och vad som inte är det. Man kan konstatera att hade vi haft makten under den här mandatperioden hade den här utfasningen av kolet i Värtaverket i Stockholm skett mycket tidigare. Vi hade tagit initiativ till det redan i början. Tyvärr har den här majoriteten varit passiv, och det har inte hänt särskilt mycket. Då kan man inte heller bli förvånad över att tidsplaneringen har kommit på efterkälken. Det är någonting som vi verkligen beklagar.

Utfasning av kolet är en utveckling som har skett i kommun efter kommun både i Sverige och i resten av världen. Man har målmedvetet sett till att man fasar ut kolet och går över till förnybara bränslen. Stockholm är tyvärr en av ett fåtal kommuner i Sverige som fortfarande har kol i fjärrvärmesystemet. Det tycker jag är någonting som är svårt att vara stolt över. Därför måste man också ha höga ambitioner när det gäller att försöka få bort det så fort som möjligt.

Ulla Hamilton bygger hela sitt resonemang på att fossila bränslen skulle vara billiga, att det är marknadsekonomi att använda fossila bränslen. Jag tror att det är en väldigt förlegad bild. Ska vi kunna nå klimatmålen, om EU kommer att ha de ambitionerna, kommer de fossila bränslena att bli dyra. Då kommer vi att tjäna pengar på att ställa om.

Anförande nr 101

Borgarrådet **H a m i l t o n** (M): Om vi hade haft makten, säger Per Bolund. Då kan jag konstatera att när ni hade makten, det vill säga under den förrföra mandatperioden, ökade fjärrvärmepriset i Stockholm under tidsperioden 2003 till 2005 från 680 kronor per megawattimme till 820 kronor per megawattimme. Det var en oerhört kraftig prisstegring under den tidsperiod som ni hade makten. Då låg Fortum och fjärrvärmepriset på 7:e högsta plats bland kommunerna i Sverige. I dag, i den granskning som Konkurrensverket nyss har genomfört, ligger fjärrvärmepriserna på 34:e plats.

Vi har över huvud taget inte sett några prisökningar i reala termer, utan det har tvärtom varit prissänkningar i reala termer sedan 2005. Vi kan också konstatera att kostnaderna för Fortum har ökat samtidigt som man har gjort väldigt stora investeringar. Så ser politiken ut under vår mandatperiod.

Anförande nr 102

S t e f a n N i l s s o n (MP): I ett inlägg tidigare i debatten sade Centerns talesperson Helen Törnqvist att kommunala energirådgivare eller klimatrådgivare är onödiga och inte fyller någon funktion, Ulla Hamilton. Vi i Miljöpartiet tror att sådana här klimatrådgivare är väldigt viktiga när det gäller att arbeta mot företag och

ge dem råd och tips om hur man kan minska sin klimatpåverkan, och det gäller även privatpersoner.

Det handlar om enkla åtgärder för att spara energi, och det handlar om huruvida man ska göra en investering i förnybar energi eller inte. Min fråga till dig är: Tycker du också att energirådgivare i kommunal regi är onödiga och något som vi absolut inte ska ha?

Anförande nr 103

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Vi har ett samarbete med energirådgivare inom KSL som fungerar rätt så hyfsat. Om man nu ska hålla sig till det ämne som jag har pratat om här, Fortum Värme, vill jag säga att Fortum också har väldigt mycket energirådgivning som man erbjuder sina kunder. Det finns också många andra aktörer.

Jag tycker att det är väldigt viktigt att man ser till att marknaden fungerar på det här området. Det finns en väldigt välutvecklad marknad som också kommer att växa. Det är jag övertygad om. Det finns en tydlig win-win-situation på energiområdet om man använder sig av den möjlighet som finns.

Anförande nr 104

G u n n a r S a n d e l l (S): Ordförande, fullmäktige! Demokrati är ett vackert ord. Vi är en viktig del av demokratin i Stockholm, vår vackra, gröna, sköna stad. I en demokrati är det folket som styr, dock inte enbart genom att rösta på valdagen. Demokrati handlar om allas möjligheter att delta i och ta ansvar för verksamheten. Vi har ansvar för att skapa de möjligheterna.

Stockholm är en stor stad. Därför beslöt våra kloka, modiga företrädare att införa stadsdelsnämnder som fick ansvar för drygt 70 procent av vår gemensamma verksamhet. De skulle se till att vi invånare fick bästa kvalitet i verksamheten, till exempel genom samverkan mellan förskolor, skolor, fritis och socialtjänst. De skulle utveckla demokratin genom att ge flera möjligheter att delta i förberedelserna inför beslut, delta i den öppna delen vid stadsdelsnämndens möten samt följa arbetet. Det var något fler på stadsdelsnämnden än vad det är på åhörarläktaren här just nu. De skulle decentralisera makten från detta vackra hus till många lokaler runt om i staden.

Den nuvarande, moderatstyrda, borgerliga majoriteten har lämnat detta bakom sig. De har rustat ned demokratiambitionerna och åter centraliserat makten och verksamheten. De har bildat centrala nämnder och förvaltningar med gigantiska uppgifter. Vi invånare har synnerligen svårt att delta i och ta ansvar för besluten. Marknaden tar över mer och mer. I borgarnas budget står det att stadsdelsnämnderna har en viktig roll i staden genom att vara en lokal länk och ansvara för dialog.

Jag har haft förtroendet att representera Socialdemokraterna i Farsta stadsdelsnämnd under två mandatperioder. Vi har många exempel på hur centraliseringen påverkar

invånarna i området under den senaste mandatperioden. Jag vet inte om ni minns, men alla farstabor minns, de 14 dagar vi fick på oss att reagera och agera inför beslutet om nedläggningen av Västboda skola. Det mobiliserades och agerades mycket kraftfullt i området. Det berodde på det lokala engagemanget.

I går kväll hade vi en dialog i nämnden om ett förslag som kulturförvaltningen tagit fram om att bilda Farsta kulturcentrum. Samtliga i nämnden fick vetskap om detta förslag genom en artikel i Dagens Nyheter förra måndagen. I ärendet finns ingen som helst skrivning om vad vi farstabor vill ha för kultur. Vi är några från nämnden som tänker ägna oss åt lite lobbyarbete under fullmäktigedagen här för att utveckla det förslaget på ett bättre sätt.

Jag vill yrka bifall till den socialdemokratiska reservationen i budgetärendet. Där finns bland annat förslag om att åter sätta stadsdelsnämnderna i centrum för den lokala demokratin och verksamheten för att samla alla intresserade invånare till ett gemensamt ansvar för sitt område. Grundskolan med flera frågor ska föras tillbaka till stadsdelsnämnderna.

En lokal närvaro och en decentraliserad organisation är det bästa sättet att skapa förutsättningar för en ständig dialog med medborgare och brukare. Stadsdelsnämnderna ska utvecklas och utgöra forum för den kommunala demokratin.

Anförande nr 105

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Jag tycker att det är en lite ålderdomlig demokratisyn. Alliansen i Stockholm har utvecklat demokratisynen med tanke på de medborgardialoger som finns och som innebär att man är ute bland människor. Tack vare att man gjorde en central nämnd av utbildningsnämnden häromsistens kan man jobba med personalkompetensutvecklingar. Man har självständiga skolor där personalen får mer att säga till om när det gäller verksamheten. Man har mindre detaljstyrning. Det blir likvärdigt över hela staden. Det är inte administration som läggs på. Man har kunnat öka skolpengen. Man satsar på behöriga lärare, vilket är bra för både elever och de lärare som jobbar med rätt saker.

Anförande nr 106

G u n n a r S a n d e l l (S): Jag tror att du, Helen, och de flesta av de övriga på er sida har samma uppfattning. Det gäller kanske inte alla, men i alla fall. Jag ser stadsdelsnämnden som ett plundrat bolag, ett skal, en fasad. Det är inte så vackert trots att Sten är så nöjd.

R I FINANSROTELN

R III STADSBYGGNADS- OCH IDROTTSROTELN

R VIII KULTUR- OCH FASTIGHETSROTELN

**Exploateringsnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Fastighetsnämnden,
Stockholm Globe Arena Fastigheter AB
Punkt 6, 14, 7, 31)**

Anförande nr 107

Borgarrådet K e v i u s (M): Fru ordförande! Ärade ledamöter! Jag vill ta med er på en tidsresa in i framtiden till 2012, det vill säga om ganska precis två år. Det är en grå novemberdag, och snön yr i luften. Det är rått och kallt ute, men vi hälsar på i en varm och hemtrevlig lägenhet i Liljeholmen. Här bor Lisa och Lars. De är nyinflyttade och väldigt glada över sin nya lägenhet. De väntar tillökning till sin lilla familj. Lisa och Lars har letat lägenhet väldigt länge. Det är många saker som måste stämma som ni vet när man ska hitta en lägenhet. Det ska vara nära till kommunikationer och parker. Det ska vara ett överkomligt pris, och de vill också ha en nyproducerad lägenhet.

Lisa och Lars röstade på Alliansen i valet 2010, något som de båda upptäckte när det diskuterades en kväll. De kände inte ens varandra den där hösten, men de gillade Alliansens syn på Stockholm, att staden ska fortsätta att växa men innehålla parker och grönområden. Kvarter ska läggas till kvarter som staden byggdes förr. Alla ska ha max 300 meter till närmaste grönområde. Ett träd ska planteras för varje lägenhet som byggs.

Utanför fönstret rullar tvärbanan förbi. Nästa år kan Lisa åka hela vägen till sitt jobb i Solna utan att byta. Det kommer att bli bra. Några hundra meter bort ligger Trekanten, men den fina siktlinjen med sjöglimten är svår att urskilja i skymningen. Framåt sommaren kommer de att kunna dra barnvagnen runt sjön. Lars gillar att ha Årstaskogen runt hörnet, och han blev väldigt glad när han läste att Alliansen vill utreda möjligheten att göra naturreservat där. De är överens om att Liljeholmen är det bästa för dem.

Och Lars och Lisa är inte ensamma. När deras barn fyller 18 år, 2030, kommer vi att vara en miljon stockholmare, och vi vill ju att Stockholm ska vara en stad där man kan flytta hemifrån, en stad att flytta till inte ifrån. Det vi gör i dag här i Stadshuset påverkar morgondagen.

Stockholm har vuxit fort förut. På 1800-talet sydde Albert Lindgren en stadsplane-kostym som det tog nästan ett halvt sekel att fylla. Kvarter lades till kvarter medan bergiga områden blev till vackra parker. Historien tog en annan vändning med funktionalismen. Trygga slutna kvarter blev omoderna. Idealet blev hus i park. Ni vet att man placerade parker så att byggkranarna skulle stå där. Det var en idé som lät

vacker, men det låg en stordriftsfilosofi här. De nya förorterna byggdes långt bort. Människor skulle åka tunnelbana och allra helst bil. Att kunna gå och cykla fanns inte på kartan. Stockholm blev en gles stad där nya förorter byggdes allt längre från centrum.

Vi här i Alliansen vill ta bort dessa barriärer. Staden blir trivsammare, miljövänligare och tryggare om vi vågar bygga tätt, vågar bygga bort barriärerna och får människor att cykla och promenera till varandra.

Med den nya översiktsplanen som fullmäktige antog i våras, Promenadstaden, har vi skaffat medlen för att knyta ihop staden och förhindra barriäreffekter och segregation. Det är också viktigt att vi här inte sätter käppar i hjulet för stadsutvecklingen. Vi kommer att fortsätta att snabba på planprocessen. Vi vill också att fler stockholmare ska komma till tals. Lisa och Lars har fått sin lägenhet, men det är viktigt att de som inte har fått den lägenhet som de drömmer om kan komma till tals och får vara delaktiga i ett tidigt skede.

Sedan finns det tyvärr en massa stockholmare som inte lockas av att besöka samrådsmöten. Det blir en utmaning att locka fler och få en dialog. Vi ska lösa deras behov genom att bygga 15 000 bostäder under denna period. Alliansen fortsätter också på spåret att utveckla grönområden. Alla ska 300 meter till närmaste park eller grönområde.

Ni minns att Lars var glad över att det inrättas ett naturreservat. Vi stannar inte där, utan vi inrättar också en trädnorm. För varje ny lägenhet som byggs ska byggherrarna även betala ett träd. Under mandatperioden kommer det att byggas 15 000 nya träd. De här träden får en väldigt stor miljöeffekt. Vi har ärvt staden från våra föräldrar, och vi ska utveckla den för våra barn, precis som Lars och Lisa i Liljeholmen.

Med de orden yrkar jag att kommunfullmäktige fastställer kommunstyrelsens förslag till beslut för stadsbyggnadsnämnden.

Anförande nr 108

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära kommunfullmäktige! När vi pratar om Stockholm pratar vi om en stad i världsklass. Jag brukar prata om världsstad. Varför gör vi det? Jo, det beror naturligtvis på att vi vill se vårt Stockholm som en metropol i motsats till det här med en huvudstad. Vill ha en atmosfär i vår stad som karakteriseras av det som gör en storstad. Det som karakteriserar en riktig storstad som utvecklas, och den som vi alla har valt, är ju att det finns många människor. Finns det många människor uppstår det mycket. Det uppstår konflikter, möjligheter, diskussioner och idéer. För att alla dessa saker ska utvecklas i vårt Stockholm vill jag som liberal säga att det krävs en väldigt stor frihet, men om det ska passa alla kanske vi kan prata om öppenhet.

Det är öppenheten som skapar kreativiteten och utvecklingen hos alla oss som har valt Stockholm framför småstäder, andra länder och städer som har en helt annan

inriktning. I Stockholm ska man kunna förverkliga sig kulturellt, personligt och även ekonomiskt. Om man har flytt från förtryck av olika slag på grund av läggning, hudfärg eller någonting annat ska man finna sin hemstad här.

Mycket av hur vi hanterar detta karakteriseras av det offentliga rummet. Hur hanterar vi det? Vem använder det? Vems är det? Staden som fastighetsägare är naturligtvis oerhört viktig i detta när det gäller sättande av normer. Det handlar om att vi underhåller våra fastigheter, att vi skapar en trevlig miljö omkring dem och att vi satsar på energi. Vi kommer att genomföra en kategorisering av alla våra fastigheter, vilket gör att vi kan se till att kulturfastigheter har ett slags hyra och kommersiella fastigheter en annan och att de inte bedöms på samma grund. Vi i Stockholm kommer kanske att bli historiska genom att lyckas genomföra ändamålshyror på riktigt. Det har ingen gjort i Sverige. Det hoppas jag på.

Vi ska kunna hålla öppet så att man ska kunna starta olika marknader. Vi ska kunna se vår motsvarighet till Portobello Road. Vi ska kunna dansa på gatorna. Vi ska kunna spela teater. Det ska vara lätt att ansöka. Vi ska naturligtvis även kunna utnyttja staden kommersiellt.

Idrotten är en viktig del av detta självförverkligande, när man vill göra någonting för sig själv. Därför är det intressant att idrottsfastigheterna nu läggs in i fastighetsnämnden så att vi kan hyressätta dem på samma sätt i enlighet med resten av staden och sköta om dem på samma sätt. Det är också positivt att vi fortsätter att bygga Stockholmsarenan. Ibland får jag höra att Stockholm bygger för många arenor. Jag vet inte vad det kommer ifrån. Stockholms stad bygger en arena, och den bygger vi i Globenområdet. Den heter Stockholmsarenan, och den ska ersätta Söderstadion. Det är väl ingen som tror att en stad i Stockholms storlek, som växer med ett Malmö på bara några år, inte skulle ha en fungerande fotbollsarena. Det är självklart att vi ska ha det. De som pratar om att Stockholm bygger för många arenor vet inte var Stockholms gränser går. De blandar ihop Stockholm med mindre kommuner i vår närhet som kanske möjligen bygger lite väl stora arenor.

Detta handlar om de hårda frågorna. Nu har Sverigedemokraterna i hög grad förstört Astrid Lindgren, men jag tycker att vi ska Astrid tillbaka och göra henne till vår. Pippidoktrinen är viktig när det handlar om byggnadsfrågor. Pippi sade: Är man stark ska man vara snäll. När det gäller Stockholms byggande handlar det om: Ska vi bygga mycket måste vi bygga bra. Det handlar om att vi ska ta till vara kulturmiljöerna, vi ska bygga med pietet och förståelse för var vi befinner oss, vi ska ta hand om underhållet och vi ska bygga energisnålt.

Låt mig slutligen återkomma till frågan om förverkligande. Jag skulle ta med mig min iPhone upp, för jag hade en jätterolig diskussion med Mattias från Vänsterpartiet som frågade mig om näringslivet är viktigare än allas möjligheter att sova på nätterna. Det tyckte jag var en bra fråga, Mattias, och mitt svar på den är: För mig är detta en självklarhet. En förutsättning för att människor ska sova på nätterna är att näringslivet mår bra. Jag vill särskilt notera Miljöpartiets inställning i de här frågorna. Per Bolund har varit uppe och pratat om näringslivet och sagt att det är

viktigt att det går bra för näringslivet. Detta är extremt glädjande därför att jag bara har sett Miljöpartiet som en siamesisk tvilling till Vänsterpartiet under alla dessa fyra år i alla de nämnder jag har varit i. Jag hoppas att Miljöpartiet är inne på en annan väg och förenar sig med mig när jag säger: En förutsättning för ett levande Stockholm är ett gott och blomstrande näringsliv. Jag hoppas att vi kan rösta tillsammans på det, och det gör vi när vi bygger den nya staden.

Anförande nr 109

T e r e s L i n d b e r g (S): Ordförande, fullmäktige! Stockholm är fantastiskt. Nästan var tionde svensk är bosatt i vår kommun, och vi blir fler hela tiden. Staden växer så det knakar. Förra året ökade antalet invånare i Stockholms kommun med nästan 20 000 personer. Det är fler som flyttar hit, och vi föder fler barn. Vi väntas bli ännu fler. Bara de två närmaste mandatperioderna förväntas antalet stockholmare att öka med 11 000 personer per år.

Just där ligger utmaningarna för vår stad. Vi borde inte ägna så mycket tid åt att diskutera och ta fram siffror om huruvida man uppnådde de 15 000 bostäderna eller inte, utan vi borde i stället diskutera hur vi ser till att dessa 15 000 bostäder verkligen byggs och att de gör det utifrån nuvarande stockholmares och nya stockholmares behov. Vi kommer att ha drygt 2 000 fler barn per år i vår stad. Det ställer stora krav på politiken. Då duger det inte att bygga nya bostadsområden och samtidigt lägga skolbyggnaden i långbänk som i Annedal. Då duger det inte att manipulera med siffror och sedan konstatera att bostadskön växer och att många stockholmare fortfarande inte har en bostad. Då duger det inte att frimärksplanera och sedan konstatera att det är människor av kött och blod som ska bo här, att de har barn, att de har oförståndet att skaffa hund och så har de bil trots att vi sade att de inte skulle ha det. Vi glömde bort att vi skulle ha bilpooler, och vi tänkte inte på att det var bra långt till närmaste tunnelbana.

Vi borde i stället redan från början tillgodose dessa behov av offentlig service som förskolor, skolor, gruppboenden, äldreboenden, idrott och rekreation och behovet av kommersiell service, kollektivtrafik och cykelvägar. I planeringen måste vi väva in hur omgivningen påverkas och utgå ifrån hur den ser ut. Frågor om trygghet och befolkningssammansättning måste ingå som en naturlig del i planeringen när vi bygger för stockholmarna. Stockholm är en extremt delad stad, och den uppdelningen ökar bara, vilket i sin tur innebär att förståelsen mellan människor minskar. Med politisk vilja går det att förändra.

Stadsbyggnadsborgarrådet sade många vackra ord, men tyvärr finns det inte många stavelser av det i den budget vi behandlar i dag, snarare tvärtom. Den bostadspolitik vi ser i den här budgeten spär på skillnaden mellan stockholmarna. I stället för att öka antalet hyresrätter och bostäder som vanligt folk kan efterfråga säljs de billigt till priser som ingen kan säga nej till. Försök att kompensera med nya hyresrätter som bara få har råd med är för futtigt och på fel ställen.

Vi vill att hälften av all nyproduktion ska vara hyresrätter. Vi vill använda en uppdaterad markanvisningspolicy som ger politiken möjlighet att ställa krav på framtidens bostäder.

Ordförande, fullmäktige! Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 110

E m i l i a H a g b e r g (MP): Fru ordförande, stadsfullmäktige och alla stockholmare! Miljöpartiet vill att det ska byggas 15 000 bostäder i Stockholm under den här mandatperioden. Den summan och det målet är vi överens om här i salen. Den stora skiljelinjen i Stockholms bostadspolitik handlar alltså inte om hur många bostäder vi vill bygga utan var och hur vi ska bygga. Miljöpartiets Stockholm är modernt, miljövänligt och mänskligt. Vi sätter upp tydliga kriterier för vad som är en modern och miljövänlig bostadspolitik. Miljöpartiet vill bygga 15 000 bostäder på ett sätt som innebär att stockholmarna får vara delaktiga i planeringen, så att värdefulla grönområden finns kvar och så att vi skapar en hållbar och bra stad även för framtiden.

Bostadsplaneringen i Stockholm behöver ett systemskifte. Staden måste ta ett helhetsgrepp på planeringen i stället för att låta byggföretagen styra in i minsta detalj eller med andra ord: Stockholm ska byggas utifrån vad som är bra för stockholmarna och de kommande stockholmarna och inte enbart utifrån byggföretagens förslag. Bara på det sättet klarar vi att hålla en hög byggtakt och samtidigt ha kvar grönområden, skolgårdar, idrottsplatser och bygga för dem som behöver. Utifrån dialogen med stockholmarna ska staden ta sitt ansvar och göra en övergripande planering och utveckla en strategi för varje stadsdel. Det är dags att det blir ett slut frimärksplaneringen där hus duttas ut utan samordning.

Det här systemskiftet är egentligen ingenting nytt. Så kallad omvänd planprocess prövades i Stockholm i början av 2000-talet i Kärrtorp. Då tog man till vara på stockholmarnas åsikter i utformandet av planerna. Revisorernas granskning efteråt visade på nöjda invånare och få överklaganden. Det slogs också fast att man byggde så många bostäder som man hade planerat. De rekommenderade att man skulle fortsätta att jobba på det här sättet.

Några av dem som har det allra svårast att komma in på Stockholms bostadsmarknad är unga och studenter. I majoritetens budget saknas fortfarande tydliga målsättningar för studentbostäder, men det gör det inte i Miljöpartiets budgetförslag. Minst var femte nya bostad ska vara för unga och studenter. Det ska vara små, yteffektiva hyresrätter utan onödiga kostnader för dyra parkeringsplatser. Det som Moderaterna lovade i valrörelsen syns inte mycket av nu. Skillnaden mellan ord och handling blir återigen uppenbar.

Med stolthet yrkar jag bifall till Miljöpartiets budgetförslag.

Anförande nr 111

M a r i a H a n n ä s (V): Fru ordförande, fullmäktige och alla åhörare på radio och tv! Barn och ungdomar äger också vår stad, Stockholm. Allt för ofta glöms detta perspektiv bort i planeringen. Vänsterpartiet menar att barn- och ungdomsperspektivet måste finnas med i och ska genomsyra all planering. Om det är bra för barn blir det bra för alla. Med dessa ord inledde jag fjolårets debatt. Någon kanske känner igen det. Orden är minst lika viktiga i dag och tål att upprepas.

Vi ska ha ett bildspel här som ni kan titta på. Vänsterpartiet föreslår ett väldigt högt tal för bostadsbyggandet under mandatperioden. Vi tycker att det är en väldigt prioriterad fråga. Vi föreslår 20 000 bostäder varav merparten ska vara hyresrätter. Att bygga billigare bostäder är väldigt viktigt. Studentlägenheter ska självfallet ingå i den här planeringen. Vi har ett eget program för de bostäder som finns på de här bilderna.

Stockholmarna måste ha rätt till inflytande över och insyn i sin boendemiljö. Vi är positiva till en förkortad planprocess, men det måste självfallet finnas fler handläggare så att det inte går ut över demokratin. Områdesplanering och nya försök med omvänt planförfarande samt medborgardialoger i markanvisningsfasen är ett sätt att få stockholmarna att känna sig mer delaktiga. Vi tror att det här kommer att leda till minskat överklagande och att det blir en betydligt smidigare process. Vi tycker också att stadsbyggnadsnämndens sammanträden ska vara öppna för allmänheten. Det saknas fortfarande.

När det gäller det gröna Stockholm vill vi att ekodukter, träd, gröna gårdar, gröna väggar och tak samt fler odlingslotter ska finnas med vid nybyggen. Det ska tillföra nya ytor i stadsmiljön och utöka de biotoper som är viktiga för djur och växter. Därför är vi också emot att bygga i stadens parker. Vad ni borgerliga partier än säger gör ni faktiskt motsatsen. Vi har flera exempel ganska nyligen där ni vill bygga både i Högalidsparken nära kyrkan och i Blektornsparken vid Metargatan.

Allt bebyggelse ska vara miljösmart. Programmet för ekologiskt byggande ska vara bindande. Strandlinjerna ska så långt som möjligt tillhöra alla. Vi vill att strandskyddet respekteras.

Vi stärker stadsbyggnadsnämndens budget med 10 miljoner fördelat på 8 miljoner på bland annat handläggare och fler naturreservat samt enkelt avhjälpna hinder. Nu går tiden väldigt fort, så jag fortsätter sedan.

Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 112

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige! Det har sagts förr i talarstolen, men Stockholm växer verkligen så det knakar. År 2030 kommer vi att ha sprängt miljonvallen. Med 280 000 personer i bostadskön måste vi öka takten på bostadsbyggandet. Vi måste snabba upp plan- och byggprocesser. Vi måste vara beredda på att förtäta staden och på sikt bygga en högre stad. Stockholm kommer

aldrig att bli färdigt. Vår stad måste alltid utvecklas. Där känner jag en stolthet för det ökade väljarstöd som Centerpartiet fick i valet. Vi gick till val på att utveckla och förtäta staden samtidigt som vi vill värna stadens parker. Kanske var det vi som stack ut hakan längst när det gäller att bygga riktigt högt. Ja, vi vill till och med bygga skyskrapor.

Vi kommer att fortsätta vårt arbete såväl när det gäller ny arkitektur som bygglov kopplade till ombyggnationer och balkonger. Visst ska vi ha respekt för Stockholms historia, befintliga byggnader och andra värden, men vi kan aldrig acceptera att staden slutar att utvecklas. Därför är det skönt att vi i majoriteten är överens om att Stockholm ska fortsätta att växa med nya hus, nya stadsdelar och 15 000 nya bostäder.

Den täta staden är också den miljövänliga staden. Genom att nyttja stadens mark mer effektivt sparar vi naturresurser. Det gör det också möjligt att använda kollektivtrafik på ett långt mer effektivt sätt än i dag och göra oss mindre bilberoende. Vi vill vara med och utveckla den hållbara staden med integrerade lösningar för vatten, energi och avlopp, ny stadsgrönska och nya, gröna tak.

Ordförande! Det är också glädjande att budgeten tar cykel frågan på stort allvar och gör viktiga cykelsatsningar. Cyklandet ökar stort i vår stad, och här måste vi möta cyklisternas ökade behov av cykelvägar och cykelparkeringar.

Samtidigt som Stockholm växer och utvecklas ökar trycket på stadens parker och grönområden. Med ett ökat invånarantal ökar behoven av rekreationsområden. Därför är vi glada att vi nu kommer i gång med arbetet med att bilda naturreservat i Älvsjöskogen och Årstaskogen. Det är ofrånkomligt att en tät, miljövänlig stadsplanering i vissa fall för med sig att grönytor kommer att bebyggas. Därför är det viktigt att ha en strategi för såväl grönska som för att hitta mer och ny stadsgrönska. Grönska är viktigt både ur ett miljöperspektiv och för stadens attraktionskraft. Därför är det också glädjande att vi i budgeten sätter ett mål på 15 000 nya träd som ska planteras under mandatperioden.

Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 113

Erik Slottner (KD): Fru ordförande! Att Stockholm växer visar att Stockholm är en attraktiv stad. Inte bara antalet permanentboende ökar, utan turismen slår också nya rekord. Fler och fler vill bo och leva i en av världens vackraste huvudstäder. Oerhört mycket har också hänt i Stockholm under senare år. Stockholm har blivit en mer levande stad. Antalet uteserveringar ökar och parkerna används mer för picknick och rekreation. Löparspårerna är trånga av motionerande stockholmare, antalet cyklister har fördubblats på tio år och våra kajer används nu aktivt genom fler barer, restauranger och ökad tillgänglighet. Detta är en utveckling som Kristdemokraterna vill se fortsätta.

Stockholm ska vara en spännande och levande stad som sjuder av folkliv och som besökare vill återkomma till. Därför vill vi kristdemokrater fortsätta att utveckla stadens kajer och parker. Nya Slussen ska också bli en bättre mötesplats än vad den är i dag. Förhoppningsvis ska nya Slussen också kunna ge ökat folkliv åt Munkbrokajen och Söder Mälarstrand.

När Stockholm växer och nya bostadsområden byggs är det viktigt att allt inte byggs lika och ser likadant ut. Varje område måste få ha sin särart och karaktär. Jag skulle vilja att man arbetade mycket mer med takens utformning och med fasadernas färgsättning och formgivning. Raka och platta linjer har måhända sin tjusning och är stilrent, men i för stor dos kan det upplevas som väldigt tråkigt. I områden där det inte påverkar den omgivande miljön negativt ska också hög bebyggelse användas mer än i dag.

Jag vill också stryka under att insändarsidor och protestlistor inte får vara det enda sättet som vi politiker har kontakt med medborgarna. Inställningen att ett område är färdigbyggt den dagen just jag flyttar in kan möjligtvis vara förståelig men är förödande utifrån ett tillväxtperspektiv. Av naturliga skäl är motståndare till ett byggprojekt mer synliga, men vi måste lyssna på alla stockholmares inställning. Vi kan inte heller låta självutnämnda proffstyckare sätta dagordningen. Vi måste lyssna mer på den allmänna folkviljan när det gäller stadsplanering och stadsbyggnad.

Ytterstäder som töms på dagtid och folktomt city på kvällar och nätter är en väldigt dålig stadsplanering. Kristdemokraterna ser det som en viktig utmaning att få fler arbetsplatser till våra förorter och fler bostäder i city. Jag har skrivit ett brev till regeringen med ett förslag på en rad myndigheter som skulle flytta från Stockholms innerstad till våra ytterstäder. Jag tycker också att kommunen kan föregå med gott exempel och flytta en eller flera kommunala förvaltningar. Hela Stockholm ska leva både dag- och nattetid. Då blir Stockholm både trivsammare och tryggare än vad det är i dag.

Anförande nr 114

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi kan vara glada för att Stockholm växer så det knakar. Vi i Folkpartiet ska, tillsammans med Alliansen, ta ansvar för att vi bygger minst 15 000 nya bostäder de kommande fyra åren. Vi ska bygga i de nya områden som ni känner till Norra Djurgårdsstaden, Norra Stationsområdet och Värtahamnen. Vi ska fortsätta att utveckla nordvästra Kungsholmen, Annedal, Mariehäll, Lilla Sköndal, Årstafältet och så vidare.

Vi ska bygga i stadslänkande kvartersstrukturer. I ytterkanterna av malmarna och i de nya områdena kan vi också pröva att bygga de riktigt höga husen. Vi ska bygga blandade upplåtelseformer. Vi ska inte bara bygga bostadsrätter som vi har hållit på med tidigare, utan vi ska pröva att bygga ägarlägenheter. Vi ska bygga ägarlägenheter bättre än Öckeröbostäder. Vi ska till exempel kunna bygga ägarlägenheter högst upp i ett hus, hyresrätter i mitten och i den nedre delen och sedan kan vi ha kommersiella lokaler och förskolor i botten.

Vi i Stockholm ska alltså göra någonting helt nytt. Vi ska inte bara bygga som vi alltid har gjort och tänka som vi alltid har gjort. Vi ska utveckla, och vi ska bygga nya och spännande konstruktioner.

Men vi ska däremot inte göra misstaget att förnya staden på ett sådant sätt att vi förstör Stockholms unika karaktär och den stadsbild som vi har i dag. Det är en preussisk stadsbild, och man brukar inte tala så väl om Preussen, men det är en väldigt trevlig och tilltalande stadsbild med ganska låg bebyggelse och många hus av äldre karaktär.

Teres Lindberg beskrev en planering som var exakt lik den som hon sysslade med i Hammarby Sjöstad, nämligen att man glömde bort bilar och skolor. Det tänker inte vi göra. Vi tänker inte upprepa era gamla misstag.

Miljöpartiet och Vänstern säger att man vill bygga. Det var en intressant karta som du hade. Jag noterade att som vanligt var Bromma flygplats det ställe där man skulle bygga mest. Ni vet ju att om 27 år kan vi börja tänka på att bygga på Bromma flygplats. Detta är en ulv i fårakläder när det gäller bostadsbebyggelse. Man kan inte säga att man ska bygga på Bromma flygfält när det inte är möjligt. Dessutom skulle hundratals företag kunna drabbas av ett sådant byggande.

Miljöpartiets representant sade en annan intressant sak här, nämligen att de vill bygga 3 000 student- och ungdomslägenheter. Vet ni vad det betyder? Varannan hyresrätt i den här staden ska plötsligt upplåtas i den formen. Jag tror inte att det är aktuellt. Det visar vilka oseriösa förslag som kommer från Miljöpartiet.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 115

T e r e s L i n d b e r g (S): Man blir lite konfunderad när man hör folkpartister prata. De stora liberalerna har blivit de stora konservativa som ska bevara de gamla värdena. Det är ju ni som har varit emot alla höga hus.

Man blir lite förvånad när man hör Björn Ljung. Jag vet inte om det är en kortslutning eller om du bara ägnar dig åt att prata strunt. Det var under den period som Mats Hulth var finansborgarråd som man drog i gång planeringen av Hammarby Sjöstad. Sedan förlorade vi valet, och vi fick en borgerlig majoritet. Då gick ni in och styrde om och sade: Här ska inte vara några hyresrätter, här ska inte vara några förskolor och här ska inte vara några skolor, för här kommer bara medelklass utan barn att bo i stora, fina lägenheter. Så blev det inte, och där stod vi sedan med problemen när vi fick majoritet. Sluta prata strunt, Björn Ljung!

Anförande nr 116

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande! Jag är inte alls förvånad över Teres Lindbergs upphetsade debatteknik, och inte heller över hennes minne. Det är väl bra men rätt så kort. Den planering av Hammarby Sjöstad som fullföljdes stod ni för. Jag

kan medge att många av oss blev förvånade över att det inte var de som vi trodde skulle flytta in som sedan gjorde det.

Men, Teres Lindberg, kom ihåg att du i högsta grad var med och planerade det! Du kan försöka skylla det på någon annan, men fakta talar sitt klara språk här.

Anförande nr 117

M a r i a H a n n ä s (V): Här kommer ytterligare ett äkta vittne, före detta ordförande i Hammarby stadsdelsnämnd. Vi jobbade mycket med Hammarby sjöstad eftersom det låg i vårt område då. Vi planerade för flera Reggio Emilia-inspirerade förskolor, precis som vi har och har haft i många år i Skarpnäck. Vi planerade också för en skola. Men vem var det som sedan gick emot detta? Det var faktiskt ni. Ni reserverade er bland annat när vi skulle bygga Sjöstadsskolan. Det är faktiskt inte så att vi minns dåligt, utan vi är nog ganska mycket på det klara med vad som gjordes och inte gjordes i det här fallet.

Du tog också upp Bromma flygfält, Björn. Jag såg inte alla bilderna själv, men man ska också tänka på att det här är lite schematiskt. I den beräkningen på 20 000 bostäder som vi vill bygga nu är inte Bromma flygfält med. Jag vill bara säga det för att du ska ha fullständigt klart för dig hur läget ser ut där.

Anförande nr 118

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag välkomnar Vänsterpartiets tillnyktring när det gäller synen på Bromma flygfält. Det är utmärkt. Tack för det beskedet! Bromma flygfält var väldigt tydligt med bland dina bilder, och det var överlägset flest bostäder om man såg de olika röda limporna som var inritade.

Anförande nr 119

E m i l i a H a g b e r g (MP): Björn Ljung! Jag hörde alla partier prata om studentbostäder i valrörelsen. I Alliansens budget finns nu inga sådana mål. Det ska tas fram under 2011. 100—200 markanvisningar för studentbostäder är vad ni har kunnat skaka fram.

Miljöpartiet har ett tydligt mål, precis som du lyfte fram, och det handlar om att bygga små, yteffektiva lägenheter för unga personer. En genomsnittlig lägenhet som byggs i Stockholm i dag är 55 kvadratmeter. Få unga som flyttar hemifrån har råd att bo i en sådan lägenhet. Vilka som är seriösa när det gäller att bygga för unga och studenter låter jag de unga och studenterna avgöra, och där tar jag inte Björn Ljungs recension så tungt.

Anförande nr 120

B j ö r n L j u n g (FP): Jag tycker att Stockholms unga ska komma ihåg att ni under den gångna mandatperioden röstade emot hälften av alla nybyggnationer av

bostäder som föreslogs. Vi ska föra en noggrann bok den här gången och se hur mycket ni egentligen röstar emot.

Jag kan konstatera att vi har gått från ord till handling, och vi har gjort det tillsammans i Stockholms shems styrelse, där vi har uppfört ett antal projekt som är just bostäder för unga. Studentbostäder håller Svenska Bostäder på att bygga precis nu. När det gäller den saken gör vi någonting, och vi pratar inte bara.

Jag räknade snabbt, och det innebär att ni ska bygga 3 000 lägenheter som är avsedda för unga och studenter av de 15 000 som ska byggas. Vi får väl kolla upp väldigt noga hur ni egentligen har det i era planer och kommunicera det till mindre och nybildade familjer som kanske behöver något lite större, för det ville inte Miljöpartiet bygga förr, enligt er egen uppfattning.

Anförande nr 121

E w a L a r s s o n (MP): Fru ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till Miljöpartiets förslag till budget för fastighetsnämnden.

Om Miljöpartiet bestämde skulle vi skydda stadens grönområden utanför kommungränsen och säkra regionens gröna kilar för biologisk mångfald och för det rörliga friluftslivets möjliga rekreationsområden. Vi skulle också minska energianvändningen i stadens fastigheter genom energieffektivisering och ökad andel förnybar energi för produktion av el och värme.

Nu är det så att allt färre grönområden utanför staden går att skydda i dag tack vare de kraftfulla utförsäljningarna under förra mandatperioden. Vi har haft ett förslag om ett gemensamt kommunförbund som strategisk samarbetsform, och det har framförts hur man då skulle kunna utveckla marken tillsammans. Det har inte fallit i god jord. Men trots att nu nästan två tredjedelar av marken avyttrats fortsätter vi att föreslå samverkan i någon form, för vi tror att samverkan ger mervärden. Tillsammans med berörda kranskommuner och frilufts- och naturorganisationer vill vi säkra en god gemensam planering och underhåll till gagn för alla. Vi vill att naturen och staden ska ses som en helhet.

I den borgerliga budgeten annonseras att ansvar för mark som avses att avyttras utanför kommungränsen överläts till exploateringsnämnden. Vi gröna är kritiska till ett kortsiktigt tänkande och agerande, som förra mandatperiodens avyttringar av markegendomar signalerar. Vi vill alltså samordna med hela samhällets kompetens och jobba långsiktigt, och vi hoppas att vi kan göra det tillsammans.

Det unika Stockholm med stora orörda spridningskorridorer som garanterar biologisk mångfald har ingen egen rösträtt – inte när det kommer till ett val. Men då finns ju Miljöpartiet, och vi arbetar för framtiden. Alliansens majoritet är mycket effektiv när det gäller att renodla verksamheter, och från Miljöpartiets sida önskar vi samma effektivitet när det gäller att energispara och energieffektivisera. Därför ökar vi budgeten med 100 miljoner kronor för det här ändamålet.

Nu har jag noterat att vi använder olika språkbruk när energi kommuniceras. I Alliansen talar man om att minska kostnaderna för energianvändning medan vi talar om att effektivisera *och* att införa förnybara energisystem. Omgående vill vi ha en inventering av stadens tak för att se var vi kan bygga om för solenergi både för uppvärmning och för produktion av el. Vi har hört lite grann att det kan finnas möjligheter för det, men vi vill sätta i gång omgående. I dag kan du själv om du är intresserad och går in på nätet hitta element att hänga upp på balkongen och fånga in sol och värma varmvatten med. Men det är individen. Jag tycker att Stockholms stad nu ska bli världsbäst inom det här området också, om man nu ska använda det ordet. Vi ligger långt efter, men vi hoppas att stadens badanläggningar snart uppvärms av förnybar el.

Anförande nr 122

M a r i a H a n n ä s (V): Åter till stadsbyggnad! I Vänsterpartiets Stockholm ska nya stadsmiljöer byggas för att fungera för alla, även för dem med sämre syn och hörsel och olika andra funktionshinder. Tillgängligheten i våra nyproducerade och renoverade bostäder ska tillgodoses. Det får inte vara så år 2010, som nu alltså, och inte heller i framtiden att balkonger byggs där funktionsnedsatta personer inte kan ta sig ut. Därför vill vi återföra kravet på att balkonger och terrasser ska vara tillgängliga för alla. Ett sätt att komma åt detta är att göra så att både översiktsplanen och detaljplaner kvalitetssäkras ur tillgänglighetssynpunkt.

För många är bostadsanpassning ett sätt att bo kvar i sin invanda miljö. Väntetiderna måste förkortas. Det är alldeles för långa väntetider. Det här året når alltså inte stadsbyggnadsnämnden målen för detta.

Personligen är jag väldigt glad över att Ewa Samuelsson ska jobba med tillgänglighetsfrågorna. Jag var ordförande i kommunstyrelsens handikappråd för ett antal år sedan och tycker att de är väldigt viktiga. Det tycker vi i Vänsterpartiet också.

Vänsterpartiet prioriterar också bevarandet av kulturmiljöer vid bygglov samt förändringar och tillbyggnader av hus. Där måste lagstiftningen följas. Vi menar att Stadsmuseets antikvariska expertis ska konsulteras. Grön- och blåklassade byggnader ska inte förvanskas.

Jag vet inte om jag kommer upp mer i den här debatten, så jag byter spår nu.

Ett av de områden som också ska diskuteras under det här passet är Stockholm Globe Arena. Bolaget Stockholm Globe Arena är väldigt viktigt och kommer att bli ännu viktigare, och det beror på att vi ska bygga Stockholmsarenan. Det var bra att du, Madeleine, tog upp det där med arenor i staden, för det är faktiskt en arena. Vi i Vänsterpartiet tycker, som alla andra partier, att det här är bra. Men vi tycker också att det är väldigt viktigt att man då gör en grönkompensation för Sandstuparken. Vi tycker att man har missat i detaljplanen när det gäller att det inte blev någon gångbro över Nynäsvägen. Den måste komma till stånd. I det fortsatta arbetet hoppas jag att vi kan göra nya detaljplaner, precis som vi nyligen gjorde en ändring i detaljplanen av det redan beslutade projektet.

I Vänsterpartiet tycker vi också att det är väldigt viktigt att vi börjar däcka över mellan Globen och Skärmarbrink. Därför tycker vi att det fortfarande är viktigt att avyttra fastigheter i området så att vi kan ha pengar till att påbörja ett sådant här arbete. Det kan också vara i form av en ekodukt. Vi tycker också att det ska bli bostäder på det område som överdäckas.

Anförande nr 123

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag kan hälsa att Ewa också är glad att få ha hand om tillgänglighetsfrågorna eftersom hon brinner mycket även för dem. Då ska det sägas att det i budgeten nu står att stadsbyggnadsnämnden från 2011 ska avsätta särskilda medel för just tillgänglighetsarbetet. Maria vet också att vi i exploateringsnämnden belyser tillgänglighetsfrågorna i varje ny markanvisning. Vi gör vad vi kan för att Stockholm, med den topografi Stockholm har, ska kunna vara så tillgänglig som möjligt för att Stockholm ska vara en stad för alla, där människor med funktionsnedsättningar också kan bo i våra nya områden. Det är en viktig fråga för Kristdemokraterna och för Alliansen.

Anförande nr 124

M a r i a H a n n ä s (V): Men då är det väldigt märkligt att man skriver detta i budgeten och sedan inte gör så i praktiken. Senast i förra veckan på stadsbyggnadsnämnden tog man alltså ett beslut där man bestämde att man inte skulle göra det tillgängligt. Det stod tydligt och klart i texten. De borgerliga partierna var helt eniga om att ta det beslutet i frågan. Det är jättemärkligt i så fall. Även om man skriver en sak handlar det om vad man gör i praktiken.

Anförande nr 125

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag tycker att det är fantastiskt roligt att Vänsterpartiet vill bygga 20 000 lägenheter. Ni säger nej till 4 000 lägenheter på Årstafältet. Först vill jag veta: Var vill ni bygga era 20 000 lägenheter? Jag försökte kolla på kartan.

Sedan vill jag fråga, eftersom ni ju vill fortsätta att äga mark i andra kommuner: Varför ska Stockholms stad äga mark och tro att vi är bättre förvaltare och bättre ägare än den kommun som marken ligger i?

Jag vill också fråga: Hur ser ni på villa- och radhusbebyggelse? Man får intrycket när man läser er budget att ni är helt emot det. Ska alla bo i kollektivhus, oavsett om de vill eller inte?

Anförande nr 126

M a r i a H a n n ä s (V): När det gäller byggnationer är det så att det vi går emot – det vet du också, Regina, för du har varit med en vända förut och har stått här och debatterat för några år sedan – byggprojekt där det är dåliga förhållanden, dåligt med ljus och luft och väldigt trångt. Det går vi ofta emot. Vi försöker också återremittera så att det ska komma fram bättre förslag. Det är väldigt viktigt.

På din fråga när det gäller villor och radhus vet jag att det står så i vår budget. Vi går inte emot alla villor och radhus, men vi tycker att där det är bra mark att bygga på kan det ofta kännas som att man skulle kunna bygga mycket mer än fem radhus. Man skulle kunna bygga ett flerfamiljshus, till exempel i Farsta, som vi hade uppe på nämnden sist i ett ärende som vi inte fick bordlägga. Det skulle ha kunnat komma fram ett förslag om att bygga mycket mer på de platserna. Därför tycker vi att det inte är effektivt när det gäller villor och radhus. Vi vill bygga en tät stad, vilket vi också föreslår i vår budget.

Anförande nr 127

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Det var intressant att höra Maria Hannäs inlägg om Globen och Stockholmsarenan. Det var glädjande till en del, för det handlade om hur man skulle utveckla området och pumpa in ännu mer pengar. En utgångspunkt för vårt byggande av Stockholmsarenan har varit att det inte ska gå några skattepengar in i detta. Skattebetalarna ska inte behöva pumpa in stora miljardebopp i detta bygge.

Om man då säger att det ska byggas oerhört mycket runt omkring, är det då så att ni tänker använda era skattehöjningar till att bygga runt arenan och på så sätt gynna de näringsidkare som finns där? Eller har ni tänkt utnyttja det näringsliv som ska komma in där och låta dem betala? Är ni i så fall för det näringsliv som man ska bjuda in i arenan, till exempel AEG, som nu sköter driften på Globen? Hälsar ni detta välkommet nu, så att vi ska få in mer pengar i det här projektet?

Anförande nr 128

M a r i a H a n n ä s (V): Som jag sade har vi inte pengar till att däcka över. Alla partier vill däcka över någon del av Nynäsvägen – det är alla partier här överens om. Men det är ju inte aktuellt nu, och därför finns det inga pengar för det inom den här fyraårsperioden. Det har jag inte heller sagt, och det har vi inte anvisat.

Däremot tycker vi att det fortfarande är intressant, för att kunna klara vissa investeringar – jag kan ta en gångbro som exempel – att också sälja mer mark i området, som Globen har i sina direktiv i dag. Därför har vi inte ändrat på det när vi har skrivit vår text. Det finns andra partier som har ändrat på det, men vi har kvar det. Det är därför.

Anförande nr 129

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Fru ordförande, ledamöter! Jag tillhör inflyttarna i Stockholm, om än inte så långt ifrån – jag kommer från Haninge. Man kan konstatera att det är en av de mindre kommunerna strax utanför Stockholm som min käre partikamrat från Västergötland pratade om.

Jag är stolt över att bo i Stockholm, men jag tillhör också dem som av och till skäms lite för sin stad. Det är ett av skälen till mitt politiska engagemang. Varje dag åker jag med buss 3 till något av mina arbeten, och när jag åker förbi Slussen kommer lite av skammens rodnad över kinderna. Vad beror detta på? Jo, jag tycker nämligen att den här församlingen under så många år har varit tämligen beslutsinkompetent och

dragit frågan om ombyggnationen av Slussen om och om igen, fram och tillbaka. Antingen ska man behålla det, eller också ska man riva ned alltihop. I mina mörkaste stunder tänker jag: Låt oss göra en stor betongbacke ned mot Gamla stan bara det händer någonting! Det ska vi naturligtvis inte göra, men jag tänker inte tillhöra dem som bidrar till eviga förseningar och nya långbänkar när det gäller Slussen. Jag betvivlar starkt att det finns så många nya aspekter som kan komma fram i den debatten.

Om jag inte alltid är stolt över staden och hanteringen av Slussen är jag faktiskt ganska stolt över Alliansens budget i dess helhet. Vi har högt ställda mål när det gäller både att bygga bostäder och att bygga ut staden, låta den växa. Vi har också högt ställda mål när det gäller att få fram mer träd i den här staden men även när det gäller skola, äldreomsorg, socialtjänst och allt annat – även om debatten inte handlar om det just nu – och detta inte minst blandat med en otroligt stark ekonomi. Jag tycker att vi kan konstatera att vi ska vara lyckligt lottade som bor i den kommun i det här landet som har kanske den allra starkaste ekonomin.

Om jag är stolt över Alliansens budget kan jag möjligen säga att det kanske är lite mer än vad man kan säga om oppositionens budgetar. Jämförelsen med ett tv-program tidigare var ganska rolig. Jag tycker dock att oppositionens anföranden mer kan liknas vid en *Rapport*-sändning: elände, elände, elände och elände, och nu vädret.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 130

E m i l i a H a g b e r g (MP): Alliansen har ju i sin budget, som har lyfts fram några gånger under den här debatten, ett mål om att 15 000 träd ska planteras. Jag tycker att det är bra. Men det finns problem med det målet, bland annat att det läggs helt på byggherrarna. Jag tycker att man ska ställa krav på byggherrarna – det är helt rätt. Men det kommer att vara små träd, och det kommer att dröja 20–50 år innan de träden är uppvuxna. Det är en skillnad mot i Miljöpartiets budget, där vi avsätter investeringspengar på 50 miljoner för att plantera träd på gator och på torg som kan vara stora när de planteras. Träd är väldigt dyra, och det finns ingenting i er budget som säger vad det är för typ av träd.

Gärna 15 000 träd per lägenhet som byggherrarna bekostar, men lämna inte över allt ansvar till byggherrarna!

Anförande nr 131

P a t r i k S i l v e r u d (FP): Fru ordförande! Nej, vi har inte sagt någonting om hur stora träden ska vara, däremot inte heller att de ska vara små eller stora. Jag tror i och för sig att man med all säkerhet behöver göra en trädmix. På vissa ställen behövs det stora träd redan från början, särskilt där man har huggit ned stora träd. Små träd bidrar inte till rening på samma sätt som stora träd. Men jag ser det inte riktigt som ett problem att Alliansen vill införa något slags trädnorm, på samma sätt som vi har

normer för annat. Jag ser det som en möjlighet. Staden är en stor fastighetsägare, och vi kanske får ställa större krav på oss själva än på andra.

Anförande nr 132

M a r i a H a n n ä s (V): Jag reagerade på att du sade att det var bara elände, elände och elände i oppositionens budgetar. Jag tycker ändå att vi tar upp olika saker som vi vill göra – att stärka stadsmiljön i stadsdelarna när det gäller skötsel och upprustning av grönområden. Vi tycker att det är positivt med träden som diskuterades här. Tyvärr försvinner många träd när man bygger, om man bygger på grön mark och i parker, som i Högalidsparken till exempel. Då påverkas det av att man tar bort träd. Det är väldigt viktigt att det blir 15 000 plus, plus, plus. Riddersvik, som var det ställe i Stockholm där trädskolan fanns, har ni dessutom sålt ut så den finns inte ens kvar. Vi ska se om vi får tag på de stora träden, för det är viktigt att plantera stora träd på en gång.

Anförande nr 133

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Jag tycker att det är en spännande debatt. Jag har faktiskt trädfrågan som en av frågorna i mitt personliga valmaterial, och jag har också drivit igenom det internt på Södermalm att vi ska driva frågan. Jag tycker att det är väldigt kul att debatten handlar så mycket om träd.

Men jag måste väl erkänna att jag inte riktigt tycker att detta att man säljer en plantskola är något stort hot mot målet att köpa träd. Det är inte så att vi producerar och äger allt som staden behöver, utan man brukar kunna hitta saker ute på öppna marknaden.

Anförande nr 134

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Nu handlar det om fastighetsnämnden. När majoriteten påbörjade sin mandatperiod 2006 ägde Stockholm 26 000 hektar mark i 17 kommuner och i 3 län. Under 70-talet var vi uppe i 50 000 hektar mark. Det var allt från slott, herresäten och sommargårdar till naturreservat, jordbruksmark och aktiva skogsbruk, där Stockholm likt andra skogsägare avverkade stora mängder volymer skog årligen och sålde. Det fanns även jaktarrenden, golfbanor, permanentbostäder, fritidsbostäder och så vidare.

Mot bakgrund av allt detta var det kanske inte så konstigt att vår inriktning, som vi också gick till val på, var att avyttra all mark som inte var av strategiskt värde för Stockholm att äga.

Vi har också genomfört den här politiken, och i dag har vi ca 10 000 hektar mark som vi äger utanför Stockholms gränser. Man kan säga att vi i dag äger mer rätt mark och försöker vårda den väl. Vi tog senast i kf förra gången en strategisk inriktning också för hur den här marken kan skötas på olika sätt.

När vi har avyttrat mark har det varit enligt riktlinjer som har inneburit att först värdera marken, sedan tillfråga eventuell arrendator om sådan funnits och tillfråga kommunen. Om dessa båda svarat nej har vi först gått ut på öppen marknad. Vi har hela tiden arbetat efter dessa riktlinjer.

Vi har genomfört det här därför att Stockholm inte längre bebygger mark långt ute i periferin utan arbetar mer, som vi har betonat tidigare, med promenadstaden, att koncentrera bebyggelsen mer till Stockholms kärna och lite utöver gränssnitten. Det har funnits lantegendomar som vi har ägt som årligen visat på stora underskott i miljonklassen, och de underskotten är nu borta. Sammantaget med realisationsvinster som uppkommit i samband med försäljningar har det här medfört att staden har kunnat använda lösgjorda medel mer aktivt för till exempel infrastruktursatsningar och annat som Stockholm i dag verkligen behöver.

Jag har nu under fyra år som ledamot i fastighetsnämnden medverkat till att genomföra den här politiken som vi tidigare har gått till val på. Det är framför allt att avyttra mark utanför stadens gränser som inte är av strategiskt värde för staden att äga. Det är jag stolt över. Jag skäms alltså inte för det här.

Jag yrkar i övrigt bifall till kommunstyrelsens förslag till budget 2011.

Anförande nr 135

E w a L a r s s o n (MP): Gjort är ju gjort, och det är just det att det nu inte finns någon återvändo där. Vi hade önskat från Miljöpartiets sida – det talade vi om förra mandatperioden – att vi hade sett just det som du tar upp, en strategisk planering, att fler hade fått vara med i den strategiska planeringen, till exempel miljöorganisationer, Naturskyddsföreningen och friluftsföreningar. Då hade vi tillsammans kunnat utveckla strategin: Vad är långsiktigt hållbart för stockholmare?

Nu är det gjort – nu är det sålt. Vi har en del kvar, och då hoppas vi, om man vill lyssna väldigt positivt, att det finns en större öppenhet att för den tredjedel som är kvar kanske gemensamt göra en större strategisk planering och också öppna upp för organisationer att vara med i den planeringen.

Anförande nr 136

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Vi äger 10 000 hektar mark, precis som du säger. Jag tror också att det finns möjligheter att göra bra saker med den marken som verkligen värnar och vårdar den framöver, utifrån de här skötselplanerna och all terminologi. Man vårdar den på olika sätt beroende på vad det är för beskaffenhet på marken, om det finns skog eller inte och så vidare. Det här har jag förstått att man från förvaltningen ska redovisa under våren 2011, för man går igenom de här områdena väldigt tydligt mer i detalj, hur de ser ut och ligger i den här planen.

Jag känner att vi är väldigt mycket på den inriktningen med den kvarvarande marken.

Anförande nr 137

Stellan Hamrin (V): Jo, Yvonne, men det gäller ju den andra marken också. Det här blir lite en debatt i repris. Men som jag nyss sade: Dina partivänner köpte en gång in mark och var väldigt kloka och framsynta. Sedan byggde man på väldigt mycket, och den andra behövde vi för vårt friluftsliv. Det sade man redan då. Behovet är större nu än det var på den tiden.

Det vi kan göra med marken om vi behåller den är att genomföra ett verkligt hållbart brukande, där vi också tar hänsyn till friluftslivet, där vi verkligen bedriver ett miljövänligt skogsbruk och ett miljövänligt jordbruk, där vi rustar upp fastigheterna med fullständiga avloppssystem. Det gör inte privata ägare, för de kraven finns inte i den utsträckningen, och de vill också tjäna lite pengar – det är deras poäng med det hela. Det förstår jag, men det ska vi vara medvetna om när vi säljer. Dessutom hade kommunen kunnat tjäna pengar.

Vi måste nu utöka fosforeringen i våra reningsverk. Vi har så bra reningsverk att vi bara behöver rena lite till. Det måste vi nu satsa stora pengar på, i stället för att ta bort den fosfor genom ett hållbart brukande av mark som vi hade ägt. Den möjligheten saknar vi nu när vi har sålt marken. Det är ekonomiskt fullständigt idiotiskt att göra på det viset.

Anförande nr 138

Yvonne Fernell - Ingelström (M): Det är ändå lite förskönande när Stellan Hamrin från Vänsterpartiet talar om det här. Det känns som att det finns vissa bitar som man kan börja fundera på om man kan göra. Jag nämnde det också till Miljöpartiet nyss. Men det finns också folk inom Vänsterpartiet som har uttalat att ”offentligt ägande ger en bättre demokrati”. Då kan man inte annat än att dra den logiska slutsatsen att allt annat ägande än offentligt ger en sämre demokrati.

Det är väldigt tydligt att det här får framkomma i debatten. Nu verkar det som att Stellan från Vänsterpartiet har en lite mer modest uppfattning. Det känns inte riktigt lika hårt som det som har uttalats tidigare här i talarstolen från oppositionens sida och från ditt parti.

(**Stellan Hamrin (V):** Jag bara förklarar vad vi menar.)

Anförande nr 139

Bengt Sandberg (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte också uppehålla mig kring fastighetsnämnden. Jag ska börja med att berätta för Regina Kevius att jag tycker att hennes resonemang om att bygga barriärer var bra. Ett bra tips: Bygg hyresrätter på Gärdet!

Jag har nu suttit i fastighetsnämnden i fyra år, och under de fyra åren har vi genomfört drygt 100 fastighetsförsäljningar, inte grundat på värdet av det, vare sig för staden, för medborgarna eller för någon annan, utan grundat på den politiska

dogm som har gällt i ägardirektiv och försäljning i privatiseringspolicyn, det vill säga att allt som kan säljas ska säljas och allt som kan privatiseras ska privatiseras.

Det är en för oss obegriplig fixering vid äganderätten. Ni angriper ofta oss så fort vi inte säger ja till omvandlingar till bostadsrätter: Vad är det för fel att äga? Vi har ställt den frågan till er också: Vad är det för fel att äga? Jag tycker att ni kan svara på den frågan en gång: Vad är det för fel att äga?

Det här är givetvis någonting som vi i varje försäljningsärende har reserverat oss mot, men inte om försäljningen går till kommunen, för då tycker vi att det är bra – då finns det en allmännytta i det. Men att privatisera som ett självändamål är vi mot.

När det gäller försäljningarna och det sjabbel som har varit kring försäljningarna var stadens revisorer också oerhört kritiska mot det i våras. Det var en kritik som jag aldrig har sett inom kommunal revision, både sjabblet kring det och syftet med försäljningarna. Där har man inte tagit någon erfarenhet eller tyckt att det funnits skäl för kritik, utan man fortsätter i samma anda.

Det går så långt att det för fastighetsdirektören, i hans iver att genomföra alla dessa försäljningar och alla de kontakter han måste ha med säljare och köpare, går lite för fort – han blir lite fartblind. Där får vi som samlad opposition och majoritet sitta i *Uppdrag granskning* och bli jävligt kränkta. Jag blev det i 45 minuter av Janne Josefsson, och det var hemskt. Det är en fullständig brist på insikt: Varför?

Jag vill bara säga att man i dagens ägardirektiv ska vara öppen och mottaglig för fastighetsförsäljning: Vad ska säljas? Jag tycker att ni ska svara medborgarna på den frågan: Vad är det ni ska sälja? ”Man ska tillsammans med bostadsbolagen löpande pröva möjligheterna att avyttra sådana delar i fastighetsbeståndet” – det är viktiga frågor – ”som ur ett förvaltningsperspektiv vi inte ska behålla.” Vad betyder det? Vad är det vi inte ska behålla ur förvaltningsperspektiv?

Det enda positiva, och kanske lite raljanta, är den femårsplan man nu har lagt, i gammal stalinistisk anda.

Anförande nr 140

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Tack för den frågan. Du ställde frågor till mig om vad det är för fel att äga, och sedan hyllade du femårsplanen. Det kändes väldigt relevant. Tycker man att en femårsplan är det bästa är det klart att man inte förstår vad det är för fel med offentligt ägande. Det står väldigt tydligt vad vi ska äga eller inte äga i staden. Det handlar om att vi inte ska äga det vi inte behöver äga för stadens utveckling.

Jag tycker att det vore oerhört intressant om Socialdemokraterna, som ju med nöje spenderar alla de pengar vi får in på de här försäljningarna, talar om hur mycket staden ska äga av det som finns i staden. Ska vi äga allt? Ska vi äga hälften? Ska vi äga 10 procent av allting? Vi kanske kan gå ut och expropriera lite grann? Vad är det för fel att staden äger?

Anförande nr 141

B e n g t S a n d b e r g (S): Jag tror att det är på tiden att du läser era egna ägardirektiv och femårsplanen, så kanske du ser hur de korresponderar. För mig kommer det säkert att ta fem år att förstå vad ni säger.

Anförande nr 142

Borgarrådet K e v i u s (M): Hej, Bengt Sandberg! Alla journalister, lystring! Du tipsade mig just om att vi ska bygga på Gärdet. Är det så att Socialdemokraterna står för detta? Då tycker jag att det borde vara rubriker i morgondagens tidning. Gärdet ägs nämligen av kungen, Kungliga Djurgårdsförvaltningen. Det är en nationalstadspark. Om Socialdemokraterna vill bebygga Gärdet är det anmärkningsvärt.

Jag vill också berätta för er som inte vet det att Stockholms stad bytte Frescati mot Gärdet, så vi byggde i Frescati. Men vi lovade på 40-talet att inte bebygga Gärdet. Om sossarna vill bebygga Gärdet: Ring kungen!

Anförande nr 143

B e n g t S a n d b e r g (S): Jag skiter i kungen. Vår politik är inte grundad på vad han tycker. Jag tycker ändå att det är viktigt, när ni pratar om barriärbygge och att integrera, att det mest segregerade byggande som finns är det ni håller på att bygga upp.

Ordningsfråga

Anförande nr 144

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Ordförande, fullmäktige, Bengt Sandberg! Vi har i den här salen kommit överens om att vi ska använda ett vårdat språk. Det där var inte ett vårdat språk. Jag tycker att du ska gå upp och ta tillbaka det under ordningsfrågan. Så säger man bara inte i den här salen.

Anförande nr 145

B e n g t S a n d b e r g (S): Om jag har kränkt kungen, som är en hedervärd person – det vet vi alla med tanke på de senaste skrivierna – ber jag om ursäkt.

Anförande nr 146

E r i k S l o t t n e r (KD): Åter till ämnet för dagens debatt.

Fru ordförande! För ett par veckor sedan kunde vi i de nationella nyhetssändningarna ta del av att det byggs som aldrig förr i Sverige, och det gäller i synnerhet Stockholm. Jag tycker att det är ett bevis på att alliansregeringen hanterar finanskrisen väldigt bra. Det är också ett bevis på att den bostadspolitik vi nu bedriver, där vi ersatt gammal misslyckad subventionspolitik med stabila spelregler,

är väldigt framgångsrik. Som också har hörts är målet minst 15 000 nya bostäder i Stockholms stad under den här mandatperioden.

Det är viktigt att säga att upplåtelseformerna ska vara blandade. Hyresrätter, bostadsrätter, egnahem och ägarlägenheter har alla sin plats på Stockholms bostadsmarknad.

Fördelningen behöver också bli mer jämn än i dag. I innerstaden har vi en hyfsat jämn fördelning mellan boendeformer, men i stora delar av ytterstaden är fortfarande hyresrätten den klart dominerande. Det är ett stort problem. Drömmen om att äga sitt eget boende riskerar just att bli en dröm, endast möjlig för människor som har råd att köpa en bostad i innerstaden eller i närförort. För människor utan den möjligheten förblir det just en dröm att äga sitt eget boende. Därför är det viktigt att ambitionen med mer blandade upplåtelseformer också omfattar ytterstaden, inte minst i Järva.

För att drömmen om det egna boendet också ska kunna vara möjlig för människor som bor i fastigheter där det inte finns en majoritet för att ombilda till bostadsrätter vill vi göra det möjligt att ha ägarlägenheter även i befintligt bestånd, och vi ska uppvakta regeringen i denna fråga.

Stadsbyggnadspolitiken ska bidra till att försköna Stockholm, inte till att förfula Stockholm. Därför menar vi att alla grön- och blåklassade byggnader inte kan bevaras för sakens skull. Det finns många exempel där stockholmarna gör andra bedömningar än vad Stadsmuseet och skönhetsrådet gör. För dessa röster måste vi också vara lyhörda, vi som är politiker i staden. 60-talets betong kan måhända ha sitt kulturhistoriska värde, och allt ska inte rivas, men allt kan inte heller bevaras.

Vi måste utveckla stadsdelar som sprider framtidshopp och glädje och som uppmunt-
rar till möten och folkliv. I detta arbete spelar också färgsättning och arkitektonisk utformning viss roll vid sidan om levande bottenvåningar, affärer och kaféer.

Stockholmarna vill också kunna vara glada och stolta över sin stad och se att saker händer. Nya byggprojekt, nya stadsdelar, utbyggd kollektivtrafik och arkitektonisk lekfullhet bidrar faktiskt till att skapa framtidshopp och ge bilden av Stockholm som en modern storstad i ständig utveckling.

Anförande nr 147

T e r e s L i n d b e r g (S): Tack, Erik Slottner! Det var ett fint anförande. Men i vilken verklighet lever du? Du står här och pratar vackert om blandade upplåtelseformer, men den politik du har stått bakom i fyra år har sålt ut 22 000 hyresrätter. Samtidigt – förvisso ganska bra, vilket vi väl får tacka en ihållande lågkonjunktur för – har ni sett till att det påbörjats 4 000 hyresrätter. Det är summa summarum minus 18 000. 18 000 hyresrätter har försvunnit från vår stad, samtidigt som bostadskön ökar.

Fler och fler behöver en bostad i vår stad. I innerstaden finns det knappt en enda hyresrätt att få tag på i allmännyttan. De privata ombildas också i en rasande takt. De

få allmännyttiga som fanns var kanske garanten för att de skulle finnas kvar. Jag förstår inte hur du kan stå här och prata om blandade upplåtelseformer. Du borde skämmas!

Anförande nr 148

E r i k S l o t t n e r (KD): Nej, jag skäms faktiskt inte. Det jag möjligtvis kan skämmas lite över, ordförande, är att vi inte har lyckats så bra som vi har velat med att ombilda från hyresrätt till bostadsrätt i många av våra ytterstäder. Det tycker jag är ett större problem än att det ombildas en del hyresrätter till bostadsrätter i många närförorter exempelvis. Vi har en blandad upplåtelseform i innerstaden. I närförorter har vi också blandade upplåtelseformer.

Därför har vi nu satt stopp för ombildningar i innerstad och i närförort. Men vi vill fortsätta i ytterstaden, för där är det inte blandade upplåtelseformer utan där är hyresrätten fortfarande den klart dominerande. Detta är ett problem utifrån ett integrationsperspektiv, och därför är det en viktig fråga att lösa.

Anförande nr 149

M a r i a H a n n ä s (V): Du sade, Erik Slottnér, att det var ett problem att det fanns för mycket hyresrätter i ytterstaden – eller ytterstäderna, som du säger, men du menar så klart Stockholm. Vi som bor där och vi som vill bo i hyresrätt måste få göra det. Vi gör ett aktivt val: Vi vill verkligen bo i hyresrätt. Många av oss vill också bo i hyresrätt i innerstaden, som Teres tog upp, och det är ganska svårt om man inte har en bra lägenhet att byta med. Det hade jag, och jag kunde byta och flytta till en hyresrätt. Våra ungdomar vill också bo i hyresrätt. De har inte heller råd att köpa en lägenhet, i alla fall inte mina.

Du pratade om blandad bebyggelse. Men hur sugna är ni i Kristdemokraterna på att blanda bebyggelse i villaområdena? Vi tar det exempel som var uppe i Farsta med radhusen, som vi debatterade för en stund sedan. Hur sugna är ni på att bygga flerfamiljshus där till exempel, oavsett om det skulle bli bostadsrätter eller hyresrätter, som ni inte tycker spelar så stor roll? Det vore väldigt intressant att få ett svar om ni är för blandad bebyggelse.

Anförande nr 150

E r i k S l o t t n e r (KD): Nej, jag uttryckte mig klumpigt: Det är inte för många hyresrätter i våra förorter. Men det är för hög andel hyresrätter. Vi behöver fler bostäder i Stockholm, men det är för hög andel hyresrätter och framför allt för få bostadsrätter och ägarlägenheter. Det är snarare det som är problemet. Det vore mig helt främmande att tvinga hyresgäster att ombilda till bostadsrätter eller ägarlägenheter. Det finns en vilja att äga sitt boende.

Även unga människor säger att de gärna vill äga – det är en ganska hög andel när man ställer frågan – men man har inte de ekonomiska musklerna. Det beror på att priserna är så höga. Men i Järva skulle priserna kanske kunna sjunka lite om fler

hade möjlighet att äga sitt boende. Den möjligheten vill jag bana väg för, och då spelar också ägarlägenheterna i det befintliga beståndet en viktig roll.

Anförande nr 151

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Hej, Erik! Det är ovanligt att stå på den här sidan, men trevligt naturligtvis.

Vad kulturmiljövården och hur vi ska bygga i Stockholms stad handlar om är naturligtvis att det inte får vara så att just byggandet är ett område där de professionella inte ska ha något att säga till om, att där är vi alla lika goda och kan bedöma lika bra som någon annan. Det finns naturligtvis en bedömningsgrund för vad som är byggnader som håller över år. Det innebär inte att bara för att en byggnad är gammal är det bra, utan även byggnader som är byggda under 60-, 70-, kanske till och med 80- och 90-talet kan ha ett sådant värde att vi ska bevara dem inför framtiden.

Det är den politik som jag tänker arbeta för och som jag tror att jag har stöd för. Jag hoppas att KD är med på det flaket. Det vore väldigt bra, för det kommer framtidens generationer att tacka oss för.

Anförande nr 152

E r i k S l o t t n e r (KD): Det är helt riktigt, Madeleine. Jag vill egentligen inte säga emot dig där. Jag sade också i mitt anförande att vi inte ska riva allt bara för att det är från 60-talet eller ett visst decennium. Men jag kan ibland tycka att man blåklassar lite hej vilt. Jag har ett exempel: Sankt Görans gymnasium på Kungsholmen, som nästan sprider skräck där. Det skapas en otrevlig stämning runt denna byggnad, och ingen vet vad som försiggår när man frågar kungsholmsborna. Alla vill göra någonting annat av byggnaden, och gärna riva den, men den har blåklassats.

Jag kan tycka att det blir lite fel när man inte för en större dialog med de kringboende. Jag tror att vi ska bli bättre på att lyssna på medborgarna utan att för den sakens skull lämna professionen helt vid sidan om. De spelar en jätteviktig roll. Vi ska bli bättre på att lyssna på medborgarna, och det gäller inte bara i stadsbyggnadspolitiken utan också på väldigt många andra områden. Exempelvis har Joakim Larsson på ett föredömligt sätt lyssnat på medborgarna när vi ska göra om Järva, rusta upp Järva och förbättra situationen där. Vi kanske också kan lyssna mer på medborgarna vad gäller arkitektur och stadsbyggnad.

Anförande nr 153

E m i l i a H a g b e r g (MP): Det kanske är så att vi håller på att få en annan typ av diskussion när det gäller utformningen av Stockholm och Stockholms kulturvården. Jag tycker att replikskiftet precis innan jag kom upp här var ett tecken på det. Kanske är det Centerns skyskrapeutspel som har lett till att alla partier har varit tvungna att tänka efter: Hur vill vi utforma Stockholm?

Miljöpartiet har ofta lyft frågan om vilket Stockholm vi vill ha, vilka värden vi ska bevara, och vi har alltid betraktats som nej-sägare. Jag vill att vi ska ha en diskussion, alla partier, för jag tror att vi behöver ha en bred diskussion om vilka värden vi ska ha i Stockholm. Och där handlar det inte bara om att säga ja eller nej. Jag tror att det är en diskussion som vi skulle kunna föra i alla partier.

Därför är jag glad att det här finns hos fler, även om just du lyfter upp en åsikt som handlar om att kanske ta bort fler byggnader. Men jag tror att det finns förutsättningar för en mer seriös diskussion framöver.

Anförande nr 154

E r i k S l o t t n e r (KD): Det här inlägget var meningen att vara seriöst. Det hoppas jag att du inte hade några åsikter om. Jag tror att väldigt många stockholmare upplever att det inte är någon brist på 50-, 60- och 70-talsbyggnader inne i city. Det är ganska mycket, och i stora delar av Stockholm för övrigt också. Det ska ju nu rivs en del i vissa områden, åtminstone en del 80-talsbyggnader. Det har skönhetsrådet sagt ja till.

Jag bidrar gärna till att fortsätta att diskutera det här. Jag såg ditt inlägg inte som en replik på mitt utan som en inbjudan till ytterligare dialog. Jag menar att den dialogen inte bara ska föras i Stadshuset och mellan partierna och med professionen, utan vi måste bli bättre på att fråga medborgarna: Vad tycker ni? De spännande Mitt-i-tidningarna och Innerstadspress är väldigt bra, för där kommer verkligen åsikterna till uttryck på ett positivt sätt. Det förs en spännande och vital debatt i de tidningarna, och det tycker jag är väldigt roligt.

Anförande nr 155

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter, åhörare! Jag tycker att vi skulle behöva utveckla en rejäl stadsbyggnadsvision för Stockholm, någonting som sträcker sig långt in i framtiden och som kanske inte heller bara omfattar vår egen kommungräns utan också tittar ut över hur regionen skulle kunna utvecklas i samarbete med de kommuner som finns runt omkring oss.

Jag tror nämligen att målet om 15 000 bostäder, som vi delar och som är oerhört angeläget, kommer att bli svårt att nå. Jag lovar att vi från socialdemokratiskt håll ska hjälpa till under den här mandatperioden att hitta de här platserna. Men det är bekymmersamt. Det kommer inte att bli lätt. Tittar vi på förra mandatperioden – och det säger jag inte för att käbbla med siffror – byggdes det för lite. Man orkade inte med att nå det mål som fanns då. Delvis kan det ha berott på att vi inte riktigt hittade de platser som var möjliga att bygga på.

Planberedskapen som nu finns för den här mandatperioden är otillräcklig. Med den insyn jag har i de allmännyttiga bolagen ser jag att de inte heller har fått tillräckligt med markanvisningar för att utveckla någon byggnation, och då står vi där och är helt tvungna att lita till vad marknaden tänker bygga. Jag tror inte att det kommer att räcka.

Vi måste hitta ett sätt att bygga på som gör att fler känner sig trygga och känner tillit till stadens byggnadsprocess. Vi håller på att hamna i ett läge där det snarast blir protesterna som kommer att styra utvecklingen av staden i stället för de initiativ som vi tar från den här församlingen. Jag är orolig för en sådan utveckling. Jag tror att det beror på att vi lite grann alla till mans känner det här behovet att bygga så fort som möjligt, och det blir inte bättre för att det går fort. Risken är väldigt stor, med de utspel som har kommit från flera håll i den borgerliga alliansen, att det blir fort och fullt, högt och tätt, men att det inte blir en bra stad att leva i. Jag tror att ska man undvika frimärksplanering där varje liten del av staden förtätas och i stället hitta områden som kan bebyggas i samklang med vad människor vill i områdena, måste vi titta på processerna. Vi måste våga släppa in andra i våra processer än de som kanske har tillträde till dem i dag.

Jag tror att det går att hitta modeller som gör att medborgarna får större inflytande. Det går att utmana också arkitekter och stadsplanerare att komma med idéer och förslag. Jag tror också på att hitta sätt att utveckla de kvaliteter som redan finns i stadens ytterstadsområden. Om vi tar vara på de kvaliteter som finns i de områdena finns det också möjlighet att bygga vidare på de kvaliteterna och hitta möjligheterna till nya bostäder i närheten av de kvaliteter som finns i dag. Men om vi skrämmer människor, vilket jag tycker att det finns tendenser till i dag, och säger att vi ska bygga ett kvarter intill ditt kvarter, vi ska bygga ett hus på varje ledig plätt som finns, kommer detta att gå i baklås, och vi kommer att få mycket svårt, svårare än vad det redan är, att nå målet om 15 000 lägenheter under den här mandatperioden.

Anförande nr 156

Borgarrådet K e v i u s (M): Det är helt otroligt. För första gången här håller jag helt och hållet med om vad Tomas Rudin har sagt. Jag välkomnar din utsträckt hand. Jag hoppas som stadsbyggnadsborgarråd att vi ska ha breda överenskommelser över partigränser, över blockgränser, för att kunna bygga bostäder.

Däremot är jag lite fundersam. Jag läser ibland i tidningen om vad du tycker och tänker. Jag blir lite förvånad, om Socialdemokraterna nu har ändrat uppfattning i Slussenfrågan, eftersom du har gått ut och sagt att du helst vill att Slussen ska bevaras och att trafikkarusellen ska bevaras. Har Socialdemokraterna nu ändrat den tioåriga gemensamma uppfattningen att vi vill förändra Slussen?

Vi har ju blåklassning och grönklassning här i kommunen, men jag känner en liten oro för att Tomas Rudin har hittat på en egen klassning, rödklassningen, där vi ska bevara saker utan förnuft.

Anförande nr 157

Borgarrådet R u d i n (S): Socialdemokraternas kungstanke när det gäller Slussen är att bevara den fria sikten mellan Mälaren och Saltsjön, att se till att det finns en möjlighet att uppleva de otroliga värden som finns på den platsen i dag. Med de förslag som har presenterats hittills har det ena förslaget efter det andra, och nu senast det som lades fram sist för fullmäktige, omöjliggjort att bevara den fria sikten

från Ryssgården till Mälaren och till Saltsjön. Fortsätter den utvecklingen kommer vi att bygga bort Slussens nuvarande fina struktur, med helt och hållet avsaknad av koppling till den historiska plats som det är, där öppningen mellan det söta och det salta, mellan det vackra och stenstaden, också blir förgjord.

När jag säger att man bör titta på de värden som finns på den platsen innebär det att vi för det första ska säkra sikten mellan Mälaren och Saltsjön, för det andra ska göra en stadsutveckling av den platsen som är förnuftig och för det tredje göra det på ett sådant sätt att det är samhällsekonomiskt ett bra alternativ. Därför har jag sagt att vi bör göra en utredning som handlar om vad det kostar, alternativt att göra en rekonstruktion av Slussen steg för steg på den platsen och jämföra med de förslag som kommer att läggas fram för fullmäktige här i vår. Om vi inte gör det tar vi inte ansvar för hur den platsen kommer att utvecklas och inte heller för stadens ekonomi.

Anförande nr 158

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Jag tyckte att det var ett intressant inlägg av Tomas som visade på en stor öppenhet, som jag tror behövs i de här frågorna. Däremot blev jag väldigt oroad över svaret på Reginas fråga. Jag tycker att det självklara är: Var står socialdemokratin när det gäller Slussen? När du svarar på detta nu säger du att du vill ha en utredning för att jämföra och se vad ni kommer fram till. Det betyder att ni backar undan från det som nu är, där stadsbyggnadskontoret ser över allting, där det bara är trafikapparaten som ligger färdig, och allt annat är under lupp och under överinseende.

Det betyder att ni backar tillbaka från allt detta och vill börja om från början. Är det så man ska tolka er? I så fall är det väldigt allvarligt för stockholmarna. Om vi ska komma någonstans med Slussen gäller det att vi håller ihop, att vi gör något ordentligt som håller i hundra år till.

Anförande nr 159

Borgarrådet R u d i n (S): Som jag sade: fort och fult, högt och tätt. Risken är att om vi inte tar en diskussion om de samhällsekonomiska kostnaderna för den här platsen kommer vi att stänga platsen från 2012 till 2018 utan att ta hänsyn till vad det får för konsekvenser för samhällsekonomin. Det är den utredningen jag vill göra. Är det så att den process som nu leder till en omarbetning av förslaget fortsätter att komma fram med förslag som bygger igen utsikten mellan Mälaren och Saltsjön kommer vi socialdemokrater att vara emot det.

Men självklart går vi inte ifrån de beslut som fullmäktige har fattat hittills. Vi kommer att pröva den frågan ordentligt när den presenteras här i slutet på januari, hur det ser ut, men det jag begär är att vi ska titta också på den samhällsekonomiska kostnaden för att stänga platsen från 2012 till 2018 och jämföra det med en stegvis rekonstruktion av den nuvarande anläggningen.

Anförande nr 160

E w a L a r s s o n (MP): När det gäller Slussen är det viktigt att lyssna på invånarna. Vi pratade väl om att lyssna på invånarna, och det ska vi fortsätta att göra.

Jag begärde ordet för att jag blev så glad när du tog upp din visionära tanke om att utveckla staden och dess skönhet, hoppas jag. Nu är det så att arkitekter anser att Stockholm är sämst i Sverige och att Sverige är sämst i Norden på innovativ arkitektur. Det här är någonting som jag hoppas att vi kan ändra på, öppna upp och jobba långsiktigt med, inte bara billigt och snabbt.

Det andra är att en undersökning i EU visar att medborgarnas stöd till sol- och vindenergi toppar, och vill vi nu vara i världsklass ska vi väl också ta den utmaningen. Jag undrar: Ska vi köra det tillsammans?

Anförande nr 161

Borgarrådet R u d i n (S): Trevligt – det skulle jag jättegärna göra! Jag tror att det finns mycket att hitta där för framtiden som kan vara både spännande, utmanande och visionärt. Det var en diskussion på KTH för några år sedan om alternativa möjligheter att skapa energisystem i den stadsbebyggelse som finns i till exempel en storstad som Stockholm och där man har helt fantastiska system med vindtunnlar, vindflöjlar och vindgeneratorer, som det skulle kunna gå att göra någonting av i Stockholm. Men det är också detta som har varit uppe tidigare i debatten, att kunna skapa möjligheter till vindkraft och annat, och andra alternativa möjligheter.

Det är en jättespännande vision som du målar upp. Dess värre kan vi hålla på med det på oppositionskanten. Vi skulle behöva lite mer draghjälp från majoriteten om det ska kunna bli realiteter i framtiden, men det kanske går att hitta någon möjlighet till det.

Anförande nr 162

E l i n a Å b e r g (MP): Fru ordförande! Att vi ska bygga bostäder i Stockholm är alla partier överens om, och det är härligt att höra. Men jag är tvungen att ifrågasätta majoritetens prioriteringar rörande för vem vi ska bygga. Sten Nordin inledde i dag med att säga att det är ett tydligt ansvar i budgeten att bygga lägenheter för studenter. Jag har kollat lite, och jag frågar mig: Var har den prioriteringen gömts undan? Det man skriver om studentlägenheter är anvisning av 100 till 200 per år. Det innebär alltså en garanti på 400 lägenheter under en hel mandatperiod. Det tycker jag knappast kan anses ambitiöst. Bostadssituationen för studenter är akut. Vid terminsstarten tältade studenterna på campus.

Fullmäktige och åhörare! Nästa terminsstart är i januari. Det är väldigt svårt att uppnå goda studieresultat om man är nedgrävd i en bivack på Frescati.

Miljöpartiet vill säkerställa en kontinuerlig nybyggnation av yteffektiva och billiga lägenheter som unga och studenter kan efterfråga. Därför föreslår i vår reservation att var femte lägenhet just ska byggas för unga och studenter. Miljöpartiet är för en

variationsrikedom i upplåtelseformer av bostäder. Men andelen hyresrätter i nyproduktionen behöver sättas betydligt högre än den moderatledda alliansens 1 500 per år, speciellt med tanke på den förra mandatperiodens aggressiva utförsäljningar.

Vi driver en politik för att säkerställa att även stockholmare utan hundratusentals kronor på banken till en handpenning har möjlighet att skaffa en bostad. Nyproduktionen ska vara inriktad på att bygga för unga, för studenter, för nyanlända, för hemlösa och för alla de andra som saknar stora resurser – och vi är många. För det behövs hyresrätter.

Majoriteten säger i sitt budgetförslag: Stockholm ska vara världsledande i hållbart byggande och skapande av goda miljöstadsdelar. Det är en fantastisk målsättning som vi i Miljöpartiet givetvis delar. Miljöpartiet har också tagit ett steg och utformat en politik som gör det möjligt att uppnå målen.

Vi vill bygga stadsdelar där ingen tvingas till bilberoende. Vi satsar hellre på kollektivtrafik än motorväg. Vi vill se tvärförbindelser på spår i ytterstaden och tycker att det är självklart att en stad där sex av tio lever i singelhushåll och bilägandet är 0,36 per person inte ska ha en parkeringsnorm på 1,0, som majoriteten vill. Det höjer produktionskostnaderna, subventionerar bilägarna och bidrar inte till den gröna omställning som Stockholm behöver för att möta dagens och morgondagens klimatutmaningar.

Vi vill höja energieffektivitetsambitionerna i miljöprofilområden. Passivhus kan inte längre ses som något slags spjutpetsbyggande, det vill vi ha som standard i all nybyggnation. Miljöprofilområdena tycker vi ska ha plushus som ger ett nettoöverskott av energi. Som tidigare nämnts vill vi satsa 200 miljoner på stadens träd under en fyraårsperiod för att plantera nya och underhålla dem som finns.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 163

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Jag ska svara på din fråga angående studentlägenheter, Elina. Jag hade tänkt ta upp det i mitt anförande, men då kan jag ägna det åt annat.

Vi presenterade under våren ett paket som vi hade tagit fram tillsammans med SSCO och ett antal aktörer, ett paket om 4 100 lägenheter för de kommande åren. Vi har pekat ut var de ska vara, vi har markanvisat flertalet. Vi har också till och med börjat ge bygglov. Vi är inne i processen. Det ger 4 100 lägenheter, vilket är 1 100 lägenheter mer än vad Miljöpartiet har föreslagit i sin budget. Vi har kommit ganska långt i det här paketet.

Det du hänvisar till som en för låg ambitionsnivå är markanvisningssiffran. Markanvisningarna handlar om vad vi kan göra på stadens mark. Där bedömer vi ungefär 800 lägenheter i det paketet på 4 100.

Anförande nr 164

E l i n a Å b e r g (MP): De 4 100 lägenheterna är varmt välkomna, speciellt med tanke på resultatet av produktionen av studentlägenheter under förra mandatperioden, som man kan räkna väldigt snabbt på tio fingrar.

Vad jag undrar är varför man inte skrivit in några av de siffrorna i budgeten som mål i tabellen som läggs fram i exploateringsnämnden. Där finns det inga siffror. Det står att det ska beslutas under mandatperioden. Därför blir jag mycket förvånad när Sten Nordin säger att det är prioriterat i budgeten.

Anförande nr 165

B j ö r n L j u n g (FP): Herr ordförande! Det är trevligt att se dig här i debatten. Jag sade i mitt förra anförande att vi går från ord till handlingar i de här delarna. På Stockholms hem har vi samarbetat med nätverket jagvillhabostad.nu, och tillsammans har vi tagit fram ett arbetssätt. Vi genomför en arkitekttävling som vi genomför i Råcksta. Tyvärr var det så att dina partikamrater, Elina, hjälpte till att stoppa sista delen av projektet, så att det inte blev mer än drygt 100 bostäder, små yteffektiva bostäder, bostäder för unga. Vi kallar det för det därför att ungdomsbostäder finns det ett annat begrepp för. I den här staden har vi så kallade hotellhem för lite mer utsatta ungdomar.

Likaså bygger man studentlägenheter nu i Svenska Bostäders regi. Vi har 220 lägenheter på gång i Stockholms hem på Kungsholmen efter samma koncept tillsammans med jagvillhabostad.nu.

Vi gör någonting, vi går från ord till handling. Rösta för det här – vi ska kolla att ni gör det!

Anförande nr 166

E l i n a Å b e r g (MP): Ni får hemskt gärna kolla att vi gör det, för det kommer vi absolut att göra. Det är en av de saker som vi fastslår i vårt budgetförslag.

220 låter jättebra. Vi tycker inte att det räcker, vi vill bygga mer.

Anförande nr 167

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Debatten hittills har från oppositionens sida låtit som att det faktiskt inte pågår någonting. Tomas Rudin kallade markanvisningssituationen som att det var frimärksbyggande. Nej, det är inga frimärken vi pratar om. I praktiken pågår i dagsläget ungefär 325 olika projekt. Det är stora utvecklingsområden – vi pratar om Norra Djurgårdsstaden, Norra Stationsområdet, Årsta i framtiden. Vi har en rad olika stora projekt som innefattar tusentals bostäder.

Sammanlagt är det över 60 000 bostäder, 100 000 arbetsplatser i olika genomförandefaser som kontoren håller på att jobba med. Det här är för att säkerställa en

långsiktigt hög takt på bostadsbyggande där markpolitiken är viktig. Det är viktigt, Tomas Rudin, att markpolitiken används på rätt sätt, att man ser till att exploateringskostnaderna i alla fall inte leder till minus, såsom varit ganska vanligt emellanåt tidigare. Att det blir minus på ett projekt beror på att man kanske ibland låser sig dogmatiskt – kanske inte från er sida alla gånger men från andra i oppositionen – till att inte sälja mark. Man ska äga mark och bara hantera saker utgående från tomträtt. Men det är viktigt att få in pengar i projekten. Det är viktigt att se på exploateringsgraden så att man åtminstone får nolla i projekten. Det är vår markpolitik.

Vi måste bygga tillsammans med regionens olika kommuner. Det är jätteviktigt att se över kommungränserna, och det ska vi fortsätta med. Vi talar med de närliggande kommunerna i många projekt. I de södra delarna av Stockholm, med Söderortsvisionen är de södra kommunerna otroligt viktiga. Vi inleder nya samarbeten. Jag ser framför mig, vilket vi kommer till i nästa avsnitt, hur vi ska kunna inleda fler samarbeten kring andra verksamheter som brandförvaltning, men det återkommer vi till.

Man måste ha klart för sig att man inte alltid kan, som Miljöpartiet gör, tala om att allting ska läggas på Bromma flygfält. Bortsett från att det tar lite tid innan man kan bygga på Bromma flygfält börjar det bli lite trångt på flygfältet om man nu ska lägga till det som ni och Vänsterpartiet gärna vill göra på den marken. Vänsterpartiet har till exempel föreslagit att hela Norra Järvas begravningsplats också ska inrymmas på detta flygfält. Det står så i reservationen. Jag skrattar åt den ibland. Vid gate 2 ska vi lägga en begravningsplats, och jag vet inte riktigt hur det ska fungera.

Oavsett det måste vi bygga för framtida Stockholm när vi är en stad som är väldigt attraktiv. Många flyttar till Stockholm, och vi måste hålla den byggtakt vi nu har.

Anförande nr 168

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande, fullmäktige! Jag påstår att din bild av planeringen av bostadsbyggnation är helt fel. Vi har upprepade gånger under de fyra senaste åren fått revisorskritik där man säger att staden styr bostadsbyggandet alldeles för lite. Vi låter byggherrarna styra vår bostadsbyggnation, inte medborgarnas behov.

Du räknar upp 325 projekt, visst. Men förutom de stora projekten är det, håll med mig, 75 småhus i Rågsveds friområden i en tidig markreservation. Det är 20 lägenheter, 12 radhus där – allt för att få ihop till de 15 000 som ska byggas. Sannerligen förstår jag inte hur man någonsin kommer att nå till 15 000 om vi fortsätter att använda marken som ineffektivt.

Läs revisorernas rapport, Joakim! Våra revisorer tycker att det är dålig planering, och en del av revisorerna tillhör ditt parti.

Anförande nr 169

Borgarrådet L a r s s o n (M): Du pratar om byggherrar, Mirja, som lägger upp villkoren för bostadsbyggande. Först måste man ställa sig frågan: Varför skulle de ägna sig åt att bygga någonting som ingen vill ha, någonting som är helt ointressant över huvud taget? Byggherrarna bygger för att kunna hyra ut och sälja, beroende på vad det är för upplåtelseform.

Det är inte så att byggherrarna inte alls har koll på vad som behövs i den här staden. Vad vi gör i exploateringsnämnden är att hålla öppet för att få fram nya idéer som sedan kommer att kunna hanteras som färdiga projekt i stadsbyggnadshandlingen. Det är viktigt att vi gör det.

Men låt mig ändå säga: Det vi kan göra med markpolitiken och det vi har gjort mitt under en finanskris är att se till att många projekt kommer till som gäller flerbostadshus och hyresrätter. Det har gjort att hälften av alla markanvisningar har gått till hyresrätter. Det är ett sätt att se till att vi håller upp byggandet även under en rådande finanskris. Det är ett sätt att hantera markpolitiken.

Anförande nr 170

E m i l i a H a g b e r g (MP): Herr ordförande! Jo, Joakim Larsson, vi har en frimärksplanering i den här staden. De stora projekt som du nämnde – Norra Djurgårdsstaden och Norra Stationsområdet – är vi överens om. Vi ska bygga många bostäder där. Där har vi olika åsikter om miljökrav och parkeringsnorm. Men det finns många små projekt, och de sker helt utan samordning.

När man som exploateringsnämndsledamot ringer till en handläggare får man svaret att de har varken resurser, möjligheter eller uppdraget att samordna projekten. De ska bara titta på det enskilda projektet. Det är ett mycket stort problem för Stockholms bostadsplanering.

Sedan vill jag säga att vi i Miljöpartiet vill lägga ned Bromma flygfält. Men inte en enda gång i den här debatten har vi tagit upp det som ett ställe där vi ska bygga bostäder under mandatperioden. Vi skriver inte heller det i våra förslag till beslut i exploateringsnämnden. Däremot ser vi det som en framtida möjlighet när vi har lagt ned flygplatsen. Det kan regeringen göra, och det skulle man ha kunnat göra om det hade varit en rödgrön regering.

Anförande nr 171

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tycker, Emilia, att det är väldigt bra att det finns många små byggherrar som ofta har idéer för mindre projekt, kompletteringsbebyggelse och annat. Jag tror att det också är ett sätt att utveckla staden. Det är viktigt att vi tillåter många företag att växa genom att ibland komma i gång med små projekt, men ofta skuggas de av de stora i diskussionen. Men jag tror att det är viktigt att vi tillåter även små projekt. Men jag tycker inte om att kalla det för frimärksplanering.

Som stadsbyggnadsborgarrådet har lyft fram i debatten finns det skäl att diskutera detta i ett större perspektiv, i översiktsplanen prata om just det som vi pratar om i dag, att försöka undvika barriärer, få människor att koppla samman genom att bygga på rätt sätt framöver. Det finns en stor vision i detta samtidigt som vi inte behöver sända efter de små byggherrarna.

Jag måste påminna om att ni har sagt nej till hälften av alla byggen under föregående mandatperiod. Det ger en viss mersmak på vad ni egentligen skulle åstadkomma om ni skulle sitta vid makten, för ni säger nej.

Anförande nr 172

Borgarrådet R u d i n (S): Herr ordförande! Jag har haft möjligheten att arbeta tillsammans med Joakim och Regina i Familjebostäders styrelse, och jag vill gärna uttrycka att jag har stort förtroende för ert sätt att arbeta. Jag ser att det pågår – måhända är det min tolkning av det hela – en viss förändring av synen på var staden skulle kunna bygga.

Det jag vill påpeka i mitt inlägg är möjligheten att öka bostadsbyggandet. Jag tror att målet om 15 000 lägenheter kommer att bli svårt att nå. Jag tror att vi måste lägga ned mycket mer arbete för att nå det. Vi måste spänna bågen ännu mer inför framtiden och se vad vi kan göra. Att försöka hitta bebyggelseplatser som ändå går i harmoni med stadens grundläggande historia, idéer och tradition är en bra väg att gå. Det gör jag gärna ihop med er.

Anförande nr 173

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det finns risk för att du tolkar mig väldigt fritt här. Men det är bra – vi måste naturligtvis göra gemensamma ansträngningar för att få mer av samarbete i regionen.

Jag måste ändå säga att det finns en ganska betydande skillnad, Tomas. Du vill gärna att de kommunala bostadsbolagen ska öka trycket ytterligare, och jag menar att vi i diskussioner med andra aktörer, där det finns privata byggherrar, inte ska konkurrera ut de privata såsom man kanske har gjort i vissa sammanhang. Det är bra på att komplettera, men vi ska inte konkurrera ut någon i sammanhanget på det sätt som det finns risk för om vi bara ökar på trycket på de bostadsbolag som vi har själva.

Anförande nr 174

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Först vill jag säga några ord om den där kyrkogården, Joakim. Trots att du far runt väldigt mycket på Järvafältet verkar du inte kunna geografin riktigt. Det vi har sagt är att vi vill ha kyrkogården där motocrossbanan ligger, inte på flygplatsen. Det har vi aldrig sagt. Det var faktiskt efter en stor lokal opinion för att vi skulle ha en begravningsplats där.

Men det var inte därför jag gick upp, utan jag vill fråga dig om allmännyttan. Jag vet att du ser allmännyttan som ett komplement. Vi ser den som en drivkraft för att

utveckla bostadsbyggandet i Stockholm, och som vi konstaterar har de kommunala bostadsbolagen mycket bra ekonomi. Ändå får de inte markanvisningar. De kan inte bygga så mycket som de vill enligt sina målsättningar, och det skulle jag gärna vilja att du kommenterade.

Anförande nr 175

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag ska börja med det sista. Jag kan bara konstatera att ungefär 50 procent av alla markanvisningar som ges detta år går till hyresrättsbyggen av olika slag runt om i staden. Det är väldigt spännande projekt. 50 procent går som sagt till dem som vill bygga hyresrätter. En del av dessa är kommunala.

Men det du vill är att det framför allt är kommunen som ska bygga dessa hyresrätter. Där har vi en annan syn. Är det någon annan som vill bygga tycker inte jag att kommunen ska ha just den anvisningen. Det är det normala.

Anförande nr 176

Borgarrådet K e v i u s (M): Ordförande, fullmäktige! Det har varit en väldigt lärorik debatt, och den är snart slut. Jag gläder mig åt att det verkar finnas en så bred samsyn här i salen. Det tror jag åhörarna, tv-tittarna och radiolyssnarna hör. Alla här vill bygga minst 15 000 nya bostäder, vilket är jättebra. Det tror jag också att Lars och Lisa i Liljeholm, som jag nämnde inledningsvis, gläds åt. Deras vänner som står i bostadskön gläds. Ni vet väl att Bostadsförmedlingens bostadskö står 287 000 människor. Nu har många av dem bostad, men det är väldigt många som vill flytta till Stockholm.

Men jag blir lite fundersam över att det finns en hel del splittringar mellan Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Det är viktigt att vi kommer överens. Till exempel har Tomas Rudin sagt att vi bygger i Stockholm för fort, för fult, för dyrt och för tätt. Jag tycker att det är viktigt att vi bygger ganska fort. Det är en väldigt stor bostadsbrist i Stockholm.

Fult är en smaksak. Där kan jag glädja fullmäktige med att i översiktsplanen antog vi att vi ska sätta i gång ett arkitekturprogram, ett program där vi tillsammans med arkitekter ser över hur vi kan bygga vackrare hus, hur vi kan utforma intressant arkitektur i Stockholm. Vi tog ett beslut om att starta en grön strategi för Stockholm där det fastslås att det ska vara 300 meter till närmaste grönområde och där vi gör en inventering var det finns grönområden, vilka grönområden som uppskattas och vad vi kan göra av det.

Det är för dyrt, tycker Tomas Rudin. Jag tycker att det är allvarligt att säga så. Det är viktigt att vi får ned priserna.

Apropå tätt är det viktigt att vi bygger tätt.

Per Bolund sade att Miljöpartiet vill bygga 15 000 bostäder, men ni har lite taskigt track record när ni sade nej till varannan lägenhet förut.

Jag ser fram emot att arbeta med er. Jag har arbetat i byggbranschen. Jag vet deras svagheter. Jag har bott i studentrum, och jag vet hur jobbigt det var när mina kompisar inte fick studentrum. Jag vill lugna alla åhörare och lyssnare med att vi kommer att bygga 6 000 hyresrätter under denna mandatperiod. Det är viktigt att vi alltid när vi planerar bostäder tänker efter: Skulle vi själva vilja bo i det här området? Skulle min mamma vilja bo i det här området? Skulle mina barn vilja bo i det här området?

Anförande nr 177

E m i l i a H a g b e r g (MP): Herr ordförande! Jag tycker att det är dags att Alliansen och dess företrädare slutar anklaga Miljöpartiet för att säga nej till hälften av alla bostäder. Det var en myt som spreds i valrörelsen, och ni fortsätter att sprida den. Vi vill ha en annan planering, och vi vill ha andra förslag till bostäder. Ni har tagit fram en rapport och kallar det för verkligheten. Jag delar inte er uppfattning. Jag tycker inte att det är okej att fortsätta att sprida den åsikten.

Vi har ett mål om 15 000 bostäder, och vi har en realistisk och tydlig politik för det.

Däremot har ni inte en tydlig politik när det gäller grönfrågorna. Lars och Lisa hade redan haft ett naturreservat i Årstaskogen om ni inte hade kommit till makten 2006, för det var redan framme att klippa bandet när ni tog makten. Men ni avbröt den processen. Lars och Lisa kommer att ha färre träd runt Trekanten. Där det står ädelträd i backen åt söder kommer det att byggas hus. Jag tycker inte att ni har en stor trovärdighet när det gäller grönfrågorna i Stockholm.

Anförande nr 178

Borgarrådet K e v i u s (M): Miljöpartister här i fullmäktige säger oftast andra saker än de som sitter i stadsbyggnadsnämnden. Jag satt i stadsbyggnadsnämnden för sju år sedan. Då gick miljöpartisterna fram och sade: Om vi tar bort det där huset och det där huset kan vi gå med på det och det.

Jag var på mitt första stadsbyggnadsnämndsmöte för någon vecka sedan. Samma sak hände där, Miljöpartiet var emot en hel del bostadsplaner där. Jag har sett och hört själv i stadsbyggnadsnämnden för sju år sedan och för en vecka sedan.

Vad gäller grön strategi tar vi nu fram en plan, att det ska vara 300 meter till närmaste grön- och parkområde. Jag tror att Lars och Lisa inte är ensamma. Det är väldigt viktigt att det finns grönområden i närheten. Jag ska säkerställa att det finns grönområden i Stockholms stad framöver när vi bygger bostäder.

Anförande nr 179

T e r e s L i n d b e r g (S): Det är väl bra att du oroar dig för splittringen inom oss i oppositionen. Men om jag var du, Regina, skulle jag snarare oroa mig för hur det ser ut i majoriteten. Du nämnde själv det arkitekturprogram som håller på att tas fram, jag letade det i budgeten men kunde inte hitta det – jag kanske läste dåligt.

Jag tror att ni kommer att ha en hel del problem med att få till det där med Folkpartiet, som har intagit den konservativa hållningen och säger nej till höga hus och är allmänt förändringsfientliga. Centerpartiet har tydligen blivit bästa vänner med yimby som säger ja, ja, jag och ju högre, desto bättre. Där tror jag att ni har stora problem i majoriteten med hur ni ska få till det där programmet i slutändan. Så det skulle jag vara orolig för om jag var du.

Anförande nr 180

Borgarrådet K e v i u s (M): När fullmäktige antog översiktsplanen i våras gavs det uppdrag att ta fram ett arkitekturprogram, och det kommer att göras under 2011, samt en grön strategi.

Vet du vad, Teres, det är jättegulligt att du är orolig för oss. Jag är inte speciellt orolig, vi har mycket bra samarbete i Alliansen, och jag tror absolut att vi kommer att kunna komma överens vad gäller både enskilda hus och stadssiluetten och hur Stockholm framöver ska planeras. Men det jag är orolig för är om du och jag kan komma överens i framtiden.

Anförande nr 181

M a r i a H a n n ä s (V): Jag uppfattade det som att du tyckte att vi klagade för att det var för fult, för dyrt, för tätt och allt möjligt. Men vi i Vänsterpartiet tycker att tätt är bra, och jag tror att väldigt många tycker det. Men det handlar också om att det inte får vara för tätt, det måste komma ljus mellan husen så att människor får en bra boendemiljö.

Du nämnde att det endast skulle byggas 6 000 hyresrätter. Om man dessutom omvandlar en massa hyresrätter under den här perioden, känner jag mig väldigt orolig för hur situationen är. Det handlar inte bara om det kommunala bostadsbeståndet utan också om många privatvårdar, där det sker omvandlingar, inte minst i innerstaden.

Du nämnde en sak till, grönområden, att man ska bygga sådana när man bygger nytt. Vi har antagit detaljplanen för Norra Stationsområdet. Där blir det en pytteliten park, den är alldeles för liten, Regina. Passa på att försöka ändra på det om du hinner!

Anförande nr 182

Borgarrådet K e v i u s (M): Det här med fult, tätt och dyrt var riktat främst mot Tomas Rudin. Men absolut, jag hör vad du säger. Jag tror att det är viktigt att vi tillsammans ser till att det byggs många hyresrätter, tillsammans med privata aktörer.

Det finns en del privata aktörer som vill bygga hyresrätter. Vi pratar ofta om bara allmännyttan – så framåt tillsammans, även mer!

Anförande nr 183

Borgarrådet R u d i n (S): Det var jag som sade fort, fult, tätt och högt. Det är någonting som jag tycker mig se i fler och fler projekt som det reses en kraftig opinion mot. Jag tror att vi måste lyssna till stockholmarna, för vi står på randen till en mycket kraftfull opinionsyttring mot vart staden är på väg någonstans. På måndag ska vi ta ställning till kvarteret Plankan, en alldeles för tät bebyggelse. Här utanför har vi det förskräckliga huset Stockholm Water Front, som har blivit så stort och högt att det har fått det här huset att framstå som en bykyrka. Vi har andra projekt som varit på tal med skyskrapor som fullständigt skulle utradera både Tyska kyrkan, Riddarholmstornet och annat.

Den här typen av vulgär idégivning skapar oro och gör att vi får svårt att nå fram till de viktiga målen. Ta bara Midsommarkransen där frimärksplaneringen har gjort att snart går alla man ur huse för att stoppa bostadsplaneringen.

Jag tror att vi måste vara mycket försiktigare och mycket mer långsiktiga när vi tar fram nya planer, och vi måste göra det tillsammans med medborgarna, annars kommer det att gå i baklås.

Anförande nr 184

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag tycker också att det är viktigt att medborgarna får vara med och tycka till. Det är viktigt att man involverar medborgare tidigt, inte bara närboende utan alla människor som bor i stadsdelen, människor som bor i Stockholm, människor som vill bo i Stockholm. Ju fler som tycker till, desto bättre kan ett projekt eller ett hus bli.

Jag blir lite oroad när du uttalar dig om fult och snyggt. De Rudinska rödklassade områdena och husen är jag lite rädd för. Tillsammans med medborgarna ska vi försöka utveckla och bygga. Ibland måste vi bygga i närheten av någon annan, vi bor ju i en storstad.

R V ÄLDRE- OCH YTTERSTADSROTELN

**Stockholms stads Bostadsförmedling AB, AB Svenska Bostäder,
AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Storstockholms brandförsvaret
Punkt 24, 22, 39)**

Anförande nr 185

Borgarrådet L a r s s o n (M): Man kan få för sig att vi ska prata äldrefrågor i dag, men så är det inte, för roteln har fått behålla ett visst ansvar för ytterstadsutveckling, bostadsbolag, bostadsförmedling och även Storstockholms brandförsvaret. Det är det vi ska prata om, och jag är väldigt glad att få inleda med just det som jag tror att debatten väldigt mycket kommer att handla om, och det är bostadsbolagen.

Vi har under den föregående mandatperioden inlett ett arbete med att vara mycket aktiva i fastighetsförvaltning. Det här har kritiserats från oppositionen. Jag har inte riktigt uppfattat hur man ska lösa en del problem som man dock har identifierat från oppositionen, men man har varit emot den aktiva fastighetsförvaltningen. Vi kommer att fortsätta med det.

Jag vill förklara att orsaken till det är att vi vill bli riktigt bra på just fastighetsförvaltning. Vi vill bli bra på att vara hyresvärdar, det är inte alltid vi har varit det. Det har i och för sig skilt sig mellan bolagen. Framför allt är det hyresgäster som har haft synpunkter runt om i staden. Det har gällt omhändertaganden, tillfälliga lösningar men sällan helheten, sällan kundperspektivet. Det har vi försökt införa. Alla vet att jag framför allt pratar om det största av bolagen.

Vi hade en uppförsbacke för några år sedan i just Svenska Bostäder när det gällde Järva. Vi fick stor anledning att tänka om i hur vi hade dialogen med hyresgästerna och hur vi faktiskt kunde vända på den uppförsbacken till att det blev riktigt bra på hyresgästernas villkor.

Det som hände var att vi fick fantastiskt nöjda medarbetare, från att ha gått från ett affärsområde i Järva där medarbetarna inte tyckte det var så roligt att arbeta fick vi en situation där man nu är på väg att passera alla andra affärsområden. I dialogen med hyresgästerna har det blivit roligare att jobba i våra bostadsbolag, och det tror jag hyresgästerna trivs väldigt bra med.

Våra bostadsbolag är centrala för ytterstadsutvecklingen. Våra bostadsbolag är enormt stora aktörer. Vi har i praktiken 80 000 lägenheter runt om i staden, vi har massor med lägenheter i de så kallade miljonprogramsområdena. Vi måste göra väldigt mycket.

Det finns anledning att vara självkritisk från olika majoriteter. Genom åren har vi inte gjort det vi borde ha gjort när det gäller stambyten och förvaltning. Det gör vi nu. Vi ser till att vi använder de ekonomiska muskler som finns i de kommunala bolagen till att utveckla fastigheterna, till att energieffektivisera och lyckas med just den miljöprofilering som så många har efterfrågat. Vi miljöprofilerar hela

miljonprogramsbeståndet, och det är unikt. Övriga länder i världen tittar på hur vi i Stockholm lyckas lösa detta i de fastigheter som byggdes under den industriella byggnadsperioden i slutet av 60-talet och i början av 70-talet. Runt om i världen byggde man liknande fastigheter med stor fart, och man har liknande problem överallt när det gäller energieffektivisering.

Vi har hittat metoder för att lösa detta, och tillsammans med Hållbara städer har vi fått möjligheter att ha spjutspetsteknologin i delar av fastigheterna, som kommer att bli intressant för våra internationella motsvarigheter.

Jag tror att det är väldigt viktigt att man utgår från vad hyresgästerna känner och tycker när vi går in och renoverar deras bostäder. Det är det som hela dialogprojektet har handlat om och som vi kommer att tala om i dag.

Låt mig också nämna att ytterstadsutvecklingen inte bara handlar om bostadsbolagen. Det handlar om att staden i alla dess delar ska arbeta åt samma håll, se till att de visioner vi har antagit för Järva och söderort implementeras i stadens alla delar och genomförs. Jag kommer, herr ordförande, att med nöje se till att samordna detta arbete de kommande åren.

Jag yrkar bifall till vårt förslag till budget.

Anförande nr 186

Borgarrådet R u d i n (S): Allmännyttan är en mycket viktig del av Stockholm och också en viktig del av det framtida Stockholm. Det uppfyller många viktiga funktioner. Dels kan våra allmännyttiga bolag, som vi sade i den tidigare debatten, vara en del av vår möjlighet att påverka bostadsbyggandet under händelse av lågkonjunktur. Vi får en möjlighet att gå före, att vara spjutspets och driva bostadspolitik utifrån hur bostadsstandard ska vara i framtiden men också hur det hållbara samhället ska utvecklas, göra saker som marknaden själv inte gör.

Jag menar att Stockholm på många punkter har abdikerat från den här möjligheten att använda allmännyttan till det allmännas bästa och i stället övergått till att ha en syn på allmännyttan att det utgör en försäljningsbar yta. Det har skett genom de borgerligas försorg. 21 000 lägenheter såldes under förra perioden och omvandlades från hyresrätt till bostadsrätt inom allmännyttan. Vi har i samtliga fall där allmännyttiga bolag ingått protesterat, och vi har krävt att man måste göra detta på en annan grund. Om man bestämmer sig från den politiska majoritetens sida för att sälja ut allmännyttan måste vi acceptera det. Vi kan protestera mot det, men det är demokratins gång.

Däremot är det sätt ni gjort det på värt allt klander. Vi har gång efter annan lyft kravet att göra en annan typ av värdering av de fastigheter som har gått till försäljning. Vi hävdar att de har sålts till realisationspriser. Men ni har å andra sidan mött de argumenten med att säga att ni gör en korrekt värdering, och den här korrekta värderingen leder till att staden gör korrekta affärer. Vi har ifrågasatt det, och bland annat beträffande Familjebostäder bett om att vi skulle göra

dubbelvärdering, att vi har två bolag som oberoende av varandra värderar så att man får reda på hur bostadspriserna ser ut. Men det har avslagits i samtliga fall. Detta trots att det är till så uppenbart flagrant låga kvadratmeterpris som de här bostäderna i innerstadens attraktiva miljöer har sålts.

Nu har vi möjlighet att jämföra. Vi kan ta Familjebostäders fastighet Kejsaren 19, som tidigare var Familjebostäders fastighet vid Östermalms torg 5. Det är en stor fastighet på 5 032 kvadratmeter. Den såldes för 34 777 kronor. Jämförelsen kan vi göra nu. Wallenstam har i precis samma kvarter, bara ett hundratal meter från, sålt en lika stor fastighet med ungefär samma typ av beståndsdelar i huset med en viss mängd kommersiella aktiviteter och en viss mängd hyreslägenheter, jämförbara aktiviteter, och omvandlat sin fastighet till bostadsrätter till 68 000 kronor kvadratmetern, nästan dubbla priset i Wallenstams fall.

Det intressanta är att efter det att Wallenstams fastighet värderats lyckades de förhandla upp priset ytterligare 15 procent, vilket är någonting som Stockholms stad aldrig har gjort. Ändå har ni i fall efter fall hävdats att ni inte rear ut våra allmänna tillgångar. Jag tycker att det är fel, jag tycker att ni ska svara på hur det kan komma sig att ni nekar oss möjligheten att ha en dubbel värdering.

Anförande nr 187

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Miljöpartiet har ambitionen om ett Stockholm som tar både socialt ansvar och klimatansvar. Stockholm ska vara en modern, mänsklig och miljövänlig region där det ska vara lätt att leva klimatsmart och miljövänligt. Den avgörande framtidsfrågan är om vi kan få en ekonomi som minskar klyftorna inom och mellan länderna och som stärker lokalsamhället, som minskar klyftorna inom Stockholm och som räddar miljön.

Både människor och miljö borde vara målet för politiken på alla samhällsområden, oavsett om det handlar om hur vi förvaltar vårt pensionskapital eller om vi pratar om offentlig upphandling. Vårt gemensamma kapital ökar om vi samtidigt minskar våra framtida energikostnader och skapar långsiktigt hållbara jobb som kommer att minska miljö- och hälsoskulden i framtiden.

Vad kan bostadsbolagen göra för att nå detta mål? Vi kan klimatanpassa våra fastigheter, våra bostäder och kontor, skolor och äldreboenden. Vi kan få en fungerande bostadsförsörjning i Stockholm. Unga stockholmare ska kunna flytta hemifrån och inte tvingas att bli mambor. Nya stockholmare ska kunna få bostad så att Stockholm ska vara en attraktiv stad.

Vi kan också ge arbetslösa jobb i samband med nödvändiga upprustningar. Både nyproduktion av bostäder och hur allmännyttan sköts med upprustning, förvaltning, hyresgästernas möjligheter till inflytande och hyressättning är viktiga. Allmännyttan bidrar till att det finns en fungerande bostadsmarknad. I ett läge där svenskarnas skuldsättning ökar oroväckande mycket, som Riksbanken har påpekat, har man från borgarnas sida i Stockholm fört en aggressiv ombildningspolitik som ökar

stockholmarnas lånebehov. Det är fel val. Bra boende i hyresrätter, som man inte måste låna till, måste finnas för en fungerande bostadsförsörjning.

När vi bygger nytt bör vi utgå från de människor som behöver hyresrätt allra mest. Det gör man inte i dag i Stockholm. Allmännyttan borde ha ett tydligt mål, till exempel tycker vi att var femte bostad som byggs i Stockholm ska vara en bostad för unga och studenter. Men i dag är bara 4,5 procent av nyproduktionen i bostadsbolagen i de tre bolag som kommunen har som har gått till ettor. Dessa ettor är på 50 kvadratmeter. Tvåorna är mellan 50 och 70 kvadratmeter. Det blir alldeles för dyra boenden.

I går fick Alingsåshem ta emot stora energipriset. De har med passivhusteknik minskat energianvändningen med 75 procent. Det är där Stockholm borde ligga, i framkant. I Stockholm har man alldeles för låga ambitioner. Svenska Bostäder vill energieffektivisera med 30 procent, Familjebostäder med 25 procent och Stockholmshem med 20.

Vi vill se minst en halvering av energiförbrukningen till ca 70–90 kilowatt per kvadratmeter. Den här upprustningen kan ge 6 000 nya jobb, jobb som borde gå till Stockholms arbetslösa. Men det återkommer jag sedan för att berätta om en grön omställning.

Anförande nr 188

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Då är vi här igen. Vi är framme vid den vanliga diskussionen, som brukar dyka upp i de här sammanhangen, nämligen omvandling till bostadsrätter eller ej.

Det märkliga är att vi i den här salen är överens om att vi ska ha blandade upplåtelseformer i staden och att stockholmarna ska kunna välja boende så långt det går. Ändå är det så att så fort det kommer till kritan och man ska göra någonting, gå från ord till handling, röstar oppositionen nej till allt. Man röstar nej och gör vad man kan för att motverka omvandlingar i miljonprogramsområdena. Jag har stor erfarenhet av att så har skett i de områden där Stockholmshem har erbjudit hyresgästerna att bilda bostadsrättsföreningar, i Skärholmen och Bagarmossen till exempel.

Men vi ger oss inte. Vi kommer att genomföra informationsinsatser och på ett positivt sätt uppmuntra dem som vill till att bilda bostadsrättsföreningar och ta över husen, köpa dem alltså, i syfte att det ska bli mer blandade upplåtelseformer i de områden där den kommunala hyresrätten är totalt dominant.

Stockholmshem är mycket aktivt i nyproduktionen, och vi är med i alla de nya områdena, som vi talade om i bostadsdebatten. Vi kan bygga mycket tack vare den aktiva fastighetsförvaltning som Joakim Larsson talade om alldeles nyss. Den etablerade vi för fyra år sedan. Positiva exempel på vad det här har gett på bostadsproduktionen är att vi kunnat köpa 300 lägenhetsprojekt från JM, rädda byggarbetarnas jobb och samtidigt få ett tillskott av hyresrätter, tack vare det att vi haft mycket pengar.

Vi ska fortsätta att samarbeta med privata byggherrar. Där kan vi, som jag nämnde i bostadsdebatten, bygga hus med ägarlägenheter, hyresrätter, kommersiella lokaler och förskolor blandat. Det är spännande!

Det är också spännande att vi går före när det gäller miljöarbetet. Vi kommer att energieffektivisera och tilläggsisolera i stort sett alla våra områden. Vi är först att etablera en klar strategi för användning av avfallskvarnar. Avfallskvarnar kommer att finnas i alla ombyggda lägenheter som Stockholms hem stambytt, de kommer att finnas med i all nyproduktion.

Vi kommer att fullfölja boendedialogen till exempel inom ramen för Söderortsvisionen och gå från ord till handling. Det ska märkas, och det kommer att vara skillnad, att bo i Stockholms hem i fortsättningen.

Det är många stockholmare som väntar på att hitta någonstans att bo. Ni kan vara lugna: Stockholms hem är en aktiv part, och vi kommer att upprätta målet om 15 000 lägenheter i nyproduktion.

Bifall till kommunstyrelsens budgetförslag.

Anförande nr 189

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Rätten till egen bostad är en mänsklig rättighet, och ingen kan motsäga det. Den rätten är skriven i grundlagen där det står att det åligger det allmänna, det vill säga staten och kommunen, att stå för en god bostadsförsörjning. Att denna regel inte fungerar i praktiken är inte svårt att se. Högeralliansen har valt att göra denna rättighet till en spekulering och privat angelägenhet för Stockholms invånare.

Högeralliansen har sedan 2006 sålt ut över 20 000 kommunala hyreslägenheter till reaperis, ofta till ett pris långt under hälften av priset på den öppna marknaden. Många av dessa försäljningar och omvandlingar har kantats av skandaler, fusk, trakasserier, hot och rättsliga efterspel. Vänsterpartiet tycker att man ska avbryta alla omvandlingar av kommunala hyreslägenheter. Eftersom högeralliansen föga accepterar vårt krav föreslår vi att dessa åtminstone sker på ett anständigt och rättssäkert sätt.

Ordförande, fullmäktige! Högeralliansens bostadspolitik har flera andra dimensioner. Man når inte ens sina egna mål vad gäller nybyggnation av lägenheter. De få nya hyreslägenheter som byggs har skyhöga hyresnivåer som per automatik exploderar ekonomin för flesta människor som är i akut behov av en bostad.

I riksdagen har högeralliansen tillsammans med andra partier beslutat att införa marknadshyror. Resultatet blir att allmännyttan inte längre är hyresnormerande och att för allmännyttan inte längre gäller självkostnadspris. Effekten av att det införs fria marknadshyror blir att många människor kommer att tvingas från sina hem och hus. Detta innebär att skattebetalare kommer att stå för kostnader för ökade utbetalningar av bostadsbidrag och bostadstillägg. Dessa kostnader blir ökade vinstmarginaler för privata hyresvärdar.

Ordförande! Med Vänsterpartiets bostadspolitik blir drömmen för många människor som i dag saknar en bostad verklighet. Vi vill bygga minst 20 000 lägenheter, varav många ska vara hyreslägenheter. Vi tycker att det är bra att man renoverar och rustar upp allmännyttan i miljonprogramsområden, men vi vill varna för att dessa upprustningar kan leda till att människor tvingas från sina hem eftersom man kommer att lägga enorma påslag på hyran. Vänsterpartiet kommer att yrka att 2011 års hyror fryses hos de tre allmännyttiga bostadsbolagen.

Därmed yrkar jag bifall till Vänsterpartiets budgetreservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 190

S t i n a B e n g t s s o n (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är med stor glädje som jag för första gången står i den här talarstolen, och jag ser fram emot att de närmaste fyra åren, förhoppningsvis fler, kunna bidra till en positiv utveckling för Stockholm och stockholmarna, en utveckling som jag vill ska påverka alla som bor i Stockholm oavsett var i staden de bor.

Det är ingen hemlighet att det finns många problem i ytterstaden. Arbetslösheten är hög och utanförskapet är utbrett. Det finns fördomar som går ut på att det handlar om invandrartätheten, men vi i Centerpartiet väljer att se invandringen som en möjlighet i stället för ett problem. Vi tycker att det är viktigt att människor ska få bo där de vill oavsett om det är Tensta eller som jag i Aspudden.

Vi vill att alla ska känna att platsen de bor på är attraktiv. Vi vill helt enkelt att människor ska trivas och känna sig trygga. Därför ser vi mycket positivt på projekt som Järvalyftet och Söderortsvisionen där staden samverkar med fastighetsägare och andra privata och offentliga aktörer för att bland annat rusta miljonprogramsområden och minska brottsligheten. Vi menar att dessa projekt även i fortsättningen ska få stadens fulla stöd.

Ordförande! Vi i Centerpartiet vill öka takten i byggandet och skapa en tätare stad där människor kan leva miljövänligt. Under mandatperioden ska det byggas minst 15 000 nya bostäder i Stockholm. Vi tycker att boendekostnaden ska påverkas av boendets attraktionskraft. Vi ser med glädje fram emot vad Stockholmsmodellen, samarbetet om hyressättning mellan allmännyttan, fastighetsägarna och Hyresgästföreningen ska resultera i. Vi tror att det samarbetet, tillsammans med stadens insatser för att utöka byggandet, kan öka rörligheten på bostadsmarknaden och minska den enorma bostadskö vi har i Stockholm. Vi tror att den förändring som nu sker i hyressättningssystemet på sikt räddar hyresrätten som en viktig del i den mångfald av boenden vi vill skapa.

De traditionella boendeformerna, bostadsrätter, hyresrätter och egnahem, kompletteras nu med ägarlägenheter. De kooperativa hyreslägenheterna får gärna bli många fler. Stockholm behöver ett mer varierat boende och flera aktörer på bostadsmarknaden. Centerpartiet vill därför skapa en mångfaldsmarknad för boenden, en marknad med upplåtelseformer till olika priser som möter olika behov.

Ordförande! För Centerpartiet är den miljövänliga och gröna staden målet. Stockholm växer, och det välkomnar vi naturligtvis. Men för att vi ska klara av det krävs att vi arbetar för ett miljövänligt byggande, enkelt och tillgänglig kollektivtrafik, många och säkra cykelvägar och en stad som premierar miljövänlig teknik. Självklart krävs en bostadsmarknad som möter behovet och som erbjuder varierat boende både geografiskt och utbudsmässigt.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 191

Erik Slottner (KD): Herr ordförande! Alliansmajoriteten har använt sina bostadsbolag för att på ett effektivt sätt motverka lågkonjunkturen i Stockholm. Genom Stimulans för Stockholm har vi kunnat tidigarelägga investeringar, nybyggnationer och upprustningar. I det arbetet har de kommunala bostadsbolagen varit en viktig aktör. Genom försäljningar till privata hyresvärdar och genom ombildningar från hyresrätt till bostadsrätt har kapital kunnat frigöras som har gått till upprustningar och till energieffektiviseringar i våra fastigheter.

I år påbörjade Svenska Bostäder detta arbete på allvar, och en omfattande upprustning är nu att se fram emot, inte minst i Järva. Järvalyftet och Söderortsvisionen lägger en bra grund för hur Järva och söderort ska utvecklas framöver. Många aktörer kommer att spela en viktig roll, men i detta arbete kommer också kommunala bostadsbolag att spela en viktig roll. Joakim Larsson har på många olika sätt redogjort för hur det här arbetet ska fortgå.

I ägardirektivet för de kommande åren slås fast att bolagen aktivt ska arbeta för att ta fram billiga och små lägenheter till ungdomar och studenter. Det är ett väldigt viktigt arbete då många unga har svårt på Stockholms bostadsmarknad.

Precis som jag har varit inne på i tidigare inlägg anser Kristdemokraterna att mångfalden av boendeformer behöver öka i ytterstaden. Att fortsätta arbetet med att uppmuntra till ombildning är viktigt för ökad integration och för att möjliggöra det egna ägandet. För att ytterligare denna möjlighet anser Kristdemokraterna att det ska vara möjligt att ha ägarlägenheter även i befintligt bestånd. Detta vet att jag bostadsminister Stefan Attefall är för, och jag hoppas att en sådan lagändring ska komma till stånd under mandatperioden.

Regeringen har höjt gränsen för när man skattefritt får hyra ut en del av sin bostad från 12 000 till 18 000 kronor. Det räcker inte, den gränsen borde helt slopas. Stockholms handelskammare har genom beräkningar visat att en sådan lagändring skulle kunna ge upp till 55 000 nya bostadstillfällen bara i Stockholmsregionen. I denna fråga ska staden uppvakta regeringen. Även här vet jag att bostadsministern vill se en sådan ändring.

Till sist: Det är också viktigt att bostadsbolagen aktivt arbetar med att motverka olovlig andrahandsuthyrning och ockerhyror. Vi är alla medvetna om problemet,

men tyvärr är det svårt att komma åt. Men bostadsbolagen har en viktig roll att motarbeta olovlig andrahandsuthyrning och ockerhyror.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 192

B j ö r n L j u n g (FP): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi har nu kommit fram till debatten som handlar om bostadsbolagen och runda två. Nu när jag har lyssnat till oppositionen har jag inte hört särskilt mycket nytt, egentligen. Det jag hör är möjligen ett lite lägre tonläge när det gäller bostadsrättsomvandling, om man bortser från Tomas Rudin, som upprätthöll den gamla vanliga stilen om att det vi gör är fel, att det bygger på fel värden och sådana saker.

Den andra delen är att om vi nu alla är överens om att det är bra att vi har olika former av boendedialoger, att det är bra att vi har blandade upplåtelseformer och att det är bra att vi använder de kommunala bostadsbolagen som ett aktivt verktyg i bostadsbyggandet kan man ju undra varför vi över huvud taget behöver ha en sådan här debatt. Då borde allting vara frid och fröjd och alla vara överens om allting. Men så är det ju inte! Jag återkommer till devisen från ord till handling. Efter det som jag kan överblicka – åtta år av diskussioner när det gäller att erbjuda hyresgäster att ta över och bilda bostadsrättsföreningar – vet jag inte att den nuvarande oppositionen vid något tillfälle har varit positiv till det.

Ni säger gärna att det är klart att vi ska ha blandade upplåtelseformer. Låt mig då fråga er: Hur ska vi kunna få blandade upplåtelseformer på Järvafältet, i Skärholmen, i Bagarmossen, i Solberga, i Hökarängen med flera områden där hyresrätten, huvudsakligen den kommunala hyresrätten, dominerar? Svaret är att det inte går. Man kan inte bygga lika mycket, för då skulle vi bygga igen allting till en enda betongklump och det är det ingen som vill. Då är frågan: Vill ni ha blandade upplåtelseformer? Troligen inte. Det är bara tomt prat. Bekymret är då att när man talar med hyresgäster i dessa områden – både dem som är för och dem som är emot – säger båda delarna att det vore bra om det kom bostadsrätter också i de här områdena.

Nu ska vi fortsätta, och vi ska bidra till att aktivt informera och stimulera och göra det på ett positivt sätt. Detta är frivilligt. Jag vill säga att det inte är någon som skickas från gård och grund. I de allra flesta fall är det så att de flesta köper, och de som inte köper bor kvar och är oftast lika nöjda hyresgäster som de var när de kommunala bostadsbolagen ägde huset.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 193

M e h d i O g u z s o y (V): Det hörs inget nytt från Björn Ljung heller, för den delen. Han hävdade ju att det inte var något nytt från oppositionen. Er inslagna misslyckade omvandlingspolitik fortsätter, vad jag förstår, oavsett vad den kommer

att innebära. De omvandlingar som har skett har oftast skett i de attraktiva områdena i Stockholm.

På vilket sätt tycker du att det gynnar dem som i dag saknar en bostad – de som i dag köar för att få ett lägenhetskontrakt – att man de facto har omvandlat över 20 000 lägenheter? På vilket sätt tror du att det underlättar för dem? På vilket sätt gynnas integrationen mellan människor när man ökar segregeringen ytterligare genom medveten bostadspolitik? På vilket sätt gynnas Stockholms skattebetalare av att man dumpar deras gemensamma egendom genom den så kallade omvandling som ni genomför?

Anförande nr 194

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! När jag hörde att Mehdi Oguzsoy begärde replik förstod jag precis vad det handlade om. Med förlov sagt är väl detta den politik ni har. Det är väl den ni ska föra fram, det vill säga ingenting annat än att bara säga nej. Om du hade träffat de människor som har bildat bostadsrättsföreningar i de områden där fler bostadsrättsföreningar har kommit till skulle du ha sett vilken positiv effekt detta ger.

Det ger också en positiv effekt på integrationen. Många av mina kompisar med invandrarbakgrund är vana vid att i de länder som de kommer ifrån äger man sin bostad. För de allra flesta är det också svårt att förstå vad en bostadsrättsförening är och hur det kommer sig att en förening äger ens lägenhet. Därför är det bra att vi kan ta ytterligare ett steg och övergå till ett system där vi också kan införa ägarlägenheter inte bara i nyproduktion utan också i omvandlingsområden.

Anförande nr 195

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Det blir mycket retorik när man talar om blandade boendeformer. Ni använder bara begreppet när det handlar om att rättfärdiga ombildningen i miljonprogrammen. Det är då ni använder det.

Vi är en stad. Vi ska ha 15 000 nya bostäder. Inte ens ni föreslår att det ska vara jättemånga villor, utan det kommer att bli en stad där vi har allt fler fastigheter med hyresrätter eller bostadsrätter. Då kanske det här med blandade boendeformer också kommer att ändras i sin karaktär. Eller hade ni tänkt föreslå att man ska bygga en massa villamattor i Stockholm? Och var skulle de i så fall få plats?

Jag tycker att det är jättebra med blandade boendeformer. Men vi kan inte stirra oss blinda på varenda liten del av Stockholm. Det handlar om *hela* Stockholm. För att få en fungerande bostadsförsörjning måste vi ha tillräckligt många hyresrätter. Var annars ska den unga studenten kunna flytta in när han eller hon flyttar till Stockholm? Vart annars ska unga stockholmare kunna flytta när de flyttar hemifrån? Vi behöver fler hyresrätter. Vi behöver också kooperativa hyresrätter. Du stod här tidigare och hyllade mångfald. Varför säger ni då nej till ombildning till kooperativa hyresrätter?

Anförande nr 196

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Det var lite svårt att förstå en del av det som Yvonne Ruwaida frågade om, men jag ska verkligen göra mitt bästa.

Det finns inte någon riktig logik i att säga att man vill ha blandade upplåtelseformer och att man sedan alltid går emot det och röstar mot sådana saker. Vi tycker att det är blandade upplåtelseformer i innerstaden. Vi har sagt nej till omvandlingen av de kommunala bostadsbolagens lägenheter i innerstaden och närförort. Vi kommer att arbeta för omvandlingar i ytterstaden. I ytterstaden dominerar hyresrätten – den kommunalt ägda hyresrätten. Om man vill ha blandade upplåtelseformer där kan man bygga bostadsrätter, och det gör vi. Men om man över huvud taget ska uppnå blandade upplåtelseformer bör man också omvandla hyresrätter till bostadsrätter.

Anförande nr 197

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande! Björn Ljung! Jag skulle gärna vilja höra din kommentar till fenomenet att två hus i samma kvarter säljs till två olika priser. Det ena, som hörde till allmännyttan, såldes för 34 777, och det andra, som hörde till det privata Wallenstam såldes för 68 000 per kvadratmeter. Det var alltså det dubbla priset. Detta sker i det bolag där du själv sitter. Värderingen har gjorts där. Vad är din kommentar till det?

Anförande nr 198

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag kan svara dig väldigt enkelt, Tomas Rudin: Jag kan inte kommentera detta eftersom jag inte känner till affären över huvud taget. Jag sitter inte i det bolag som har sålt, så det blir lite svårt för mig.

Allmänt kan jag säga att det gjorde mig förvånad att Wallenstam lyckades få ut ett så otroligt högt pris. Det är i vanliga fall det pris man får ut när man auktionerar ut en enskild lägenhet som blir ledig i ett hus. De gör så att de förhandlar med sina hyresgäster, och när de är överens om ett pris säljer de. Vi gör inte så. Vi värderar de hus som vi ska sälja. Du är ute efter dubbla värderingar.

Jag kan tala om för dig att i Stockholmsshems styrelse har vi från min och majoritetens sida begärt omvärdering vid några tillfällen då vi har tyckt att priset har varit för lågt. Vi har alltså använt dubbla värderingar. Jag känner mig mycket trygg med att vi har sålt till de priser som har varit möjliga att sälja till.

Anförande nr 199

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag tänkte börja med att kommentera det som Tomas Rudin har lyft upp även nu i replikskiftet, nämligen värderingarna när vi nu säljer till bostadsrättsföreningar. Utan att gå in i detalj på hur själva värderingsprocessen går till – den är alltför komplicerad i sak – vill jag ändå säga att

det är viktigt att vi politiker inte lägger oss i värderingsprocessen. Vi ska inte sitta och räkna kvadratmeter och jämföra alltför mycket.

Vi har varit noga under föregående mandatperiod, och ska så vara framöver, med att se till att det är oberoende värderingsföretag som är inne och arbetar med priset. Ibland har det hänt att fler företag har varit inne och tittat på samma fastighet när det har funnits osäkerheter. Men det är viktigt att veta att politikerna inte går in och har synpunkter på prissättningen. Värderingsföretagen gör områdesanalyser. Det är deras modell. Och märk väl: Det är samma företag som andra, privata fastighetsägare använder sig av när de går in och bestämmer sig för att sälja till bostadsrättsföreningar. Det är som sagt olika prissättningsmodeller. Om man säljer till en annan fastighetsägare är det ytterligare en modell som ofta används och som gör att säljaren får mindre betalt.

Det viktiga är att konstatera att vi har närmare 20 miljarder i reavinster, Tomas Rudin. Dessa 20 miljarder kommer av just den politik som vi för, nämligen att låta de hyresgäster som så önskar att köpa sina lägenheter tillsammans med sina grannar. Pengarna har gjort att vi har de starkaste bolag som vi någonsin har haft i den här staden. Det är nästan så att man blir lite skrämmd av att Sveriges största bostadsbolag nu är nästintill skuldfria och att det nu är dags att placera reavinsterna på olika sätt. Det skapar nya visioner.

Det är viktigt att vi nu ser till att använda pengarna just till att bli bättre värdar. Det är precis det jag menar; när hyresgäster får friköpa är det de som vill friköpa som också gör det och samtidigt tjänar de som inte vill friköpa utan som vill fortsätta som hyresgäster på att bolagen får ekonomiska muskler som de kan använda i sin förvaltning.

Samtidigt är det otroligt viktigt att man är affärsmässig i sin förvaltning. Det finns till och med lagstiftning i den vägen. Där har Miljöpartiet ett jättestort problem. Samtidigt som det krävs affärsmässighet säger ni nämligen att när ni energieffektiviserar och vill gå längre än vad vi gör med halveringen av energieffektiviseringen i miljonprogrammen ska hyrorna inte höjas. Vi måste höja hyrorna överlag; det måste man göra. Men vi gör det i samtal och med mycket mer av samrådsprocesser än vad som tidigare har föregått hyreshöjningar. På så sätt tycker jag att hyresgästerna faktiskt kan påverka sin kommande hyra. Jag kan återkomma till detta.

Anförande nr 200

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Joakim Larsson! Om det vore så väl att ni ville halvera energiförbrukningen i miljonprogrammen – men så är det inte. Ni gör det inom ramen för Hållbara städer, och det handlar om ett par fastigheter där staten är med och medfinansierar. Det är 40 procent i miljonprogrammen, och totalt sett är energieffektiviseringen 30 procent i hela beståndet i Svenska Bostäder. Det är en alltför låg ambition.

Jag ska läsa ur motivationen till att Alingsåshem fick pris: Man har i ett väl strukturerat kvalitetsarbete utvecklat passivhuskonceptet, det vill säga värdet av att samordna energieffektivisering med andra renoveringsåtgärder. Man har med precision uppnått såväl högt satta energimål som många andra tekniska och sociala fördelar. Brogården är ett gott exempel på hur hus typiska för miljonprogrammet kan rustas i framtiden, och bör tjäna som en inspirerande förebild för andra fastighetsägare i Sverige.

Vi borde åtminstone ha den ambitionsnivån i Stockholm. Det är någonting ni måste göra om ni ska ta klimatansvar för framtiden. Varför kan Stockholm inte göra detta, anser du, Joakim Larsson?

Anförande nr 201

Borgarrådet L a r s s o n (M): Vi räknar med att det kommer att ta ungefär tio år att energieffektivisera, bygga om, stambyta och renovera de fastigheter som Svenska Bostäder har i exempelvis Järva. Det är ungefär 5 000 lägenheter. Det är en praktiskt möjlig tidsperiod på ungefär tio år.

Först och främst tror jag att utvecklingen under de här åren också kommer att göra att vi får möjlighet att energieffektivisera med nya tekniska metoder i ännu högre grad än vad som är känt i dag. Jag tror att det är viktigt att man har en hög ambitionsnivå. Men det är också viktigt, Yvonne Ruwaida, att man avsätter medel till det. Det går inte bara att säga att man ska göra någonting och att bara säga att man ska energieffektivisera hela miljonprogrammet om man faktiskt inte avsätter någon finansiering till det. Finansiering är viktigt i sammanhanget. Det skulle vara bra om Miljöpartiet funderade över hur ni ska gå till väga om ni skulle få möjlighet att avgöra detta. Det är seriositet i detta. Vi måste energieffektivisera och vi måste finansiera det. Det har vi gjort i vår budget.

Anförande nr 202

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande! Borgarrådet Joakim Larsson! Ni rear ut allmännyttans gemensamma tillgångar. Jag tycker att det blir mer och mer bevisat. Här får vi höra från talarstolen att man är förvånad över att Wallenstam fick ut så mycket i sin försäljning av en likvärdig fastighet. Du, Joakim, säger som svar på min fråga om varför man inte kan ha generell dubbel värdering vid dessa tillfällen att politiker inte ska ha synpunkter på priset. Jag tycker att det helt otroligt. Det är att fullständigt abdikera från sitt ansvar att säga att vi inte ska ha synpunkter på detta, särskilt när man är i beslutandeställning och ska fatta så här stora och viktiga beslut för Stockholms framtid. Dessutom kan det som i detta fall bli föremål för diskussion om huruvida man har gjort rätt eller inte.

Resultatet av att ni inte har dubbel värdering i varje enskilt fall är att vi får en misstanke om att det går fel till. I fallet med Nybrogatan 16 och Östermalmstorg 5 har det också lett till dåliga affärer. Vi förlorar pengar på den politik som ni genomför.

Anförande nr 203

Borgarrådet L a r s s o n (M): Man kan tolka detta på flera sätt. Jag menar att det inte är politiker som ska gå in och tro att man är bättre på värderingsmodellerna än de som arbetar med detta professionellt. Jag tror att det är väldigt viktigt.

Vi använder alla värderingsföretag som över huvud taget finns tillgängliga i hela Sverige till att på olika sätt se till att få igenom alla värderingar i de 350 fall – eller hur många det nu är – som vi har haft till försäljning. Vi använder värderarna, och vi använder samma värderare som den privata marknaden. Jag tycker att det är förmätet att tro att vi politiker skulle ha någon form av annan begåvning än värderingsföretagen när det gäller att värdera fastigheterna.

Däremot tror jag att det är viktigt att Tomas Rudin tänker på att hela ert motstånd till detta egentligen inte handlar om värderingen. Ert motstånd handlar i sak om att ni inte tycker att vi ska ombilda. Det är det som till syvende och sist är orsaken till all er kritik – vad det än vara månde och vad det än handlar om.

Anförande nr 204

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, åhörare och lyssnare! Det är verkligen skandalöst att Joakim Larsson här i talarstolen hävdar att när det gäller att värdera våra gemensamma tillgångar, som vi är de högst politiska ansvariga för, ska inte vi göra det. Det handlar i stället om värderingsföretag som Joakim Larsson och hans allianspartier har gett direktiv till att sälja allmännyttan till vilket pris som helst. Det har också hänt, Joakim Larsson, att ni faktiskt har justerat ned priset på försäljningar när fastigheter har varit så kallat högt värderade.

Joakim Larsson! Jag, tillsammans med andra stockholmare, är helt övertygade om att inte en enda fastighet skulle gå att sälja ut om det hela skedde på marknadsmässiga villkor. Uppsala är ett tydligt exempel. Där har man satt marknadspris. Där har politikerna bestämt att om det ska omvandlas ska det ske till marknadspris. Där har man inte sålt allmännyttan.

Anförande nr 205

Borgarrådet L a r s s o n (M): Den här diskussionen har vi haft några gånger. Jag ser ingen förhoppning om att jag ska kunna få dig, Mehdi, att förstå hur marknadens villkor ser ut. Jag hyser ingen förhoppning om att lyckas övertyga dig.

Låt mig ändå säga att om man inte säljer någonting så är det inte på marknadens villkor. Vi pratar om olika marknader. Det du vill är att vi ska blåsa ut en fastighet på hyresgäster och sälja varje lägenhet ute på den öppna marknaden. Då kan vi få det marknadspris du pratar om. Men det vi gör är ombilda till hyresgästerna. Det är ibland viktigt för våra hyresgäster att få ta över ägande av fastigheten.

I Arninge 1 i Tensta har det varit så viktigt att till och med de som inte har lyckats ombilda av ekonomiska skäl har sagt: Hoppas ni klarar av ombildningen, för vi stöder era drömmar om vad ska göras med fastigheten! Vi kommer att vara kvar som

hyresgäster! I Arninge 1 i Tensta är man jätteglad att vi har haft en ombildning. Åk dit och besök dem och omvärdera det hat mot bostadsrättsomvandlingar som du har inneboende, för det stämmer inte överens med verkligheten!

Anförande nr 206

S t e l l a n H a m r i n (V): Fru ordförande! Jag ska prata om ett stort och väldigt speciellt problem som kanske borde ha kommit lite senare i debatten, men vi tar det nu i alla fall. Det gäller sjuka hus. Det är ett gammalt problem, och många tror att det är löst. Det drabbade Södra station, det drabbade Enskede och det drabbade Hammarby Sjöstad. Det har också drabbat en del dagis och skolor. Men ingenting har gjorts utöver det som gjordes när frågan var aktuell för sju åtta år sedan. Det finns en del kvar att åtgärda.

Det fanns en aktiv tjänsteman på miljöförvaltningen som drev frågorna hårt eftersom han inte tyckte att allting var klart. Han blev till slut avskedad och fick ett rekordhög skadestånd på grund av en felaktig uppsägning. Jag tror att vi begick ett stort misstag.

Vi känner till orsaken: fuktig betong som även om den torkar fortsätter att alstra en massa gifter. Det innebär att problemen är svåra att upptäcka. Vi har drivit frågan i miljöförvaltningen i två års tid nu, i och för sig med ett visst växande intresse från Alliansens sida. Men ingenting händer ändå. Det ligger nu ett ärende i miljööverdomstolen, och jag hoppas att det kommer tillbaka med rätt resultat. Men det finns oerhört mycket mer att göra.

Det som händer är att vi får tomma lägenheter eftersom folk flyttar när de blir sjuka. Problemet existerar ju egentligen inte, enligt dem som ska veta sådant här. Många bråkar, och en del ger som sagt upp. Stockholmshem, som har varit aktuellt i det här fallet, förnekar att det finns något problem. När vi ordnar möten för dem som berörs kommer inte Stockholmshem eftersom problemet tydligen inte finns. Det är påhittat av dem som är sjuka, menar Stockholmshem. Vi tror inte att man löser problemen på det här sättet. Det står till och med tomma lägenheter i Stockholmshem eftersom man antagligen vet att det är ett problem. Om nya människor skulle flytta in och också bli sjuka måste man ju börja ta i det på allvar. Stockholmshem gör uppenbarligen bedömningen att det är billigare att låta lägenheterna stå tomma. Vi tror inte att det är rätt sätt att lösa problemet.

Detta är en oacceptabel situation. Jag tycker att vi nu, med nytt folk, bör kunna göra någonting åt detta – miljöförvaltningen ihop med de kommunala bostadsbolagen. Det är egentligen inte så svårt. Man skulle kunna ta tag i problemet och erkänna att de som klagat antagligen har rätt. Man borde identifiera lägenheterna och låta miljöförvaltningen gå in och mäta på ett korrekt sätt vid golvet där gifterna alstras och sedan åtgärda de problem man har upptäckt. Trots att problem uppenbarligen finns med att folk blir sjuka och att lägenheter står tomma görs ingenting eftersom man inte erkänner att problemet finns. Vi tror att det är fel väg.

Anförande nr 207

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande och fullmäktige! Jag hälsar ordförande välkommen till sitt nya uppdrag.

Bostadsfrågorna är någonting som vi har stött och blött och är oense om. Jag kan börja med att säga att jag vill att vi ska ha hyresstopp, alltså inga höjda hyror. Räntor och allting står ju stilla, så det är det första jag vill säga.

Det andra jag vill komma till är ett annat problem. Vi diskuterar hela tiden bostadsrätter, ägandelägenheter och liknande. Men den grupp som vi ännu inte pratar om är den hemlösa gruppen – den utslagna gruppen. Det är de som inte har någon bostad och som inte står i bostadskön.

Ni håller fortfarande på att sälja ut i ytterstadsområdena, så snart kommer inte bostadsförmedlingen att ha några lägenheter att förmedla längre. Jag är rädd att möjligheterna att ge dessa människor försöks- och träningslägenheter kommer att minska. De har blivit mindre. Visserligen har Moderaterna under den förra mandatperioden med Joakim Larssons hjälp ökat det antal försöks- och träningslägenheter som de privata byggherrarna har lämnat. Men det räcker inte, och det är långt kvar att gå. Det tycker jag är tråkigt.

Jag tycker att det skulle vara bättre om ni vässade er lite mer och blev vassare i frågan. Det är klart att vi politiker måste styra här i staden. Det får inte bli den konstiga liberala syn som vi ser i TV3 där man bestämmer sig för att Joakim Larsson ska få en rosa kanin efter sig en hel vecka bara för att han tycker att man ska leva ett visst liv i den nya stadsdel som man bygger. Självfallet är det vi politiker som ska bestämma över hur folk ska ha det på de ställen där vi bygger. Därför tycker jag inte att Joakim Larsson ska vara tveksam när han säger att det är självklart att allmännyttan ska bygga mer. Den ska konkurrera och gå i spetsen mot de privata byggherrarna. Man ska inte vara rädd för att konkurrera ut dem på något sätt. Det är självklart att det är vi som ska behålla initiativet och bygga.

Var inte rädd för kaninen nu, utan kör hårt, Joakim! Jag håller på dig. Jag vet vilket socialt patos du har. Men tyvärr har inte dina alliansbröder här samma patos, och det är det jag är rädd för.

Anförande nr 208

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Jag måste ställa en fråga till Jackie Nylander. Jag blir förvånad när du säger att det inte ska bli några hyreshöjningar eftersom räntorna är låga. Då kan man tydligen låta bli att höja hyrorna. Innebär detta att Vänsterpartiet vill se chockhöjda hyror när räntorna sedan börjar gå upp?

Är det viktigt att vi får en långsiktig förutsägbar hyresnivå som följer en jämn kurva även när räntorna åker bergochdalbana både upp och ned, som de tenderar att göra sedan några år tillbaka? Eller vill Vänsterpartiet sätta skräck i hyresgästernas tillvaro och se hyrorna chockhöjas i takt med räntorna framöver?

Anförande nr 209

J a c k i e N y l a n d e r (V): Jag vet inte med vems tunga du talar. Jag har hört dig prata om alkoholpolitik och liknande, och jag känner inte igen KD.

När det gäller räntorna är det knappast några räntor nu. Bostadsbolagen har ju sålt ut hur många lägenheter som helst. Vi har hur mycket stålar som helst som ligger i ladorna. Varför ska ni ha ännu mer? Den ena gången ska det vara marknadsmässigt och konkurrensmässigt. Man ska köra stenhårt. Nästa gång, när det gäller utförsäljning, ska det visst inte vara det. Ni vänder kappan efter vinden. Jag är besviken på KD.

Anförande nr 210

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag beklagar att kaninen fick nämnas i denna talarstol. Men nu är det gjort, och jag vill inte höra mer om honom.

Däremot vill jag kommentera några andra saker. Först och främst tycker jag inte att vi som politiker ska lägga oss i hyresförhandlingar. Där tror jag att vi är relativt överens i salen.

Jag tryckte på knappen för att begära replik för att påminna om vad vi har gjort under den förra perioden. Sedan gjorde ju du det, så därför faller en del av min replik. Men det är viktigt att poängtera att vi har försökt se till att det händer en hel del på försöks- och träningslägenhetssidan. Men det finns massor mer att göra i detta, och jag tror att det är viktigt att vi fortsätter föra diskussioner med andra aktörer. Men vi ska inte ägna oss åt detta enbart i de kommunala bolagens hägn, utan det finns även andra som är intresserade av att göra det. Det kommer du att få se mer av; det kan jag försäkra.

Anförande nr 211

J a c k i e N y l a n d e r (V): Det hoppas jag verkligen att vi ska se mer av. Men det hindrar inte att vi också ökar. Staden växer ju. Inflyttningen är enorm, och utslagningen är jättestor i den här staden. Det vet ni. Detta måste öka.

Anförande nr 212

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag reagerade när Jackie Nylander sade att han var orolig för det sociala patoset hos Joakim Larssons allianskamrater. Vi brukar vara rätt överens i den här talarstolen, du och jag, om att det är flera av oss i Alliansen som har en känsla för det sociala ansvarstagandet.

Jag vill ändå ge dig rätt på en punkt, där vi måste komma fram på ett bättre sätt. Det gäller just försöks- och träningslägenheterna. Jag trodde att det skulle bli ett jätteproblem vid ett tillfälle när vi skulle sälja till en bostadsrättsförening. I fastigheten fanns försöks- och träningslägenheter. Men det visade sig att det inte var

något problem alls, för lägenheterna fortsatte att vara försöks- och träningslägenheter men som hyresrätter i bostadsrättsföreningens regi.

Anförande nr 213

J a c k i e N y l a n d e r (V): Jag nämnde detta med flit, Björn. Jag gjorde det därför att jag har bjudit in dig till en förening som heter Tjuvgods. Den ligger i det bolag där du är ordförande. Det är en ideell förening som jobbar med hemlöshet och liknande. Men jag har inte sett dig där på två år. Så länge du inte har kommit dit trots att du går förbi tycker jag att det är en viss nonchalans från din sida. Jag är besviken på det. Därför släppte jag dig. Jag kommer att hålla detta kvar. Det är mycket prat, men lite som blir gjort.

Anförande nr 214

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Tänk om vi ibland kunde förlänga våra replikskiften! Det kunde bli intressant. Joakim Larsson sade nyss att du inte tycker att Stockholm ska ha högre ambitioner än 30 procent för hela beståndet i Svenska Bostäder. Det är ännu lägre i de andra två kommunala bostadsbolagen. Du säger att det kanske händer någonting på marknaden. Om du bara blickar tillbaka lite ser du att för fyra fem år sedan pratade vi om energieffektivisering med 30–40 procent, och då kallades vi för orealistiska. Nu är det realism. Men Stockholm ligger efter många andra kommuners ambitioner. Jag vill att Stockholm ska ligga i framkant. Stockholm är en av de kommuner i Sverige som har bäst ekonomi, och vi har möjlighet att ligga i framkant.

Du säger att Miljöpartiet inte har någon finansiering. Å andra sidan berättar du om hur god ekonomi Svenska Bostäder har. Vi ska ju placera våra pengar någonstans, och vi har problem med att hitta placeringen, säger du. Jag har ett råd till dig: Placera pengarna i framtida energieffektivisering! Det är nämligen hållbar ekonomi. Jag vill säga så här: Vi ökar vårt gemensamma kapital. Vi stärks som stad om vi minskar våra framtida energikostnader, skapar nya jobb och blir mer hållbara. Det vore perfekt. Nu när Svenska Bostäder har så god ekonomi och ska placera pengar utanför – tänk nytt, Moderaterna! Tänk hållbar ekonomi!

En annan del i den hållbara ekonomin är de stora summor som ni ska använda när ni upprustar miljonprogrammen. Jag tycker att det är bra att ni gör det, och jag tycker att ni har blivit bättre på att involvera de boende även om saker och ting kan förbättras. Men jag tycker att Moderaterna har tagit viktiga steg framåt.

En sak som Svenska Bostäder gör är att ge långtidsarbetslösa människor chansen att städa inom ramen för fastighetsförvaltningen. Det är någonting som vi har skött om i Svenska Bostäders styrelse, Joakim, och det är jag nöjd med. Men det är en liten grej. Tänk om man skulle kunna göra som man gör i Södertälje! Vid upprustning har man där knackat dörr hos de boende och frågat: Vill du jobba med vvs-teknik? Vill du delta i upprustningen, utbilda dig och sedan få ett framtida jobb? Vi kan skapa 6 000 jobb via energieffektiviseringen i miljonprogrammen. Tänk om en del av de jobben skulle kunna gå till långtidsarbetslösa i våra miljonprogram! Vi har

möjligheten och chansen att ta ett socialt ansvar här på ett sätt som vi faktiskt skulle behöva göra.

Klyftorna i Stockholm ökar, Joakim Larsson. Det är du medveten om. I våra miljonprogram ökar arbetslösheten. Använd upprustningen också socialt, och se till att skapa arbetsplatser och utbildningsmöjligheter för de boende i områden så att det blir en vinn-vinn-effekt! Vi har stora möjligheter att via bostadsbolagen klimatanpassa och få en bättre fungerande bostadsförsörjning men också att ta socialt ansvar. Låt oss inte missa denna chans!

Anförande nr 215

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag håller med dig om nästan allt du sade under inlägget, Yvonne Ruwaida. Det är precis så här vi försöker resonera. Energieffektiviseringarna kommer att skapa många arbetstillfällen. Det är dessutom så att många som kommer att arbeta med energieffektiviseringar och ombyggnationerna av miljonprogrammen kommer att röra sig i området. De kommer att äta sin lunch där och finnas där och på det sättet också stimulera det lokala näringslivet. Företagsklimatet gynnas alltså också av det faktum att vi renoverar fastigheter. Det faktum att ett antal lokala företagare kommer att kunna vara med i processen är uppenbart. Här finns en jättestor potential för småföretagare och entreprenörer som bor i området att både kunna utveckla goda affärsidéer och bidra till upprustningen. Det är mycket bra. Så kommer vi självfallet att göra.

Vi har som målsättning, Yvonne, att halvera energianvändningen i området. Det ska vi också genomföra under perioden.

Anförande nr 216

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Jag tycker fortfarande att den ambitionsnivå som finns inom ramen för hållbara städer, nämligen att minska energiförbrukningen till 88 kilowatt, borde vara ambitionen för hela miljonprogrammen. Utöver detta borde vi satsa på passivhusstandard där vi vill ha miljöspets. Jag tycker att ambitionerna är för låga.

Det finns i dag inget tydligt uttryckt om att man inom ramen för upprustningen och inom ramen för energieffektiviseringen – det vet du, för du pratade inte heller om det – ska ge Stockholmsbor, försörjningsstödmottagare och flyktingar en möjlighet till utbildning, praktik och arbete och att delta i detta. Det vore en fantastisk chans. Detta pågår i Södertälje. Det är lyckat och framgångsrikt. Jag tror att vi måste använda nya metoder för att bryta utanförskapet i Stockholm – det som finns bland långtidsarbetslösa. Här finns en metod. Låt oss inte slösa med våra gemensamma resurser! Använd denna metod!

Anförande nr 217

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är besvärande för Joakim Larsson när vi ser att de fastigheter som ni har sålt till

bostadsrättsföreningar har sålts till långt under marknadspris. Tomas Rudin nämnde en fastighet på Östermalm. Jag kan nämna en annan fastighet som har sålts på Norr Mälarstrand, ett stenkast därifrån.

Ordförande, fullmäktige! Kvadratmeterpriset man sålde för var under 30 000. Lägenheten kostade för den ombildare som tog över den 3,5 miljoner. Några månader senare var utgångspriset på samma lägenhet över 9 miljoner. Slutpriset har jag tyvärr ingen uppgift om.

Jag förstår att Joakim Larsson inte tycker att vi ska prata om värderingar. Era argument för att sälja ut allmännyttan i ytterstadsområden är de mest konstiga, till exempel ett ökat boendeinflytande. Problemet är att detta har lett till att grannar, de som är för ombildningar och de som är emot, har blivit bittra fiender.

Till KD vill jag säga att vi tidigare har lyckats stoppa hyreshöjningar utan att sedan chockhöja hyrorna om räntorna skulle skena i väg. Vi anser att det finns ekonomiskt utrymme. Som ägare har vi rätt att föreslå hyresstopp.

Trots massiva insatser som man gjorde under förra mandatperioden för att omvandla i ytterstadsområden lyckades man inte. Jag har ett tjänsteutlåtande som vi ska behandla nu på fredag, Joakim Larsson. Där kan du läsa. Där står det om de områden där man har lyckats sälja flest lägenheter: innerstaden och närförort. I ytterstadsområdena har man sålt till privata fastighetsägare.

Vänsterpartiet vill anslå 500 lägenheter till försöks- och träningslägenheter. Högeralliansen föreslår visserligen att man också ska avsätta lägenheter för försöks- och träningslägenheter för hemlösa.

Slutligen, ordförande, skulle jag vilja höra en sak av Folkpartiet. Någonting som man kan ställa sig positiv till är att Folkpartiet i Svenska Bostäder har stoppat försäljningar av k-märkta fastigheter. All ära åt er i det avseendet! Jag undrar om denna policy kommer att fortsätta under de kommande fyra åren när ni ska styra med högeralliansbröder och -systrar.

Anförande nr 218

S t i n a B e n g t s s o n (C): Jag har en liten fundering. Jag kan inte riktigt förstå hur oppositionen och Mehdi Oguzsoy kan bli så upprörda över det pris som fastigheterna har sålts för.

Det är basalt. När man säljer en fastighet till en ny fastighetsägare eller en ny hyresvärd får man mycket lägre pris än om man säljer det till en bostadsrättsförening. Däremot får man om man säljer enskilda lägenheter, som en enskild bostadsrättsinnehavare gör, högre pris. Men till det priset skulle staden aldrig kunna sälja, för vi kan inte sälja enskilda lägenheter. Vi kan bara sälja fastigheter.

Anförande nr 219

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! Högeralliansen gör gällande att jag inte förstår hur försäljningen av allmännyttan när den omvandlas går till och hur man på den fria marknaden köper en lägenhet eller en fastighet.

Jag vill bara upplysa Stina om att i Uppsala där högeralliansen har styrt sedan 2006 har man inte omvandlat särskilt många lägenheter. Där har man nämligen bestämt att om någon ska omvandla sin lägenhet får de vara beredda att betala marknadspris. Det har lett till att allmännyttan har lyckats bli kvar i kommunens ägo.

Anförande nr 220

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Politiska partier förhandlar inte om hyror, så egentligen ska vi kanske inte föra denna diskussion här. Men det jag reagerade emot var resonemanget att om räntorna är låga kan vi ha låga hyror. Jag menar att det per automatik måste innebära att när räntorna höjs måste man höja hyrorna mer. Det tycker jag är en dålig hyressättning, för det skapar osäkerhet för hyresgästerna.

Jag undrar varför Vänsterpartiet tycker att möjligheten att äga sitt boende ska vara reserverad för människor som har råd att köpa en bostad i Stockholms innerstad eller i närförort. Varför kan inte människor som bor exempelvis på Järva få möjlighet att äga sitt eget boende?

Anförande nr 221

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Svaret är enkelt. När det finns en rådande marknad att köpa och sälja lägenheter på är det fritt fram för människor att köpa eller sälja sin lägenhet. Det har vi ingenting emot.

Det som vi har något emot är att systemet med gemensamma fastigheter och lägenheter som vi äger tillsammans, som är garanten för en god bostadsförsörjning, sätts ur spel när man säljer våra gemensamma tillgångar till kraftigt reducerat pris. Det är det vi är motståndare till, och inte till att människor väljer att köpa sig en bostadsrätt eller för den delen en villa.

Anförande nr 222

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag känner behov av att reda ut siffrorna något ytterligare efter Mehdis inlägg.

Låt mig säga så här: Det är drygt 4 000 lägenheter som har omvandlats inom miljonprogrammet. Miljonprogramslägenheter finns dock på flera ställen i Stockholm. Men det är de facto denna siffra som gäller. Då räknar jag alla tre kommunala bolagen, och inte bara ett – som är det du har framför dig. 4 000 lägenheter – detta skapar förutsättningar för människor med olika önskemål att bo bredvid varandra i samma område. Det tycker jag är bra.

Om vi får möjligheten till ombildning till ägarlägenheter ser jag fram emot att i ytterstaden få fastigheter som i praktiken fortsätter att förvaltas som hyresrätter men där enskilda hyresgäster kan omvandla till ägarlägenheter. Du kan alltså bo kvar i en fastighet men äga din lägenhet om det är viktigt för dig. Då kan du bo kvar i ett område utan att behöva ge dig in på den marknad som du plötsligt pratar så mycket om.

Anförande nr 223

M e h d i O g u z s o y (V): Joakim Larsson! Den lag som infördes för att möjliggöra att man äger sin lägenhet på samma sätt som man äger sitt hus i dag har blivit en flopp. Intresset är svalt. Det byggs nästintill inga ägarlägenheter i dag. Det är viktigt att påpeka.

I miljonprogramsområdet, Joakim Larsson, satsade ni enorma resurser i pengar och personal för att omvandla. Men det har blivit fiasko. Människor vill av olika anledningar inte köpa sina lägenheter där. Dessutom, Joakim Larsson, har du väldigt svagt politiskt stöd bland de människor som du försöker sälja allmännyttiga lägenheter till i ytterstadsområdena.

Anförande nr 224

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Mycket ska man höra. Det är knepigt att föra en debatt med dig, Mehdi Oguzsoy, eftersom du inte ens håller reda på saker och ting som vi har beslutat om. Du förstår inte hur processer går till trots att det nu har gått fyra år.

Jag ska förklara för dig igen. Stadsholmen är en del av Svenska Bostäder. Det känner du till, eller hur? Var har Stadsholmen sina fastigheter? Jo, de finns i innerstaden. När slutade vi ombilda i innerstaden? Det gjorde vi för ungefär två och ett halvt år sedan. Följaktligen: Kommer vi att ombilda någonting i Stadsholmen? Svaret är alltså nej. Det vet du ju redan. Det är väl inget konstigt med det.

Du tar upp frågan om ägarlägenheter. Vi väntar på en lag som gör att man kan ombilda dagens hyresrätter också till ägarlägenheter. Den lagen finns inte ännu. Så är det, Mehdi Oguzsoy. Det är fakta.

Anförande nr 225

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Jag är mätt på Björn Ljungs patetiska härskartekniker som han använder i debatten.

Björn Ljung! Jag har ett tjänsteutlåtande här där bolaget påpekar att det är tack vare att man inte har sålt i Stadsholmens bestånd som det i dag finns några få hyreslägenheter som kommunala bostadsbolag äger. Det är detta som har räddat dem.

All ära till din partikamrat som var ensam om att streta emot att dessa fastigheter omvandlades! Jag hade en stilla undran och ställde en fråga om huruvida den policy som Folkpartiet hade under den gångna mandatperioden fortfarande gäller.

Anförande nr 226

G u l a n A v c i (FP): Jag har suttit i fullmäktige under hela mandatperioden. Tyvärr har jag inte fått höra något annat av Mehdi Oguzsoy än den återupprepade gamla ramsan om omvandlingarna i förorterna.

Det är otroligt viktigt att vi har en levande stad. Också de människor som bor i våra miljonprogramsområden ska känna att staden respekterar och lever upp till de behov och möjligheter som de vill ta del av ute i förorterna. Omvandling handlar inte om ett nöje och en möjlighet bara för människor som bor i innerstaden eller i närförorter. Det ska också vara en möjlighet för människor som bor i miljonprogramsområdena.

Det är detta vi gör. Vi ser till hela stadens utveckling. Vi vill inte skapa segregerade öar där vi bygger upp murar ute i miljonprogramsområdena och satsar bara på innerstaden och närförorter. Om staden ska leva är det viktigt att vi också ser till helheten. Det är därför, Mehdi Oguzsoy, som du hela tiden får samma svar på dina ständigt återkommande frågor.

En av de största utmaningarna i Stockholms stad är att vi står inför en viktig uppgift, nämligen att vi måste fortsätta bygga Stockholm. Människor söker sig till Stockholm av olika anledningar. Man får jobb, man börjar studera eller man kommer hit av andra anledningar. Då är det också viktigt att det byggs mycket mer. Som många andra har sagt i debatten ska det byggas 15 000 nya lägenheter.

Men det handlar givetvis också om att vi i miljonprogramsområdena, förutom den omvandling som vi erbjuder människor där ute och att vi ser till att det rustas upp, genom våra kommunala bostadsbolag tar ett stort ansvar. Det gäller i synnerhet Svenska Bostäder, som är dominerande framför allt i Järvaområdet i dag.

Järvalyftet är ett av stadens absolut viktigaste stadsdelsutvecklingsarbeten. Det är en långsiktig investering för att förbättra levnadsvillkoren för människor i stadsdelarna runt omkring Järva. Järva ska inte vara en tillfällig inkörspport för människor som kommer till Stockholm, till exempel för studenter som kommer hit. När de sedan får ett jobb flyger de ut därifrån. Det kan också handla om nyanlända flyktingar som när de kommer in i arbete och får ett jobb söker sig därifrån. De känner att det inte levs upp till de behov de har. Järvaområdet ska utvecklas som ett naturligt område som ska attrahera människor. De ska vilja bo kvar där.

Blandade boendeformer med en god standard, bra kommunikationer, en säker boendemiljö och samverkan mellan fastighetsägare, de boende, polisen, föreningar och andra organisationer, aktörer och förvaltningar – det är det som lägger grunden för det brottsförebyggande arbetet så att människor också i Järva ska känna att de är säkra och trygga i de boendemiljöer de lever i.

Min inledning blev ganska lång eftersom jag kände att jag var tvungen att bemöta Mehdi. Jag återkommer, men med detta bifaller jag kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 227

M e h d i O g u z s o y (V): Gulan Avci! Som man bäddar får man ligga, finns det ett ordspråk som lyder. Anledningen till att du får höra samma ramsa från oss är delvis att du tillsammans med dina alliansbröder och -systrar bedriver en ensidig bostadspolitik som går ut på att enbart sälja ut allmännyttan.

I miljonprogramsområdena har ni satsat gigantiskt stora medel. Ni har verkligen satsat hårt för att omvandla. Men intresset där är svagt. Det har inte blivit någonting. Det är totalt 4 000 lägenheter, Gulan Avci, i alla tre bostadsbolag. Jag vill påminna om att Svenska Bostäder har gjort sig av med över 15 000 lägenheter sedan 2006. Det är ett faktum. Dessutom har ni ett väldigt litet politiskt stöd i de områden som ni vill omvandla.

Anförande nr 228

G u l a n A v c i (FP): Mehdi Oguzsoy vill ge sken av att vi tvingar människor att köpa sina bostäder. Skillnaden mellan dig och mig är att i Alliansen och Folkpartiet ger vi möjlighet till människor att omvandla. Vi säger inte att människor ska tvingas att köpa sina bostäder. Men det finns många människor i miljonprogramsområdena som vill köpa loss sina lägenheter. Vi har sagt att vi ska ge dem möjlighet att göra det.

Vi är måna om att också allmännyttan ska fortsätta finnas kvar i miljonprogramsområdena. Det är det vi menar är grunden för att skapa mångfald med olika boendeformer. I Alliansen har vi bäddat bra, för vi blev omvalda. Människor tyckte att vår politik var viktig. Den gynnar stockholmarna.

Vi lär nog få höra mer av dig under de här fyra åren, men jag vill påstå att Svenska Bostäder gör ett otroligt viktigt och bra arbete. Under de senaste åren har de utfört många bra saker. Det gäller till exempel jobsatsningar. Man restaurerar, man bygger nytt och man ger möjlighet till människor att ombilda sina lägenheter.

Anförande nr 229

M a l t e S i g e m a l m (S): Ordförande och fullmäktige! Jag hade inte tänkt begära replik, men jag måste. Låt oss titta på hela er utförsäljning av de allmännyttiga bostäderna. Jag kan ta ett närstående exempel. Det handlar om fastigheter i Solberga som såldes ut i våras. Det var då man köpte loss dem. Man fick ge 560 000 kronor för en trerumslägenhet. De säljs i dag för ungefär 2 miljoner. Man kan fråga sig om man kanske hade kunnat fundera på att höja priset för fastigheterna. Man kanske kunde ha funderat på att göra någonting annat. Det är en kapitalöverföring som är ganska stor i det här fallet.

Frågan är: Hur kan staden sälja ut lägenheter som efter ett halvår är värda tre gånger så mycket? Tycker du att ni för en bra politik?

Anförande nr 230

G u l a n A v c i (FP): Fru ordförande! Det är inte min sak att lägga mig i vad värderingarna landar i. Samtidigt är det så att för alla människor som har ett eget boende och väljer att sälja sina lägenheter är det marknaden som avgör – om man sedan säljer efter ett halvår, ett år eller tio år.

Det är samma sak överallt för den som har en bostadsrätt och lägger ut den på försäljning. Han eller hon får ett pris för den. Om man dessutom kan tjäna en hacka på det är väl det jättebra, för då kan man återinvestera dessa pengar i ett annat boende. Jag har inga problem med det.

Anförande nr 231

Y v o n n e R u w a i d a (MP): Det är ju verkligen konstigt att det är så många flyktingar och studenter som bosätter sig i miljonprogrammen. Det kanske beror på att det är där man hittar de billigaste boendena i Stockholm när man kommer hit. Om vi hade haft lite fler billiga boenden på fler ställen i Stockholm kanske de hade kommit till fler platser.

Det är många som bor på Järva som faktiskt vill bo där och som trivs där. Jag tycker inte om bilden av att de allra flesta vill flytta därifrån, för den stämmer inte. Problemet i Järva och Skärholmen är att ni inte satsar lika aggressivt på skolan och centrumen där. Ni sålde ut dem till Boulton, som nu missköter dem. Ni har dränerat miljonprogramsområdena genom en dålig politik. Sedan försöker ni lösa allting genom ombildning. Jag är säker på att de människor som kan göra ett snabbt klipp genom att ombilda gärna vill göra det. Men det är inte så vi bygger hållbara områden och förorter i Stockholm. Det gör vi genom mer och bättre skola, genom bra företagarpolitik och genom ett ansvar för levande centrum. Här har ni misslyckats.

Anförande nr 232

G u l a n A v c i (FP): Yvonne Ruwaida! Jag tycker inte heller om att man bara lyfter upp allt det negativa med miljonprogramsområdena. Jag är helt övertygad om att Järvaborna är stolta över att bo där. Men det finns också många människor som gärna hade velat bo där om de hade haft möjlighet under er period, när ni styrde staden. Då ville de ombilda eller köpa loss sina lägenheter, men den möjligheten gavs inte till dessa människor.

Det handlar inte bara om bostadspolitik. Det handlar också om att det finns bra skolor och möjligheter för människor att få arbete. Vi har lagt om hela utbildningspolitiken. Även om det inte tillhör det block vi behandlar nu i debatten är det viktigt att påpeka det. Det görs många saker ute i miljonprogramsområdena. Om jag återgår till vad Svenska Bostäder har gjort kan jag säga att de har tagit ett otroligt stort initiativ tillsammans med de boende ute i Järvaområdet i att förnya, bygga upp och lägga om

anläggningar och så vidare. Det kommer långsiktigt att ge positiva effekter på Järva och hela staden.

Anförande nr 233

Teres Lindberg (S): Jag tänkte visualisera för fullmäktige de två fastigheter som Tomas Rudin tidigare har varit uppe och pratat om. Den övre fastigheten på den bild jag visar här är Östermalmstorg 5, Sibyllegatan. Tidigare ägare var Familjebostäder. Den nedre är Nybrogatan 15. Det är ungefär 300 meter mellan dessa två fastigheter.

Skillnaderna mellan dem är egentligen inte så stora förutom att det ena huset är 1 100 kvadratmeter större, och såldes billigare. Precis som Tomas Rudin tidigare har sagt såldes det för halva kvadratmeterpriset. Wallenstam sålde sin fastighet för 68 000 kronor kvadratmetern och Familjebostäder sin för 34 000 kvadratmetern. När det gäller andelen kommersiell yta och bostadsyta är fastigheterna nästan identiska.

Det som också skiljer är byggåret. Jag vill ställa en hypotetisk fråga till fullmäktige. Vad skulle ni helst vilja ha – en lägenhet från 1930 eller en lägenhet från 1879? Om vi bortser från det faktum att jag tror att de flesta skulle tycka att det vore helt fantastiskt att ha en 1800-talslägenhet kan vi konstatera att det är stora skillnader i pris. Ändå förnekar Joakim Larsson att de ombildningar som staden gör är dåliga affärer. Vad som inte har kommit upp här är att Wallenstam gjorde en värdering enligt gängse principer på marknaden, det som Joakim säger att man gör, och sedan lade på 15 procent. Om man bara är lite matematiskt sinnad kan man komma fram till att det pris som de fick efter sin värdering var 175 miljoner eller 59 000 kronor kvadratmetern, ungefär. Det är alltså 25 000 kronor mer per kvadratmeter.

Man kan fråga sig hur Joakim Larsson menar när han säger att värderingar i staden sker på precis samma sätt som på den privata marknaden. I själva verket är det ju jättestora skillnader – i det här fallet 25 000 kronor per kvadratmeter. Eller är det kanske beställaren – staden eller den politiska majoriteten – som ser själva försäljningen som viktigare än att skattebetalarna får bra betalt för sina ägodelar? Eller är det helt enkelt så att priserna sätts utifrån ett antagande om vad hyresgästerna är beredda att betala?

Anförande nr 234

Borgarrådet Larsson (M): Det är roligt att Teres Lindberg sätter sig ned och börjar jämföra fastigheter. Det är just den metod som värderingsföretagen använder sig av. Man brukar gå in och titta på något som kallas för områdesanalyser. Man tittar på vad fastigheterna som ser likartade ut kostar i just det området. Man tittar på när fastigheterna ska stambytas och om det är nära förestående. Hur mycket kommersiella ytor finns det? Hur mycket vindsutrymme finns? Det är sådana saker man tittar på.

Min poäng är: Vet Teres Lindberg vilket företag som har värderat fastigheten i det aktuella fall som du tar upp? Det är ganska väsentligt, för vi använder nämligen

samma typ av – eller kanske till och med samma – värderingsföretag när våra bolag går in och värderar fastigheter som ska säljas. Min poäng är att det inte är politiken som ska avgöra detta, utan vi ska låta proffsen gå in och titta på vad en fastighet faktiskt är värd. Då tittar de på vad fastigheterna har för kvalitet, när de ska stambytas, hur mycket kommersiella lokaler det finns och så vidare.

Anförande nr 235

T e r e s L i n d b e r g (S): Joakim Larsson säger att det här är roligt. Jag tycker att det är allt annat än roligt. Jag tycker att det är förskräckligt. Det är förskräckligt att en borgerlig politik rear ut stockholmarnas ägodelar på det här sättet.

Jag har tittat på den ena värderingen, för det är den som är offentlig. Den andra, privata, värderingen är inte offentlig. 34 000 kronor kvadratmetern är en av de högsta värderingar som staden har gjort under hela förra mandatperioden. Men på den privata marknaden värderas de privata fastigheterna till 59 000. Det är 25 000 kronor mer. Detta är allt annat än roligt.

Anförande nr 236

S t i n a B e n g t s s o n (C): Jag funderar fortfarande på oppositionens motstånd till försäljningarna. Jag ser det så här: Människor får dels rätt att själva kontrollera sitt boende därför att de vill det, dels en trygghet i boendet i och med att de köper precis som man alltid gör när en bostadsrättsförening bildas. Inte minst viktigt är att försäljningarna – inte utförsäljningarna – gör att staden får in pengar som kan användas till välfärden.

Jag kan inte förstå argumentationen för att inte sälja till värderingspriset. Hur vill ni egentligen ha det i oppositionen? Vill ni att vanliga människor ska ha råd att bo som de vill, eller vill ni inte det?

Anförande nr 237

T e r e s L i n d b e r g (S): Nu handlade inte mitt inlägg alls om att vara emot ombildningar. Men det är ingen hemlighet att jag inte är någon stor förespråkare av detta på något sätt.

I det här fallet handlar det om skattebetalarnas ägodelar. Vi har, och har haft, en majoritet som har bestämt att vi ska låta ombilda fastigheter. Vi ska låta värdera dem och sälja dem till värderingspriset. Skillnaden är att när de privata aktörerna gör värderingar hamnar man på 25 000 kronor mer per kvadratmeter. Det är detta det handlar om. Det är sådana enorma prisskillnader! Ni slösar bort stockholmarnas pengar. Uppriktigt sagt: Man borde verkligen skämmas. Jag säger det för andra gången i dag. Det känns lite jobbigt att behöva upprepa sig, men jag tycker att det är så illa när man betar sig så här med de gemensamt ägda resurserna och dessutom med stockholmarnas framtida möjligheter att bo.

R II TRAFIK- OCH ARBETSMARKNADSROTELN

R I FINANSROTELN

**Trafik- och renhållningsnämnden, Stockholms Stads Parkerings AB,
Stockholms Hamn AB
Punkt 15, 29, 27)**

Anförande nr 238

Borgarrådet Hamilton (M): Fru ordförande! Det här är minst sagt frågor som engagerar, inte bara i den här salen utan det gäller också många utanför lokalen. En väl fungerande infrastrukturs betydelse för näringslivet, stockholmarna och därmed Stockholm kan verkligen inte nog understrykas.

Stockholm har hittills haft en god förmåga att kombinera en växande stad med en minskad miljöpåverkan. Detta arbete måste fortsätta. När det gäller det infrastrukturpaket som nu finns och den länsplan på över 100 miljarder kronor i investeringar som har tagits fram under ledning av landshövdingen är det oerhört viktigt att detta förverkligas. Vi lägger nu ned mycket arbete på att bland annat genom medfinansiering av flera av projekten i planen förverkliga den.

Vi ser fram emot ett första spadtag på Förbifarten. Jag vill passa på tillfället att inbjuda åtminstone Socialdemokraterna att vara med på detta första spadtag. Vi måste fortsätta jobba med att få bort flaskhalsar i trafiken. Framkomligheten i trafiken är en otroligt viktig konkurrenskraftsfråga för näringslivet i Stockholmsregionen. Alla känner väl till att stadens gatunät är hårt belastat. En växande stad måste ha en strategi för hur gatunäten ska användas. Därför har trafikkontoret fått i uppdrag att tillsammans med bland andra SL ta fram en plan för hur stadens gator ska användas framöver när det gäller leveranstrafik, spårtrafik, busstrafik, cykelstråk, privatbilism och gående. Huvudstråk måste också finnas för uttryckningsfordon. Det är naturligtvis en viktig del i arbetet. Det ska också kopplas ihop med arbetet för att nå en ökad framkomlighet och med det viktiga löpande trafiksäkerhetsarbetet liksom, återigen, näringslivets transportbehov.

Det är lätt att glömma bort att det finns ett stort behov av underhåll och att reinvestera i den befintliga infrastrukturen i Stockholm. Trafikkontoret har under förra mandatperioden tagit fram en strategi för just detta. Det är glädjande att det nu avsätts pengar i budgeten för just reinvesteringsinsatser. I budgeten understryks också vikten av att stadens olika delar blir ännu bättre på att i planeringsarbetet beakta kommande drifts- och underhållskostnader i infrastrukturen. Det handlar framför allt om ett närmare samarbete mellan exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret. Rätt genomfört innebär detta arbete att man får mer value for money genom att man tillsammans tänker rätt från allra första början. Den nya Slussen är bara ett exempel av flera där det är jätteviktigt att detta tillämpas.

Under förra mandatperioden tog vi initiativ till att bredda perspektivet på cykelinfrastrukturen i Stockholm. Arbetet med att ta fram en ny cykelplan har inletts – en plan för hela staden i stället för som tidigare en för ytter- och en för innerstaden. Vi har också tagit initiativ till samarbetet över kommungränserna för att bygga ut ett sammanhållande cykelstråk för dem som cykelpendlar till jobbet. För första gången någonsin inbjöds de olika cykelorganisationerna med flera intressenter till en hearing inför starten med cykelplaneringsarbetet. Resultatet av arbetet kommer att presenteras under nästa år.

Trafikkontorets verksamhet är inte bara infrastruktur i form av spår och asfalt. Det handlar också om ett tryggt, snyggt och grönt Stockholm. Vi vill se fler träd i staden. 15 000 nya lägenheter blir 15 000 nya träd med vår nya trädnorm. Trädrådet ska jobba med att rädda skyddsvärda träd i staden. Hornsgatans upprustning med bland annat trädplantering fortsätter. Jag hoppas att det är första och sista gången vi får se det förfärliga som har hänt i Nockeby – att en privatperson egenmäktigt tar ned hundraåriga tallar på stadens mark.

Vi måste jobba tillsammans för att värna grönskan i Stockholm. Stadens parker är uppskattade av många stockholmare. Min förhoppning är att denna uppskattning också ska visa sig i form av att de som besöker parkerna blir duktigare på att ta med sig sitt skräp därifrån. Det gäller för övrigt alla offentliga platser i staden.

Nu läggs sista handen vid installationen av en sopsugsanläggning kopplad till papperskorgarna på Mariatorget. Jag ser gärna fler sådana anläggningar runt om i staden. Självttömmande papperskorgar är en utmärkt teknik som gör det lättare att göra rätt.

Stockholmsvärdarna är en fortsatt satsning för ett rent och tryggt Stockholm, liksom 24-timmarsgarantin när det gäller klotter. Bullerplanket längs Nynäsvägen ska vi nu äntligen bygga. Staden jobbar vidare i enlighet med bullerprogrammet. Många är de lägenheter som i dag har fått en mycket bättre inomhusmiljö än de har haft tidigare.

Med detta, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 239

J a n V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Stockholm har stora trafikproblem och en misskött trafikpolitik. Varje dag reser över 700 000 personer med en överbelastad kollektivtrafik. Pendeltåg ställs in, tunnelbanan räcker inte till och bussar fastnar i bilköer. I stället prioriteras NK-expressen för 6 miljarder med ett fåtal resande. Ingen tunnelbaneutbyggnad tillåts.

Till Norra Stationsområdet vill de borgerliga ge 40 000–50 000 stockholmare 30 minuters längre restid varje dag med en spårvagn med dålig koppling till pendeltåg och tunnelbana på Odenplan. Tusentals människor på väg till Djurgården via Centralen tvingas gå nästan en kilometer för att åka kollektivt till Skansen eller Grönan alternativt göra tidsödande byten.

Från vår sida vill vi i stället prioritera tunnelbanan som tar sex gånger fler passagerare, även till Norra Stationsområdet, och snabba biogasbussar där inte spårlösningar är lönsamma. Buss 47 ska tillbaka så att Sveriges största turistattraktioner får en bra kollektivtrafik.

Cykelbanor och cykelfält prioriteras inte i dag. Trafiksäkerhetsfrågor pratas det om, men det har inte kommit några handlingsplaner på många år och inte heller några pengar. Oskyddade trafikanter skadas i Stockholmstrafiken. Totalt kostar trafikolyckorna samhället närmare 3 miljarder kronor årligen. Vi vill investera 100 miljarder i cykelbanor och cykelfält varje år. Vi vill investera i säkrare huvudgator för att få ned hastigheterna till lagliga nivåer. Det kommer att rädda tusentals människor från skador i den tuffa Stockholmstrafiken och spara hundratals miljoner i minskade samhällskostnader för trafikolyckor och dödsfall.

Hela situationen när det gäller biogasförsörjningen för fordon i Stockholm är också under all kritik. Ni har lovat, men inte levererat. Det kostar företag stora pengar liksom när det gäller privatpersoners ekonomi, intresse och vilja att köpa biogasbilar. För denna misslyckade politik har ni ansvaret.

Det här gäller också renhållningsnämnden. Dagens matinsamling är tämligen blygsam. Kommunledningen har i praktiken motarbetat insamling från enskilda hushåll. Nya taxor för matinsamling och en kampanjinriktad insamling gentemot storhushållning är helt nödvändig. Matavfall kan göras till fordonsbränsle och bli ett betydelsefullt faktum när det gäller tillgången till biogas. Jag återkommer till fler punkter i nästa inlägg.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas budgetreservation.

Anförande nr 240

E m i l i a H a g b e r g (MP): Fru ordförande, fullmäktige och stockholmare! Resandet i Stockholm ska vara effektivt och klimatsmart. Det är utgångspunkten för Miljöpartiets trafikpolitik. Vi ska ha trafiklösningar som skapar så små utsläpp som möjligt, som minskar trängseln, som ökar framkomligheten för nyttotransporter och som inte skjuter över miljöskulder på våra barn. Kollektivtrafik, cykel och gång blir de självklara förstahandsvalen. När de flesta reser kollektivt minskar trängseln på gatorna.

Därför skiljer sig Miljöpartiets förslag tydligt från det som majoriteten lägger fram. När Miljöpartiet föreslår en parkeringsstrategi i syfte att få fler att välja bort bilen för att minska trängseln driver i stället Alliansen på för att ännu mer gatumark ska bli parkeringsplatser – detta trots att undersökningar visar att fler parkeringsplatser leder till ökad trafik. När Miljöpartiet föreslår reserverade körfält för kollektivtrafik för bättre framkomlighet vill Alliansen i stället ha fler bilkörfält trots att ytan är ytterst begränsad. På en tre och en halv meter bred körbana kan 22 000 personer ta sig fram med spårvagn under en timme. På samma körbana cyklar 9 000 personer i timmen. Bara 2 000 tar sig fram med bil. Det borde vara helt självklart att ge prioritet till kollektivtrafik, cykel och gående.

När Miljöpartiet vill ha en rejäl cykelsatsning på 100 miljoner om året för till exempel cykelparkeringar, breddade cykelbanor och sammanhängande cykelbanenät kontrar Alliansen med att lägga till fjuttiga 10 miljoner.

Vi i Miljöpartiet har visat att grön miljöpartistisk trafikpolitik fungerar i trafiken. Trängselavgiften är det enda som har fått trafiken i Stockholms innerstad att minska. Ändå fortsätter Alliansen att stoppa huvudet i sanden och hävda att ringleder som Förbifart Stockholm kommer att avlasta tungt trafikerade gator i centrala Stockholm. Förbifart Stockholm kommer inte att minska trafiken. Tvärtom blir det mer trafik, mer utsläpp och ökad trängsel i Stockholmsregionen samtidigt som helt nödvändiga satsningar på kollektivtrafik lämnas åt sidan.

Jag återger Vägverkets egna ord i utredningar om Förbifart Stockholm ifall ni har missat just det avsnittet: Det som kan förändra och förbättra framkomligheten är en eventuell trängselavgift på Essingeleden.

Jag yrkar därmed bifall till Miljöpartiets förslag till en modern trafikpolitik för Stockholm.

Anförande nr 241

M a r k K l a m b e r g (FP): Fullmäktige samt stockholmare som följer denna debatt! Det är med stor glädje som jag för första gången deltar i kommunfullmäktiges debatt.

Först vill jag tala om renhållningsfrågor. Trots omfattande insatser under de senaste åren för att göra Stockholm till en ren och vackrare stad kan städningen av staden förbättras. Det handlar bland annat om att förbättra stadens städgaranti, det vill säga att åtgärder ska vidtas inom 24 timmar efter anmälan. Det är viktigt att vi kontinuerligt ser över taxsystemet för att uppmuntra miljövänligt beteende och förebygga resursslöseri.

Jag går nu över till att tala om trafikpolitik. Den övergripande ambitionen för en god trafikpolitik är att Stockholm ska bli mer tillgängligt för stadens invånare. Därmed kan vi bygga en tätare stad med nya, stora bostadsområden. Det förutsätter ett väl fungerande trafiksystem.

För det första ska vi fortsätta att bygga ut kollektivtrafiken för ett växande Stockholm. Det behövs nya spår för en kapacitetsstark trafik. Vi anser att det effektivaste är spårvagnar som för det första tar många fler människor, för det andra kräver mindre utrymme och för det tredje uppskattas mer av resenärerna än dagens busslösningar. Spårväg City från nordvästra Kungsholmen till Värtan, Lidingö och Djurgården har påbörjats. Därefter vill Folkpartiet i första hand omvandla stombussarna, först linje 4, till spårvagnar.

För det andra vill Folkpartiet att Stockholm ska vara cyklisternas och flanörernas stad. Vi vill att det ska vara möjligt att ta med cykeln på tunnelbanan och andra kollektiva färdmedel, särskilt vid lågtrafik.

För det tredje, och slutligen, finns det två specifika infrastrukturprojekt som förtjänar särskild uppmärksamhet i denna debatt. Jag tänker på Förbifart Stockholm och skapandet av nya Slussen. Vi ser fram emot att Förbifart Stockholm kan börja byggas 2012. Slussen har tjänat ut, och måste ersättas av en lösning som sätter gående, cyklister och kollektivresenärer i centrum. Folkpartiet vill här värna Stockholms silhuett och vyer. Exploateringen av Slussen bör därför begränsas för att värna Söders dramatiska landskap och de fria vyerna över Mälaren och Saltsjön. I arbetet med dessa viktiga projekt önskar vi ett brett samarbete över blockgränserna, där Socialdemokraterna historiskt har visat sig stå närmast Alliansen. Därför vill jag fråga Socialdemokraterna om de avser att stödja byggstart av Förbifarten 2012.

När det gäller Slussen presenterade Socialdemokraterna i juni ett förslag för hur ni vill utforma det nya Slussen. Jag undrar om Socialdemokraterna står fast vid beskedet från i juni – att det behövs en ny trafikapparat. Eller håller ni på att ändra uppfattning, vilket skulle försena projektet ytterligare?

Folkpartiet är tydligt: Kollektivtrafiken ska byggas ut. Såväl cyklister som flanörer ska känna sig hemma i Stockholm. Vi säger ja till Förbifarten och ja till det nya Slussen.

Anförande nr 242

M å n s A l m q v i s t (V): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! En känd statsminister sade en gång att politik är att vilja. Men politik är också att välja. Att välja någonting innebär samtidigt att man väljer bort någonting annat. Man tvingas prioritera eftersom man inte kan göra allting samtidigt. Resurserna är begränsade.

Detta gäller även inom trafikpolitiken. Men ibland låter debatten som om så inte var fallet. När Förbifart Stockholm diskuteras och ställs mot en motsvarande investering i kollektivtrafiken säger snart någon ungefär så här: Varför skulle vi ställa det ena mot det andra? Vi behöver ju alltsammans! Det låter ju förträffligt, men det är inte sant. Vi kan inte både satsa 28 miljarder på Förbifarten och samtidigt ha kvar 28 miljarder och satsa på en rejäl utbyggnad av kollektivtrafiken. 28 miljarder är 28 miljarder. Vi måste göra ett val. Vi är utsedda och förtroendevalda för att göra sådana val och stå här och kunna motivera dem.

För mig blir det ekonomiska valet att i stället för Förbifarten lägga pengarna på kollektivtrafiken där behovet av satsningar är mycket stort. Det skulle både bilister och SL-resenärer tjäna på. Jag återkommer till det i detalj i mitt nästa inlägg.

Frågan om Förbifarten är också ett val av vilken struktur vi vill ha på staden. Hur vi bygger ut staden och vilken struktur vi väljer påverkar hur vi reser, hur vi umgås och hur vi lever. Framför allt påverkar det behovet av transporter. Beslutsfattarna på 30- och 40-talet gjorde för länge sedan ett mycket bestämt vägval där man satsade massivt på kollektivtrafiken i form av tunnelbana. Samtidigt byggde man ut staden i ett mönster som passade kollektivtrafikens förutsättningar. Det här har resulterat i att kollektivtrafiken i dag har stora andelar speciellt i rusningen. Man kan säga att det sedan följdes av några decennier där planerarna i stället valde att ha bilen som

utgångspunkt för i stort sett all planering. Nya verksamheter skulle helst ligga långt ut i regionen. Vi fick Huddinge sjukhus mitt i skogen. Vi fick villamattor och glesa hyreskomplex som var svåra att försörja med bra kollektivtrafik.

Enligt min mening är Förbifart Stockholm en fortsättning på detta 70-talstänkande. Med tiden har någonting hänt i Stockholm. Man har börjat tänka på ett annat sätt om att staden ska växa inåt. Det är dags att ifrågasätta även 70-talsprojektet Förbifart Stockholm. Jag återkommer till detta. Stockholm förtjänar något bättre.

Anförande nr 243

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Hej! Så trevligt att vara här! Jag heter Christer Mellstrand. Det här är första gången jag ställer mig här i talarstolen. Jag är grundare av och ordförande i Stureplanscentern, som jag har hört omnämnas i den här församlingen tidigare.

Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Det är med stolthet jag ställer mig här i dag. Vi Stockholmare får inom trafik och renhållning en politik som är offensiv och ambitiös. Detta är en riktig miljöbudget i alla delar. Jag skulle kunna läsa budgettexten som anförande, men det har vi tyvärr inte tid till. I stället ska jag visa på några av de framåsyftande insatser som Centerpartiet och Alliansen genomför.

Vi möjliggör utbyggd kollektivtrafik på vatten, där Slussen blir en naturlig knutpunkt. Vi får fler cykelparkeringar och en förbättrad renhållning och snöröjning av stadens cykelbanor. Vi fortsätter satsningen på miljövänlig spårtrafik. Vi får en flexiblere p-norm där lokala förhållanden kan påverka antalet parkeringar.

Vi får 15 000 nya träd – jag säger 15 000! Vi lägger särskild vikt vid att förbättra trafiksäkerheten kring skolor så att barn och föräldrar får en tryggare vardag. Vi tar på allvar tag i nedskräpningen i vår stad. Fimparna ska upp i samarbete med tobakbolagen och restauratörerna. Vi fortsätter arbetet med förbättrad luftkvalitet och minskat buller. Vi kommer att söka nya lösningar för att minska dubbdäcksanvändandet, som är en av viktigaste orsakerna till dålig luftkvalitet i Stockholm. Genom att sätta upp fler bullerskydd längs trafiktungta leder minskar vi bullret för många stockholmare.

Vi kommer att utöka råttbekämpningen. Vi förbättrar gatubelysningen på otrygga platser så att det kan kännas tryggare i vår stad. Vi centerpartister är särskilt stolta över att elbilsanvändandet underlättas genom speciella p-platser där man enkelt kan ladda sin bil. Förenklad miljöbilsanvändning ger Stockholm en renare luft, mindre buller och tryggare miljö på längre sikt.

Alltigenom är detta en progressiv framåsyftande miljöbudget. Vi centerpartister kommer att kämpa för att driva på för att främja miljöbilismen, kollektivtrafik på vatten och minskat buller samt en förbättrad luftkvalitet för alla stockholmare.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens budgetförslag.

Anförande nr 244

Erik Slottnér (KD): Att Stockholm växer har vi nämnt många gånger i den här debatten, inte minst i föregående avsnitt. Precis som det ställer stora krav på nya bostäder ställer det också stora krav på trafiken. Men för att Stockholm ska kunna växa är jag övertygad om att vi inte kan ställa olika trafikslag mot varandra. Vi måste inse att både bilen och cykeln behövs och att både kollektivtrafiken och fotgängarna behövs. Det ena trafikslaget gynnas inte av att det andra innebär ökad trängsel och sämre framkomlighet. Därför behöver vi bygga Förbifart Stockholm. Därför ska cykelbanorna byggas ut och rustas upp. Därför ska Spårväg City och Tvärbana Syd byggas. Därför behöver vi satsa mycket mer på den vattenburna kollektivtrafiken, och behovet av ytterligare ytor i tunnelbanan behöver ses över.

Särskilt positivt tycker jag det är att cyklandet har ökat så pass mycket i Stockholm. Cykeln har verkligen blivit ett integrerat inslag i Stockholmstrafiken. Det är visserligen ett irritationsmoment för ganska många bilister, men jag kan också säga att bilister och fotgängare många gånger är ett irritationsmoment för cyklisterna. Större hänsyn och ansvarstagande krävs i trafiken från alla trafikanter. Polisen har självfallet ett viktigt uppdrag att se till att trafikreglerna efterlevs. Men det personliga ansvarstagandet är, precis som inom så många andra politiska områden, naturligtvis oerhört viktigt.

Att cyklandet ökar så mycket som det gör är bra för miljön. Det är bra för hälsan, och det minskar trängseln för den motorburna trafiken. Denna utveckling ska därför uppmuntras. Cykelbanor och cykelfält behöver byggas ut. De behöver också bli bredare och mer separerade där så är möjligt. Snöröjningen ska bli bättre för att möjliggöra cykling även på vintertid, står det i budgeten. En utbyggnad av låncykel-systemet är viktigt. Det har vuxit mycket bland både stockholmare och turister.

För Kristdemokraterna är spårvagnen ett prioriterat trafikslag. Utbyggnad av Tvärbanan till Slussen och Kista och bygget av Tvärbana Syd och Spårväg City är alla viktiga spårvagnsprojekt. Kristdemokraterna har också i många år drivit att stombusslinje 4 ska göras om till spårvagn. Det är glädjande att så många tycks stå bakom detta förslag.

I ett Stockholm som växer behöver trafiken flyta. Jag hoppas att bilparken inom en inte alltför avlägsen framtid till stor del är utbytt mot biobränslebilar och nya elbilar. Därmed kommer inte biltrafiken att utgöra samma problembild för miljön som den är i dag. En och samma person kan faktiskt använda fötter, cykelhjul, bildäck och tunnelbaneräls på en och samma dag. Därför ska alla dessa trafikslag fungera, och inte ständigt ställas mot varandra i debatten.

Till sist vill jag säga att Kristdemokraterna är glada över att vi nu kan presentera en budget där det avsätts pengar för ett bullerskydd på Nynäsvägen. Det kommer att betyda mycket för de många boende som i dag utsätts för alltför höga bullernivåer.

Med detta sagt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens budget.

Anförande nr 245

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande, fullmäktige! Där ser ni hur snabba vi seniorer kan vara när det verkligen gäller! Jag tryckte på knappen för talarlistan först av alla.

Allvarligt talat har trafikkontoret kommit fram till att över 5 000 personer skadas i Stockholmstrafiken per år. Många av dem är gångtrafikanter. Gångtrafikanterna lever farligt. Det bör de inte göra. Men problemet är att det finns ett ganska svagt intresse från politikerna för gångtrafikanter. Vi tycker nu att man ska försöka få ett samarbete med gångtrafikanterna, och vi föreslår därför att ett fotgängarråd inrättas i Stockholm för att skapa denna dialog.

Jag går nu över till att tala om den spännande parkeringsfrågan. Det är genom att minska antalet p-platser som man kan minska trafiken. Det vet ni. Det vet Alliansen. Ändå satsar ni nu på att anlägga fler parkeringsplatser. Och inte nog med det – nu har ni ett fantastiskt program här där ni ska bygga garage under stadens parker. Där ska det tydligen finnas garage. I Stockholms Parkerings förslag står att detta ska göra parkerna till gröna oaser. Men avgaserna då? Ska det vara avgasoaser? Avgaserna kommer ju upp. Hur har ni tänkt lösa det? Fler bilar blir det också.

Nu övergår jag till att tala om kollektivtrafiken. Den är så viktig för att minska biltrafiken och även för att öka komforten. Vi tycker att det är utomordentligt bra att ni i Alliansen vill fullfölja Spårväg City – mycket bra! Det var vår motion som antogs av fullmäktige i landstinget, så vi i Miljöpartiet är lite extra glada för det. Om det inte går att nå fram till Kungsholmen via det skakiga Sergels torg finns det möjlighet till andra sträckningar.

Till sist ska jag säga något om avfallet. Det är oerhört viktigt, men detta tycker jag att ni sköter dåligt i Alliansen. Jag vill fråga er varför ni är så ointresserade av att återvinna avfallet i den takt som fullmäktige har sagt. Vi i Miljöpartiet tycker att denna takt är otillräcklig. Men ni verkar vara nöjda med att göra mindre än ni själva har varit med och beslutat om.

Därmed yrkar jag bifall till Miljöpartiets budgetförslag.

Anförande nr 246

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Det finns några saker som är viktigare än andra i detta debattblock. I en av de viktigaste frågorna håller jag med en av mina partikamrater, Patrik Silverudd, som kritiserade oss själva här på förmiddagen: Vi har dragit Slussenprojektet i långbänk alldeles för länge. Människor skadas av nedfallande grejer. Det är så mörkt att människor blir antastade av otrevliga typer. Det är inte heller någon särskilt trevlig lukt var man än går vid Slussen.

Socialdemokraterna! Kan ni inte säga att ni står bakom det beslut som vi ändå fattade här i fullmäktige i juni, så att vi vet att det finns en bred majoritet för trafiklösningen? Det är så långt som vi fattade beslutet tidigare i år. Det vore bra.

Det är toppen att Socialdemokraterna har sagt här i talarstolen att ni står bakom Förbifarten igen och att det andra var en vänstersväng för att tillgodose de andra.

En viktig fråga som vi har i detta block och som vi inte ska glömma bort är hamnprojektet i Norvik. Det innebär både att vi avlastar Stockholms hamntrafik, att vi ska slippa gå igenom de trånga farlederna i Stockholms skärgård och en möjlighet för Sverige att ta del av mer av hamntrafiken och båttrafiken som går från Östeuropa. Det handlar både om Ryssland och det övriga gamla Östeuropa. Norvik är ett otroligt viktigt projekt, och jag håller tummarna för att processen i miljödomstolarna fortsätter att knagga sig fram. Jag hörde att det i alla fall har gått hyggligt.

Det finns en sak till som är viktig i sammanhangen när Stockholm växer som det gör. Det är vi cyklisterna. Vi måste bygga ut cykelbanorna. Vi måste förbättra trafiksäkerheten för cyklisterna. Det gäller inte endast mellan cyklisterna och gående eller mellan cyklisterna och bilar och vice versa, utan också mellan cyklisterna och cyklisterna. Det är för smala cykelbanor på många ställen. Det går för fort. När vi cyklar är det väldigt många incidenter. Det behöver inte vara halt ute, utan det kan också vara en varm sommarmorgon. Detta är några saker vi måste jobba aktivt med under de kommande fyra åren.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 247

J a n V a l e s k o g (S): Jag har fått två frågor. Vi är mer än glada för att komma och börja gräva för Förbifart Stockholm. Det är absolut inga problem. Var är spaden? Det är det ena.

Det andra är Slussen. Där är det självklart att det behövs en trafiklösning som fungerar. Jag vet i och för sig att det pågår diskussioner om den delen och hur man kan lösa den på bästa sätt. Om det blir något nytt förslag vet jag inte, men det måste naturligtvis finnas en lösning som fungerar. Apropå tidigare diskussion om spårvagnar: Om man ska ha spårvagn ska det naturligtvis vara trafikseparerat på denna sträcka och inte i blandtrafik. Det bidrar förstås ytterligare till att broarna blir något bredare än de annars skulle ha varit.

Anförande nr 248

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Om jag ska tolka Jan Valeskogs svar om Slussen välvilligt låter det som en grej som i alla fall borde gå att ordna utan att man tar om hela ärendet och hela processen en gång till enligt det ni nu gärna skulle vilja. Om jag ska tolka er välvilligt står ni alltså bakom det beslut som vi fattade i juni – tror jag att det var.

Om jag ska tolka det på ett annat sätt, vilket jag inte vill, har vi en väldigt lång process till framför oss. Du nämnde ju också att det skulle behövas nya förslag. Jag hoppas verkligen att det inte är detta vi har framför oss.

Anförande nr 249

Emilia Hagberg (MP): Fru ordförande! Björn Ljung talar sig varm för cykelbanor, cykelsatsningar, breddning och ökad säkerhet. Det tycker jag är bra. Det är bara ett problem, och det är att ni nu har suttit vid makten i fyra år och lagt väldigt, väldigt lite pengar på just detta arbete. Det fanns två cykelplaner som var färdiga, och dem har ni inte gjort någonting åt.

Det är inget fel med att sedan börja en mandatperiod med omtag och att göra nya cykelplaner. Men ni gör det till försvar för att man inte har gjort någonting. Hur ska du kunna förverkliga dina satsningar på breddade cykelbanor när ni bara lägger till 10 miljoner kronor? Jag tycker inte att det verkar riktigt rimligt.

Anförande nr 250

Björn Ljung (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag håller fullständigt med dig, Emilia Hagberg, om att vi gjorde för lite vad gäller cyklisterna och att främja cyklandet under förra perioden. Så var det absolut. Jag vill säga att vi kommer att förbättra oss på den punkten.

Det viktigaste är att vi bygger bort de rent ut sagt jättefarliga hinder som kan finnas för cyklister och där cykelbanor plötsligt bara dyker upp. Vi behöver också successivt tillföra mer resurser. Däremot har jag sagt på Cykelfrämjandets debatt att någon en och en halv miljard till cykelbanor kan vi inte ta fram. Det måste jag ärligen säga. Vi kan inte heller ta fram 100 miljoner, som jag tror att ni har nämnt. Det är lite väl mycket pengar. Däremot tror jag att vi måste öka satsningarna på cykelbanorna och på cykeltrafiksäkerheten under de här åren.

Anförande nr 251

Måns Almqvist (V): Fru ordförande! Jag reagerade också på det här med cykelbanorna. Det är verkligen något som behövs. Stockholmarna cyklar i allt större utsträckning – runt 250 000 dagligen i dag. Vi har också stor potential, eftersom 40 procent av bilresorna i det här landet är kortare än fem kilometer. Cyklandet skulle kunna öka ännu mer. Det behöver byggas cykelbanor, och de behöver färdigställas. De behöver breddas. Det finns halvfärdiga cykelbanor som behöver göras färdiga. Vi har en plan för detta, och vi satsar i vår budget 100 miljoner årligen.

Det är jättefint att höra dessa vackra ord, men jag blir ändå lite skeptisk precis som jag blev när jag hörde Slottner här tidigare säga att vi inte ska prioritera något utan satsa på allt. I själva verket gör ni en prioritering när ni satsar 10 miljoner på cykelbanor. Det blir ungefär en och en halv viadukt per år. Det blir egentligen inget som någon cyklist kommer att märka av. Ni gör en prioritering, men hittills tycker jag inte att ni har stått för den i talarstolen. Om ni har några andra planer är det ju fantastiskt positivt. Kan vi få höra om dem nu, i så fall? Vad är det ni har tänkt göra?

Anförande nr 252

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Det blir exakt samma svar som till Emilia Hagberg: Vi måste successivt utöka satsningarna på cykelbanorna. Du sade något om viadukter. Det jag menar att vi i första hand måste göra är att bygga bort de närmast livsfarliga trafikfallor som finns på cykelbanorna. Jag själv och många andra har råkat ut för dem.

Det handlar också om en annan liten grej som jag glömde i replikskiftet med Emilia Hagberg. Jag tror att vi ska satsa på en trafiksäkerhetskampanj för cyklister i Stockholms stad. Låt oss gärna göra det tillsammans med cyklisternas organisationer, som Cykelfrämjandet, och polisen med flera! Vi ska verkligen ta på allvar att cyklisterna är trafikanter som vi ska räkna med. Deras situation ska vi förbättra på olika sätt.

Anförande nr 253

J a n V a l e s k o g (S): Fru ordförande, fullmäktige! I trafikpolitiken lyckas Moderaterna ha flera olika åsikter i samma frågeställning. Både vi i oppositionen och väljarna, medborgarna, har all anledning att undra vad ni egentligen står för.

Till exempel har både finansborgarrådet och trafiklandstingsrådet sagt i ABC att tunnelbaneutbyggnaden är avslutad. Ingen mer tunnelbana trots att vi inom 20 år kommer att vara nästan 500 000 fler invånare i länet! Samtidigt säger ni i budgeten att ni ska studera en tunnelbana till Nacka-Värmdösektorn. Så skriver ni. Då undrar man: Vad är det som gäller egentligen?

Ni har bestämt att av kollektivtrafikprojekten ska Spårväg City prioriteras först trots låga resandetal. Spårvagn gäller i stället för tunnelbana till Norra Stationsområdet trots att det blir höga resandetal dit i framtiden. Men i budgeten säger ni plötsligt att val av trafikslag för olika sträckningar ska bestämmas av vilket resandeunderlag som finns. Det är en helt annan princip. Då undrar man: Vad är det som gäller egentligen?

Inför valet sade ni att inga större resurser ska läggas på cykelbanor. Men nu talar ni om en ny cykelinfrastruktur och nya cykelbanor trots att inga pengar anvisas. Då undrar man: Vad är det som gäller egentligen?

Ni talar om en fortsatt parkeringsnorm på 1,0. Men i två bostadsområden med stark anknytning till Europavägar och minst risk för belastning av innerstaden, nämligen Norra Stationsområdet och Norra Djurgårdsstaden, kommer man att hamna på halva denna p-norm, eller till och med under det. Då undrar man: Vad är det som gäller egentligen?

Tidigare har borgarrådet sagt att dubbdäcksförbudet ska utökas. Nu talar du om nya incitament för minskad dubbdäcksanvändning. Då undrar man: Vad är det som gäller egentligen?

Tidigare har ni sagt att inget matavfall från enskilda hushåll ska samlas in. Nu talas det om ändrad taxa för att stimulera ökad insamling. Men det finns inga indikatorer för insamlingsmål i budgeten. Då undrar man: Vad är det som gäller egentligen?

Jag tycker nog att det är svårt att förstå vad ni egentligen vill med tunnelbanans utbyggnad, prioriteringar i kollektivtrafiken, cykelbaneutbyggnaden, parkeringspolitiken, dubbdäcksförbudet, matinsamlingen och mycket annat. Vi kanske kan få detta utrett av borgarrådet så småningom.

Anförande nr 254

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jan Valeskog! Vad tycker egentligen oppositionen om Spårväg City? Miljöpartiet säger en sak, Vänsterpartiet håller med och Socialdemokraterna tycker en annan sak. När det gäller p-normen tycker Miljöpartiet en sak och Socialdemokraterna en annan sak. Dubbdäcksförbudet är ni också ute och svajar i. Jag kan dra samma litanian om ert alternativ.

Jag kan däremot också svara på dina frågor. Vi tycker absolut att man ska öppna för att bygga ut tunnelbanan efter 2021. Det framgår alldeles tydligt i den länsplan som finns. Vi tycker att Spårväg City är ett viktigt inslag i infrastrukturen i Stockholm, och vi har också tillsatt analysgruppen för att se till vad man gör bäst även i fortsättningen. Det gäller över huvud taget hur vi använder gatunätet i Stockholm.

När det gäller cykelbanor har jag tidigare sagt, och jag säger det återigen, att man inte bara ska titta på trafikkontorets investeringsbudgetar. Det byggs också cykelbanor i anslutning till att vi exploaterar.

Det finns bara en möjlighet för staden att reglera dubbdäcksförbud, och det är på enstaka gator. Jag hoppas på att vi kommer att få rådigheten så att vi kan införa miljözoner, men vi har ännu inte fått detta verktyg i vår hand. Därför kan vi inte göra någonting åt den delen.

När det gäller matavfall är det bara oppositionen som har påstått att vi inte är intresserade av att samla in detta från hushåll. Vi har hela tiden haft en lägre taxenivå. De senaste två åren har vi subventionerat matavfallsinsamling från hushållen fast ni har hävdade i debatten att vi inte är ett dugg intresserade av att samla in det.

Anförande nr 255

J a n V a l e s k o g (S): Det är en viss skillnad om det är ett och samma parti som har flera olika åsikter i samma fråga eller om det är olika partier. Den jämförelsen haltar betänkligt.

Jag konstaterar att ni inte har några indikatorer för insamlingsnivå när det gäller matavfall trots att ni säger att ni har ambitioner på området. Vad jag har förstått av era nya incitament för att minska dubbdäcksanvändningen är detta bara prat; det fanns inget fog för det.

När det gäller tunnelbaneutbyggnaden har jag förstått att ni fortfarande är splittrade. Jag har förstått att finansborgarrådet har ändrat uppfattning efter påtryckningar. Men trafiklandstingsrådet har samma uppfattning, vad jag förstår. Däremot har ni fortfarande den inställning som ni står för i budgeten – att resandeunderlaget ska styra vilka prioriteringar ni gör. Men så gör ni ju inte! Då skulle ni ha satsat på Spårväg Syd i stället, som har 60 000 resenärer per dag jämfört med Spårväg City som bara har en tredjedel.

Det du säger stämmer inte. Även när det gäller parkeringsnormerna hänger det i luften vad ni egentligen avser att göra. Men det kan vi återkomma till.

Anförande nr 256

M a r k K l a m b e r g (FP): Jag vill ta upp två saker med anledning av Jan Valeskogs inlägg. Det första gäller Spårväg City, som vi i Folkpartiet är mycket positiva till. Med exploateringen av Norra Djurgårdsstaden kommer det att bli tusentals nya bostäder. Det är viktigt att det finns en fungerande kollektivtrafik när bostäderna har kommit på plats och invånarna flyttar in. Därför är det viktigt att vi kommer i gång med Spårväg City tidigt. Jag undrar varför ni ställer er så skeptiska till detta.

Det andra är att jag läste en intervju med en av dina partikolleger, borgarrådet Rudin, för någon vecka sedan. När man läser intervjun får man intrycket av att Socialdemokraterna närmast vill att man ska behålla den nuvarande trafiklösningen vid Slussen. Jag undrar: Är det något som du står för? Eller står ni upp för att vi måste finna en ny trafiklösning för Slussen? Vad är Socialdemokraternas linje?

Anförande nr 257

J a n V a l e s k o g (S): Med Slussen är det så att vi vill riva för att bygga nytt – punkt. Så är det. Vi vill få en trafiklösning som fungerar.

När det gäller Spårväg City vill vi också bygga ut till Norra Djurgårdsstaden i takt med att vi får invånare och kontor där, vilket kommer att dröja. Det faktum som togs upp i SL i går, där man uppenbarligen är beredd att lägga 800 miljoner kronor extra för att få detta klart till 2014, är kanske en intressant frågeställning för fler att fundera på. Det handlar om ett antal hundra meter spårväg som sedan måste rivas upp två år senare. I stället har staden i olika dokument hela tiden sagt att 2017–2018 är mer realistiskt. Men Folkpartiet och även Moderaterna hävdar fortfarande i landstinget att vi ska lägga 800 miljoner kronor extra för att vara klara redan till 2014. Hur ställer ni er till det?

Anförande nr 258

M å n s A l m q v i s t (V): Fru ordförande! Jag vill återkomma till att säga någonting om spårsatsningar som jag var inne på i mitt första anförande. Förutom de satsningar på nya spår för pendeltåg och tunnelbana som har varit uppe till debatt

skulle jag vilja lyfta fram det tredje spårssystemet – spårvägstrafiken. Vänsterpartiet vill snabba på byggandet av Tvärbana Syd i Stockholms södra förorter.

En annan viktig satsning som jag nästan tycker kommer i skymundan av allt detta kattrakande runt Spårväg City är konverteringen av busslinje 4 till spårväg. Det är den busslinje som egentligen mer än någon annan uppfyller kraven för en konvertering eftersom den har så många resenärer. En kapacitetsstark tvärförbindelse av det här slaget inne i staden skulle få stor betydelse, för den skulle kunna avlasta tunnelbanan som ofta är sprängfylld när den kommer över tullarna. Många reser in till T-centralen bara för att byta till en annan tunnelbanelinje. Spårväg på busslinje 4 tycker jag är en viktig sak som har tagit alldeles för lång tid. Det har hänt för lite. Jag tycker att det är en viktig sak att lyfta fram.

Vi har diskuterat Förbifarten. Det är flera som har tagit upp denna fråga. En sak till som jag tycker behöver sägas om Förbifarten är att problemet med den är att vi inte har någon förbifartstrafik att tala om. En förbifart kräver rimligtvis förbifartstrafik; annars blir det ingen förbifart. Förbifarter är utmärkt för mellanstora städer längs E4:an eftersom nästan 100 procent av trafiken bara ska passera förbi. Det är genialt för Tierp eller Hudiksvall, exempelvis. Men det är inte säkert att det är optimalt för Stockholm. Vi har sett siffror på att den trafik på Essingeleden som egentligen kan klassas som ren förbifartstrafik rör sig om 3–5 procent. Avlastningen på Essingeleden, Södra Länken och innerstaden blir alltså mikroskopisk.

Jag tycker att det är viktigt att ta fram detta i debatten. Man kan vara för Förbifarten, men då tycker jag att man ska prata om de verkliga motiven – att man vill öppna nya områden för exploatering och att man vill ha en lite glesare regionstruktur. Det handlar inte om att man vill avlasta innerstaden. Alla vi som har läst utredningen vet att den avlastningen är mikroskopisk.

Anförande nr 259

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag tycker att det är fascinerande med det som oppositionen nu upprepar med en dåres envishet – att man ska prioritera Spårväg Syd. Det är ett projekt som finns i princip nästan bara på papperet. Det kräver detaljplaneförändringar i ett flertal olika kommuner. De första inbjudningarna till diskussioner om spåret har gått ut, och hundratals människor har kommit till dessa möten. Detta är ett projekt som kommer att väcka ett enormt engagemang hos alla berörda som finns i närheten av det, inte bara i Älvsjöområdet utan överallt runt omkring.

Jag tycker att det är oerhört intressant att oppositionen nu säger att man ska tidigarelägga och skynda på detta projekt som de facto finns inom ramen för länsplanen men som ligger i den senare delen av den på grund av projektet inte är färdigt för att sätta spaden i marken, utan långt därifrån. Hur tänker ni göra för att köra över opinionen i frågan?

Anförande nr 260

M å n s A l m q v i s t (V): Om det är en överraskning att vi vill tidigarelägga projektet är det intressant, för det har vi sagt under hela den mandatperiod som har gått. Om det sedan är en överraskning för ett trafikborgarråd att det blir diskussioner när man vill bygga nya spårprojekt är det också intressant. Jag tycker att vi har sett flera sådana exempel tidigare, exempelvis Spårväg City som det blev jättemycket diskussion om. Detsamma gällde när vi byggde den ursprungliga Tvärbanan, som det var många som var skeptiska till.

Det som framför allt krävs är en finansiering, och den har ni inte. Ni prioriterar att bygga Förbifarten. Det gör knappast att det går snabbare. Det krävs också någon som tydligt driver projektet, och det tycker jag inte att ni har gjort under den mandatperiod som har gått. Om ni vill sätta i gång med det här nu är det jättestarkt. Vi har sagt under fyra års tid att vi vill forcera projektet, och det tycker vi fortfarande. Men vi sitter inte i majoritet, och det är jag den förste att beklaga.

Anförande nr 261

M a r k K l a m b e r g (FP): Måns Almqvist ifrågasätter behovet av Förbifart Stockholm. Jag vet inte var du bor. Det kan tyckas att vi som bor i Stockholms stad inte har ett behov av Förbifart Stockholm, men de som bor i norra eller södra delarna av länet har ett uppenbart behov av denna. Att kunna knyta samman de norra och södra delarna av länet är av stor betydelse.

Vi i Folkpartiet vill framhålla att det är väldigt viktigt att det här blir en satsning både på dem som färdas med bil och på kollektivtrafiken. Om man lyssnar på opinionen, vilket jag tycker att det är viktigt att man gör, finns det ett väldigt starkt stöd för detta. Jag beklagar att det behov som människor upplever inte har nått dig. Det finns en stark folklig efterfrågan på den här lösningen. Jag tror också att det är en viktig förklaring till varför Alliansen fick ett förnyat förtroende i staden, länet och riksdagen.

Anförande nr 262

M å n s A l m q v i s t (V): När det gäller stödet till Förbifart Stockholm tror jag att det har mycket att göra med hur man ställer frågan. Jag tog upp avlastningen av innerstaden och Essingeleden. Det finns egentligen inte någon förbifartstrafik att tala om. Jag tycker att det är viktigt eftersom många tror att syftet med förbifarten är att lösa problemet med bilköerna inne i staden. Som jag sade är det en myt. En rad studier från både regeringen och landstinget visar att köerna kommer att vara betydande, mycket större än i dag, oavsett om vi bygger den eller inte. Den har ingen större avlastande effekt. Om man sprider det ryktet till folk i norra och södra länsändarna förstår jag att de blir väldigt besvikna. Mitt budskap är att siffror i dag visar att förbifartstrafiken är runt 3 procent. Lyfter du bort den får du ingen större avlastande effekt.

Det du säger nej till när du säger ja till förbifarten är en annan typ av väg. Det är därför som många i Stockholms stad har drivit frågan om en östlig förbindelse som

skulle avlasta mycket. Det säger man nej till för ganska lång tid framöver om man lägger 30 miljarder på förbifarten. Det är det du väljer bort när du väljer förbifarten. Det tycker jag att man ska vara rak och ärlig och säga.

Anförande nr 263

S t e l l a n H a m r i n (V): Fru ordförande! Jag tänkte prata lite om renhållning och avfallshantering. Jag tycker att det länge har varit en av Alliansens svagare grenar. Jag glömmer aldrig främst Folkpartiets maniska motstånd mot försöken att göra biogas av matavfall för ett antal år sedan. Det var ingen hejd på hur omöjligt det var, vilka horder av råttor som skulle översvämma staden och vilket uppror det skulle bli bland vanliga hederliga invånare i Stockholm. Det var synd, för det bromsade processen och man lyckades sälja ut Ecoferm, vilket gjorde att den processen avstannade alldeles för tidigt. Stockholm Vatten har dessutom länge haft en egen liknande energiproduktion. Den har man också sålt ut.

Nu har majoriteten bytt fot och satsar på insamling av matavfall. Det är jättebra. Fortsätt med det! Där finns en stor potential. Strunta i era liberala kritiker i tv och Expressen som motarbetar detta som ett slags parallell till den amerikanska Tea party-rörelsen!

Nu kan man också isolera fosfor från rötslam. Hade vi fortfarande styrt produktion och försäljning hade vi kunnat bygga upp en ganska intressant industri runt den tekniken för att slippa hantera rötslam ute på åkrarna. Vi hade kunnat ta fosfor från vårt eget avloppsreningsverk och ta ut det utan vatten och annat på åkrarna. Det hade hjälpt ganska mycket. Möjligheten finns fortfarande, men det är mycket svårare när vi inte kontrollerar processen. Men tänk gärna på det!

Den andra stora bristen med avfallshanteringen gäller tidningar och förpackningar. Här har vi dubbla system där förpackningar och tidningar hanteras på ett sätt och annat hushållsavfall på ett annat sätt fastän beståndsdelarna är exakt desamma och de i slutändan ur rent teknisk-biologisk synpunkt slås ihop. Kommunen sköter sitt ansvar här ganska bra, men det gör inte industrin. De sköter det dåligt med besvärliga, smutsiga behållare som ställer till en massa problem och som ligger långt bort.

Jag hade hoppats att regeringen skulle göra något åt det här, för jag vet att det har funnits intresse för detta både nationellt och i staden. Men man har inte lyckats, sannolikt på grund av hänsyn till industrin. Det finns kommuner som har struntat i det här och som låter industrin betala för att kommunen tar hand om det och sedan sköter det i ett sammanhang. Det tycker jag att vi ska göra här i Stockholm också. Man kan inte begära att folk ska släpa förpackningar och tidningar flera hundra meter från där de bor, särskilt inte om man är gammal och har svårt att röra sig.

Slutligen måste vi ha fler återvinningscentraler och fler mobila lösningar både på land och på vatten. Vad jag vet byggde ni inga 1998–2002. Vi nästan dubblerade antalet 2002–2006. Jag tror att ni fullföljde en del av de projekten förra gången, men sedan har ingenting hänt. Jag vet att det här bland annat beror på brist på mark, men

det är en prioriteringsfråga. Vi måste ha bra återvinningscentraler. Vi måste satsa på det.

Anförande nr 264

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det pågår en spännande teknikutveckling även på insamlingssidan. Inom ramen för projektet Norra Djurgårdsstaden tittar vi bland annat på om man inte kan använda sopsugsystemet för att samla in avfall. Det gör vi tillsammans med branschen. Jag hoppas att vi ska hitta en spännande lösning där som gör att man inte behöver släpa ut saker och ting på gatorna utan faktiskt kan separera i hemmet. Det var den ena delen.

Den andra delen är att när det gäller återvinningscentralerna tycker jag att vi har en väldigt olycklig utveckling i Stockholmsregionen där man bygger upp murar mellan de olika kommunerna genom att man inte tillåter invånare från till exempel Stockholm att slänga sina grovsopor på en återvinningscentral i en annan kommun. Här har jag tagit ett initiativ inom ramen för Kommunförbundet i Stockholms län till att vi ska hitta en modell där vi kan tillåta att de som bor nära en återvinningscentral kan lämna sina grovsopor där oavsett vilken kommun de råkar bo i. Här måste vi kunna samarbeta över gränserna för att minimera transporter och göra det enkelt för invånarna i Stockholmsregionen att bli av med sina grovsopor.

Anförande nr 265

Stellan Hamrin (V): Jag tycker att det låter intressant. Vi stöder naturligtvis gärna den utvecklingen även om vi i Stockholm också måste ta vårt ansvar. Jag har inte riktigt koll på hur stort ansvar man tar i andra närliggande kommuner, men det är självfallet mycket bättre om vi kan göra det tillsammans.

Men vi har alla andra områden inne i staden där det ännu inte är löst. Vi måste få bort de här gröna behållarna. Det går faktiskt om vi vill. Man har gjort det i Helsingborg, som styrs som en borgerlig kommun. Jag tror att det i någon mening innebär att man bryter mot Naturvårdsverkets förordningar, men det fungerar uppenbarligen. Jag tror att det är mycket bättre. Låt oss vara lite radikala och dra i gång en sådan process!

Anförande nr 266

Erik Slottnér (KD): Herr ordförande! Säger man trafik- och renhållningsnämnden när man går runt på staden tror jag att ganska många skulle tycka att det låter ganska torrt och tråkigt och som en typisk byråkratnämnd, men nämndens beslut påverkar ju verkligen stockholmarnas vardag. Besluten påverkar också mycket av hur Stockholm upplevs av oss som bor här men också av besökare.

Trafiken har fått stort utrymme här, och alla är medvetna om vikten av att trafiken flyter och fungerar för att det ska vara en trivsamt stad att bo i. Att Stockholm är rent och snyggt är också en annan viktig uppgift för nämnden. Att bekämpa nedskräpningen är så pass viktigt för mig att det var en av mina valfrågor. Få saker provocerar

mig så mycket som när någon slänger skräp på marken, inte tar med sig resterna efter en picknick eller spottar inomhus.

När snus, fimpar och tuggummi av någon anledning inte längre ses som nedskräpning tycker jag att någonting är konstigt. Det talas ofta om fimpsugar, och det är väldigt bra. Det är en fantastisk teknik, men problemet är naturligtvis att fimparna hamnade där de gjorde. Kommunen har ett stort ansvar för att det finns tätt uppställda papperskorgar, att dessa töms regelbundet och framför allt att de töms innan de blir fulla.

Stockholm har också blivit mindre skräpig under den mandatperiod som har gått, trots att vi har en tilltagande picknick- och takeawaykultur, men inte ens kommunen är fullkomlig. Även kommunen brister emellanåt. Att en papperskorg är full får naturligtvis inte vara skäl för någon att kasta skräpet på gatan. Varje medborgare i Stockholm har ett personligt ansvar att se till att vår stad är grön, vacker och fri från skräp.

Därför har Kristdemokraterna föreslagit att det ska bli lättare att bötfälla medborgare som skräpar ned. Jag vet att ett arbete pågår i regeringen just nu för att få till stånd en sådan lagstiftning. Det skulle vara väldigt välkommet eftersom det skulle bidra till ett renare och snyggare Stockholm. Det är lätt att ropa på politiska åtgärder i tid och otid, men Stockholm blir inte renare än så ren som stockholmarna själva vill ha staden. För att få en renare stad måste både kommunen och medborgarna ta sitt ansvar.

Anförande nr 267

E m i l i a H a g b e r g (MP): Ordförande! Jag vill kommentera två saker. Jag håller så klart med om att en ren stad utan skräp är någonting som vi bör sträva efter. Det arbetet är väldigt bra. Däremot är det tråkigt att det alltid handlar om skräpet ute när Alliansen pratar renhållning. Det handlar väldigt sällan om avfallet, mål för avfallet, hur vi kan minimera uppkomsten av avfall och hur vi kan öka sorteringen av avfallet så att vi får en miljövänligare avfallshantering. Jag skulle vilja höra din syn på detta, inte minst när det gäller att öka insamlingen matavfall.

Anförande nr 268

E r i k S l o t t n e r (KD): Jag håller inte med om att det alltid är tyst om detta. Jag tycker visst att vi i Alliansen även pratar om detta. Jag är absolut ingen specialist på den här frågan. Jag sitter inte nämnden. Men vi har de här avfallskvarnarna som vi har pratat om. Det ska vara möjligt att ha sådana i många av våra nybyggnationer. Det är ett väldigt bra sätt att återvinna matrester och därmed också kunna producera mer biogas. Det är väldigt välkommet.

Vi skrev också in i budgeten att vi ska ha fler mobila avfallsstationer för att samla in farligt avfall. Det tycker jag också är väldigt bra.

Anförande nr 269

M a l t e S i g e m a l m (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tänker ta upp några saker om Stockholms Hamnar. Stockholms Hamnar står egentligen på två fötter i dag. Den ena är den turism som man har via kryssningstrafiken, och den andra är att Stockholms Hamnar har en viktig uppgift när det gäller införsel till hela Stockholmsregionen och Mälardalen av olika typer av varor som vi dagligen använder. Godsmängderna i Stockholms Hamnar ökar totalt sett i våra tre hamnar i Stockholm, Kapellskär och Nynäshamn. Vi hade kanske haft en bättre tillväxt om inte den här lågkonjunkturen hade kommit för några år sedan, och vi har inte riktigt kommit över den ännu.

Under de närmaste åren kommer det att ske ganska stora investeringar i Stockholms Hamnar i Stockholm, Kapellskär och Nynäshamn, och det gäller framför allt i Nynäshamn med utbyggnaden av Norvik som har nämnts tidigare här från talarstolen. Det är en otrolig satsning för hela Stockholm. Jag tror personligen att hade vi inte haft diskussion och planerna på Norvik hade vi inte heller sett den utveckling som har varit när det gäller väg 73 och dubbelspåret ända ned till Nynäshamn. Det har framför allt satt Nynäshamn på kartan i och med att man i dag också har startat en nybyggnation. Det fattas lägenheter eftersom folk flyttar ned till Nynäshamn.

Det är också viktigt ur flera perspektiv att Norvik byggs. Vi får se vad som händer i Miljööverdomstolen. Det avgörs den här veckan om det blir någon flytt av containerhamnen i Stockholm och en utbyggnad av Norviksverksamheten. Det kommer också att vara miljövänligt i och med att väldigt många transporter från Norvik kommer att ske via järnväg. Jag tror att Norvik också skapar en framtidstro för hela vår region. Vi har diskuterat och planerat för Norvikshamnen i åtta nio år. Nu är det dags att vi får ett beslut på att vi får bygga den.

En annan fråga som jag också vill ta upp i anslutning till hamnverksamheten är den oljehantering som i dag finns på Loudden. Där finns det ett avtal som löper fram till 2018. Nu är det viktigt att staden gör allt vad den kan för att få en flytt av verksamheten på Loudden så snabbt som möjligt. Får vi bort den verksamheten minskar också biltransporterna i form av oljetransporter genom staden ganska mycket. Gör man det här ganska snabbt borde man också kunna flytta verksamheten på Loudden 2018 samtidigt som avtalet med Bergs Oljedepå går ut. Då skulle man kunna få bort två oljedepå på en gång.

Jag vill också yrka bifall till s-reservationen i kommunstyrelsen när det gäller hamnverksamheten.

Anförande nr 270

D a t e v i g M a r d i r o s s i a n L ö n n (M): Jag tänker prata lite framkomlighet. Jag läser i sossarnas budgetförslag att man vill verka för ökad framkomlighet för alla trafikslag och alla trafikanter och att man ska ha ett helhetsperspektiv på detta. Jag läser även att barmarks- och vinterväghållningen ska tillföras stadsdelsnämnderna. Jag kommer ihåg när jag kom in i stadsdelsnämnderna för åtta

år sedan. Då hade stadsdelsnämnderna ansvar för till exempel vinterväghållningen. Jag minns att det var stora problem med att den var så ojämn mellan stadsdelarna. Bodde man till exempel precis vid gränsen mellan Östermalm och Norrmalm kunde man se att det var jättefint skottat på Norrmalmssidan, men på andra sidan gatan var det minsann inte så bra.

Jag undrar hur det kan bli bättre framkomlighet om vi delar upp ansvaret för till exempel snöröjningen på 14 stadsdelsnämnder. Det behövs tvärtom mer samordning och samarbete för att få bukt med detta. Ett gott exempel är hur vi under den här mandatperioden ska samarbeta mer med fastighetsägarna så att skottningen sker i rätt ordning. Man ska skotta trottoaren efter det att takröjarna har skottat ned snön från taken. Ni får gärna svara på den här frågan: Hur blir det bättre om vi delar upp detta på 14 stadsdelsnämnder? Kommer cyklisterna till exempel att få skumpa fram mellan stadsdelsnämnderna?

Anförande nr 271

J a n V a l e s k o g (S): Att det var fint skottat på Norrmalm berodde väl på att jag själv var ordförande. Sedan hade vi också direktören på Norrmalm i presidiet. Men skämt åsido, det som är intressant i den här frågeställningen är just att du säger att det var ojämnt på den tiden. Det är mycket möjligt att det var, men nu är det jämt dåligt. Det gäller i alla fall på alltför många platser. Det blir naturligtvis en stor skillnad om man har ett lokalt ansvar med alerta tjänstemän och politiker som reagerar när snöröjningen inte fungerar lokalt. Det var det som var fördelen med att ha det decentraliserat. Nu har vi mig veterligen en enda person som ska jaga samtliga entreprenörer om de inte sköter sig. Förr fanns det en på varje stadsdelsnämnd som ringde på en gång när det inte fungerade på några gator. Det fanns även politiker och allmänhet som hade närmare till dem som var ansvariga för frågorna. Nu är avstånden större och kvaliteten sämre.

Anförande nr 272

D a t e v i g M a r d i r o s s i a n L ö n n (M): Att det var ojämnt förut berodde ju att det var så många olika aktörer som skulle utföra den här snöröjningen. Det är mycket bättre om man samordnar detta och försöker förbättra allting gemensamt. Dessutom är det lättare för en fastighetsägare att vända sig till ett ställe när man ska samordna med takskottningen så att man inte skyfflar ned all snö från taken direkt efter det att entreprenören har varit och röjt på gatan natten innan. För en god framkomlighet och ett helhetsperspektiv krävs det just en samordning och mer samarbete med gatuhållningen och vinterväghållningen.

Anförande nr 273

A n n M a r i E n g e l (V): Jag vet inte om du bygger det här på erfarenhet eller om det är vad du tror. Vi som har varit med om att stadsdelarna skötte detta vet att det fungerade bättre då. Det vet även medborgarna. Det finns en medborgarundersökning från 2010. Antalet medborgare som instämmer i påståendet att i den stadsdel

där jag bor sköts snöröjning och sandning av gator och gångvägar på vinter på ett bra sätt, har sjunkit från 58 till 40 procent från 2006 till 2010.

Jag har själv varit ordförande i en stadsdelsnämnd. Den här frågan var uppe väldigt ofta hos oss. Jag vet att det fungerade väldigt mycket bättre när det var ett antal tjänstemän och lokala politiker som engagerade sig i detta och höll koll på det. Folk visste vilken person de skulle ringa. De tittade personligen på den trappa som de visste var lite knepig. När folk ringde visste man exakt vad de talade om och vad det rörde sig om. Det är faktiskt inte så att stordriften är bättre när det gäller alla sådana här saker. Man kunde kanske titta lite på erfarenheterna innan man bestämmer sig för att det är bättre med en centralisering av principiella skäl.

Anförande nr 274

D a t e v i g M a r d i r o s s i a n L ö n n (M): Jag bygger också detta på erfarenhet. Att det blev som det blev förra vintern beror kanske på att man har varit bortskämd med väldigt milda vintrar då snöröjningen inte har krävt lika mycket arbete. Förra vintern var ju exceptionellt snöig. Det är klart att det inte var helt bra överallt, och det ska naturligtvis bli bättre. Men jag förstår fortfarande inte hur det blir bättre om man delar upp ansvaret på 14 olika områden i stället för ett.

Anförande nr 275

A w a d H e r s i (MP): Ordförande! Det stämmer att kvaliteten på vinterväghållningen skiljer, men skillnaden beror faktiskt på att olika stadsdelar får olika ersättningar räknat i kronor per kilometer. På Östermalm får man till exempel 55 kronor per kilometer, men i Järva får man 4,7. Det gör att det blir skillnad. Jag håller i och för sig med dig om att just vinterväghållning är en av få frågor som engagerar väldigt många medborgare, men frågan som kommer som ett brev på posten är: Kommer ni att förändra den snedfördelning som råder i dag?

Anförande nr 276

D a t e v i g M a r d i r o s s i a n L ö n n (M): Jag tycker att det är viktigt att vi ser till att förbättra den snöröjning vi har och att vi samarbetar mer med fastighetsägarna och har en aktiv kontakt med entreprenörerna så att de problem som var förra vintern inte uppstår igen.

Anförande nr 277

J a k o p D a l u n d e (MP): Herr ordförande! Vi i Miljöpartiet brukar ofta beskyllas för att vara naiva bakåtsträvare. Historiskt sett kan det väl ha funnits ett visst fog för den kritiken, men så är det knappast i dag. Nu för tiden är det i stället så att det snarare är de som vill bygga den sexfiliga motorvägen Förbifart Stockholm som är bakåtsträvarna. Det är de som kallar förbifarten för en miljöattsning som är naiva.

I dag skaffar allt färre körkort och allt fler vill i stället ha en snabb och smidig kollektivtrafik. På bara tio år har cyklandet fördubblats. Detta är inte bara en fråga om miljö utan även om frihet. Bilen är inte längre en frälsande frihetsmaskin, utan i dag är snarare frihet en cykel, ett månadskort och en taxiresa när det kniper till.

Att i det läget lägga 30 miljarder på Förbifart Stockholm är dyrt, ineffektivt och cementerar fast oss i ett bilberoende i decennier in i framtiden. Utöver det är förbifarten en klimatkatastrof. När trafikforskare och samlade myndigheter lägger fram detta för våra beslutsfattande politiker och säger att fler vägar leder till mer trafik, vilket leder till mer miljöpåverkan, viftar miljöminister Carlgren bort kritiken och säger att det inte är något problem, för när förbifarten är färdigbyggd kommer det bara att rulla miljöbilar på den vägen.

Stockholmscentern, som finns representerad här, fyller i med samma resonemang och säger så här på webbplatsen Ja till Förbifart Stockholm: Successivt närmar vi oss en verklighet där bilarna går på el. När Förbifart Stockholm står klar någon gång i början av 2020-talet har vi en helt annan situation på vägarna än i dag. Målet att ha en fossilbränslefri trafik närmare sig. Möjligen kommer vi redan då att vara där.

Det kan möjligen vara den största underdriften i Stockholms trafikpolitiska historia. Tittar man i tabell 12 på s. 104 i Regeringskansliets och Energimyndighetens nationella handlingsplan för förnybar energi är prognosen att en tiondels procent av den energi som ska driva våra bilar kommer att komma från el. Det är inte hälften och inte en tiondel. Inte ens en procent utan en tiondels procent beräknas komma från el. Centerpartiet säger att 2020 kommer vi möjligen att vara klara.

Det är dags att vi stoppar denna naiva och bakåtsträvande politik och i stället bifaller Miljöpartiets reservation som storsatsar på cykel och kollektivtrafik.

Anförande nr 278

Borgarrådet Hamilton (M): Miljöpartiet är ganska ensamma om att ha den här inställningen till förbifarten, Jakob. Bland dem som röstar på Miljöpartiet finns det en majoritet för Förbifart Stockholm. Ni är lite grann offer för er egen uppfattning om det här projektet. Du säger att allt färre skaffar körkort. Ja, men varför ska vi bygga förbifarten? Det ska vi göra dels för att leveranstrafiken, en av näringslivets viktiga förutsättningar, ska kunna bli bättre, dels för att kollektivtrafik ska kunna gå på den här vägen och dels för att alla de som inte behöver åka in till Stockholm ska kunna åka på förbifarten, och de har körkort. Det är inte de innerstadsbor som inte har körkort som ska åka här.

Det här handlar om att binda ihop norr och söder. Det handlar om att se till att hela Järvaområdet får en helt annan position i Stockholmsregionen. Det handlar om att se till att Kungens kurva och Kista kan bindas ihop så att vi får en sammanhållen och väl fungerande arbetsmarknad.

Anförande nr 279

J a k o p D a l u n d e (MP): Det stämmer visserligen att om man frågar stockholmarna om de vill ha en motorväg här och säger att staten betalar, säger folk ja. Men säger man i stället att vi har 30 miljarder och frågar om de vill ha mer motorväg eller mer kollektivtrafik säger stockholmarna att de hellre vill ha kollektivtrafik. Det är den frågan som vi vill ställa till stockholmarna. Vi har ingen sedelpress där vi kan trycka fram miljarder, utan vi vänder på varje krona och ser till att investera dem på bästa sätt.

När man frågar Vägverket varför vi ska ha den här förbifarten säger de att vi ska knyta samman boende i södra Stockholm med arbetstillfällena i norra Stockholm. Det kan man göra på betydligt bättre sätt med kollektivtrafik. Att bygga motorväg för 30 miljarder kronor är ett dyrt sätt att lösa det samhällsproblemet. Vi vill bygga kollektivtrafik i stället.

Anförande nr 280

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Hej, Jakob! Varför ska ni hela tiden ställa trafikslagen mot varandra? Det skapar konflikter som inte finns. Folk som bor i Stockholm är cyklister, gångtrafikanter, kollektivtrafikresenärer och ibland också bilister. I er värld verkar det som om man är antingen eller, och när man väl har valt vad man ska åka förklarar man krig mot alla andra. Så är det inte, utan vi behöver allt detta. Det finns också undersökningar, bland annat från Sika, som visar att när man gör investeringar i alla trafikslagen får man synergieffekter som man inte får om man bara satsar på ett eller ett par av dem. Där tror jag att du behöver läsa på.

Sedan finns det också undersökningar från bland annat KTH som visar att även utan Förbifart Stockholm kommer vi att få 120 000 bilar in till Stockholm. Var ska de åka någonstans? Det är min fråga till dig. Du kan inte tvinga folk att inte köpa bil om folk anser att de behöver bil. Det här är alltså uträknat utan Förbifart Stockholm.

Anförande nr 281

J a k o p D a l u n d e (MP): När det gäller detta att fler kommer att vilja skaffa bil vill jag säga att vi faktiskt kan välja att göra infrastruktursatsningar som människor kommer att anpassa sig till. Jag tror att det finns väldigt många människor som skulle vilja ställa bilen givet att det finns bra kollektivtrafik. Vi tänker säga till stockholmarna: Röstar du på Miljöpartiet kommer vi att göra de nödvändiga investeringar som krävs för att du ska kunna ställa undan bilen.

Jag tror att fler människor hellre vill sitta på ett pendeltåg in till staden eller sitta på tunnelbanan och kunna läsa eller göra någonting annat än att sitta i bilkö. Oavsett hur det är med förbifarten tror jag att fler människor vill åka med kollektivtrafiken i stället för att tvingas åka bil, som i dag.

Sedan säger du att vi ställer trafikslag mot varandra. Menar borgarrådet Ankersjö på fullaste allvar att ni behandlar de olika trafikslagen på samma sätt? Menar du att ni lägger lika mycket resurser på bilister som på gångtrafikanter, cyklister och

kollektivtrafikanter? Så är det självfallet inte. I samhällsplaneringen dominerar investeringar för bilar. Detta vill vi förändra så att även cyklister, gångtrafikanter och kollektivtrafikanter får en likvärdig del av den samhälleliga investeringen.

Anförande nr 282

M a r k K l a m b e r g (FP): Det är trevligt att träffa dig här i detta sammanhang. Jakob talar om att man kan ta cykel, buss och ibland taxi. Det kanske är något som fungerar för dig, och det är något som fungerar för mig också som bor i Stockholms innerstad. Men alla bor inte i Stockholms innerstad. Det är vissa som behöver bil.

Ni bygger upp en onödig motsättning mellan kollektivtrafik och Förbifart Stockholm. Någonstans måste ju bussarna gå. Stockholm är en av få huvudstäder – jag kan inte komma på någon annan stad, men du får gärna hjälpa mig – där man inte har en kringfartsled eller någon form ringled som styr trafiken utanför. Som vi har det nu tvingar man in trafiken i staden. Det är något vi vill undvika.

Jag tycker att ni skjuter fel i den här frågan. Ni tänker inte på de människor som behöver bil ibland. Ni tänker inte på att de här bussarna också behöver någonstans att åka, och för det behöver vi en förbifart.

Anförande nr 283

J a k o p D a l u n d e (MP): Om man bygger Förbifart Stockholm kommer det att öka den totala trafikmängden, även trafiken inne i staden. De människor som verkligen behöver åka bil kommer att få en bättre framkomlighet om vi möjliggör för alla dem som skulle vilja byta bort bilen att göra det. Vi skulle kunna möjliggöra för dem att bara köra bilen en bit av vägen in till staden, ställa bilen på en infartsparkering och sedan ta kollektivtrafiken sista biten in till staden. Om vi hjälper alla dem som vill ställa bilen kommer det att skapa framkomlighet för dem som verkligen måste använda bilen. Det kommer även i framtiden att vara en ansenlig mängd människor.

Anförande nr 284

S t i n a B e n g t s s o n (C): Ordförande! Det är en händelse som ser ut som tanke att jag skrev det här anförande före föregående anförande. Jag vill komma med ett litet chockerande påstående. Det finns ingen motsättning mellan att bygga ut kollektivtrafiken och cykelbanorna och att bygga Förbifart Stockholm.

Vi i Centerpartiet har alltid värnat om miljön. Vi var de första som väckte en motion om miljö i riksdagen på 60-talet. Men för oss handlar miljöarbetet inte om att det var bättre förr. För oss handlar det om framåtskridande och miljövänlig teknik. Därför har vi varit drivande för att Förbifart Stockholm ska byggas. Vi vet att när förbifarten är klar kommer bilarna att släppa ut betydligt mindre än i dag, bland annat tack vare supermiljöbilspremien, som är ett centerinitiativ.

Vi vet också att förbifarten, förutom att minska trängseln i innerstaden, också kommer att minska restiden för kollektivtrafikresenärer mellan söderort och norr- och västerort.

Centerpartiet har också varit drivande för den utbyggda spårtrafiken. Vi har välkomnat Spårväg City och föreslagit tunnelbana till bland annat Nacka, för att nämna några exempel. Som alla vet vill vi också ha mer kollektivtrafik på vatten. Därutöver drev vi i valrörelsen även frågan om fler och bättre cykelvägar och cykelparkeringar. Om detta finns det nu också förslag i Alliansen budget, vilket gläder mig särskilt eftersom jag cyklar rätt mycket.

Jag återkommer till påståendet som kanske inte är lika chockerande längre. Det finns ingen motsättning mellan att bygga ut kollektivtrafiken och cykelvägarna och att bygga Förbifart Stockholm.

Anförande nr 285

J a k o p D a l u n d e (MP): Herr ordförande! Det finns ingen motsättning mellan motorvägar och kollektivtrafik. Vi har pengar till allting. Jag undrar om inte Stina Bengtsson vid något svagt tillfälle gått fel i här i Stadshuset och råkat gå in på Vänsterpartiet kansli och fått idéer om att vi har pengar till allt. Det funkar inte riktigt så. Vi kan inte lägga 30 miljarder på en ny motorväg och helt plötsligt ha 30 miljarder till att lägga på alla de kollektivtrafiksatsningar som vi i Miljöpartiet vill göra. Det finns inga guldbyxor som vi kan ta resurserna ifrån. Vi måste prioritera, och om vi ska välja väg för framtiden är kollektivtrafik huvudlösningen.

När det gäller supermiljöbilspremien tycker jag att ni ska lägga ned promillepolitiken. De satsningar som ni föreslår när det gäller supermiljöbilspremien kommer att räcka till ungefär 5 promille av alla nybilsförsäljningar under nästa mandatperiod. 5 promille av alla nya bilar kommer att kunna få den här supermiljöbilspremien.

Anförande nr 286

S t i n a B e n g t s s o n (C): Vänsterpartist blir jag aldrig. När det gäller supermiljöbilspremien vill jag säga att man måste börja någonstans. Inför den förra mandatperioden fanns det någonstans mellan 25 000 och 30 000 miljöbilar i Sverige. Nu är de över 300 000 tack vare det som Alliansen gjorde. Supermiljöbilspremien är starten på ytterligare ett steg i den utvecklingen. Jag ser fram emot att vi kommer att ha en bättre och renare bilpark, tack vare Alliansens politik, när förbifarten är färdigbyggd.

Anförande nr 287

M å n s A l m q v i s t (V): Herr ordförande, fullmäktige! Du sade att vi inte skulle bli chockade när du sade att det inte finns någon motsättning mellan att bygga förbifarten och att satsa på kollektivtrafiken, Stina. Då vill jag replikera: Bli inte chockerad nu, men det finns motsättningar i politiken. Det finns en motsättning

mellan att inteckna det mesta av trängselavgifterna fram till 2047 för att bygga en sexfilig motorväg mellan Skärholmen och Häggvik och att ha samma summa pengar, runt 28 miljarder, till att göra en stor satsning på kollektivtrafiken. Det finns naturligtvis en motsättning där.

Sedan finns det också ett problem med att bygga upp en regionstruktur som blir väldigt gles och som i sig gynnar bilåkande. Vi har sett Vägverkets prognoser som visar att det blir en omedelbar effekt på ca 3 procent mer i bilresande om vi bygger förbifarten. Det är alltså på kort sikt. Det motsvarar lika mycket bilresande som all trafik i innerstaden. Sedan har det en långsiktig effekt. Det finns gott om motsättningar, och om du inte ser dem nu hoppas jag att du ser dem snart.

Anförande nr 288

S t i n a B e n g t s s o n (C): Jag ser egentligen inget problem med att det blir fler bilar så länge de är miljövänliga. Det får jättegärna vara fler bilar på Förbifart Stockholm om man inte behöver slåss i innerstad, vilket vi bland annat förhoppningsvis slipper tack vare den.

Förbifarten är inte bara till för bilar, utan den är även till för kollektivtrafik. Det gäller inte minst det som någon tidigare talare sade, nämligen att människor som bor i söderort ska kunna resa till norrort och jobba. Det innebär också att det blir lättare att ta sig jobbet och lättare att ta ett jobb lite längre bort, vilket skapar skatteintäkter. Jag ser inga nackdelar. Jag är ledsn.

Anförande nr 289

A n n i k a Ö d e b r i n k (S): Ordförande, fullmäktige! Stockholm växer så det knakar. Det leder till stora utmaningar när det gäller exempelvis kollektivtrafik, trafiksäkerhet och framkomlighet. Kollektivtrafiken måste utvecklas och byggas ut, och det måste göras nu. Att fler väljer att åka kollektivt är en förutsättning för att vi ska kunna minska trängseln på gatorna och komma till rätta med luftkvaliteten, men det räcker inte.

Den kollektivtrafik som finns måste underhållas så att den fungerar. I gårdagens *ABC* intervjuades Trafikverkets generaldirektör. Hon beklagade att den borgerliga regeringen sänkt anslagen för underhåll av spårtrafik med 700 miljoner kronor per år. I samma intervju bekräftade hon också att detta kommer att drabba kollektivtrafiken i Stockholm med ännu fler inställda tåg. Till detta ska läggas att antalet inställda tåg har ökat med nästan 300 procent sedan 2007. Det här är bara ett exempel på borgerliga satsningar.

Man kan säga att den borgerliga alliansregeringen och den borgerliga majoriteten här i Stockholm har gett ordet satsning en helt ny innebörd. Vi ser det på område efter område. Ett exempel är satsningar på att bygga och förbättra cykelnätet. Den satsningen har under den senaste mandatperioden fått mindre än en fjärdedel av de resurser som krävs för att genomföra de planer som antagits här i fullmäktige.

Oavsett om man går, cyklar, åker kollektivt eller i egen bil ska man kunna ta sig fram på Stockholms gator på ett säkert sätt. De flesta olyckor sker på huvudgator. Under den senaste mandatperioden med rödgrön majoritet påbörjade vi ett arbete för att öka trafiksäkerheten på stadens huvudgator. Det genomfördes tillsammans med de boende längs gatorna. Man kartlade trafikmiljön, hastigheterna och olycksstatistiken, och det genomfördes trygghetsundersökningar bland de boende. En fördel med det projektet var att vi fick en bra dokumentation och metoder som går att använda framöver. Men den kanske viktigaste framgångsfaktorn var att de som bodde i området var delaktiga i förslagen till åtgärder och förändringar. Det visade sig att när syftet och bakgrunden till förändringarna var väl kända och förankrade bland de boende följde man dem också. Resultatet blev både en större upplevd trygghet och färre olyckor.

Därför anser vi att arbetet med att utforma säkra huvudgator ska återupptas. Det ska inte ske bara genom att vi återanvänder och genomför redan framtagna lösningar, utan vi ska också, där det är möjligt, involvera de boende i arbetet för en säkrare trafikmiljö.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas budgetreservation.

Anförande nr 290

M a r k K l a m b e r g (FP): Ordförande! I mitt inledningsanförande talade jag om vikten av att bygga ut kollektivtrafiken i ett växande Stockholm, om Stockholm som cyklister och flanörernas stad och om två specifika infrastrukturprojekt som jag tycker är särskilt viktiga. Det handlar om Förbifart Stockholm och Slussen.

Det finns dock några andra frågor som jag skulle vilja utveckla utifrån det jag inledde med. Det handlar om avfallskvarnar. Jag hörde en viss kritik – jag vet inte om det var från Miljöpartiet eller Vänsterpartiet – om detta. Där vi jag gärna framhålla mina partikamrater Erik Wassén som var ordförande för Stockholm Vatten och Karin Karlsbro i miljönämnden som har fört fram de här frågorna om att vanliga stockholmare ska få möjlighet att använda avfallskvarnar. Det är något vi ska utveckla. I de nya bostäder som byggs av staden finns den här möjligheten.

En annan viktig paradfråga för Folkpartiet har varit tillgängligheten för funktionshindrade. Det finns ett naturligt samband här med trafikfrågorna. Det handlar om att vi när vi utvecklar nya trafiklösningar måste tänka på vad detta får för konsekvenser för funktionshindrade. Det handlar om kollektivtrafik. Vi ska ha en fungerande kollektivtrafik så att de funktionshindrade får tillgång till detta. Det handlar också om att vi utformar parkeringar på ett sådant sätt att funktionshindrade kan komma fram i staden.

Jag talade lite om cyklister, men jag vill gärna utveckla det. En konkret åtgärd som jag tror skulle göra det lättare för cyklister är att man inför en så kallad grön våg när det gäller trafikljusen så att man inte måste stanna efter det första grönljuset utan att man kan cykla på. Det lite så man har det i Köpenhamn som ligger nära mina forna hemtrakter. Cyklister måste ju kunna dela trafikrummet med andra

trafikanter. Därför tycker vi att det är väldigt viktig att man satsar på säkra och avskiljda cykel- och gångvägar.

Det finns många utmaningar på det här trafikområdet. Vi ser fram emot att ta ett ansvar för de frågorna de kommande fyra åren.

Anförande nr 291

Stellan Hamrin (V): Jag vill bara säga att vi länge har varit positiva till avfallskvarnar. Vi tror att det är ett utmärkt sätt att transportera biologiskt avfall till en bra punkt i systemet. Där kan vi göra biogas och kanske fosfor, men som jag sade alldeles nyss hade det varit enklare om vi hade behållit den här produktionsprocessen i vår egen ägo så att vi hade kunnat styra och leda den utveckling i rätt riktning. Nu vet vi inte riktigt vad som händer. Men vi vill ha fler avfallskvarnar.

Anförande nr 292

Mark Klamberg (FP): Det kanske är fel att ta en kontrareplik. Jag tycker att det verkar som om vi vill åt samma håll. Det är bara att uppmuntra att vi kan finna gemensamma lösningar med ett parti på andra sidan blockgränsen. Det ser jag fram emot.

Anförande nr 293

Emilia Hagberg (MP): Det är bra att det kommer avfallskvarnar i en del nybyggda hus. Det har Miljöpartiet varit positiva till. Vi var med när Stockholm Vatten öppnade för detta och möjliggjorde det. Det togs ett initiativ under den förra mandatperioden. Vi välkomnar det. Men de flesta stockholmare kommer inte att ha avfallskvarnar installerade. Vi behöver en utbyggnad av insamlingen av matavfall i kärl, precis som man samlar in övriga sopor. Där har ni tyvärr inte varit lika initiativrika. Det tycker jag är väldigt synd.

Jag vill också kommentera en annan sak i ditt anförande. Det gäller det här med en grön våg för cyklister. Jag är väldigt glad att höra dig säga det. Tyvärr ser inte alls ut så i dag. Det finns ingen grön våg för cyklister. När vi pratar med handläggarna och trafikkontoret säger de att uppdraget inte ser ut så trots att vi har efterfrågat det. Jag hoppas att du kan få med dig dina allianskamrater på att verkligen se till att en grön våg för cyklister genomförs. Jag tror att det skulle kunna betyda väldigt mycket.

Anförande nr 294

Mark Klamberg (FP): Jag vill fortsätta i samma positiva anda. Vi ser båda positivt på detta med avfallskvarnar. Jag ställer mig positiv till att se hur vi kan arbeta med det befintliga bostadsbeståndet.

Jag tycker att vi ska arbeta gemensamt för att det ska bli möjligt att underlätta för cyklister genom en grön våg till exempel.

Anförande nr 295

E m i l i a H a g b e r g (MP): Ordförande! När Ulla Hamilton höll sitt inledningsanförande nämnde hon inte någonting om avfall, trots att det ligger inom ansvarsområdet. Jag tycker att det säger lite om hur man ser på de frågorna. Det är någonting som man får med sig lite på köpet. Avfallsfrågorna är väldigt viktiga. Det är viktigt att ha en tydlig avfallspolitik som handlar om att minska uppkomsten av avfall, att öka återanvändningen och återvinningen. Det gäller inte minst insamlingen av matavfall. Ni pratar ofta och mycket om just matavfallskvarnar men har inget tydligt mål för hur mycket matavfall som ska samlas in. Ni har framför allt inget mål för hur matavfall i kärn ska samlas in från övriga hushåll.

Därför undrar jag, Ulla Hamilton, vilket ert mål är när det gäller matavfallsinsamlingen i Stockholm. Miljöpartiet har tillsammans Socialdemokraterna och Vänstern ett tydligt mål på att 70 procent ska samlas in. Vilket är Alliansens mål?

Sedan måste jag också ta upp cykelfrågan med Ulla Hamilton. Det var en stor fråga i valrörelsen. Vi hade ett förslag på att satsa 100 miljoner kronor extra på en utbyggnad av cykelbanor. Vi fick till svar att det var en orealistiskt stor del av trafiknämndens investeringsbudget på nära 700 miljoner. Nu läggs det till ½ miljard i investeringspengar till trafiknämnden. Nu finns det alltså 1,2 miljarder kronor i trafiknämndens investeringsbudget. Av dem lägger man 10 miljoner extra till utbyggnad för cyklister. Jag tycker att det är att ställa trafikslag mot varandra. Det är inte precis cyklarna som premieras. Därför undrar jag, Ulla Hamilton, om du är beredd att bredda cykelbanor även om det tar plats från bilarnas körfält. Är du beredd, liksom din allianskollega, att ge en grön våg till cyklister i Stockholmstrafiken?

Anförande nr 296

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det här, Emilia, är mitt avsnitt om avfall som jag inte hann med i mitt inledningsanförande. Det var den sista lappen som jag hade. En god avfallshantering i Stockholm är naturligtvis jätteviktigt. Vi jobbar mycket med detta. Vi har ett väldigt tydligt mål. Vi tycker att 35 procent av matavfallet från storhushåll och restauranger ska samlas in. Det står i stadens miljöprogram.

Jag kan också glädja dig med att det pågår ett arbete just nu med en grön våg för cyklister på Götgatan och Skeppsbron. Du måste vara felinformerad från trafikkontoret om du nu har undersökt vad som pågår där. Det pågår ett arbete. Vi i trafiknämnden har gett det uppdraget till trafikkontoret.

Du frågar om jag är beredd att bredda cykelbanor. Där vill jag hänvisa till att det pågår ett arbete med en cykelplan. I det uppdraget ingår det att titta över cykelinfrastrukturen underhållsmässigt. Man ska också titta över var man behöver ny infrastruktur någonstans. Jag utgår ifrån att även den typen av frågeställningar kommer att tas upp i det arbetet.

Anförande nr 297

E m i l i a H a g b e r g (MP): En insamling av matavfallet från storhushåll och restauranger på 35 procent är långt ifrån 70 procent av allt matavfall i Stockholm. Det ligger i en helt annan division. Ni har inte ens något mål för hushållen. Det visar på en tydlig ambitionsskillnad mellan Miljöpartiets och Alliansens miljömål.

Jag kan inte tolka Ulla Hamiltons svar om cyklingen på något annat vis än att ni fortsätter ha den inställningen att cyklar inte kommer att få ett större område på gatorna om det tar utrymme från bilisterna. Ni måste fortsätta att utreda det. Ni är inte beredda att göra den typen av satsningar nu, och det är därför ni bara har lagt 10 miljoner kronor på cyklingen. Det blir ingen utbyggnad av cykelbanor i Stockholm den här mandatperioden.

Anförande nr 298

Å k e A s k e n s t e n (MP): Trafiksäkerhet och stadsmiljö hänger ihop ungefär som ler och långhalm. Ökar man trafiksäkerheten på ett bra sätt får man också en bättre stadsmiljö. Vi tycker att säkerhetsarbetet ska prioriteras. Vi ömmar lite extra för skolorna och området runt skolorna. Det är väldigt farliga platser att befinna sig på, framför allt för skolbarnen, men även för andra. Där måste vi göra någonting. Vi vill lägga 100 miljoner på de åtgärderna under den här mandatperioden. Vi vill ha fler övergångsställen och ytterligare hastighetsbegränsningar. Det går alldeles för fort. Förra gången pratade jag om vad skillnaden mellan 50 och 30 kilometer i timmen innebär. Det är en oerhört stor skillnad när det gäller skadeeffekten.

Vi tycker också att cykelbanorna hör till trafiksäkerheten. Jag frågade under förra fullmäktigemötet om det verkligen var sant att Alliansen bara har avsatt 10 miljoner till cykelbanor. Nu har det bekräftats att det är så även om Björn Ljung och andra i Folkpartiet tycker att cykelbanorna är nog så viktiga. Jag minns att ni hade en jättefin cykelplan i våras, eller om det var på försommaren. Det var jättebra. Jag var imponerad av den. Den liknade väldigt mycket Miljöpartiets faktiskt. Om ni menar allvar med detta kan ni, när det blir votering, Björn Ljung, rösta på Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets förslag på 100 miljoner kronor per år. Välkomna!

Anförande nr 299

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Herr ordförande! Stockholm växer, och det därför som vi diskuterar infrastrukturfrågorna så mycket. 2030 räknar vi med att vi ska vara nästan ytterligare ett Göteborg invånarmässigt i hela regionen. Det ställer naturligtvis jättestora krav på hur vi planerar, inte minst utifrån ett miljöperspektiv, den växande region som vi bor och lever i. Finansborgarrådet lovade party om vi kommer att passera 900 000 invånare under mandatperioden. Det finns risk att han får öppna plånboken för ett sådant party.

För att vi ska kunna hålla den takt som behövs gäller det att vi bygger bostäder och utvecklar infrastrukturen. Vi tycker ju att det är positivt att Stockholm och regionen växer. Det är i det här perspektivet som både Förbifart Stockholm och flyttningen av

hamnen från Frihamnen till Norviksudden ska ses. Stockholms Hamnars verksamhet i en växande region med mycket fler sjötransporter, vilket vi kan se framför oss, är en väldigt viktig del av den infrastrukturplanering som vi diskuterar i den här regionen. Det handlar om att flytta hamnverksamheten i Frihamnen och Värtan och tajta till den så att vi skapar utrymme för att exploatera i form av kontor och bostäder i Värtaområdet. Det handlar också om att vi, precis som Malte säger, måste jobba för att hitta en ersättningsplats för Loudden. Jag är övertygad om att vi i Stockholm inte kan klara det själva. Det finns ingen som står på kö och säger: Ja, Stockholm, vi kommer att ta det.

Men det vore bra om du, Malte, kunde prata med till exempel Anders Johansson i Sigtuna och hör om han kan ta emot någonting av detta. Det är norr om staden som det behövs utrymme för Louddenverksamheten eftersom det är där den stora marknaden finns. Vi kan nog hjälpas åt för att hitta en lösning på det här problemet.

Norvik är en väldigt viktig framtidssatsning. Det är en satsning som inte ska ses i ett 5- eller 10-årsperspektiv. Man måste ha ett 20-, 30-, 40- eller 50-årsperspektiv på den här satsningen. Vi vet att den här växande regionen kommer att ha ett ökat behov av varutransporter. Vi kommer att se, och det ser vi redan nu, att större fartyg kommer in i Östersjön. Vi har redan fått stora fartyg ned till Polen. Det är i det perspektivet som man måste se den här otroligt viktiga miljö- och framtidssatsningen som Norviksudden faktiskt är. Det handlar om att stora fartyg ska kunna leverera miljömässigt bra till en växande Stockholmsmarknad. Vi är väldigt glada över det samarbete som vi har med en av världens största aktörer på det här området, Hutchison. Jag hoppas verkligen att vi ska kunna fortsätta samarbetet och att Miljööverdomstolen inser vilket fantastiskt viktigt framtidsprojekt det här är för Stockholmsregionen ur ett miljöperspektiv.

Anförande nr 300

J a n V a l e s k o g (S): Jag tänker ställa samma fråga som jag ställde tidigare till Folkpartiet apropå vad som hände i SL:s styrelse i går där trafiklandstingsrådet uttalade att han uppenbarligen övervägde att lägga ut 800 miljoner kronor extra för att kunna hinna klippa bandet före 2014. Då får man riva upp flera hundra meter spårväg ett par år senare. Han vill göra samma sak som han gjorde med Hamngatan som kostade 100 miljoner extra för att han skulle hinna då. Samtidigt har både jag och Ulla Hamilton i trafiknämnden beslutat att det inte är realistiskt att det ska vara klart 2014 eftersom det är en massa projekt som pågår i det området och det skulle bli kraftiga fördyringar i den här storleksordningen närmare miljarden. Då har alltså Stockholms stad en uppfattning och landstingsmoderaterna en annan. Vad är det som gäller egentligen?

Anförande nr 301

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det som jag läste i det underlag till beslut som fanns inför SL:s styrelse i går var ju att SL:s styrelse gav SL:s verkställande direktör i uppdrag att titta över hela projektet och återkomma med en mer detaljerad plan

både när det gäller finansiering och när det gäller tidsplaneringen. Det tycker jag verkar vara ett väldigt klokt beslut av SL:s styrelse.

Anförande nr 302

M å n s A l m q v i s t (V): Ordförande! Jag tog en replik för jag visste inte om jag skulle hinna prata.

Det här med Förbifarten som avlastar innerstaden kommer upp hela tiden. Vägverket har själv räknat ut att det rör sig om 10 procent av trafiken på Förbifarten som kommer att gå hela vägen som är förbifartstrafik. Ändå upprepas det igen och igen att den ska vara till för dem som inte ska till Stockholm, och speciellt leveranstrafik. Det har trafikborgarrådet sagt tidigare. Speciellt leveranstrafiken ska ju in till staden. Problemet är infartstrafiken.

Du är ju en mycket rekorderlig och ärlig person, Ulla, och jag bara undrar: Kan inte du erkänna att det finns andra väglösningar som skulle avlasta innerstaden mycket mer? Förbifarten är inte designad för att avlasta innerstaden och minska trängseln i innerstaden. Kan du inte erkänna det?

Anförande nr 303

Borgarrådet H a m i l t o n (M): I dag finns det 68 000 arbetsplatser i Kista. Det är 23 000 som åker kollektivt, och resten tar sig dit på annat sätt. Jag misstänker att ganska många av dem använder bilen. Många av dem bor söder om staden, och de tvingas i dag åka igenom staden om de inte åker kollektivt utan använder bilen. Jag är helt övertygad om att en väldigt stor andel av dessa personer kommer att använda sig av den kollektivtrafik som kommer att kunna erbjudas när Förbifarten finns på plats.

Jag tycker att det här är en alldeles utmärkt lösning för att binda ihop den södra och den norra delen av regionen.

Det är väldigt tråkigt att ni inte inser att bussar också går på vägar. Men det verkar vara helt omöjligt att få in det i era huvuden.

Anförande nr 304

M å n s A l m q v i s t (V): Jag hinner alltså med mitt inlägg – vad kul! Då kan jag få lite av en replik på kontrarepliken.

Det stämmer att en förbifart med större vägkapacitet skulle innebära – och då kan man se den här fördelen som ett problem – möjligheter för en ytterligare förstärkning av den obalans som vi har i länet, att södra länshalvan har en koncentration av bostäder och den norra länshalvan har en koncentration av kvalificerade arbetsplatser, och en bilpendling däremellan. Det är klart att en lösning i ett kort perspektiv på den regionala obalansen är att fler ska kunna pendla längre och få mer

möjligheter till det med bil. Då skulle den obalansen ytterligare accentueras. Det kan man se som en fördel, men man kan också se det som en nackdel.

Jag tycker att det är viktigt att prata om de verkliga motiven med Förbifarten, för det är inte att avlasta innerstaden. Då hade vi byggt klar Ringen, om ni pratar om en avlastning med vägar. Det viktiga motivet är egentligen att öppna upp nya områden som ligger mer perifert i länet för exploatering, för bostäder och för arbetsplatser. Jag tycker att det är viktigt att konstatera det.

Det är klart att man kan köra buss på Förbifarten, men sträckningen passar ju inte för de behov som just nu finns inom kollektivtrafiken och de önskemål som man har haft om spårtrafik till exempel. Och när man lägger 28 miljarder på en busslinje mellan Skärholmen och Häggvik är det en ganska dyr busslinje. Bara för att man säger att det går att köra buss på den här vägen motiverar det inte att det är en miljöåtgärd. Alternativet är att göra rejäla kollektivtrafiksåtgärder som ger bättre kapacitet mellan norra och södra länshalvan, och de skulle få en annan dragning än Förbifarten, om vi skulle följa Banverkets önskemål i fråga om vilka som är de största behoven för kollektivtrafiken.

Anförande nr 305

Borgarrådet Hamilton (M): Nej, Måns, det är inte så att jag tror att man bara ska åka åt ena hållet. Det var faktiskt så att när ni gjorde ert fantastiska utspel om att ha en folkomröstning började de som då hade ett väldigt långt gånget projekt för att göra enormt stora investeringar i Kungens Kurva, som skulle innebära jag vet inte hur många nya arbetsplatser, bli väldigt oroliga. Om Förbifart Stockholm inte skulle bli av skulle nämligen inte deras investeringsprojekt bli lika intressant. De såg det som en fantastisk möjlighet att investera och etablera nya arbetsplatser i nära anslutning till Förbifarten, därför att Förbifarten skapar en närhet till Arlanda och en närhet till Kista som är jätteintressant. Från Huddinges perspektiv var det naturligtvis en jättespännande utveckling, för det kan leda till väldigt många fler nya arbetsplatser för Huddinge kommun.

Anförande nr 306

Måns Almqvist (V): Jag noterar – jag har sagt det flera gånger – att Förbifarten inte är designad för att avlasta Stockholm och innerstaden. Jag har sagt det flera gånger, och Hamilton har inte haft några invändningar. Jag får tolka din tystnad som att du bekräftar att det också är din analys.

Sedan är det klart att för Huddinge och för Järfälla till exempel är Förbifarten väldigt intressant. Men vi är en församling för Stockholms stad. Det är här som du är trafikborgarråd. Det handlar om 30 miljarder. Det är naturligtvis en stor fördel för vissa av de här kommunerna som ligger långt ut. Men det motiverar väl inte att vi ska vika trängselavgifterna i Stockholm till 2047 för att finansiera den här vägen. Det är klart att man vill ha en gratis väg.

Anförande nr 307

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag tänkte bara påpeka att det inte alls är så att jag håller med om den analysen. Om du har läst handlingarna till senaste trafiknämnden, som vi hade bara häromdagen, vet du att vi nu har kommit överens med Trafikverket om att inrätta en färjeförbindelse mellan Slagsta och Tyska botten, på grund av det faktum att vår infrastruktur är så enormt sårbar att de tunga dispensfordonen, som de kallas, som väger mer än 60 ton inte kan köra på Essingeleden i dag därför att den är så hårt belastad. Vi har en sårbarhet i infrastrukturen i Stockholm i dag som är helt fenomenal, och det är inget bra läge att vi har en sådan sårbarhet. En del i Förbifarten är naturligtvis också att den minskar sårbarheten.

Därmed inte sagt att du har rätt, utan det är så att vi har en situation i Stockholm där vi behöver se till att vi inte är helt beroende av att Essingeleden fungerar. Vi vet vad det innebär om den skulle haverera. Då skulle Stockholm och stockholmarna få det väldigt besvärligt.

För övrigt, på tal om Ringen, kan vi konstatera att det finns skrivningar om en östlig förbindelse också i budgeten.

Anförande nr 308

M å n s A l m q v i s t (V): Apropos det här med Ringen och den formuleringen är ju resurserna ändliga. Om man lägger 30 miljarder på en förbifart måste det ses som att Ringen i så fall är skjuten på en mer avlägsen framtid än någonsin tidigare.

Jag lyssnade till ditt svar, Ulla, och försökte höra hur trafiken ska minska i innerstaden eller avlastas. Jag förstod det så att du tyckte att jag hade tolkat dig fel, men ju mer jag lyssnade, desto mer förvirrad blev jag. Visst är det så att Essingeleden kan ha svårt att klara tyngre trafik, men att bygga en väg från Skärholmen till Häggvik löser inte problemet för den stora majoritet av tunga transporter – ungefär 95 procent – som har målpunkter inne i staden. Infartstrafiken är huvudproblemet i den här staden, och det är det vi inte pratar om. Vi pratar om en förbifartstrafik, och på det sättet får den här debatten lite av landsortskaraktär. Jag återupprepar det som jag sade i mitt första inlägg: Det som är bra för Sundsvall kanske inte är bra för Stockholm.

Anförande nr 309

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Förbifarten behövs väldigt mycket. Det vi nu planerar för är att bygga ut kollektivtrafiken inne i staden, som du väl känner till. Du har ett hemarbete att göra tillsammans med Socialdemokraterna där för att få dem att inse att Spårväg City är en väldigt viktig satsning. Jag tror att den utbyggnad av kollektivtrafiken som vi gör i innerstaden kommer att leda till att trafiken också minskar i innerstaden.

R VI STADSMILJÖROTELN

**Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholm Vatten AB, Stadsdelsnämnderna,
Stadsmiljöverksamhet
Punkt 11, 26, 4)**

Anförande nr 310

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! När min dator hemma känner att antivirusprogrammet är lite för gammalt brukar det dyka upp en liten bubbla längst ned som talar om att det är dags att uppdatera. Samma sak kan jag känna när jag läser utspel från vissa oppositionspolitiker, organisationer eller vinklingar i medierna. Synen på miljöpolitik i Sverige är i stort behov av uppdatering.

Miljöpolitiken som vi känner den bygger mycket på den gammaldags 70-talssynen. Du har en fabrik som producerar en vara. Ur skorstenen kommer det någon form av skum rök, och röken visar sig vara farlig och skadlig. Man stiftar en lag som förbjuder röken, och så stänger man fabriken. Slutet gott, allting gott.

Så fungerar det sällan i Stockholm i dag eller i klimatdebatten. I stället är det vi själva som medborgare eller konsumenter som står i fokus. Det är vi själva som väljer maten vi köper, som väljer inomhustemperaturen hemma, som bestämmer hur länge vi duschar, vilken bil vi köper, hur vi kör den eller vart vi åker med familjen på semester och hur. En familj kan man inte konstatera som farlig för miljön för att sedan lagstifta mot den och lägga ned den – eller hur? Nej, man kan inte göra det.

Det är just det här som många aktörer inom miljöpolitiken har lite svårt att fatta. Det gamla sättet med ett ovanifrånperspektiv fungerar inte när det gäller människor och mänskliga behov, i alla fall inte om man vill ha resultat. Trots det kommer det varje vecka krav, förslag och idéer på nya lagar, där vi antingen ska ta mer makt från kommunen eller styra människors liv in i minsta detalj. Enligt det här gamla synsättet är en medborgare som inte har sett ljust ett miljöproblem som ska fixas.

Ordförande, fullmäktige! Så ser inte jag och inte heller majoriteten på situationen. Vi måste ha en miljöpolitik som tar hänsyn till medborgarnas behov och det faktum att människor är olika och har olika behov. Ett bra exempel på hur vi gör det är Norra Djurgårdsstaden. Och vad än tidningarna har skrivit handlar det inte om att lära de boende hur de ska leva sina liv. Det handlar om att från den sekund du sätter nyckeln i låset till din nya lägenhet i Norra Djurgårdsstaden har du per automatik blivit en mer miljövänlig och klimatsmart människa, utan att behöva ändra livsstil. Tack vare miljövänligt byggande, smarta tekniklösningar och grön IT kan man leva som tidigare och ändå vara betydligt mer miljövänlig än man var tidigare.

Det är så vi ska göra det. Vi ska inte ändra vad vi gör utan hur vi gör det. Vi uppdaterar till miljöpolitik 2.0.

Med en sådan syn förstår man också varför vi satsar 5 miljoner på miljöbilsprojektet snarare än att förstöra tillvaron för dem som måste åka bil till och från jobbet eller någon annanstans. Med en sådan syn förstår man också att både cyklister och bilister måste kunna samsas på våra gator. Medan vissa partier och organisationer skapar fientlighet och motsättningar mellan trafikslagen arbetar vi för att alla trafikslag ska fungera. Därför kommer vi att satsa på såväl fler cykelbanor, bättre renhållning och snöröjning av cykelbanor som att förbättra kommunikationen mellan staden och cyklister. Med en sådan syn är det också naturligt att fortsätta samarbetet med både medborgare, företag och även internationellt när det handlar om klimatpolitiken – inte för att skriva människor på näsan utan för att samarbeta och sprida kunskap. Till det här avsätter vi speciella pengar både hos miljö- och hälsoskyddsnämnden och hos det nyinrättade stadsmiljörådet.

Vår syn på miljöpolitiken är att den ska bedrivas av stadens alla förvaltningar, nämnder och styrelser. Miljöfrågor är också mer än bara miljöförvaltningens verksamhet, men det är miljö- och hälsoskyddsnämnden som har kompetensen och därför ska vara expertnämnd när det gäller miljöfrågor. Det gäller inte minst effektiviseringsfrågor, där vi nu finansierar energicentrum för 2011.

Vi kommer också att inrätta stadsmiljörådet nästa år med en egen budget och egen personal. Själva syftet med stadsmiljörådet är dels att ha en nämnd som är förvaltningsövergripande, dels att hantera frågor som stockholmarna ofta betraktar som just miljöfrågor, som exempelvis program för cykling och parker. När det gäller grönområden har vi också, som sagt, kommit överens om att inrätta två naturreservat i Stockholm under mandatperioden.

Ordförande, fullmäktige! Stockholm är under 2010 miljöhuvudstad i Europa. Med den här budgeten och den syn på miljöfrågorna som vi har, där vi arbetar *med* medborgarna i stället för att misstro dem, är jag övertygad om att Stockholm kommer att vara miljöhuvudstad inte bara det här året utan många år framöver.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 311

D a n i e l V a l i o l l a h i (M): Fru ordförande! Jag skulle vilja börja med att blicka tillbaka lite över de senaste fyra åren då jag har haft förmånen att sitta här i kommunfullmäktige och i synnerhet i miljö- och hälsoskyddsnämnden. Det har varit väldigt lärorika och spännande år. I synnerhet miljö- och hälsoskyddsnämndens område är ju väldigt brett, likaså miljöfrågan – den spänner över allt ifrån klimatarbete och miljöbilar till skällande hundar och högljudda konserter. Då miljöfrågorna och miljöarbetet är så pass breda är inte miljönämndens arbete lika brett, utan alla bolag och alla förvaltningar måste jobba med miljöfrågor.

Som borgarrådet sade är miljö- och hälsoskyddsnämndens uppgift att vara expert och finnas som ett stöd när det kommer till strategiskt miljöarbete och mellan dem den biologiska mångfalden till exempel vid exploateringar. Men det som nämnden framför allt ska göra är att upprätthålla människors hälsa och skyddet för miljön

genom tillsyn som utövas enligt de lagar och regler som finns. Det kan exempelvis handla om livsmedelstillsyn i skolkök och restauranger. Det ska vara tillsyn i enlighet med miljöbalken som riktar sig mot miljöpåverkande verksamheter som kemtvättar, bensinmackar och verkstäder.

Det är därför glädjande att just tillsynstimmarna har ökat så dramatiskt de senaste fyra åren. Det är ett imponerande effektiviseringsarbete. Besöken av exempelvis livsmedelskontrollanter har blivit dubbelt så många objekt som 2006, och detta med samma antal inspektörer. Ett effektivt arbetssätt med riktade tillsyner har också lett till att stockholmarna själva har blivit nöjdare. De enkäter som miljöförvaltningen har gjort hos de objekten visar att de är väldigt nöjda och tycker att staden uppträder både professionellt och serviceminded.

De nya e-tjänsterna, bland annat för bergvärmeansökningar, matförgiftningsanmälningar och livsmedelsregistrering, har ökat tillgängligheten och servicegraden hos både stockholmarna och företagarna. Genom ett konsekvent arbete har självförsörjningsgraden höjts väsentligt. Exempelvis livs har gått från 47 procent självförsörjande till 82 procent. Samtidigt har taxorna blivit mer lättförståeliga, och stockholmarna har i mycket högre grad fått vad de betalar för.

Jag har varit med i några debatter om miljöfrågan tidigare de senaste fyra åren, och jag skulle nästan vilja tipsa om vad som kommer att komma från den här talarstolen om en stund. Det kommer säkert stora ord från oppositionen om att vi har slaktat förvaltningen, att det har skurits ned pengar och att det är pengar som saknas. Men efter att ha varit med här har man kunnat se att klimatarbetet har prioriterats. Stockholm blev utnämnd till Europas första miljöhuvudstad, dels på grund av allting vi har gjort, dels på grund av allting vi vill göra. Vi har ambitiösa klimatmål som innebär en reduktion av klimatgaser med 45 procent till 2015. Vi har två nya miljöskyddsområden som kommer upp, och vi har miljardsatsningar på miljonprogramsområden som handlar om att effektivisera energiförbrukningen.

Anförande nr 312

K a r i n W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare och miljövänner! Varför gjorde ni ingenting om ni visste vart jorden var på väg? Varför gjorde ni ingenting? Varför lät ni detta hända? Det är nog en fråga som vi ska vara beredda att kunna svara på inför våra barn och våra barnbarn.

Miljöarbetet är stadens absolut viktigaste strategiska fråga. Det spelar ingen roll om vi har finanserna under kontroll, att vi har jobb, att vi har skolor eller att vi har förskoleplatser när luften tar slut eller vi mår så dåligt att vi inte orkar ta oss till arbetet.

Miljön och miljöhoten måste tas på allvar. Vi står inför ett vägskal: Antingen kan vi fortsätta vårt miljöförstörande beteende, genom att handla nya bomullskläder enligt slit-och-släng-principen, eller också kan vi uppgradera, och då räcker det inte att uppgradera till 2.0 utan kanske 9.3, och köpa bambukläder eller byta ut dubbdäcken

till dubbfria vinterdäck. Och ska jag prompt ha mina dubbar kanske jag ska sätta dem på cykeln i stället.

Vi har ett val. Vi har gjort vårt val när det gäller att bekämpa det egoistiska leverne som finns bland oss alla. Jag kan säga att också mina blickar är avundsjuka när jag ser de snygga suvarna på våra gator. Men är det rätt? Kan vi fortsätta att leva på det sättet? Vi måste välja.

Vad väljer då den blå majoriteten i detta valfrihetens land? Ni har ju också ett val. Men ni går fram i den takt som utvecklingen själv leder. När det gäller att dra ned på antalet koldioxidekvivalenter per invånare är ert mål exakt detsamma som kommer att ske även om vi inte gör några riktade insatser till 2015.

Sedan är jag djupt fascinerad av den blå budgeten. Ni drar ned i fyra år, och sedan plussar ni på 10 procent från en redan urusel nivå och säger: Titta, nu har vi satsat! Det är fortfarande ingen miljöinsatsning. Socialdemokraternas alternativ är mycket bättre för miljön.

Bifall till vår reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 313

Borgarrådet B o l u n d (MP): Fru ordförande! Stockholm är, som vi har hört tidigare från den här talarstolen, en oerhört vacker stad. Med sitt läge mellan Saltsjön och Mälaren har man överallt i Stockholm kontakt med vatten. Namnet som Stockholm har fått, Staden på vattnet, stämmer väldigt bra.

Samtidigt som kontakten med vattnet ger Stockholm höga värden innebär det också en risk. I en värld med en snabbt eskalerande global klimatförändring, med stigande havsytor och med ökande risk för översvämningar kan läget på vattnet snabbt gå från att vara en välsignelse till att bli en förbannelse. För bara ett år sedan, som ni säkert alla minns, var det bara några centimeter från att vattnet i Mälaren strömmade in i tunnelbanan vid Gamla Stan. Det var en engångshändelse, men om några decennier kan det vara vardagsmat. Med flera meters havsytehöjning, som kan bli följderna om Grönlandsisen smälter på grund av klimatförändringarna, skulle stora delar av Stockholm läggas under vatten.

Med den närheten till vatten borde klimatarbetet i Stockholmspolitiken vara mycket högt. Det borde finnas en förståelse för att det viktigaste vi kan göra för att skydda Stockholm inför framtiden är att göra allt vi kan för att minska klimatförändringarna. Därför är det förvånande att majoriteten har så pass låga ambitioner som man har när det gäller att minska Stockholms klimatpåverkan.

Trots att Stockholm har fantastiska förutsättningar för att minska utsläppen av koldioxid och andra växthusgaser är majoriteten helt nöjd med att vänta i 40 år innan Stockholm ska bli klimatneutralt. Börjar man leta i budgeten efter åtgärder för att minska utsläppen är det ännu mer tunnsått.

För Miljöpartiet är det självklart att den bästa investering vi kan göra för framtiden är att så snabbt som möjligt minska vårt fossilberoende och vår klimatpåverkan. Det kommer att löna sig ekonomiskt, socialt och inte minst, självklart, miljömässigt. Vi har högre klimatmål än majoriteten, och vi föreslår också de åtgärder som behövs för att nå målen. Med majoritetens klimatmål kommer Stockholm att bli omsprunget av stad efter stad både i Sverige och i andra delar av världen. När man står och försvarar fortsatt koleldning och byggandet av Förbifart Stockholm, som snarare kommer att öka stadens klimatpåverkan än att minska den, är man på väg åt fel håll.

Men stadens miljöarbete handlar inte bara om den så viktiga klimatfrågan. Det finns många andra områden som måste prioriteras. Den lokala miljön för stockholmarna är av oerhörd betydelse. Vi har ett stort ansvar här i Stadshuset för de barn som växer upp här i staden, för de äldre, för astmatiker, hjärtsjuka och alla andra stockholmare som i dag andas luft som inte är hälsosam. I dagens Stockholm överskrids de lagstiftade miljö kvalitetsnormerna skrämmande ofta – miljö kvalitetsnormer som är satta för att skydda de boendes hälsa.

Miljöpartiet har sett det här. Vi har vidtagit åtgärder. Trängselavgifterna har varit en åtgärd som mest har minskat utsläppen av partiklar och kväveoxider i Stockholmstrafiken. Men fortfarande behöver mer göras, och här saknas det verkningsfulla åtgärder från majoriteten som gör att miljö kvalitetsnormerna kan nås och människors hälsa värnas. Man kan konstatera att det inte räcker med vackra ord i valrörelsen för att skapa hållbar miljö, utan det är i handlingen och i de konkreta fysiska åtgärderna som våra miljöambitioner prövas. Och här har den borgerliga majoriteten mycket kvar att visa.

Anförande nr 314

F r i d a J o h a n s s o n M e t s o (FP): Ordförande, fullmäktige! Folkpartiets ledord inom miljöpolitiken handlar om kunskap – inte helt oväntat från Folkpartiet – om kommunikationer med medborgarna, forskning och det man behöver satsa och utvärdera runt omkring i vår stad. Det handlar om tillväxt, som vi har tillbringat en del av förmiddagen åt att prata om. Det handlar om marknad, och det är det jag tänker prata en del om nu.

Det finns ett slitet uttryck som heter ”cash is king”. Under den tiden då miljödiskussionen blev större i världen, då klimathotet blev så påträngande att det slog ut allting som vi nu när vi har vant oss lite grann tittar närmare på, när vi är mer intresserade av att prata om arbetsmarknad eller liknande och har glömt den där brådskan och det samarbete som vi då talade om, sade man ”corn is king” i USA i stället. Man pratade om raps och etanol.

Från Folkpartiets sida vill vi nu för tiden säga ”kvarn is king”, det vill säga avfalls-kvarn. Varje invånare i Stockholm ger upphov till ungefär 100 kilo matavfall per år. Och i dag, trots en trevlig debatt som visserligen försöker vara konstruktiv, bränns fortfarande stora delar av det upp. Om man vill göra satsningar på el- och gasdrivna bilar, om man vill använda biogas i kollektivtrafiken, är det här ett utmärkt tillfälle

att ta till vara det avfallet. Det är framför allt ett väldigt viktigt steg bort från det som Per Bolund var inne på, vikten av att se över vår användning av fossila bränslen.

För att fokusera på marknaden måste vi också vara medvetna om att det i dag inte är lönsamt att ta till vara matavfallet från hushållen. Det krävs matavfallskvarnar. Helt enkelt: Kvarn is king. Helst skulle vi behöva, för att det ska bli lönsamt, ha det i varje hushåll. Matresterna kan i så fall transporteras till Stockholm Vatten via reningsanläggningarna och via avloppsrör, vilket också gör att vi slipper den transporten som i sig skulle ha skapat avgaser på Stockholms gator. Vi tycker från Folkpartiets sida att det är väldigt viktigt att Stockholm Vatten får i uppdrag att tillsammans med staden öka andelen matavfall som rötas till biogas.

Men vi måste också prata om annat avfall. Vi pratade om vatten nyligen. Vi måste sätta större press på hamnen. Vi måste diskutera de krav vi ställer i hamnen. Vi måste diskutera de krav vi ställer på fartyg som lägger till i hamnen i fråga om vad de för med sig. Vi måste prata om annat avfall, inte minst det medicinska avfallet. Jag träffade en kvinna som jobbar inom sjukvården, och hon sade att man kan få i sig ungefär samma saker om man tar ett glas vatten där sjukhusavfallet kommer ut som om man tar en Ipen.

Det finns otroligt mycket vi har kvar att göra. Vi måste arbeta för att det här kan bli mer av ett kretsloppstänk. Oavsett om det är så att "cash is king", "corn is king" eller "kvarn is king" måste kretsloppstänket trots allt alltid vara det som regerar.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 315

Stellan Hamrin (V): Fru ordförande! Folkpartiets svängning i matavfallsfrågan är faktiskt monumental, och den gläder vi oss åt.

Jag tänkte skippa min inledning och ta upp lite av det Per Ankersjö sade, för det var intressant. Du sade att vi inte vill ha någon styrning från statens sida för att skapa ett miljövänligt samhälle, att vi vill ge människan individuella val, och så hänvisade du till Norra Djurgårdsstaden. Men den staden är ju en jättestyrning från samhällets sida, en monumental styrning mot ett miljövänligt samhälle. Där får man verkligen anstränga sig om man ska vara miljövän. Det är precis det vi vill. Kanske vill vi egentligen samma sak, eller missförstod jag dig någonstans? Det verkar bara vara den svenska teapartyrörelsen som kanske vill något annat. Jag tror inte att skillnaderna är så stora som du tror.

Men jag tror att dagens ekonomiska utveckling har ett slut, om inte förr så när fossila bränslen, spårmetaller och näringsämnen börjar ta slut, och, ännu värre, när utsläppen av fossila bränslen håller på att skada vår värld på ett sätt som tvingar oss att helt ändra kurs, både ekologiskt och inte minst ekonomiskt. Frågan är inte längre om vi kan fixa klimatet så att vår tidigare utveckling kan fortsätta, för den punkten har passerats. Nu handlar det om att minska skadorna och anpassa oss så gott det går.

Medeltemperaturen kommer att öka med minst två grader. Havsytan kommer att stiga med minst en och en halv meter. Många befintliga hus och installationer kommer att skadas av vatten. Mälaren kommer att bli en havsvik. Slussen måste byggas om igen. Dricksvattenförsörjning för mer än 3 miljoner människor slås ut. Detta kostar pengar att åtgärda, och vi måste ändra vår livsstil och vår politik, annars blir det här ännu värre.

Vad är då borgarnas lösning? Ja, förr sade man visserligen att i en storstad får man acceptera buller, dålig luft, olyckor, överdödlighet och usel sopsortering – vi har ju valt att bo i staden. Det har man övergett nu, och det är jättebra. Vi vill ha ännu mer dubbdäcksförbud, ännu fler naturreservat, ännu bättre sopsortering och ännu mer energisparande. Men vi ändrar inte det nödvändiga i riktningen på samhällets utveckling genom enskilda insatser eller vädjan om förståelse när de ekonomiska incitamenten pekar åt annat håll och tvingande regler saknas, och inte genom lägre skatter.

Det krävs en förankrad styrning från samhällets sida för att uppnå någonting. Det måste vara en ny process som bygger på kunskap och vetenskap där vi tillsammans genom demokratiska beslut skapar ett nytt samhälle. Vi behöver diskussioner och samtal på alla nivåer, regler för nytt byggande baserat på passivhus, stora satsningar på äldre fastigheter, kommunalt energibolag med utbredd lokal produktion, en total satsning på kollektivtrafik, en minskning av privatbilismen samt bevarande, restaurering och bättre skötsel av vatten och grönområden för att motverka climateffekter lokalt och globalt.

Stöd till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 316

Erik Slottnér (KD): Fru ordförande! Många anföranden ska man hålla denna kväll. Miljöpolitiken är, som vi vet, både global och lokal, och den globala påverkan har, tycker jag, tack och lov stärkts väldigt mycket under de senare åren i takt med den globala klimatförändringen. Men uppenbart finns det väldigt mycket kvar att göra innan ledarna för världens stormakter inser detta och sätter kraft bakom orden.

Men med detta sagt spelar också den lokala miljöpolitiken en stor roll. Stockholm har all anledning att vara stolt över sitt miljöarbete, vilket inte minst utnämningen till årets miljöhuvudstad är ett bevis på. Stockholmarna är också generellt ett miljömedvetet folk och vill leva miljövänligt. Det är viktigt att staden ger de bästa förutsättningarna för att man ska kunna leva miljövänligt. Därför är bland annat avfallshanteringen viktig, och fler mobila återvinningsstationer ska därför sättas upp. Därför ska Stockholm vara en cykelstad, som jag har nämnt tidigare här i talarstolen, för att fler ska kunna välja cykeln framför motordrivna fordon. Därför är det viktigt med de miljöprofilområden som nu byggs upp när nya bostadskvarter byggs och planeras.

För att kunna bedriva en aktiv miljöpolitik är det viktigt att miljöarbetet har en folklig förankring. Längre har både Miljöpartiet och miljöengagemangen nästan setts som något kufiskt och väldigt udda, men detta har under senare år förändrats, vilket är väldigt positivt. I dag har det blivit modernt att vara miljövän, och det är en väldigt bra förutsättning för att vi ska kunna leva och få ett mer miljövänligt samhälle.

Vi måste dock vara ständigt vaksamma så att det kufiska och lite udda återigen inte ska bli den generella bilden av miljöarbetet. Det tycker jag är viktigt att stryka under i den debatt som nu pågår om Norra Djurgårdsstaden. Där måste vi vara lyhörda så att det projektet blir någonting positivt och upplevs som någonting framåtsyftande hos medborgarna.

Att ställa om fordonsindustrin är en stor utmaning för att minska de klimatpåverkande utsläppen. Biobränslen och eldrivna bilar tillhör framtiden på fordonsmarknaden, och därför är det positivt att regeringen genom de ekonomiska förutsättningarna, genom supermiljöbilspremien och genom att staden tar sitt ansvar förenklar innehavet av en elbil genom att införa en elbilsstrategi.

Till sist vill jag avsluta med några ord om vattnet, som är väldigt viktigt. Min och Kristdemokraternas förhoppning är att vi ska kunna få fler stadsnära badplatser och att arbetet med vattenreningen fortsätter, för det är ett sätt att göra Stockholm ännu mer attraktivt att både bo i och besöka.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 317

S t e l l a n H a m r i n (V): Vi vill förändra Stockholm till ett hållbart samhälle och inom ramen för vad som är möjligt i en rättvis och solidarisk värld. Då måste utsläppen av klimatgaser ned långt under vad majoriteten vill. Sådant kostar pengar, och då måste man höja skatten, både för att omfördela resurser mellan fattiga och rika och för att skapa resurser för förändringar. Det innebär att den del av befolkningen som har resurser nu får avstå några hundralappar i månaden för att skapa ett hållbart, jämlikt samhälle byggt på valfrihet och på rättvisa. Det blir en middag mindre på restaurang i månaden – det tror jag att många kan tycka att det är värt. För omkring halva befolkningen innebär det faktiskt mer pengar till familjen totalt sett. För oss övriga innebär det lite mindre pengar men en bättre miljö, en bättre välfärd och ett bättre samhälle att leva i. Det tycker jag att vi ska köpa.

Vårt mål är att skapa en tystare och renare innerstad genom prioritering av kollektivtrafik med utrymme för gående och för hänsynsfulla cyklister. Föredömen för det här har vi sett i många städer i Europa. För dem som tycker att det verkar orimligt är det bara att åka ut och titta. Mer utrymme för träd, gräs och vatten är dessutom nödvändigt för att minska dagstemperaturen i framtidens värmeböljor, ett problem som man inte ska förringa. Det här borde ha gjorts för länge sedan.

Vårt mål är att skapa en ytterstad med kollektiv snabbtrafik till stadens andra delar, en ytterstad där befintliga grönområden bevaras och restaureras när så behövs och sedan underhålls för minskat slitage och ökad tillgänglighet. Vi vill ha ett zoneringsystem där vissa delar av naturreservaten skyddas och andra blir mer tillgängliga, en ytterstad där småsjöar, bäckar och åar restaureras till 2015 och där bad, fiske och rekreation kan ske i alla våra vatten.

Vi vill ta ledningen i arbetet att tillsammans med andra kommuner restaurera vårt unika arv med Mälaren och med skärgården. Här finns massor att göra, och regeringen ställer upp med hälften av pengarna. Det är en skandal att Stockholm inte hoppar på båten och ser till att vår dricksvattentäkt och vår skärgård blir renare. I stället har man rustat ned Stockholm Vatten trots all prisning av vatten som har skett här i dag. Vi kanske kan enas om en upprustning. Det man borde göra är att ansluta all bebyggelse till reningsverk eller nya enskilda anläggningar, införa särskild rening för dagvattnet, skapa våtmarker i alla bäckar och åar, stoppa alla utsläpp i mindre vatten, skapa musselodlingar för närsaltreduktion i skärgården, bli först i världen med liknande musselodlingar i sötvatten, i Strömmen kanske, leda utvecklingen av ny teknik för att syresätta bottenvatten, restaurera giftiga sediment där det är möjligt och använda vårt ägande i andra kommuner till pilotprojekt för ett hållbart nyttjande.

Själva basen för ett hållbart liv i storstäder är ett samhällsägt energibolag som kan prioritera långsiktig hållbarhet framför kortsiktiga vinster. Eget energiägande leder dessutom till lägre priser och till ökande kommunala inkomster beroende på vad man prioriterar. Äger man energiproduktionen slipper man ökande energipriser, eftersom man styrs av efterfrågan och inte av sjunkande produktionskostnader. Här finns mycket att göra. Vi kan satsa på solceller och lokal solenergi.

Stöd Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 318

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Hej Stellan! Jag lyssnar intresserat på det du säger, och jag tror att vi får ett trevligt samarbete i länsarbetsnämnden framöver. Du har mycket att bidra med.

Jag pratade tidigare med partikolleger till dig här om det som du inte pratade om nu men som är ett stort nummer i er budget, nämligen det ni kallar miljörättvisa. Jag är nyfiken, för konceptet är intressant. Det har funnits i ett tiotal år att man ska titta på var miljöproblemen finns, och på vissa ställen i världen finns det ett samband med att mindre bemedlade bor där. Sedan läste jag vidare i er budget att ni vill ha en bilfri innerstad. Men vi som bor i innerstaden ska få tuta runt med våra bilar hur mycket vi vill. Däremot ska de som bor utanför staden inte få köra bil i staden. Hur rimmar det med miljörättvisan? Du får gärna utveckla er syn på just miljörättvisa, eftersom du inte gjorde det i ditt anförande.

Anförande nr 319

Stellan Hamrin (V): Det finns mycket att säga om det. Jag kan ta två exempel. Globalt vill vi ha miljö rättvisa. Det innebär att vi måste ta vårt ansvar för att förändra vårt klimat. Det innebär en kraftig nedskärning på sikt av mycket av det vi håller på med. Till exempel kan vi inte nöja oss med utsläpp av 3 gram koldioxid per person, utan vi måste ned till 2. Och riktig rättvisa kräver väl ännu mer.

En mer lokal aspekt är att vi har väldigt fint vatten i skärgården och Mälaren, där huspriser och markpriser är höga och folk med resurser bor. Vi har betydligt sämre vatten i förorterna, där folk med lägre inkomster bor. Det är inte rättvist, och därför måste vi fixa också detta.

De som bor i innerstaden ska inte köra runt med sina bilar fram och tillbaka – det är inte vår mening. Men de ska naturligtvis kunna ta sig ut när det behövs. Det tycker vi är rimligt.

Anförande nr 320

Borgarrådet Bolund (MP): Fru ordförande! Jag tänkte fortsätta där jag slutade mitt förra anförande, och det handlar om den interna miljön i Stockholm och de miljöproblem som vi behöver ta itu med här för att staden ska bli en bra livsmiljö för våra barn, våra äldre och alla oss som behöver ha en ren luft att andas och en grön natur att gå ut i. Då handlar det mycket om de problem som finns med framför allt kväveoxider och partiklar, som nu är de två stora hälsofarorna när det gäller luftmiljön i Stockholm. Där finns det också en lagstiftning som är ganska strikt. Vi har miljö kvalitetsnormer, som först var ett EU-direktiv och sedan har blivit svensk lag och som ska följas, men som Stockholm konsekvent bryter mot år efter år efter år utan att tillräckliga åtgärder vidtas. År 2010 överskreds miljö kvalitetsnormerna till exempel för kväveoxider på Hornsgatan 55 gånger – klart mycket mer än vad som är tillåtet.

Frågan är hur länge man ska behöva vänta på att det ska vidtas riktiga åtgärder som faktiskt gör att det blir någon förändring av den här situationen. Hur länge ska Stockholm bryta mot miljö kvalitetsnormerna och mot lagen innan man är beredd att ta till de åtgärder som behövs?

Från Miljöpartiets sida har vi föreslagit ett antal åtgärder som skulle kunna få stor effekt. Vi har föreslagit att man ska utvidga dubbdäcksförbudet och att man ska införa en miljözon för personbilar så att man slipper få in de allra smutsigaste bilarna, som bidrar oproportionerligt mycket till den dåliga luftmiljön. Vi har föreslagit att man ska använda trängselavgifterna smartare för att styra bättre ur miljösynpunkt och att man från staden ska ta initiativ till fler bilpooler så att det blir lättare att leva utan bil i Stockholm, till exempel satsa på cykel- och kollektivtrafik. Vi har ett stort antal fler åtgärder.

Tyvärr ser vi inte samma aktivitet från majoritetens sida, utan där sitter man och verkar bara vänta på att någonting ska hända av sig självt. När ska man konstatera att dubbdäcksförbudet inte har varit tillräckligt för att få en bra luftmiljö i Stockholm?

Hur länge ska barnen på Hornsgatan behöva andas farlig luft innan staden orkar ta till riktiga åtgärder?

Även på kemikalieområdet behövs det en bättre politik i Stockholm. Det är ett faktum att i dag säljs och används kemikalier i Stockholm som har stora miljö- och hälsoeffekter trots att det finns säkra alternativ att tillgå. Det handlar om kemikalier som kan orsaka cancer, som är hormonstörande, som förorenar de sjöar och vattendrag som vi stockholmare är så stolta över. För oss är det oacceptabelt att våra barn redan innan de föds har hundratals kemiska ämnen i blodet som kan göra dem sjuka och som påverkar deras utveckling negativt.

Stockholm skulle behöva satsa mycket mer aktivt på att förbättra övervakningen av kemikalietillsynen och bygga upp kunskap kring kemikalieanvändningen i Stockholm och informera både stockholmarna, som är konsumenter, och näringslivet mycket mer än i dag. Men ändå fattas det åtgärder från majoritetens sida för att faktiskt minska den belastning som våra barn i staden utsätts för när det gäller kemikalier. När kommer det att komma åtgärder på det området?

Anförande nr 321

Borgarrådet **A n k e r s j ö** (C): Det här med miljökvalitetsnormerna och luftkvaliteten är en viktig fråga. Jag är också väldigt engagerad i den frågan, precis som du är, Per. Det här måste bli en prioritet som vi arbetar mer med successivt. Jag skulle kunna ta den här tråkiga stilen och säga: Vad gjorde ni då 2002–2006? Men vi struntar i det.

Det man kan konstatera är att under den förra mandatperioden infördes i alla fall ett dubbdäcksförbud på Hornsgatan, och nu behöver vi den här vintern på oss för att utvärdera hur det fungerar. Vi ser också nu att polisen ser till att det efterlevs. Efter den här säsongen kommer vi att ha ett väldigt bra material där vi ser exakt vad det ledde till. Det tyder också på att det har effekt.

Jag har ingen prestige när det gäller vilka metoder vi använder för att se till att luften blir bra i Stockholm, utan jag är beredd att diskutera alla möjliga sorter. Det står också i budgeten att vi har ett uppdrag att diskutera den här frågan med regeringen så att vi får fler redskap i verktygslådan, för det här är viktiga frågor som ska lösas.

Anförande nr 322

Borgarrådet **B o l u n d** (MP): Fru ordförande! Miljöpartiet har inte heller någon prestige, utan det viktiga för oss är just situationen i luften, att mängden partiklar inte är hälsofarlig eller att mängden kväveoxider inte påverkar människors hälsa negativt.

När det gäller vad vi gjorde tror jag att det är allmänt känt att vi genomförde den åtgärd som har fått den största konsekvensen hittills på just miljökvaliteten i luften. Vi införde trängselavgifterna, som minskade både partiklar och kväveoxider med 13–14 procent, vilket ju är en dramatisk skillnad för en åtgärd. Sedan satte vi i gång ett väldigt målmedvetet arbete med att även göra andra förändringar. Det handlade

om parkeringspolitiken, att se till att få bort trafiken från de belastade gatorna och så vidare, men de hann inte gå i mål innan nästa val hölls och det kom en ny majoritet som tyvärr inte hade samma aktivitet. Det är det som är tråkigt.

Jag hoppas, som Per Ankersjö säger, att vi kan ha en fortsatt dialog, att det kan vara i konstruktiv anda och att vi kan arbeta tillsammans för att uppnå det som borde vara ett gemensamt mål, att stockholmarna ska ha en ren luft att andas. Men det kommer att kräva engagemang från båda sidor.

Anförande nr 323

Daniel Valiollahi (M): Fru ordförande! Min kära mor lärde mig att avsluta det jag har påbörjat, så här kommer avslutningen på mitt tidigare inlägg.

Miljöarbetet i staden kommer att fortsätta nu, det som påbörjades under förra mandatperioden. Vi har en kemikaliepakt som har utvecklats, vi har en elbilsstrategi som ska antas och vi kommer snart att ha ett miljöprogram för 2012 och framåt som ska skrivas. Vi har här hört tidigare representanter från Alliansen berätta om naturreservat som ska antas, utbyggnad av spårväg och energieffektiviseringar.

Det som jag framför allt vill poängtera är att miljöarbetet inte enbart är ett arbete för miljönämnden eller det som står i miljö- och hälsoskyddsnämndens budget, utan miljöarbetet måste hänga över alla bolag och alla förvaltningar som en grön klängväxt. Detta syns då i KF:s hållbarhetsmål för staden.

Därmed skulle jag vilja yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 324

Stellan Hamrin (V): Eftersom det har pratats så mycket om vatten här tidigare ska jag knyta an lite till den frågan. Under perioden före den förra mandatperioden hade vi fixat en miljömiljard som användes till väldigt mycket. Den användes delvis också av borgarna, även om de inte gillade den. Men en del projekt stoppades, till exempel restaureringen av sjön Magelungen. Nu vet jag att det delvis berodde på att man inte fick stöd från sina kolleger, moderater, i andra kommuner, men det fanns också ett stort ointresse härifrån, och man stoppade den i praktiken. Jag skulle vilja veta varför man gjorde det.

Dessutom rabblade jag nyss upp ett antal åtgärder som man skulle kunna vidta för att rena våra vatten. Våtmarker och musselodlingar, rening av dagvatten – en faslig massa grejer som man kan göra konkret. Tekniken finns. Det som saknas är pengar. Regeringen har alltså redan anslagit hälften av pengarna, och den andra halvan saknas. Det vägrar man ställa upp med från stadens sida, och man har varit negativ till en motion som jag har i den frågan. Jag skulle vilja veta varför.

Anförande nr 325

D a n i e l V a l i o l l a h i (M): Fru ordförande! Tack för din replik! Den hängde inte så mycket ihop med mitt anförande, men absolut!

Staden gör massor när det kommer till miljöpolitiken. Det handlar om allt från att reducera klimatgaser med 45 procent. Det handlar om energieffektiviseringar som kostar 10 miljarder, om jag inte missminner mig, som vi satsar på att effektivisera miljonprogramsområdena. Det är två helt nya stadsdelar som kommer att ha helt nya miljöprofiler som kommer att hjälpa till att få Stockholm helt fossilfritt till 2050. Kollektivtrafiken måste byggas ut. Det kommer att satsas på spårvägar från Ropsten till Hornsberg, från Alvik till Solna och till Kista, från Hammarby till Slussen. Stockholmarna kommer att få det mycket lättare att ta sig fram och mycket lättare att vara miljövänliga.

Stockholm blev, som sagt, Europas första miljöhuvudstad, och det är min förhoppning att vi kan få den utmärkelsen en gång till.

Anförande nr 326

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag tänkte gå tillbaka till den filosofiska diskussionen om vi ska föra politik uppifrån eller om vi ska föra politik som tar hänsyn till medborgarnas behov. Jag blev lite förvånad. Först frågade Vänsterpartiet om det här med Norra Djurgårdsstaden. Jag tror att det som skiljer en borgerlig politiker från en vänsterpartist är synen på människan. Vi tror att människor fattar sitt bästa i slutändan i alla fall. Om man till exempel bosätter sig i Norra Djurgårdsstaden fångas man av att man bor där, att man sparar energi och lever miljövänligt så att man blir engagerad. Det är den utvecklingen vi kanske har sett i Hammarby Sjöstad och hos dem som bor där. Jag tror att det är synen på människan som skiljer.

Jag frågar nu både Vänsterpartiet och Socialdemokraterna, som tyckte att vi skulle gå i bambukläder: Finns det inte en poäng med att miljöpolitiken är förankrad hos medborgarna?

Apropå det här med miljöprofilområden, teknik och sådant, när det handlar om att man ska kunna vara en vanlig person och bo någonstans och ändå vara miljövänlig, just att man bor där man bor. Det var ganska intressant när jag pratade med en fransman som var på miljöhuvudstadsårskonferenserna, för han sade: Norra Djurgårdsstaden i all ära och Hammarby Sjöstad – han hade varit på alla bussturer och kollat – men det intressanta för mig och min stad – han kom från södra Frankrike – är det ni gör i Järva, i vanliga bostäder, i vanliga miljonprogramsområden. Det är någonting vi kan lära oss av, och det är någonting som verkligen betyder någonting. Jag tycker att det är intressant att ta med sig det. Det handlar om vanliga människor som bor i vanliga bostäder, men de vanliga bostäderna ska vara betydligt bättre än i dag.

Jag tänkte ta den minut jag har kvar till att bara visa att det kanske inte är så mycket som skiljer oss åt. Jag tittade igenom Miljöpartiets avsnitt på miljö- och hälsoskydds-

området och kollade av mot vad vår budget säger. I Miljöpartiets text står det: Stärkt klimatarbete med styrgrupper och övergripande samarbete mellan olika nämnder. Där har vi i vår budget föreslagit nya pengar till klimatprojekt och stadsmiljöråd – check. Utveckla energicentrum står det i Miljöpartiets budget. Vi finansierar energicentrum för 2011 – check. Nämnden ska aktivt bistå alla tekniska nämnder med kompetens inom miljö- och naturvård. Det görs redan i dag, och det ska vi definitivt fortsätta med – check. Dubbdäcksförbud i hela staden: Nej, men de borgerliga införde det på Hornsgatan, medan andra stod handfallna i flera år – check. Inrättande av naturreservat – check. Fokus på kemikalieanvändning: Ja, det är svårt att se fokus när man vill fokusera på precis allting. Då är det någonting annat. Men det bedrivs ett arbete inom området, och låt oss diskutera det mer framöver. Konsumentarbete: Där tycker vi nog faktiskt lite olika. Det kanske har att göra med synen på människan igen. Vissa saker måste människor få syssla med själva också. Sedan finns det både statliga och fristående konsumentorganisationer som gör ett fantastiskt arbete. Jag såg någonting om P-talet också, och vi kan se att det är uppluckrat – check.

Anförande nr 327

K a r i n W a n n g å r d (S): När ni kommer till synen på människan, Per, är det lite komiskt att du tar upp Norra Djurgårdsstaden, där vi aktivt påverkar människorna att leva med ett miljömässigt alternativ. Någonting som Frida från Folkpartiet använde i sitt inledningsanförande var just det här med kunskapen. Vi måste bli bättre på att informera och leverera kunskap, dela med oss av erfarenheten och den teknik som finns på miljöområdet så att vi bättre kan fatta miljömässiga beslut.

Det här med bomull kan du raljera över. Men det går åt ungefär 3 000 liter vatten för att framställa en bomullsskjorta. Nu försöker man fasa ut bomullen aktivt, och då är bambu ett alternativ. Det är ingenting att raljera över. Den tekniken kommer. Snart kommer du också att gå runt i bambutrosor, som jag gör i dag. Det kommer.

Anförande nr 328

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag tror att vi egentligen är ganska överens, nu när du nyanserar dig lite grann. När det gäller kunskap skriver jag absolut under på det – det är jätteviktigt. Det är absolut inget fel i att informera så att man sedan som en fri människa kan fatta egna underbyggda beslut. Jag tror att vi är överens där, men vi kanske uttrycker oss på lite olika sätt.

Jag ber om ursäkt för bambun. Jag har full respekt för ny teknologi och ny teknik även när det gäller textil och kläder. Men du pratade om suvar, och det var i den kontexten du pratade om bambu. Jag tror att Socialdemokraterna inte riktigt går i takt med sina väljare. Du låter nästan lite som Vänsterpartiet, att det ska vara bilfritt och sådana saker. Jag tror inte att den vanlige socialdemokraten skriver under på det, men okej.

Anförande nr 329

Stellan Hamrin (V): Jo, Per, det här med valfrihet är intressant. Vi tycker självklart att valfrihet är bra. Det är jättebra när det gäller val som inte går ut över andra människor. Det finns säkert massor med sådana val. Problemet är ibland att man drabbas av monopol som gör att man inte har några val i alla fall, och där kan det behövas samhällsstyrning. Sedan är det bra med val som inte kräver för mycket kunskap. Det finns en gräns för hur mycket kunskap som varje enskild människa kan ta in. Numera ska vi välja allting från elektricitet till jag vet inte vad. Jag tycker att det har gått för långt – det fungerar inte. Vi har inte den kunskapen. Då tycker jag att det är jättebra om samhället kan hjälpa till och tala om hur man bör göra.

Men samhällsinvesteringar är en helt annan sak. Där måste man välja. Eller menar ni – och kanske mest Folkpartiet, i valfrihetens namn – att vi ska ha ett bostadsområde för de miljövänliga och ett annat bostadsområde för de miljöovänliga, så att man kan välja var man vill bo? Det är på något sätt konklusionen av en liberal valfrihet. Det andas lite den riktningen hos de folkpartister som har pratat, mer än kanske vad du har sagt.

Anförande nr 330

Borgarrådet Ankersjö (C): Jag tror ju på valfrihet – det kanske inte kommer som en stor överraskning. Men jag tror också att när man gör aktiva val, även om det kan vara jobbigt att välja elbolag och skaffa sig information – det finns en nättchatt över sådant numera – och veta vilket material man ska ha om man bygger sin kåk eller vad man gör, och man känner att man kan tjäna pengar om man gör rätt val och tjäna miljön. Man lär sig mycket på vägen av att göra de här valen. Det är liksom dubbelsidigt. I slutändan innebär det att kunskapsnivån höjs när man ställs inför de här valen.

När det gäller bostadsområden, om man ska kunna välja att bo i ett bostadsområde som är icke-miljövänligt: Ambitionen måste ju vara att alla bostadsområden ska vara miljövänliga. I framtiden ska vi inte behöva ha några miljöprofilerade bostadsområden, utan alla ska vara miljövänliga. Det måste vara ett slags vision.

Anförande nr 331

Borgarrådet Bolund (MP). Per Ankersjö hade en lista över våra budgetförslag som han checkade av. Det är kul att se att det är vi som är måttstocken för att se om man driver en aktiv miljöpolitik eller inte. Vi delar den uppfattningen, det är precis så det är.

Det är inte bara fråga om vilka områden man arbetar med, utan också vilken ambitionsnivå man har på de olika områdena. Man kan inte bara checka av kemikaliepolitiken och säga: Det har vi tänkt på lite grann. Det viktiga är vad man gör på det området. När det gäller energicentrum till exempel har det inte haft någon finansiering under 2009 över huvud taget. Den finansiering som nu föreslås är välkommen, men vi tycker att man borde lägga mycket mer pengar på det så att det kan vara ännu ett mer aktivt energicentrum.

Det är lätt att säga att vi var handfallna när det gäller dubbdäcksförbud, men det krävdes faktiskt en nationell lagstiftning. Det var svårt att införa det innan lagen fanns på plats.

Sedan vill jag ställa en fråga. Per Ankersjö kom i sitt första inlägg med allmänt svepande anklagelser gentemot oppositionen om att vi petade för mycket i folks liv. Jag skulle vilja höra vad det är som i så fall är okej att göra för att styra upp miljöpolitiken. Information till exempel i form av konsumentvägledning – är det någon form av styrning? Ekonomiska styrmedel – går det bra? Lagstiftning, att förbjuda till exempel farliga kemikalier – är det också att peta för mycket i människors vardag?

Anförande nr 332

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Nu är du inte snäll, för du ger en massa exempel där du vet att jag kommer att säga att det var bra exempel på sådant som man faktiskt ska bestämma. Jag är ganska pragmatisk när det gäller miljöpolitik. Du gav exempel på det, men det inrymmer mycket annat som vi kanske inte ska ge oss in och bestämma. Det är bara att plocka upp DN Debatt en gång i veckan och se att det finns organisationer och partier som har massor med förslag på sådana saker.

Ja, jag räknar upp vad som finns på er lista. Du säger lite skämtsamt att vi ser MP som måttstock. Jag har naturligtvis stor respekt för ert engagemang i miljöfrågorna, och det är klart att jag läser er miljöbudget ganska noga. Det kan du ta till dig.

Du säger att ni vill gå längre än så – självklart. Precis som i fråga om cykelsatsningen har ni raljerat över 10 miljoner mot 100 miljoner. Då kan jag säga att 10 miljoner riktiga pengar är betydligt mer än 100 miljoner monopolpengar. Det är min inställning.

Anförande nr 333

J a k o p D a l u n d e (MP): Fru ordförande! I början av nästa vecka öppnas klimatmötet Cop 16 i Cancún i Mexiko. Jag och några andra från Miljöpartiet har förmånen att få åka dit, och det ska bli spännande. Jag är dock rädd att vi där kommer att få se alltför många politiker som håller vackra tal om vad vi borde göra men alltför få politiker som vågar säga: Vi tänker gå först. Sverige är ett av de länder som har bäst förutsättningar att vara det land som säger: Vi går först.

I valrörelsen var man som miljöpartist ute i resten av landet, alltså inte här i Stockholm, och diskuterade att vi måste ha mer ekonomiska styrmedel för att förändra förutsättningarna på bilmarknaden för att det ska bli mer miljövänligt. Man ska styra den mot mer kollektivtrafik i detta sammanhang. Det är lätt för dig att säga det som kommer från Stockholm, fick jag höra. Så kan man tycka: Ska vi inte börja här i Stockholm, att vi ska visa ledarskap här först?

Trafikverket har kommit fram till att bilåkandet enligt deras prognoser kommer att öka med 70 procent fram till 2030. Samtidigt är Stockholm kanske det ställe i

Sverige som har bäst förutsättningar att inte öka biltrafiken utan i stället ha kollektivtrafik.

I Kina förväntas det under det närmaste decenniet säljas lika många bilar som finns i världen i dag – bara närmaste decenniet! Ni som säger att bara vi har miljöbilar, så kommer allting att lösa sig, tänker ni er att alla dessa bilar ska vara miljöbilar? Var ska biobränslet eller elen komma ifrån?

Miljövärdsberedningen har räknat på detta i promemorian *Tillväxt och miljö i en global kontext* och kommit fram till att för att täcka en femtedel av världens behov av förnybara bränslen skulle det krävas en jordbruksareal som är fyra gånger större än EU:s samlade. Detta innebär alltså att om vi vill ha hela vår bilpark biobilar skulle det krävas ny areal i resten av världen där det odlas mer biobränslen. Det enda område där det finns ny areal är Afrika och Latinamerika.

Jag undrar: Ni som säger att bara vi har mer miljöbilar kommer allting att lösa sig, var i världen tänker ni att vi ska odla mer biobränslen? Vad tänker ni säga till dem som hellre skulle vilja odla mat där i stället?

Anförande nr 334

Stellan Hamrin (V): Jag har en kort kommentar. Du önskar att Sverige ska ställa sig först i Cancún och säga: Vi går först. Vi kan inte göra det därför att det förbjuder EU, och finns det bara ett parti som vill att vi ska lämna EU.

Anförande nr 335

Jakop Dalunde (MP): Vi i Miljöpartiet har en annan linje nuförtiden, och vi tycker faktiskt att det är rimligt att vi gör det vi kan i Sverige för att gå först. Det finns mycket som vi kan göra, till exempel att ställa om vår bilpark. Det kommer inte EU att lägga sig i. Men det finns också ett visst värde i att vi driver på i resten av EU för att man ska driva rätt miljöpolitik. Där var vi väldigt kritiska till EU-ordförandeskapet under förra mandatperioden då man inte drev på för att EU skulle gå från 20 procent till 30 procents utsläppsminskning. Där hade vi velat att EU skulle gå före. Det går att göra bra saker både i Sverige och i EU.

Anförande nr 336

Frida Johansson Metsö (FP): Det är så mycket man vill säga när Stellan har varit uppe, och jag måste säga det. Det är fantastiskt roligt. Jag tror att vi kommer att ha roligt i nämnden, och jag ser fram emot detta arbete.

Jag kan inte låta bli att kommentera det här med EU. Det är alltid mycket skäll på EU när det gäller klimatfrågor. Vi pratar mycket i Sverige om att människor ska lära sig att släcka lampor när de är hemma. Till slut kom EU med ett direktiv om att vi ska byta ut lamporna, nu ska vi ha bättre lampor. Då surade folk länge för att det var EU som bestämde det, men till slut kan vi ändå konstatera att man är ganska nöjd med att EU som är en så stor organisation och som får ett så stort genomslag kan fungera

som en bra miljöorganisation. Nu får vi tänka på kvicksilvret förstås i de här lamporna, men det får vi ta hand om sedan.

Jag skulle vilja fortsätta med det jag tog upp i mitt första inlägg, som handlade om hur man använder inte minst marknaden, inte så som Stellan försökte raljera lite elakt om att jag ville ha något slags separat stat. Hur han fick det till det utifrån att jag sade att man skulle kommunicera med medborgarna, informera medborgarna, forska mycket mer och utvärdera det vi gör i staden, förstår jag inte riktigt. I övrigt håller jag med om mycket av det han sade.

Jag tycker att det är viktigt att vi ser över de upphandlingar som staden gör. Det är ett väldigt viktigt instrument som vi har i staden och som vi kan använda mycket mer än vad vi gör i dag. Jag är en stor frihandelsvän. Jag tycker inte man ska lägga på onödiga restriktioner för handeln, men det finns många rimliga skäl, många rimliga nyckeltal man kan titta på, många verktyg som vi inte använder i dag. Jag skulle vilja säga att jag inte tycker att stadens hållbarhetsmål räcker.

Jag skulle också vilja säga att vi från Folkpartiets sida håller med Miljöpartiet i fråga om miljözonerna. Vi tycker att det är viktigt att vi arbetar mer med dem, att staden har ett självbestämmande. Inte minst ska vi arbeta mer när det gäller de lätta miljözonerna, som måste bli mer aktuella i staden än vad de är i dag.

Avslutningsvis vill jag berätta och kanske glädja församlingen med en sak, om ni missade radionyheter i morse. Det var en man från Gävle som berättade hur han använder sin elbil. Han sade att han använde den hela tiden. Det var mest fantastiska han någonsin hade tänkt sig. Han skulle, om det var mer utbyggd infrastruktur runt elbilen, bara använda den, sade han. Varför då? Ja, han slipper tanka.

Utmärkt! Låt oss skapa den infrastrukturen och låt oss skapa den marknaden och göra det lätt för människor att vara miljövänner samtidigt som vi som staden tar hand om det som är lite svårare.

Anförande nr 337

S t e l l a n H a m r i n (V): Jag vill bara säga att miljövänliga stadsdelar, som jag nämnde, inte på något sätt var riktat mot dig, utan mer mot Pers principiella diskussioner i ämnet.

För att ta ett exempel på vad vi menar när vi tycker att den privata marknaden inte räcker till är det som nämndes nyss, nämligen att vi behöver rena våra läkemedel. Vi behöver se till att de i varje fall inte hamnar i vatten. Det är sannolikt tyvärr nästan tekniskt omöjligt att fixa det i reningsverk, så vi måste se till att de inte hamnar i vårt avlopp från början. Det innebär att vi antagligen måste skapa nya läkemedel som inte har de negativa miljöeffekterna men däremot de positiva effekter som vi vill ha av läkemedel.

Det kräver att vi talar om för industrin vad de ska göra, vilket är otroligt svårt, inte minst därför att vi kommer i konflikt med en massa EU-lagar i det fallet. Vi hade en

gång i tiden ett statligt verk som producerade läkemedel och som såldes, dessutom med en väldigt stor vinst därför att det var så effektivt. Jag önskar att vi hade det igen, för då hade vi kunnat gå i täten för att skapa läkemedel som verkligen är både verksamma och miljövänliga, men nu kan vi inte det.

Anförande nr 338

F r i d a J o h a n s s o n M e t s o (FP): Jag har förstått att bland de saker där vi inte håller med varandra är din kärlek för statligt ägande. Jag kan notera att det finns många saker i samhället som fungerar väl även utan det. Jag håller med dig om att det skulle vara fantastiskt om man kunde börja från början, men jag tror att det realistiska i den här frågan är att i det arbetet använda mer kemikaliepakten och pressa näringslivet på den vägen.

I grunden håller jag med dig förstås att det skulle vara bättre om läkemedlen inte var farliga över huvud taget.

Anförande nr 339

K a r i n W a n n g å r d (S): Det var väldigt roligt att få höra att du är positiv till att se över våra upphandlingsregler. Är det någonting som vi skriver tydligt i vår budgetreservation är att vi tycker att staden bör ställa miljö- och klimatkrav vid sina upphandlingar. Nu är frågan till dig, eftersom jag inte lyckats hitta något om detta i er budget: Är det så att ni under denna mandatperiod kommer att se över dessa regler så att vi kommer att ställa bättre miljö- och klimatkrav vid våra upphandlingar?

Anförande nr 340

F r i d a J o h a n s s o n M e t s o (FP): Som ny i fullmäktige tror jag inte att jag vågar mig på – och jag tittar på Per Ankersjö – att ge några storstilade löften bara för att Folkpartiet driver en fråga väldigt hårt. Men jag kan lova att Folkpartiet kommer att driva frågan hårt och hänvisa till de miljöprogram som vi antagit de senaste åren, inte minst inför valrörelsen men också de två åren dessförinnan.

Jag lovar att vi kommer att driva den frågan väldigt hårt.

Anförande nr 341

Borgarrådet B o l u n d (MP): Fru ordförande! Tack, för ett bra inlägg. Frida! Det var kul att höra om upphandlingar. Det är en fråga som vi har drivit länge och hårt. Det är en välkommen omsvängning, skulle jag vilja säga, från Folkpartiets sida. Jag har själv jobbat länge här i staden och drivit upphandlingsfrågor och försökt få till en miljöanpassning av stadens upphandling och har hela tiden tyvärr mött ett kompakt motstånd från de borgerliga partierna. Man har hänvisat till EU-lagen och sagt att det inte går, man har sagt att det kommer att fördyra upphandlingen, vi kommer att slösa bort skattebetalarnas pengar och så vidare, trots att det finns många tecken som tyder att det är precis tvärtom, man kommer faktiskt att tjäna pengar på det.

Det finns mycket man kan göra, så den här omsvängningen är verkligen bra. Det är viktigt att man handlar in de bästa varor som finns på marknaden. Sedan kan man som offentlig upphandlare förändra marknaden genom riktad teknikupphandling, genom att ställa krav på produkter som inte ens finns på marknaden och säga: Om ni kan leverera det här är vi beredda att köpa. Där skulle Stockholm verkligen kunna ta en tätposition.

Jag skulle vilja fråga: Om det här gäller offentlig upphandling, varför är det då fel med konsumentupplysning som ett sätt att hjälpa konsumenterna att göra smart upphandling och handla miljömedvetet?

Anförande nr 342

F r i d a J o h a n s s o n M e t s o (FP): Jag håller med Per Bolund, och det är därför jag tycker att det är viktigt att prata om upphandlingsfrågorna. Kundkraven från en så stor kund som Stockholms stad skulle kunna förändra marknaden i stor utsträckning, inte minst om Stockholm kan vara en förebild, som vi har diskuterat tidigare under förmiddagen.

Jag tror också att skattebetalarna skulle tjäna på det, inte minst skulle de tjäna på en snabb omläggning. Jag skulle vilja hävda att det är en ganska viktig fråga ur ett moraliskt perspektiv att lägga om användningen av skattepengarna.

Det är förstås mycket ledsamt att du känner att du inte haft den här kommunikationen tidigare. Jag är inte ens vald till nämnden än även om jag hoppas att få sitta där. Jag har läst mig in på de här frågorna via Karin Karlsbro som har drivit den här frågan sedan ganska långt tillbaka i tiden.

Jag började mitt huvudinlägg med att säga att jag tycker att det är synd att frågan om klimatkrisen lite försvunnit från den politiska dagordningen. Nu är det mycket praktiska frågor. När det drog i gång för ett par år sedan var det otroligt allvarligt, och det handlade om att vi insåg att vi måste göra allt vi kan tillsammans. Förhoppningsvis är det så samarbetet kan få se ut i nämnden: allvarligt, snabbt, ta till alla verktyg vi kan, men vi kanske ska göra saker tillsammans och inte låta saker hamna mellan stolarna.

Anförande nr 343

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag måste först kommentera Per Ankersjös filosofiska diskussion, som han uttryckte det, att samhällsstyrningen spelat ut sin roll vad gäller den moderna miljöpolitiken. Nu är det, om jag tolkade det rätt, bara de individuella valen från konsumenten som ska gälla.

Låt mig säga att det är självklart att vi har ett individuellt ansvar och en individuell roll att spela, men ibland behövs gemensamma beslut. Vi fick exemplet att fasa ut kemikalier, kvaliteten på vårt vatten, t-baneutbyggnaden, fjärrvärmeutbyggnaden,

som ligger bakom att vi har så pass låga koldioxidutsläpp. Det är exempel på saker som fortsatt spelar en enormt viktig roll och som vi måste fortsätta med.

Ibland behövs det stora investeringar och gemensamma beslut för det gemensamma goda. Men det var inte därför jag begärde ordet, utan jag skulle vilja sätta fingret på ett annat stort miljö- och hälsoproblem som vi har i Stockholm. Det är bullret. Buller är inte bara otrevligt, utan det faller också ut i rent fysiska åkommor. Självklart är buller svårt att komma runt i en stad, det är en stor utmaning. Det handlar om att vi måste göra vad vi kan för att få ned bullernivåerna.

Ett särskilt bullerproblem som vi har är bullret vid Bromma flygfält som ligger placerat mitt i ett bostadsområde. Vi har innerstaden som inflygningsområde. Bromma ligger, för att travestera en reklam, helt enkelt illa till ur flera aspekter, också säkerhetsaspekter. En storstad behöver givetvis bra flygförbindelser och en väl fungerande och nära flygplats. Det har vi. Tack vare Arlandabanan har vi en citynära flygplats. Vi har dessutom en minskande inrikesflygtrafik. Skälen att behålla Bromma flygplats har fallit bort.

Vi socialdemokrater, vi tre oppositionspartier, vill att Stockholms stad uppvaktar regeringen för att helt enkelt lägga ned Bromma flygplats. Min förhoppning är att det kan bli av.

Dessutom skulle vi kunna använda marken bättre. Vi vet att det kommer att bli en miljon invånare i Stockholm inom några decennier, och vi behöver den marken för att kunna bygga. I det här fallet skulle vi kunna få en helt ny stadsdel på plats.

Så, vänner och borgare och Per Ankersjö, är det inte dags att tänka om här? Låt oss gå till regeringen och be att vi ska lägga ned Bromma flygplats.

Anförande nr 344

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Jag tänker inte diskutera Bromma flygplats, men Mikael Magnusson apostroferade mig i början av sitt inlägg. Det är en stimulerande filosofisk diskussion om synen på människan. Jag ska försöka nyansera mig, för du gjorde precis som någon annan tidigare som sade att Per Ankersjö menade så här och sade någonting helt annat. Jag menade att det är helt okej till exempel att besluta gemensamt att köpa in elbilar till stadens egen verksamhet. Att fatta beslut om att bygga ett miljöprofilerat bostadsområde är helt okej. Att förbjuda cancerogena substanser är absolut helt okej.

När man resonerar i termer av att vi måste sluta bygga motorvägar så att folk fattar att de inte ska köra bil, när de har suttit i köar några timmar, så fattar de det, eller att fatta beslut om köttfria tisdagar som det har motionerats om här i fullmäktige, då tycker jag att man är inne och pillar i folks vardag och liv på ett sätt . Det är inte okej.

Anförande nr 345

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Om det är den typen av extrema saker som du gav exempel och menar att vi inte ska ägna oss åt är vi helt överens.

Anförande nr 346

K a r i n W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja ta upp en problematik som snart är oss nära, och det är problemet med snöröjningen. Vi har under flera år gjort och vi har nyligen tagit ett nytt beslut i nämnden om att ansöka om dispens så att vi kan fortsätta att tippa snö i vårt vatten, i Mälarens vatten, med argumentationen att gifterna och avfallet skulle ha hamnat där ändå om det inte vore snö. Det är sant, men själva grundproblemet är att vi inte tar hand om snön på ett vettigt sätt. Det finns teknik i dag, det finns satsningar som vi skulle kunna göra så att vi skulle ha en sund snötippning i staden. När vi samlar upp våra giftiga avfall skulle vi kunna ta hand om det och rena den innan vi släpper den direkt ut i Mälaren.

Det här tycker jag är en fråga som jag personligen kommer att följa under de här fyra åren och där jag hoppas att miljönämnden skulle kunna hitta en annan lösning. Men det krävs pengar, det krävs att våga investera. Det är det som grundläggande skiljer det blåa lagets budget från det rödgröna lagets budget. Det rödgröna laget är berett att satsa på ny teknik, på att finna nya vägar för att bättre vårda vår gemensamma miljö.

Jag är väldigt nyfiken på att få reda från Pers håll på vad ni gör, med de praktiska exemplen från vardagen, för att bli bättre på vår miljöpolitik.

Anförande nr 347

L a r s S v ä r d (M): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Många gånger är det klagomål och krav på förändringar och förbättringar som hörs från denna talarstol. Det är bra, och det behövs, för det driver vår verksamhet framåt.

Mottot måste vara att aldrig vara nöjd utan ständigt jobba för förändringar och förbättringar. Jag får fundera om jag ska bomullsskjortan på mig i fortsättningen, men jag har i alla fall bambustrumpor.

Ibland kan man behöva stanna upp och lyfta fram det positiva som gjorts och görs i staden. Jag tänker på vattenkvaliteten. I de flesta av Stockholms sjöar har vattenkvaliteten förbättrats de senaste 10 – 20 åren. När det gäller badvattnet vid våra strandbad var 2009 års vattenprovsresultat de bästa som vi har haft sedan vi började mätningen 1996. Sportfisket, kräftfisket runt Stockholm har varit och är bra, till och med mycket bra de senaste tio åren. Självklart ska vi inte, som jag sade inledningsvis, stanna upp, utan arbetet måste fortsätta med att sträva efter ständiga förbättringar. Detta arbete är av långsiktig natur. Den strategin fastställdes redan 2006 i Stockholms vattenprogram som sträcker sig till 2015.

I kommunstyrelsens förslag till ägardirektiv för Stockholm Vatten framgår att sjörestaureringen enligt vattenprogrammet fortsätter, vilket gör att vi kommer att få

ännu bättre vatten i våra sjöar framöver. Att Stockholm sedan är en av de kommuner som inte är restriktiv till att tillåta avfallskvarnar utan snarare uppmuntrar fastighetsägare som vill installera avfallskvarnar – i Norra Djurgårdsstaden blir det till om med obligatoriskt – gör att vi i nyproduktionen av bostäder förhoppningsvis får en minskning av antalet kvadratmeter som vi använder till sopotrymme, det gemensamma sopotrymmet. Incitamentet för att installera avfallskvarnar kommer sannolikt att öka ännu mer när vi får en viktbaserad avfallstaxa.

Förutom att vi verkar för att ta hand om matavfallet i våra bostäder får vi förhoppningsvis en liten minskning av produktionskostnaden för våra nya bostäder på grund av att antalet kvadratmeter för det gemensamma sopotrymmet minskar. Det är positivt.

Den här produktionskostnadsminskningen är säkert väldigt liten, ett mycket litet bidrag, men många bäckar små leder till en stor å. Allt hör ihop. Det finns en tråd, inte en röd tråd, utan en alliansorange tråd i majoritetens förslag till budget.

Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 348

S t e l l a n H a m r i n (V): Fru ordförande! Det är jätteroligt, Lars Svärd, att du är intresserad av vatten, och jag hoppas att vi kan få ett givande samarbete i miljönämnden.

Det du säger är inte riktigt sant. Problemet är, som jag sade, att man inte gör några ytterligare satsningar, trots att regeringen ställt flera hundra miljoner till förfogande. Egentligen när det gäller den typen av åtgärder som du efterlyser har inte Stockholms stad skjutit till den halva med pengar som man måste göra för att ta del. De här satsningarna sker inte.

Vattenprogrammet är helt otillräckligt. Det innebär egentligen bara att man låter saker och ting vara som de är nu. Det innebär att småsjöar och bäckar i våra förorter som fortfarande är dåliga, som inte lever upp till vattendirektivets krav kommer att förbli dåliga och inte motsvara vattendirektivets krav i fortsättningen heller om man inte satsar extra resurser. Det handlar verkligen om att skaffa fram mer pengar för att göra det vi alla tydligen vill.

Låt oss försöka se till att det blir resultatet!

Anförande nr 349

L a r s S v ä r d (M): Vi kommer inte att ses i miljönämnden, men däremot kommer jag säkert att försöka verka för vattnet, förhoppningsvis, om jag får förtroende, i Stockholm Vatten. Ambitionen är att Stockholm Vatten ska fortsätta att bedriva en bra leverans av bra vatten till en låg kostnad för våra brukare av det vattnet.

Vattenprogrammet, som du nämnde, ska uppdateras kontinuerligt. Det är ett program som omfattar en lång tid. När man vidtagit åtgärder enligt vattenprogrammet tillkommer självklart nya, ibland dröjer det längre tid, vilket beror på många tillståndsprocesser med mera som man måste vänta in från Miljödomstolen.

Anförande nr 350

Borgarrådet B o l u n d (MP): Fru ordförande! Det är glädjande att det finns engagemang för att samla in matavfall, organiskt avfall och att göra biogas av det. Det är ett av de kanske mest positiva miljöarbeten man kan göra i och med att man inte bara får ett förnybart bränsle utan får det från avfall som, om det förmultnar, skulle ha gett klimatgaser till atmosfären. Så det är verkligen en tredubbel klimateffekt man kan få där.

Jag bekymras lite grann av att den ständiga lösningen från majoritetspartiernas sida hela tiden är avfallskvarnar som den allena saliggörande lösningen på problemet.

Jag tycker att det är en mycket bra princip att man lär sig av goda exempel i sin omvärld. I de kommuner som verkligen har lyckats bra med att samla in mycket av matavfallet och göra mycket biogas av det är det inte avfallskvarnar som varit lösningen. Västerås är ett exempel där man samlar in drygt 70 procent, och är nu på väg uppåt, av matavfallet, medan Stockholm ligger på 6,8 procent. Ska vi vänta tills det har installerats avfallskvarnar i alla hus lär vi få vänta tills vi allihop hunnit gå i pension innan de är på plats. Vi måste arbeta med fler metoder än bara avfallskvarnar.

Anförande nr 351

L a r s S v ä r d (M): Jag kan läsa i Miljöpartiets krav i budgeten att vi ska försöka hantera en biogasanläggning som skulle kunna hantera 70 procent av matavfallet. Det skulle kosta 65 miljoner att anlägga. Enligt mitt tycke är det en riskfylld investering då vi inte kan vara säkra på att kommunen kan ha monopol på matavfallet i staden.

Det är inte helt klart att kommunen kan utnyttja undantaget i upphandlingslagstiftningen och direkt använda sig av ett kommunalt bolags tjänster. Enligt mitt tycke är det alltså en investering som är ganska osäker. Affärsidén som sådan att ha en biogasanläggning är inte helt fel och skulle säkert passa bra för en privat aktör som kan agera utan begränsningar enligt upphandlingslagstiftningen.

Anförande nr 352

M a l t e S i g e m a l m (S): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag yrka bifall till S-reservationen i kommunstyrelsen.

Jag tycker att man kan säga att klimatfrågan för oss alla är en stor ödesfråga. Det krävs i dag en ganska stor insats och ganska snabbt för att vi ska få en bättre utveckling än den vi ser i dag. De negativa klimataspekterna som vi ser i dag är

sådana saker som översvämningar, torka och stormar. Gör man inte investeringar redan i dag för de klimatsmarta lösningarna eller inför styrningar som minimerar miljöbelastningen kommer samhällets kostnader på sikt att bli mycket höga när klimatet förändras av de skador som det orsakar. Ibland finns det ett visst motstånd att göra vissa investeringar, men de investeringarna kommer att löna sig den dag då man har minimerat de skador som klimatpåverkan kan ställa till med.

Allt hänger samman. Ta till exempel stormen Gudrun som drog över halva Sverige 2005. Den fick oanade konsekvenser, ungefär ett års avverkning låg på marken efter en natts storm därför att det varit regn och att trädens rötter inte orkade hålla emot blåsten. Den klimatpåverkan som den här stormen orsakade kostade samhället otroligt mycket pengar.

Alliansen hävdar dock att man gör satsningar på miljö- och hälsoskyddsnämndens område. Men man gör en satsning från en ganska låg nivå. Ni drog ned nivån när ni tillträdde förra mandatperioden. Den satsning ni gör i dag är inte ens i nivå med nivån när ni tillträdde.

Jag vill påstå att miljöpolitiken i dag har lämnats helt åt marknaden i Stockholm. Till exempel har de informationsinsatser som tidigare genomfördes mot allmänheten nästan helt upphört. Tänk bara tanken att ni gjorde lika mycket i miljöinformation till allmänheten som ni lägger ned i pengar på att marknadsföra att ombilda lägenheter. Då skulle ni få en ganska bra klimatinformation ut till medborgarna.

Ni pratar om att ni har en klimatpakt där ungefär 200 företag finns med i dag, och det tycker ni är jättebra. Det är bra att det finns en klimatpakt mellan företagen, men de driver inte på utvecklingen. De redovisar för varandra vad man har gjort under året, men de driver inte samhällsutvecklingen framåt.

Jag tycker att mycket av det ni säger är sådant som egentligen borde kunna följas upp av ett bättre miljöincitament för hela den här staden.

Anförande nr 353

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag kommer ihåg min första budgetfullmäktige här i 2006. Jag var "färsking", och vi skrev vårt första budgetförslag. När vi såg budgetsiffrorna för miljö- och hälsovårdsnämnden tänkte vi: Wow, där händer det någonting!

Hur det har gått under de här åren har jag fått bekräftat från många ställen runt om i staden, från organisationer, från folk inne i staden och utanför staden. Precis som vi upptäckt det har det hänt väldigt mycket på miljöområdet, trots budgetsiffran som man kanske stirrade sig blind på 2006. Jag måste säga om min företrädare att hon har fått väldigt mycket att hända.

Det som hände på miljöförvaltningen var att man gjorde en effektivisering, och den var nödvändig. När vi nu höjer budgeten med 10 procent får man mycket för

pengarna med de 10 procent som vi lägger på. Det är nödvändiga satsningar som vi har pratat om fram och tillbaka här. Det är en rejäl satsning.

När det gäller klimatfinns det klimatpengar på stadsmiljörådet som vi inte räknat med, så det kommer fler klimatprojekt.

Anförande nr 354

M a l t e S i g e m a l m (S): Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen hade inte överlevt om man inte hade gjort vissa administrativa neddragningar. Men man hade heller inte kunnat klara av verksamheten om man inte hade haft pengar kvar på miljömiljarden, som man hade nyttjat under nästan hela mandatperioden. Hade inte de pengarna funnits hade vi inte haft någon effektiv miljöverksamhet alls i Stockholm. Det är tack vare vår miljömiljard som man fortfarande har kunnat bedriva verksamhet under förra mandatperioden.

Anförande nr 355

J a n V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Jag har förstått att vårt nya borgarråd äger en biogasbil. Samtidigt har han under de här åren kunnat följa vad de borgerliga i verkligheten har presterat när det gäller försörjning av biogas i Stockholm. Man undrar om han är nöjd med det som har hänt på det här området de senaste fyra åren.

Läget när det gäller tillgång på biogas är väl närmast att beskriva som katastrofal – ständiga köer, tomma tankar, dåligt tryck i pumpar när det väl finns gas, stora kostnader för de företagare som satsat på biogasbilar. Utan gas kan man inte använda fordonen på det sätt som det var tänkt eller med enbart fem liter gas i tanken. Privatpersoner som ägnar långa tider åt köande vid pumparna är mycket uppgivna.

Vad tycker borgarrådet om den här situationen?

Din företrädare har pratat en hel del om detta och även genomfört regelbundna diskussionsmöten. Men man kan konstatera att alltför lite har hänt. Rent principiellt har din företrädare vägrat låta staden ha en starkt pådrivande roll där staden skulle kunna ta kostnaden för att åstadkomma till exempel mer biogas och få bättre distributionsnät.

De borgerliga har tidigare, som vi diskuterat i salen, aktivt stoppat samverkan mellan Fortums gasbolag som har ett väl utvecklat gasnät i staden till nya gaspumpar och samverkan med den gasproduktion som Stockholm Vatten tidigare svarade för. I stället fick Scandinavian Biogas Fuels köpa Stockholm Vattens anläggningar, vilket innebär att två finansiellt ganska svaga aktörer, vad jag förstår, finns på produktions- och distributionssidan. Ni har hittills varit emot att låta staden resursmässigt, personellt och finansiellt gå in för att öka takten i gasproduktionen eller bygga ut distributionsnätet. Jag undrar naturligtvis om det är borgarrådets linje inom det här området att helt och hållet låta marknaden sköta denna utbyggnad av infrastruktur.

Jag tycker att det vore angenämt att ha en mer socialdemokratisk linje som innebär att staden spelar en mer aktiv roll för att bygga ut biogasnätet och att staden kan överväga investeringar för att skynda på utvecklingen. Om det nu kommer att bli på det här viset får vi väl se. Jag kanske kan få ett utförligt och bra svar av borgarrådet.

Anförande nr 356

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Vad ska man säga? Ja, jag har en biogasbil – bra research där. Jag har förstås stått i dessa köer, blivit nära vän med taxiförare och andra biogasbilägare, lärt mig väldigt mycket, blivit osams med någon kanske. Självklart är att det inte funkar bra. Det vore dumt att säga någonting annat. Men frågan är: Är det staden som ska se till att vi har en fungerande biogasmarknad? Det är min motfråga till dig. I så fall, hur länge ska staden vara garanten för att vi ska ha en fungerande biogasmarknad? Är det inte så att även om man är socialdemokrat måste man inse att förr eller senare måste marknadskrafterna ta hand om detta och se till att det finns biogas för all framtid?

Staden ska förstås ha ett engagemang i frågan, inget snack om den saken, absolut! Jag fortsätter med dialog och samtal med biogasmarknadens aktörer. Finns det saker vi kan hjälpa till med, ska vi absolut göra det. Vi har ett internationellt nätverk. Jag vet att det kommer att produceras biogas här och där runt om i Europa, och de kontakterna kan vi förmedla till distributörer i Stockholm. Vi ska göra vad vi kan, och dessutom har vi satsningar på avfallskvarnar och sådant i budgeten som jag inte hinner berätta så mycket mer om nu.

Vi ska ha ett engagemang, men vi kan inte hålla den här marknaden under armarna jämt och ständigt.

Anförande nr 357

J a n V a l e s k o g (S): Det är naturligtvis inte fråga om att ta över något huvudansvar, utan det är en principiella frågeställning om vi som offentlig sektor likt i fråga om annan infrastruktur är beredda att satsa på att få en nödvändig infrastruktur som man prioriterar. Vi ser här att det är kraftigt eftersatt, det saknas pengar. Men det här är någonting som är oerhört angeläget. Är det då läge att som tidigare helt utesluta möjligheten att bidra ekonomiskt eller ge morötter för att skynda på utvecklingen? Det är vad det handlar om, och jag undrar om det är ett blankt nej eller om man på något sätt är beredd att se till att få en förbättrad situation, inte minst med tanke på att du själv har erfarenheter av hur dåligt det fungerar.

När det gäller avfallskvarnar kan jag bara påpeka att det knappast är någon lösning, eftersom det är lite energivärde i det avfall som kommer den vägen. Som jag tidigare sagt borde ni ha en målsättning för insamlat matavfall, vilket ni inte har. Det ligger fortfarande på noll, vad jag förstår, för enskilda hushåll.

Anförande nr 358

S t e l l a n H a m r i n (V): Fru ordförande! Jag vill gärna passa på tillfället och tacka för en bra och ovanligt konstruktiv debatt, tycker jag. Det är nog första gången sedan jag kom hit till fullmäktige som jag upplever att det finns samförstånd åtminstone på en del punkter.

Jag vill också passa på att tacka Ulla Hamilton för hennes insatser i miljönämnden. Hon är en tuff debattör, men jag anar att hon starkt bidragit till den förändring av politiken som ändå skett i viss utsträckning från borgerligt håll. Det tycker jag är roligt.

Det finns fortfarande lite saker där vi skiljs åt. Det här med pengar är inte helt oviktigt. Hade ni bara haft mer pengar och blivit kvitt en del ideologiska skygglappar tror jag att vi hade kunnat komma betydligt längre än vi kanske nu förhoppningsvis kommer att göra i alla fall, en liten bit på vägen.

Det är två stora frågor som kvarstår. Den ena är Förbifart Stockholm naturligtvis. Jag vill ta tillfället i akt och summera det som jag tycker är viktigt och som gör att den tanken är omöjlig för oss. Jag är rädd att den blir ett monument över en föråldrad tanke. Man kommer att använda 30 000 miljoner kronor till att få ungefär 60 000 fler bilar. Den kommer att vara så att säga full efter tio år. Hastigheten på den lär bli 20 kilometer i timmen enligt Trafikverket. Den kan inte ersätta kollektivtrafik därför att den inte är byggd för det. Man har helt enkelt ratten på fel ställe. Hade man avsett den till kollektivtrafik borde den ha gått mellan de punkter man vill gynna, inte mittemellan. Trafikverket har beräknat att 6 procent av trafiken kommer att kunna vara kollektivtrafik, vilket ungefär motsvarar den buss som går från Årsta till Centralen, och det är inte särskilt mycket.

En annan viktig fråga som Mikael lyfte fram här som är intressant och där vi kanske skulle kunna närma oss så småningom gäller Bromma flygplats. Jag har också gjort den reflexionen – jag flyger mycket på jobbet – att jag väljer hellre Arlanda än Bromma. Det går nästan fortare att ta sig till Arlanda än till Bromma om man inte åker privatbil, men det utgår jag från att vi inte ska göra. Dessutom finns det, och det måste även ni inse, en del stordriftsfördelar med att ha en flygplats på ett ställe i stället för dubbla administrationer. Reservflygplats har vi numera genom Skavsta.

Jag kan bara vädja till er att fundera lite till över detta med Bromma. Kom gärna med några goda skäl till att vi ska behålla den. Jag har väldigt svårt att se dem, men tack så mycket för den här gången!